

Cuprins

I Rezoluții, recomandări și avize

AVIZE

Comitetul Regiunilor

A 124-a sesiune plenară, 12 și 13 iulie 2017

2017/C 342/01	Avizul Comitetului European al Regiunilor — Dimensiunea locală și regională a programului Orizont 2020 și noul Program-cadru pentru cercetare și inovare	1
2017/C 342/02	Avizul Comitetului European al Regiunilor — PAC după 2020	10
2017/C 342/03	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Următorii pași către un viitor european durabil – Acțiunea europeană pentru durabilitate	20
2017/C 342/04	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Migrația pe ruta central-mediteraneeană	27
2017/C 342/05	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Guvernanța internațională a oceanelor: o agendă pentru viitorul oceanelor noastre	32
2017/C 342/06	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Proiectele de tip interpersonal și la scară mică în cadrul programelor de cooperare transfrontalieră	38
2017/C 342/07	Avizul Comitetului European al Regiunilor — Acordarea de sprijin întreprinderilor nou-înființate și celor în curs de extindere în Europa: perspectiva locală și regională	43
2017/C 342/08	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Reglementarea inteligentă pentru IMM-uri	51
2017/C 342/09	Avizul Comitetului European al Regiunilor – O strategie europeană pentru o mobilitate cu emisii scăzute de dioxid de carbon	57

III *Acte pregătitoare*

COMITETUL REGIUNILOR

A 124-a sesiune plenară, 12 și 13 iulie 2017

2017/C 342/10	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Coordonarea sistemelor de securitate socială	65
2017/C 342/11	Avizul Comitetului European al Regiunilor — Clasificarea și tipologiile teritoriilor	74
2017/C 342/12	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Energia din surse regenerabile și piața internă a energiei electrice	79
2017/C 342/13	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Guvernanța uniunii energetice și energia curată	111
2017/C 342/14	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Eficiența energetică și clădirile	119

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

AVIZE

COMITETUL REGIUNILOR

A 124-A SESIUNE PLENARĂ, 12 ȘI 13 IULIE 2017

Avizul Comitetului European al Regiunilor — Dimensiunea locală și regională a programului Orizont 2020 și noul Program-cadru pentru cercetare și inovare

(2017/C 342/01)

Raportor: Christophe CLERGEAU (FR-PSE), membru al Consiliului Regional Ținuturile Loarei

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR)

A. CERCETAREA ȘI INOVAREA EUROPEANĂ: O AMBIȚIE CARE TREBUIE CONSOLIDATĂ DINCOLO DE PROGRAMUL-CADRU

Reafirmarea rolului Programului-cadru în realizarea Spațiului european de cercetare și a obiectivelor Strategiei Europa 2020

1. salută succesul important al politicii europene de cercetare puse în aplicare prin intermediul programelor-cadru succesive până la Orizont 2020, cel mai mare program integrat de cercetare din lume, bazat pe excelența științifică și accelerarea inovării;
2. reamintește că Orizont 2020 este principalul instrument de sprijin pentru dezvoltarea cercetării și a inovării în Europa în cadrul strategiei globale Europa 2020 și pentru realizarea Spațiului european de cercetare (SEC);
3. **reafirmă relevanța Strategiei Europa 2020**, care propune o abordare consolidată a „triunghiului cunoașterii” (cercetare – formare – inovare), cu schimbări în procesul învățării și cu obiectivul de a ridica nivelul formării pentru toți, stimulând colaborarea dintre universități și întreprinderi. Pe de altă parte, Comitetul propune să se găsească soluții pentru a spori coordonarea și complementaritatea cu programele Erasmus+ și Interreg, inclusiv Interreg Europe, care vizează cooperarea interregională; subliniază că realizarea SEC trebuie urmărită în continuare și că aceasta necesită atingerea unor obiective multiple, printre care se numără excelența științifică, componentă esențială și indispensabilă, dar nu exclusivă;
4. subliniază actualitatea obiectivelor SEC și interesul de a le realiza în continuare, în special în ceea ce privește dezvoltarea unor forme de cooperare transnațională, mobilitatea cunoștințelor, realizarea unei piețe unice a muncii pentru cercetători și inovatori, egalitatea între femei și bărbați sau accesul la informații și știință;
5. propune ca, în vederea garantării continuității proiectului de construcție a unei Europe a cunoașterii, să fie recenzate toate talentele europene și să se monitorizeze cariera cercetătorilor, să se prevadă cursuri europene care să le permită să beneficieze de programe de sprijin pentru cariera lor în cercetare de-a lungul etapelor de tranziție și să li se consolideze integrarea în mediul întreprinderilor;

6. refuză cantonarea dezbaterii privind bugetul doar la Programul-cadru. În funcție de modalitățile de evaluare, partea din suma alocată politicii de coeziune destinată cercetării și inovării variază între 43 și 110 miliarde EUR, fără a ține seama de contribuțiile importante ale altor politici sectoriale și ale Planului Juncker;

Pentru reîntoarcerea la inovare și cercetare ca prioritate politică și bugetară

7. **solicită ca inovarea și cercetarea să fie din nou incluse printre principalele priorități ale dezbaterii privind viitorul Europei** și printre cele care figurează în Declarația de la Roma ⁽¹⁾, ca guvernanta transversală a chestiunilor legate de cercetare, inovare și formare în cadrul Uniunii să fie consolidată și ca efortul bugetar global realizat de Uniunea Europeană în domeniul cercetării și inovării să fie sporit prin toate aceste politici, în cadrul CFM actual și viitor. În acest context general, în conformitate cu proiectul de raport al Parlamentului European ⁽²⁾ și cu raportul Grupului independent la nivel înalt privind maximizarea impactului programelor de cercetare și inovare ale UE (Raportul Lamy) ⁽³⁾, bugetul Programului-cadru ar trebui sporit semnificativ, pentru a menține cel puțin ritmul de creștere al actualului Program-cadru ⁽⁴⁾. În orice caz, stimularea necesară a cercetării și inovării nu trebuie să aducă atingere politicii de coeziune, care rămâne principalul instrument de finanțare al UE pentru realizarea coeziunii economice și sociale și a convergenței între orașele și regiunile sale. Întregul potențial al mijloacelor de acțiune ale politicilor de coeziune, dar și de cercetare și inovare va trebui mobilizat și combinat, în vederea impulsivării dezvoltării regionale;

8. solicită noi eforturi colective, care să nu se concentreze doar asupra excelenței științifice în Europa, ci și asupra excelenței științifice și a capacității de inovare a Europei în ansamblu, mobilizând întregul potențial al tuturor regiunilor sale, contribuind la consolidarea capacităților lor și promovând inovarea deschisă și colaborativă;

9. consideră că acest obiectiv ambițios este cu atât mai necesar în contextul unei globalizări ale cărei efecte nu se află încă sub control, în special la nivel local și regional, și în raport cu care cercetarea și inovarea sunt factori de reziliență, de înaltă valoare adăugată și de competitivitate durabilă;

10. dorește să promoveze o abordare globală a finanțărilor europene, naționale și regionale, fără de care această ambiție și dezbateră privind bugetul UE ar fi lipsite de sens; reamintește importanța obiectivului de a consacra 3 % din PIB cercetării și inovării publice și private, obiectiv pe care strategia Europa 2020 l-a stabilit pentru toate statele membre, care a stagnat la 2,03 % din 2015 încoace și care a fost subminat, printre altele, de scăderea finanțării disponibile în numeroase state membre. În acest sens, consideră că este esențial să se continue consolidarea sistemelor de cercetare și inovare, ținând seama de contextul din fiecare țară și regiune, printr-o mai bună coordonare a politicilor la nivel european și prin promovarea reformelor necesare la nivel național și regional, inclusiv prin intermediul semestrului european și al strategiilor de specializare inteligentă;

Clarificarea dezbaterii privind sinergiile cu celelalte politici europene

11. consideră necesară clarificarea dezbaterii privind sinergiile și propune cinci principii operaționale care ar putea fi împărtășite de Uniune, statele membre, regiuni și orașe:

- principiul coerenței: guvernanta partajată, alegerea în comun a obiectivelor majore, a strategiilor și a proiectelor emblematic;
- principiul compatibilității: oferirea posibilității de a combina și raționaliza resursele în mod simplu și eficient, abordând, în special, chestiunea ajutoarelor de stat;
- principiul complementarității: asigurarea unei repartizări clare a rolurilor și garantarea unei bune continuități de acțiune în finanțarea diferitelor componente ale proiectelor, astfel încât acestea să primească sprijin atât înainte (consolidarea capacităților etc.), cât și după punerea lor în aplicare (valorizarea rezultatelor cercetării, comercializarea pe piață etc.);

⁽¹⁾ Declarația liderilor a 27 de state membre și ai Consiliului European, Parlamentului European și Comisiei Europene (25 martie 2017) http://www.consilium.europa.eu/press-releases-pdf/2017/3/47244656633_ro.pdf

⁽²⁾ Proiect de raport al Parlamentului European referitor la evaluarea punerii în aplicare a programului Orizont 2020 în vederea evaluării la jumătatea perioadei a acestuia și la propunerea privind cel de al 9-lea Program-cadru [2016/2147(INI)].

⁽³⁾ Raportul Grupului independent la nivel înalt privind maximizarea impactului programelor de cercetare și inovare ale UE: „Investiții în viitorul pe care ni-l dorim” https://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/archive/other_reports_studies_and_documents/hlg_2017_report.pdf#view=fit&pagemode=none

⁽⁴⁾ „Bugetul ar trebui să mențină cel puțin rata medie anuală de creștere în cazul programului Orizont 2020, luând ca punct de plecare bugetul prevăzut pentru ultimul an al acestui program. Aceasta ar conduce la un buget pe șapte ani de cel puțin 120 de miliarde EUR, la prețurile curente”. Raportul Grupului independent la nivel înalt privind maximizarea impactului programelor de cercetare și inovare ale UE.

- principiul elaborării în comun: adoptarea unei abordări coerente, bazată pe ideea că finanțarea în comun înseamnă concepere în comun și gestionare în comun;
- principiul ecosistemelor: recunoașterea rolului inițiativelor colective locale;

B. RENOVAREA FUNDAȚIILOR PROGRAMULUI-CADRU, CU MENȚINEREA STRUCTURII SALE

Un program deschis și colaborativ, aflat în serviciul tuturor

12. reamintește că valoarea adăugată europeană a Programului-cadru se bazează, în primul rând, pe dimensiunea sa colectivă și colaborativă și pe contribuția sa la conectarea în rețea a cercetătorilor și a ecosistemelor de inovare. Această dimensiune trebuie să continue să prevaleze asupra sprijinului acordat proiectelor individuale;
13. este preocupat că numărul cererilor de propuneri, în comparație cu Programul-cadru anterior, a scăzut în medie, ceea ce reprezintă un obstacol serios în calea diseminării în regiuni. Este nevoie de o abordare competitivă, specifică unui demers de excelență, care nu ar trebui să conducă la excludere și la o concentrare excesivă;
14. afirmă că menținerea deschiderii Programului-cadru este indispensabilă pentru a-i asigura difuzarea în întreaga Europă, în toate regiunile sale și în rândul cetățenilor săi; pledează pentru sporirea inovării în instrumentele Programului-cadru, pentru a combina excelența, integrarea și participarea;
15. reamintește importanța menținerii unui echilibru între cercetarea fundamentală și cercetarea aplicată, dar și între cercetarea liberă și cea care răspunde unor întrebări ridicate de societate și de actorii economici, pentru a urmări atât inovarea incrementală, cât și inovarea revoluționară, ambele de natură să creeze noi activități și noi locuri de muncă;
16. remarcă întâietatea acordată proiectelor cu un nivel ridicat de maturitate tehnologică (*Technology Readiness Levels – TRL*), care favorizează inovarea incrementală, încurajându-i pe cercetători să se concentreze pe idei mature care pot fi introduse pe piață într-un interval de timp scurt. În același timp, subliniază că este la fel de important să se acorde sprijin proiectelor care se află într-o fază incipientă de maturizare tehnologică, pentru a genera mai multă inovare pe piață. Subliniază importanța inovațiilor revoluționare bazate pe TRL mai scăzute și care permit introducerea rapidă pe piață de noi produse și servicii. În orice caz, asistența acordată IMM-urilor pe piață și crearea de locuri de muncă durabile ar trebui să fie o prioritate esențială a politicii în domeniul inovării. Acesta ar trebui să fie rolul principal al unui Consiliu european al inovării;
17. solicită să se țină seama în mai mare măsură de toate formele de excelență și inovare și reamintește că inovarea netehnologică și inovarea socială trezesc nevoia de noi cunoștințe, care să poată structura noi domenii de excelență;
18. susține că este necesar să se dea o recunoaștere deplină inovării sociale, care corespunde unor idei înnoitoare (produse, servicii și modele) ce permit să se ofere răspunsuri unor nevoi ale societății în sensul larg al termenului;
19. subliniază că cercetarea și inovarea nu sunt axate exclusiv pe întreprinderi, ci privesc și politicile publice, sănătatea, cultura și viața comunității, economia socială și noile modele economice, aspecte care contribuie la crearea de noi parteneriate, noi activități și noi relații sociale. Prin urmare, fructificarea rezultatelor inovării ar trebui să se concentreze nu numai asupra conceptului de produs cu o valoare economică pe piață, ci și asupra celui de serviciu cu o valoare socială pentru cetățeni;

O nouă abordare a excelenței

20. subliniază că termenul de **excelență** este utilizat pentru a face referire la realități foarte diferite; propune să se facă deosebire între următoarele obiective, la realizarea cărora trebuie să contribuie Programul-cadru:
 - excelența științifică, bazată în primul rând pe principiul colaborării și apoi pe principiul concurenței;
 - excelența proiectelor științifice și de inovare, care se caracterizează și prin impactul și contribuția lor la transferul de cunoștințe;
 - excelența ecosistemelor de inovare și a colaborării dintre diferiți actori;
 - excelența Europei în ansamblu și capacitatea sa globală de inovare;

O nouă abordare a impactului proiectelor

21. sugerează ca, la evaluarea **impactului** proiectelor, să se țină seama, atât în faza *ex ante* în cazul propunerilor, cât și în faza *ex post* în cazul proiectelor autorizate, de:

- impactul științific, măsurat în mod prioritar prin numărul citărilor;
- impactul prin difuzarea și apropierea rezultatelor proiectelor;
- impactul prin inovarea deschisă și colaborativă și dezvoltarea de noi produse și servicii, în special de către IMM-uri;
- impactul asupra ecosistemelor teritoriale de inovare, a celor trei piloni aferenți (cercetare-formare-inovare) și asupra teritoriilor și locuitorilor acestora, în special la nivel de ocupare a forței de muncă și de bunăstare;

O nouă abordare a rolului teritoriilor în Programul-cadru

22. sugerează ca, pentru a contribui la promovarea excelenței sub toate formele sale, **teritoriilor să li se acorde un rol sporit în viitorul Program-cadru:**

- ca parteneri ai guvernanței globale a politicii de cercetare și inovare în Europa și ai Programului-cadru;
- în centrul rețelelor europene de centre de excelență și de ecosisteme de inovare;
- ca participanți la proiecte care se bucură de o implicare facilitată;
- ca actori principali ai inovării, valorizării și difuzării rezultatelor programului Orizont 2020;
- ca vectori ai dialogului continuu dintre știință și societate;

Evoluția provocărilor pentru societate, ca element de consolidare a relevanței și impactului

23. solicită formularea a două noi provocări societale pentru stimularea producției de excelență științifică cu privire la unele mize majore pentru viitorul societăților europene:

- abordarea provocărilor agendei europene a competențelor: plasarea învățării pe tot parcursul vieții în centrul modelului social și al performanței Europei;
- dinamica teritorială de generare a valorii, a inovării și a locurilor de muncă, a legăturilor sociale și a dezvoltării durabile, inclusiv în ceea ce privește provocările demografice cu care se confruntă regiunile Uniunii Europene;

24. preconizează consolidarea rolului interdisciplinarității și al științelor umane și sociale și asumarea de riscuri în abordarea provocărilor societale, pentru a cataliza noi idei și soluții, în special prin introducerea unor cereri în alb de proiecte;

25. încurajează adoptarea unei noi abordări complementare, bazată pe misiuni, pentru a reuși activitatea de explorare și proiectele pe scară largă, precum și pe perspective transversale asupra modelului de orașe inteligente, asupra problemelor de mediu sau asupra chestiunilor maritime; reamintește, în acest sens, solicitarea Comitetului de stabilire a unui obiectiv vizând ca 10 % din proiectele sprijinite de viitorul Program-cadru să aibă un impact semnificativ asupra cercetării marine și maritime ⁽⁵⁾;

Pentru modalități de participare favorabile unei mai mari diversități a proiectelor

26. este surprins că numeroase posibilități oferite de reglementările actuale nu sunt suficient utilizate și propune mai multe domenii în care sunt necesare îmbunătățiri:

- cereri de propuneri mai ample și mai deschise, care să permită prezentarea de noi abordări;
- un grad sporit de interdisciplinaritate în formularea cererilor de propuneri, astfel încât să se mobilizeze toate cunoștințele disponibile – tehnologice sau de altă natură;
- o mai bună integrare a științelor umane și sociale, cea actuală fiind insuficientă;
- un sprijin mai bun pentru rețelele și inițiativele ascendente;
- mai multă transparență și responsabilitate în toate etapele procesului de evaluare și selectare a proiectelor și de alocare a fondurilor, precum și în cazul returnării, permițând modificarea proiectelor, în vederea reușitei unei noi candidaturi;

⁽⁵⁾ Avizul Comitetului European al Regiunilor pe tema „O nouă etapă pentru politica europeană privind creșterea albastră” (CDR 6622/2016).

- încurajarea înscrierii mai multor noi candidați în cazul cererilor de propuneri destinate celor care participă pentru prima dată;
- utilizare sporită și consecventă a finanțării în cascadă, care reprezintă o formă de intervenție la care poate recurge și publicul care are puțină experiență cu Programul-cadru;
- introducerea unor proceduri simplificate menite să reducă formalitățile administrative inutile pentru utilizatorii finali;

27. solicită Comisiei să prezinte acele elemente ale evaluării care permit justificarea nivelului ridicat de finanțare a marilor întreprinderi în cadrul programului Orizont 2020, în contextul în care cheltuielile lor în materie de cercetare și dezvoltare au înregistrat creșteri reduse, și, în consecință, să propună evoluții pentru următorul Program-cadru;

28. insistă asupra necesității de a finanța activitățile de cercetare prin subvenții; regretă tendința de a înlocui subvențiile cu împrumuturi, însă recunoaște că proiectele cu un nivel înalt de maturitate tehnologică, care sunt apropiate de activitățile pieței, trebuie să poată recurge la astfel de împrumuturi, printre alte instrumente;

29. consideră că elaborarea unor instrumente financiare în sprijinul obiectivelor Programului-cadru nu se justifică decât dacă ele permit, în parteneriat cu instituțiile financiare, acoperirea unor riscuri ridicate pentru care piața prezintă neajunsuri, de exemplu după modelul ofertei InnovFin; deplânge slabul angajament al actualei versiuni a planului Juncker pentru acoperirea acestui tip de risc;

30. atrage atenția asupra necesității de a îmbunătăți finanțarea proiectelor de inovare pentru IMM-uri, punând accentul pe programele Industria 4.0, care reprezintă o modalitate mai bună de structurare a țesutului industrial al UE, creând în plus o cerere internă de tehnologie care stimulează dezvoltarea europeană;

C. PENTRU UN PROGRAM-CADRU CARE SPRIJINĂ CERCETAREA ȘI INOVAREA ÎNRĂDĂCINATĂ ÎN TOATE TERITORIILE

Promovarea unei abordări a excelenței înrădăcinate în teritorii

31. **constată că excelența științifică este prezentă în centrele și ecosistemele de inovare.** Majoritatea beneficiarilor programului Orizont 2020 (universități, institute de cercetare, IMM-uri, organizații ale societății civile) sunt profund înrădăcinați în teritoriile lor, iar calitatea acestor teritorii contribuie la calitatea științei. Această realitate trebuie pe deplin recunoscută în Programul-cadru;

32. reamintește că dimensiunea teritorială va trebui să fie în mod sistematic luată în considerare la elaborarea tuturor politicilor, dat fiind că strategiile de specializare inteligentă (RIS3) aduc actorilor științifici și întreprinderilor resurse și creează valoare pentru teritorii și cetățeni;

33. subliniază că RIS3 au fost adoptate și dezvoltate de regiuni cu scopul structurării investițiilor în cercetare și inovare în slujba dezvoltării economice, în complementaritate cu alte regiuni, și că concilierea investițiilor regiunilor și a investițiilor europene în proiecte structurante în domenii de specializare inteligentă sporește impactul Programului-cadru, evitând finanțarea proiectelor care nu sunt conectate la realitățile locale;

34. afirmă că Programul-cadru trebuie să promoveze consolidarea capacităților în materie de cercetare și inovare în cadrul teritoriilor, pentru a le ajuta să progreseze pe calea excelenței, în special în domeniile de specializare inteligentă, și să consolideze capacitatea tuturor regiunilor de a participa la programul Orizont 2020, aducându-și contribuția prin proiecte de calitate;

35. subliniază importanța orașelor ca platforme de inovare care joacă un rol central în realizarea excelenței; de asemenea, subliniază că o prea mare concentrare a științei în platforme de inovare împiedică propagarea asupra întregii structuri economice și sociale și că trebuie create zone de excelență îndepărtate de centrele principale; reamintește rolul crucial pe care îl joacă politica regională în acest domeniu;

Pentru o nouă alianță între politica europeană de cercetare și teritorii

36. propune un nou parteneriat pentru excelența cercetării și inovării în Europa – între UE, statele membre, orașe și regiuni – bazat pe o guvernare pe mai multe niveluri consolidată, pe respectarea principiului subsidiarității, pe o cultură comună a inovării deschise și pe valorificarea inițiativelor provenite de la nivel local, în cadrul unei abordări ascendente;

37. solicită o contribuție mai importantă a Programului-cadru la consolidarea centrelor și a ecosistemelor teritoriale de inovare, mai mult sprijin pentru rețelele de transfer de tehnologie și demararea unei noi acțiuni în materie de „conexiuni teritoriale”, pentru recunoașterea și finanțarea prin intermediul Programului-cadru a rețelelor teritoriale de excelență, după modelul inițiativei Vanguard;

38. invită regiunile inovatoare să formeze consorții europene, în vederea creării de inovații revoluționare în întreaga Europă. Identificarea posibilităților de colaborare, cartografierea componentelor lanțului valoric și identificarea principalelor părți interesate și a capacităților prin specializare inteligentă constituie un pas important în procesul de creare a valorii adăugate europene;

Eliminarea decalajului în materie de inovare dintre regiuni și dintre statele membre

39. **regretă că, la jumătatea perioadei, Orizont 2020 suferă de un deficit de participare a țărilor UE-13⁽⁶⁾ și subliniază diferențele în materie de participare la nivel regional și local;** reamintește importanța mobilizării Programului-cadru, și nu doar a politicii de coeziune, în toate teritoriile Uniunii, pentru a-i susține pe cei care se află în prima linie a excelenței și pentru a asigura accesul lor la colaborări europene;

40. dorește ca programul „Răspândirea excelenței și extinderea participării la Orizont 2020” să fie continuat și extins în această perspectivă. Solicită o abordare specifică pentru regiunile unde dezvoltarea cercetării și inovării a rămas puternic în urmă și care sunt situate în țări neeligibile pentru acest program, adică pentru majoritatea regiunilor ultraperiferice, fără a se ignora însă excelența ca criteriu fundamental. Subliniază că Orizont 2020 s-a mobilizat în măsură redusă (1 %) pentru acest program, observă absența unei evoluții semnificative în accesul la Programul-cadru și este surprins să constate că țările care beneficiază cel mai mult de pe urma unuia sunt avantajate și de pe urma celuilalt. Consideră că această situație subminează legitimitatea Programului-cadru și solicită noi inițiative;

41. propune o abordare integrată a progresului spre excelență, bazată pe planuri de coordonare specifice fiecărei țări și fiecărei regiuni, astfel încât să se acționeze în domeniul reformelor necesare, construind centre de excelență accesibile tuturor, luptând împotriva exodului de creiere și pledând în favoarea participării depline la rețelele europene de cercetare. Acest plan de coordonare ar urma să fie finanțat prin fondurile regionale, naționale și europene, printre care se numără programul Orizont 2020 și fondurile structurale și de investiții europene;

42. propune, în acest scop, consolidarea accesului la colaborările europene:

- prin intensificarea sprijinului pentru infrastructura de cercetare și dezvoltare tehnologică și prin sporirea numărului „catedrelor SEC”, pentru a atrage cercetătorii promițători și liderii în domeniul științific;
- prin acordarea de stimulente suplimentare pentru acceptarea de noi participanți la proiectele prezentate și prin deschiderea proiectelor selecționate, astfel încât noi actori complementari să poată participa la acestea;
- prin acordarea unui sprijin sporit IMM-urilor pentru crearea de unități de cercetare, dezvoltare și inovare și recrutarea de tehnicieni sau cercetători de către aceste întreprinderi;
- prin acordarea unui sprijin sporit creării de structuri interne de către IMM-uri, care să le permită să participe la rețele de cercetare și/sau de inovare;

D. PROMOVAREA INSTRUMENTELOR COLECTIVE ȘI COMUNE AFLATE ÎN SERVICIUL EXCELENȚEI ȘTIINȚIFICE ȘI AL INOVĂRII

Rețelele de actori europeni ca surse de excelență și inovare

43. reafirmă cu tărie că, în conformitate cu valorile UE, cooperarea în cadrul rețelelor ar trebui să aibă întâietate asupra concurenței în contextul Programului-cadru și atrage atenția asupra importanței acestor rețele ca surse de proiecte și de excelență;

44. subliniază, în acest sens, relevanța programului „Regiuni ale cunoașterii”, integrat în cel de al 7-lea Program-cadru, care permitea interacțiuni verificate prin politica regională, contribuind la lansarea unor forme durabile de colaborare între actorii din triunghiul cunoașterii în teritorii, la implicarea sectorului privat (în special a IMM-urilor) în proiecte ale Programului-cadru, la sprijinirea cooperării transnaționale între ecosisteme inovatoare și la integrarea actorilor locali și regionali în SEC;

⁽⁶⁾ Statele membre care sunt principalii beneficiari ai programului „Răspândirea excelenței și extinderea participării”. Sunt incluse în această categorie Bulgaria, Croația, Cipru, Republica Cehă, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Polonia, Portugalia, România, Slovacia și Slovenia (link).

45. solicită instaurarea unei politici ambițioase de dezvoltare a acestor rețele de cooperare:
- între cercetători, echipe sau laboratoare și între infrastructuri de cercetare, pentru a construi chestiuni științifice și a propune cereri de proiecte și proiecte;
 - între clustere, proiecte-pilot și proiecte demonstrative;
 - între diferiți actori, inclusiv regiuni și orașe, și centre și ecosisteme regionale de inovare, în legătură cu RIS3;
46. reamintește numeroasele posibilități existente în cadrul programului Orizont 2020 pentru sprijinirea acestor inițiative; este îngrijorat de nivelul lor scăzut de finanțare și de slaba mobilizare și solicită o utilizare mai intensă a acțiunilor de coordonare și de sprijin; încurajează o mai bună recunoaștere a inițiativelor inovatoare lansate de teritorii prin intermediul Programului-cadru. De asemenea, solicită consolidarea sprijinului acordat formelor de cooperare interregională legate de RIS3, atât în cadrul programului Orizont 2020, cât și al politicii de coeziune;

Dezvoltarea elaborării în comun a programelor de cercetare și inovare cu teritoriile

47. observă că implicarea teritoriilor în punerea în aplicare a programului Orizont 2020 a sporit de la lansarea programului, cu un număr tot mai mare de regiuni partenere pentru instrumentele de programare în comun, cum ar fi acțiunile ERA-NET, Marie Skłodowska-Curie COFUND și parteneriatele public-privat în domeniul cercetării și inovării, cum ar fi inițiativa Clean Sky;
48. solicită dezvoltarea acestor acțiuni elaborate în comun, simplificarea și armonizarea normelor de punere în aplicare și, de exemplu, înlesnirea, cu acordul statelor membre, a participării regiunilor la inițiativele de programare în comun (articolul 185);
49. solicită să se continue eforturile de simplificare administrativă în gestionarea ajutoarelor, să se continue și să se consolideze centralizarea subvențiilor și a sprijinului în cadrul unui portal unic de acces la informații, să se pună la dispoziție informații cu privire la programe în toate limbile oficiale ale UE, precum și în ceea ce privește toate procedurile aferente și platforma de gestionare a ajutoarelor de pe portalul participanților, pentru a înlesni accesul acestora;
50. încurajează mecanismele de acordare a unei creșteri suplimentare (*top up*) la nivelul UE în cazul Programului-cadru, în vederea sprijinirii inițiativelor de excelență lansate de teritorii, în măsură să mobilizeze finanțări semnificative și diversificate;
51. consideră că experiența strategiilor de specializare inteligentă și a punerii lor în aplicare oferă elemente foarte utile pentru gestionarea programului Orizont 2020 și a viitorului Program-cadru și pentru definirea programelor de lucru care stabilesc temele eligibile pentru finanțare; invită autoritățile implicate în această programare să asocieze mai mult teritoriile în acest proces, pentru a consolida coerența în raport cu mizele concrete;
52. consideră că este esențial ca diferitele provocări ale programului Orizont 2020 să țină seama de impactul socio-economic asupra regiunilor, încă de la etapa de concepere și planificare a acestui program și de identificare a domeniilor sale de finanțare, astfel încât alegerea făcută să contribuie în mod eficace la îmbunătățirea calității vieții în toate regiunile europene;
53. solicită revizuirea tuturor prevederilor din Programul-cadru din perspectiva principiilor subsidiarității și complementarității, pentru a consolida legătura dintre diferiții actori nu doar prin prisma cofinanțării, ci și a unei noi repartizări a rolurilor, concentrând acțiunea Programului-cadru asupra subiectelor care oferă o valoare adăugată europeană;
54. recomandă dezvoltarea mărcii de excelență, acordată celor mai bune cereri respinse în cadrul instrumentului pentru IMM-uri, astfel încât aceasta să devină un adevărat instrument pentru parteneriat gestionat în comun de către UE și regiuni, pentru ca acestea să își coordoneze cât mai bine acțiunea atât înaintea depunerii candidaturilor, cât și după aceasta. Aceste principii sunt valabile pentru celelalte măsuri vizate de marca de excelență, cum este cazul acțiunilor Marie Skłodowska-Curie, al burselor Consiliului European pentru Cercetare și al tuturor celorlalte proiecte ce favorizează sinergiile;

Consolidarea efectului de propagare, a inovării și a diseminării cunoștințelor, în parteneriat cu teritoriile

55. subliniază rolul teritoriilor ca terenuri de probă și primi utilizatori (*early adopters*), prin intermediul achizițiilor publice; solicită relaxarea cadrului de reglementare a acestor activități și simplificarea dispozitivului de sprijinire a achizițiilor publice inovatoare, puțin utilizate în prezent și cu reguli insuficient asimilate de autoritățile contractante;

56. reafirmă importanța unei abordări exhaustive a inovării (incrementală și revoluționară, tehnologică și netehnologică, a inovării prin concepție și prin utilizare, a inovării sociale, a inovării deschise și colaborative); reamintește că platformele și ecosistemele de la nivel teritorial sunt principalii actori ai inovării, transferului și valorificării. În cadrul înființării Consiliului european al inovării (EIC), Comitetul cere Comisiei să țină seama de rolul pe care îl joacă teritoriile la nivel local în acest sens și să le asocieze la viitoarele misiuni ale EIC;

57. propune introducerea, în viitorul Program-cadru, a unei noi structuri în cazul instrumentului pentru IMM-uri, ale cărui condiții de programare și de punere în aplicare ar asocia în amonte și în aval teritoriile, astfel încât să se potrivească mai bine cu specializările inteligente și cu finanțările locale și pentru a atenua efectul de descurajare indus de nivelul său foarte redus de succes;

58. se opune oricărei idei de transfer al unei părți a fondurilor politicii de coeziune către acțiuni ale Programului-cadru, pentru a finanța în mod automat mai multe proiecte sau pentru a sprijini acești „respinși excelenți”; dorește să apere autonomia politicilor regionale și să promoveze abordarea propusă privind realizarea în comun și consolidarea elementelor de complementaritate și a formelor de cooperare;

59. insistă asupra necesității de a ține seama, încă de la conceperea proiectelor, de mizele reprezentate de efectul de propagare, de diseminarea și asumarea rezultatelor. Constată că impactul actual al proiectelor este limitat în aceste domenii; sprijină, în consecință, dezvoltarea de programe europene și locale consacrate acestor activități. Solicită o mai mare implicare a orașelor și teritoriilor în exploatarea și diseminarea rezultatelor proiectelor în contextul Programului-cadru;

60. sprijină, totodată, dezvoltarea de instrumente menite să stimuleze trecerea de la validarea conceptului la piață, cum ar fi proiectul-pilot „*Calea rapidă spre inovare*” sau organizarea de noi sectoare industriale prin inițiativa INNOSUP și componenta sa „Proiecte facilitate prin clustere pentru noi lanțuri valorice industriale”, solicitând extinderea acestora;

61. consideră că, pentru a permite abordări intersectoriale și parteneriate de colaborare la nivelul UE, ar trebui pusă în aplicare o combinație de instrumente de sprijin pentru clustere, destinată mai degrabă grupurilor de întreprinderi decât întreprinderilor individuale. Mai mult, rolul pe care îl pot îndeplini clusterelor, de punți de legătură între actorii din interiorul și din afara regiunilor și de canale de sprijin antreprenorial pentru IMM-uri, ar trebui să se reflecte în politicile UE;

62. solicită Comisiei o evaluare a impactului reformelor introduse în 2013 pentru a încuraja sinergiile dintre Orizont 2020 și fondurile ESI;

63. regretă că cel de-al doilea pilon nu pune suficient accentul pe industriile emergente și că rețelele de excelență ale centrelor și ecosistemelor de inovare orientate către industria viitorului, cum ar fi inițiativa Vanguard, nu se bucură de sprijin suficient. Este preocupat de dificultățile persistente întâmpinate la finanțarea proiectelor-pilot industriale și a proiectelor demonstrative la scară largă și solicită Comisiei Europene să sporească fără întârziere finanțarea și să aibă în vedere noi acțiuni în acest domeniu;

64. propune crearea unui program de sprijinire a infrastructurii demonstrative, pentru a încuraja punerea în rețea a spațiilor de testare, a proiectelor demonstrative și a proiectelor-pilot, după modelul punerii în rețea a infrastructurii de cercetare;

Dezvoltarea relației dintre știință și societate în cooperare cu orașele și regiunile

65. observă că, într-un moment în care noțiunea de progres este contestată și dezbătută, relația dintre știință și societate trebuie să fie pusă în centrul reflecției asupra viitorului politicii europene în domeniul cercetării și inovării, indiferent dacă este vorba despre orientările cercetării, despre condițiile pentru gestionarea proiectelor sau despre opțiunile de dezvoltare a noilor utilizări sociale și tehnice ale științei;

66. sugerează, prin urmare, promovarea încrederii în știință și progres și, totodată, elaborarea unei abordări din perspectiva dezvoltării durabile; în acest sens, intenționează să susțină principiul precauției, care reprezintă un principiu al prudenței ce impune să se acționeze cu luarea pe deplin în considerare a riscurilor;

67. subliniază miza enormă reprezentată astăzi de știința deschisă (*open science*), prin intermediul accesului liber la rezultatele cercetării și la publicații, de disponibilitatea informațiilor fiabile și totodată pluraliste pentru marele public și de dezbateră cu cetățenii și cu părțile interesate;

68. consideră că între știința liberă și știința cu finalități definite trebuie să existe un spațiu de dialog între actorii științifici și economici, dar și cu cei ai societății civile, pentru a efectua schimburi și a stabili împreună noile mari chestiuni științifice, cu respectarea independenței fiecăruia;

69. insistă asupra nevoii urgente de promovare, în rândul tinerilor și a familiilor lor, a științei, a tehnologiei și a profesiilor aferente, printre care se numără cele legate de industrie, punând un accent special pe încurajarea femeilor să înceapă o carieră științifică și tehnică;

70. regretă nivelul slab de finanțare a programului „Știința cu și pentru societate”, fragmentarea acestuia și, prin urmare, impactul său limitat; solicită să se acorde prioritate acțiunilor cu valoare adăugată europeană și realizate în cadrul unei veritabile colaborări cu părțile interesate, statele membre, regiunile și orașele;

Dimensiunea internațională a Programului-cadru

71. pledează pentru principiul științei deschise, dar dorește să păstreze specificul Programului-cadru, inclusiv în contextul retragerii Regatului Unit din UE. Speră că această retragere nu va duce la reducerea resurselor destinate Programului-cadru și că acest subiect va fi tratat în mod coerent în cadrul negocierii globale cu Regatul Unit;

72. solicită consolidarea formelor de cooperare internațională în contextul Programului-cadru, cu parteneri asociați și cu țări emergente, dar și în cadrul politicii de vecinătate sau al bazinelor maritime, cum este cel al Mării Mediterane.

Bruxelles, 12 iulie 2017.

*Președintele
Comitetului European al Regiunilor*

Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor — PAC după 2020

(2017/C 342/02)

Raportor: Guillaume CROS (FR-PSE), vicepreședinte al Consiliului Regional Occitania

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR)

I. OBSERVAȚII GENERALE

1. salută demersul prin care Comisia Europeană asociază Comitetul European al Regiunilor la exercițiul de analiză prospectivă privind PAC după 2020 și observă că agricultura, alimentația și regiunile rurale se confruntă cu provocări majore, care fac ca reformarea PAC să devină esențială;
2. subliniază că PAC joacă – și trebuie să joace în continuare – un rol fundamental în construcția europeană; obiectivele stipulate la articolul 39 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene rămân în vigoare pe deplin în cadrul procesului de revizuire în care ne aflăm;
3. observă că sectorul agricol este cel de al doilea mare sector de ocupare a forței de muncă în UE, asigurând locuri de muncă pentru 22 de milioane de agricultori și 44 de milioane de persoane în restul lanțului agroalimentar, care oferă unui număr de peste 500 de milioane de europeni alimente de cea mai bună calitate, la prețuri accesibile; efectele agriculturii asupra ocupării forței de muncă sunt și mai mari dacă se iau în considerare producția, reparația și comercializarea mașinilor agricole, precum și producerea și comercializarea factorilor de producție agricolă;
4. solicită ca PAC să devină o politică agricolă *justă, durabilă, solidară și de calitate*, în serviciul agricultorilor, al regiunilor, al consumatorilor și al cetățenilor; consideră că doar o politică agricolă și alimentară europeană puternică și comună poate asigura securitatea alimentară europeană și teritoriile rurale dinamice;
5. semnalează că agricultorii și crescătorii de animale sunt principalii actori și beneficiari ai PAC. Fără colaborarea lor nu este posibilă punerea în aplicare a măsurilor care vizează realizarea obiectivelor dorite. PAC trebuie să țină cont de rolul și implicarea lor, în special de necesitatea ca exploatațiile agricole și de creștere a animalelor să fie sustenabile din punct de vedere economic, astfel încât acestea să poată asigura condiții de viață decente și menținerea unui mediu rural activ, cu un nivel adecvat de ocupare a forței de muncă;
6. consideră că, la elaborarea viitoarei PAC, vor trebui implicați consumatorii europeni. Diseminarea beneficiilor PAC, securitatea alimentară și protecția mediului înconjurător reprezintă provocări care ar trebui abordate în comun de consumatorii europeni;
7. este convins de faptul că, pentru ca agricultura să devină o meserie atractivă și pentru a garanta o agricultură europeană sigură și de calitate, existența unor piețe reglementate ar permite o mai bună remunerare a agricultorilor, utilizând instrumente și măsuri de gestionare publice și private care să stabilizeze prețurile agricole și să împiedice practicile comerciale neloiale, precum și de faptul că este necesară consolidarea poziției agricultorilor în raport cu cea a celorlalți actori din cadrul acestui sector;
8. recunoaște că supraviețuirea PAC este condiționată de caracterul său legitim din punct de vedere economic, social, ecologic, teritorial și internațional. Sectorul agricol european dispune de importante calități, care formează temeiul competitivității sale, precum capacitatea de inovare, soliditatea logisticii și a infrastructurii, o mare diversitate, zone agricole cu importante atuuiri naturale, culturale și istorice, numeroase exploatații familiale și un spirit antreprenorial foarte dezvoltat, dar și produse obținute cu respectarea unor norme stricte în materie de mediu și de sănătate. Toate aceste atuuiri oferă un potențial care trebuie fructificat mai bine, printr-o PAC orientată, pentru a consolida în continuare agricultura și zonele rurale;
9. este convins că PAC trebuie reformată urgent, pentru ca să răspundă în mai mare măsură așteptărilor cetățenilor și, într-un scenariu bazat pe resurse bugetare constante, să își poată justifica bugetul, într-un context în care acesta stârnește invidia tuturor;
10. este convins că succesul PAC se bazează pe unitate și că, în viitor, ea nu ar trebui să evolueze spre renaționalizare, sperând totodată că regiunile vor fi consolidate, în conformitate cu principiul subsidiarității; menținându-și caracterul de politică comună, PAC trebuie să fie totuși flexibilă, pentru a se ține seama de diferențele realității agricole, în special ale regiunilor mediteraneene și ultraperiferice;

11. atrage atenția Comisiei Europene asupra interesului crescând al consumatorilor pentru alimente produse pe plan local, de calitate superioară și la prețuri echitabile, care respectă standardele privind protecția animalelor și au o înaltă valoare atât ecologică, cât și socială, favorizând totodată crearea de locuri de muncă și de valoare adăugată; acest lucru este evidențiat de creșterea cererii;
12. consideră că trebuie sprijinită și consolidată trasabilitatea modurilor de producție a alimentelor, fiind vorba de o garanție de siguranță pentru consumatori și producători;
13. subliniază că meseria de agricultor nu este atractivă din punct de vedere economic în numeroase sectoare și subsectoare de producție, ceea ce agravează structura demografică a forței de muncă, deja foarte nefavorabilă pentru reînnoirea exploatațiilor⁽¹⁾; consideră că lipsa tinerilor care să se dedice agriculturii reprezintă o amenințare la adresa menținerii agriculturii familiale europene și a vitalității zonelor rurale; consideră că este esențial să se adopte măsuri de sprijin pentru intrarea în sector a tinerilor agricultori;
14. constată că, în ciuda unui buget important, PAC cunoaște o scădere puternică a ocupării forței de muncă agricole (numărul de exploatații din UE a scăzut cu 20 % între 2007 și 2013); constată că bugetul PAC a scăzut în ultimii 30 de ani, de la 75 % la 40 % din bugetul UE;
15. reamintește că producția agricolă trebuie promovată de PAC, așa cum prevede tratatul, punând la dispoziția agricultorilor mijloace prin care să poată obține venituri în principal prin intermediul pieței, la un cost rezonabil și justificat pentru cetățenii și consumatorii europeni; subliniază că, din numeroase studii, rezultă că PAC a contribuit la concentrarea producției agricole în unele regiuni în detrimentul altora, subminând obiectivele europene de coeziune teritorială;
16. consideră că PAC trebuie să reflecte diversele realități agroclimatice din Europa, în special pe cele din zonele defavorizate, cum ar fi, de exemplu, agricultura de pajiște de deal, agricultura din zonele de munte, condițiile din bazinul mediteranean, din regiunile boreale și din regiunile ultraperiferice; PAC trebuie să țină seama de funcțiile lor de protecție a teritoriului și solurilor, de sprijinire a menținerii comunităților rurale și a valorilor lor culturale, precum și de rolul lor în menținerea unui sistem social activ în aceste regiuni;
17. reamintește că, în ciuda avertismentelor Curții de Conturi Europene, repartizarea fondurilor publice rămâne foarte inegală între exploatații și între statele membre; constată că atribuirea plăților directe pe baza suprafeței a dus la o puternică concentrare a terenurilor agricole și a plăților directe, deși acestea ar trebui să țină seama în mai mare măsură de diversitatea modelelor agricole, de nivelul veniturilor, de valoarea adăugată produsă, de locurile de muncă ocupate și să vegheze la menținerea activității agricole în toate regiunile;
18. constată că un număr mare de agricultori au un venit foarte mic, sub pragul de sărăcie, și că acest lucru intră în contradicție cu obiectivul Tratatului de la Roma: „asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru populația agricolă” (articolul 39), fiind necesară securizarea veniturilor agricole (prețuri, ajutoare directe);
19. consideră că ajutoarele din cadrul PAC ar trebui să fie alocate doar producătorilor angajați cu adevărat în activități agricole și că nu trebuie sprijinite exploatațiile inactive, în care venitul agricol este nesemnificativ pentru proprietarii lor;
20. subliniază că agricultorii sunt prea adesea obligați să-și vândă produsele la prețuri inferioare costurilor de producție, intrând în spirala reducerea costurilor – scăderea prețurilor;
21. susține concluziile Grupului operativ pentru piețele agricole al CE, din noiembrie 2016, și solicită Comisiei Europene să prezinte o propunere legislativă pentru a combate practicile comerciale neloiale;
22. ia notă de faptul că exportul de resurse genetice europene, în special al unor rase de animale, contribuie la eroziunea genetică a raselor autohtone importante, în special în țările terțe, și contravine obiectivului de dezvoltare durabilă nr. 15 al ONU privind conservarea biodiversității, îndeosebi a resurselor genetice cu implicații în materie de securitate alimentară;
23. consideră că reglementarea piețelor, așa cum a demonstrat studiul COR privind programul de responsabilizare a piețelor din sectorul produselor lactate, este – pentru multe sectoare – mai eficientă și mai puțin costisitoare decât luarea de măsuri după declanșarea unei crize, permițând, ca atare, o mai bună utilizare a bugetului PAC;

⁽¹⁾ Avizul Comitetului European al Regiunilor — Acordarea de sprijin tinerilor agricultori din Europa (JO C 207, 30.6.2017, p. 57).

24. consideră că sistemele de asigurare a venitului ar putea să fie mai avantajoase pentru societățile de asigurare decât pentru agricultori, costându-i mult pe contribuabili în caz de scădere puternică a prețurilor, dacă nu se abordează volatilitatea acestora; solicită efectuarea unui studiu și a unei evaluări a sistemului de asigurare introdus în SUA; ar trebui analizată situația specifică a regiunilor ultraperiferice, în condițiile de piață specifice;
25. consideră că este necesar să se dispună de un cadru legislativ clar și stabil, care să le garanteze agricultorilor și crescătorilor de animale securitatea juridică necesară pentru a putea lua decizii de ordin economic pe termen mediu și lung;
26. subliniază că UE, care a devenit primul importator și exportator de alimente la nivel mondial, și-a sporit dependența de țările terțe, desfășurând o politică comercială în contradicție cu propriile obiective de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră;
27. constată că o parte tot mai mare de produse agricole care, în trecut, erau produse în Europa, sunt importate din țări care practică costuri scăzute ale forței de muncă, ceea ce reprezintă un dezavantaj concurențial important, având în vedere prețul de producție din UE;
28. ia notă, de asemenea, de aspectele pozitive pentru economie ale exporturilor europene, când este vorba despre produse agricole și alimentare cu mare valoare adăugată, care generează venituri și creează locuri de muncă în sectorul agricol și agroalimentar european;
29. observă că cooperativele, organizațiile de producători și anumite forme de integrare a producătorilor pot juca un rol esențial în sectoarele agroalimentare, permițând agricultorilor să-și concentreze oferta, să micșoreze costurile, să furnizeze o serie de servicii și să-și consolideze poziția în cadrul lanțului alimentar;
30. constată că exporturile europene de excedente (lapte praf, pui de găină, concentrat de tomate etc.) la prețuri mai mici decât costurile de producție din Europa și la costurile de producție din Africa micșorează capacitățile de producție ale țărilor africane și favorizează emigrarea populației rurale, contrar angajamentului UE de a ține seama de obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) adoptate de Organizația Națiunilor Unite în 2015, în contextul „coerenței politicilor în favoarea dezvoltării”; constată, de asemenea, că UE este cel mai mare importator de alimente din țările în curs de dezvoltare, fapt ce determină crearea de locuri de muncă în sectorul agroalimentar din aceste țări; remarcă totuși că importurile europene (fructe, legume, carne de miel etc.) la prețuri mai mici decât costurile de producție din Europa determină scăderea capacităților de producție din UE și pot comporta riscuri din punctul de vedere al siguranței alimentare;
31. observă că prețurile agricole din Europa sunt tot mai legate de cel mai mic preț oferit pe piața mondială și că agricultorii europeni sunt, ca atare, supuși unei concurențe crescânde, deși trebuie să respecte standarde de mediu și de sănătate mai stricte;
32. subliniază că valoarea adăugată a muncii de producție agricolă s-a concentrat în mare parte în amonte și în aval, deseori poziția producătorilor agricoli fiind prea slabă față de a agroindustriei și a distribuției; o mai bună concertare în cadrul lanțului de aprovizionare, între sectorul agricol, industria agroalimentară și sectorul comercial trebuie să conducă la o mai bună repartizare a marjelor;
33. constată că zonele rurale rămân în urma zonelor urbane și că acest decalaj este cu atât mai îngrijorător cu cât continuă să se adâncească, mai ales din cauza accelerării pe care a cunoscut-o dezvoltarea marilor orașe și a capitalelor ⁽²⁾;
34. regretă dispariția accelerată a biodiversității agricole și sălbatice, care pune în pericol reziliența sistemelor noastre agricole și a spațiilor noastre naturale;
35. este preocupat de eroziunea și degradarea solurilor (din cauza unor practici agricole prea puțin durabile, care le pun în pericol fertilitatea) și de artificializarea crescândă a solurilor agricole, care fac să dispară spații necesare pentru securitatea alimentară europeană;
36. constată poluarea de către agricultură a anumitor pânze freatice și râuri, ca și exploatarea lor, uneori exagerată, în scopuri de irigații;
37. subliniază că încălzirea globală are deja efecte însemnate pentru agricultură, care sporesc urgența reorientării modurilor de producție;

⁽²⁾ „Investițiile pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică. Promovarea dezvoltării și a bunei guvernante în regiunile și în orașele UE – Al șaselea raport privind coeziunea economică, socială și teritorială”, Comisia Europeană, 23 iulie 2014.

38. subliniază necesitatea realizării de investiții în inovarea digitală, ceea ce poate avea un impact pozitiv asupra unor aspecte precum durabilitatea, siguranța alimentară, utilizarea eficientă a resurselor, reducerea cantității de deșeuri, lanțurile scurte de aprovizionare etc.; subliniază, în același timp, că ar trebui analizate cu atenție efectele economice și sociale ale acestor evoluții asupra agriculturii familiale; își exprimă îngrijorarea cu privire la potențiala utilizare a volumelor mari de date (*big data*) de către întreprinderile private, care riscă să pună exploatațiile agricole într-o situație de supraveghere tehnică și financiară;

39. constată că decizia Regatului Unit de a părăsi Uniunea Europeană poate duce la reducerea resurselor pentru PAC, precum și la pierderea unor piețe ale UE în Regatul Unit; cere Regatului Unit și UE să mențină relații strânse de cooperare comercială în sectoarele agricol și alimentar;

40. subliniază că proporția din bugetul UE alocată agriculturii – deși stabilită la doar 0,70 % din PIB-ul european în 2014 – poate doar sprijini o adevărată politică europeană comună de importanță strategică pentru securitatea alimentară, însă, în ce privește dezvoltarea rurală și al doilea pilon, resursele nu ating un nivel suficient într-o serie de domenii, fiind necesară luarea în considerare a noilor obiective ale PAC în noul buget;

41. respinge ideea cofinanțării primului pilon al PAC, care ar pune sub semnul întrebării faptul că singura politică integrată a UE este PAC, ar renaționaliza în practică PAC și ar defavoriza agricultorii din cele mai sărace state membre ale UE, cu o mai mare rată de dependență de finanțările europene;

42. constată că costul pentru sănătatea publică al anumitor regimuri alimentare ce favorizează obezitatea, diabetul etc. și al anumitor practici agricole (utilizarea excesivă de antibiotice în anumite ferme de animale, amestecuri de pesticide etc.) este mult mai mare decât bugetul PAC; solicită o corelare mai strânsă a politicilor agricole cu cele alimentare;

43. recomandă să se disemineze și să se încurajeze consumul de produse alimentare care sunt parte a unei alimentații sănătoase, cum ar fi cea mediteraneană, prin programe specifice de sprijin pentru vin, fructe și legume, produse apicole, îmbunătățind calitatea și valoarea adăugată ale producției;

44. reamintește caracteristicile regiunilor ultraperiferice și, având în vedere că este de neconceput ca modelul agricol european să fie transpus în regiunile ultraperiferice, articolul 349 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) autorizează în mod explicit Consiliul să adopte dispoziții specifice pentru adaptarea legislației UE, inclusiv a PAC, în contextul aplicării ei în regiunile ultraperiferice. În acest context, PAC după 2020 trebuie să mențină un tratament diferențiat pentru regiunile ultraperiferice, concretizat în realizarea adaptărilor necesare ale FEADR, POSEI, ajutoarelor de stat și ale celorlalte instrumente care urmează să fie instituite;

II. RECOMANDĂRI POLITICE

45. propune ca viitoarea politică agricolă europeană după 2020 să se structureze în jurul următoarelor obiective, acceptate în mare măsură:

- (a) considerarea ei în continuare drept o politică esențială pentru proiectul european;
- (b) urmărirea în continuare a obiectivelor prevăzute în TFUE, cu prevederea unui pachet financiar corespunzător;
- (c) dezvoltarea unei agriculturi durabile și prospere, bazată pe diversitatea zonelor rurale;
- (d) asigurarea securității alimentare a populației care trăiește pe teritoriul european, la prețuri echitabile;
- (e) furnizarea unei alimentații sănătoase, hrănitoare, variate, de calitate, prin promovarea dezvoltării și consolidării lanțurilor locale și acordând o atenție deosebită atât actorilor implicați în lupta împotriva risipei alimentare, cât și solidarității sociale;
- (f) aplicarea principiilor economiei circulare și ale bioeconomiei, astfel încât să se poată desfășura activități rentabile din punct de vedere economic în mediul rural;
- (g) stabilizarea piețelor și consolidarea poziției agricultorilor pe piețe;
- (h) asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru agricultori, în special prin intermediul unui venit corect și suficient de stabil;
- (i) asigurarea reinnoirii cât mai multor exploatații agricole, susținând dinamismul teritoriilor rurale, prin sprijinirea, în special, a tinerilor agricultori;
- (j) garantarea accesului la finanțare, a transferului de cunoștințe, a formării profesionale, precum și a reducerii barierelor administrative;

- (k) evitarea destabilizării sectoarelor agricole din țările terțe;
- (l) orientarea tuturor modurilor de producție agricolă către practici care țin seama atât de sănătatea agricultorilor, cât și de a consumatorilor, protejând în același timp resursele genetice agricole, mediul, în special cel acvatic, consolidând biodiversitatea sălbatică și agricolă, practici care să respecte bunăstarea animalelor și să limiteze încălzirea globală;
- (m) menținerea și protecția în timp a solurilor agricole din punct de vedere cantitativ, combătând hotărât exploatarea în exces, ameliorându-le calitatea, fertilitatea și biodiversitatea, prin difuzarea unor practici agricole corespunzătoare;
- (n) promovarea produselor de origine (DOP, IGP) sau a altor sisteme de calitate care generează valoare adăugată în cadrul lanțului și în teritoriu, ceea ce permite menținerea în viață a sistemelor de producție locale și contribuie la valorificarea identității rurale și a patrimoniului cultural și gastronomic;
- (o) alocarea mai echitabilă a fondurilor publice pentru politica agricolă și alimentară comună (PAAC) între exploatarea agricole și între statele membre, în conformitate cu criteriile obiective și nediscriminatorii, legate de capacitatea lor de a contribui la obiectivele UE de dezvoltare durabilă (inclusiv prin accelerarea convergenței plăților directe între statele membre);
- (p) aplicarea principiului proporționalității la sistemul de control de care depind agricultorii;
- (q) consolidarea celui de-al doilea pilon al PAC, menit să îmbunătățească condițiile de viață în zonele rurale și să le consolideze competitivitatea în ansamblu;
- (r) promovarea dezvoltării tuturor regiunilor rurale pe plan economic, social și de mediu;
- (s) abordarea provocării reprezentate de îmbătrânirea populației și depopularea unor mari zone rurale, ca urmare a lipsei de perspective în viață și de oportunități de ocupare a forței de muncă, în special pentru tineri și femei;

46. subliniază că, din cauza complexității PAC, este dificil și chiar riscant pentru întreprinzători și agricultori să solicite subvenții. Pentru ca PAC să fie în continuare acceptată și să rămână atractivă, simplificarea sa este imperios necesară. Este de dorit să se simplifice și să se accelereze procesul, în special pentru operațiunile de mică valoare, inclusiv prin simplificarea sarcinilor administrative;

47. speră că bugetul PAC va fi menținut la un nivel suficient de ridicat, în conformitate cu principiile definite în tratatele europene și pe măsura statutului său de unică politică integrată a Uniunii Europene, pentru a răspunde nevoilor agriculturii europene și ale zonelor și comunităților rurale, precum și pentru a răspunde cerințele formulate de societate;

48. observă că agricultura poate face față unor probleme precum cele menționate mai sus, legate de climă, energie, producție alimentară și biodiversitate. Pentru aceasta însă este nevoie de o susținere financiară a inițiativelor tehnice și a abordărilor inovatoare de natură antreprenorială sau cooperativă, în vederea accelerării tranziției;

49. atrage atenția asupra necesității, în ceea ce privește plățile directe și plățile pe suprafață, de a concentra resursele în special pe exploatarea agricole mici și pe cele familiale, dând, în același timp, întâietate soluțiilor financiare în cazul exploatarea mari afectate de plafonarea ajutoarelor;

50. cere Comisiei Europene să prezinte o evaluare precisă a rezultatelor aplicării PAC actuale în raport cu aplicarea obiectivelor care i-au fost atribuite în tratatele europene în materie de venituri agricole și de stabilizare a piețelor;

51. recomandă combaterea volatilității prețurilor agricole, oferind agricultorilor perspectiva unor venituri determinate de piață, astfel încât lanțurile alimentare să devină mai echitabile⁽³⁾;

52. solicită continuarea tratamentului acordat agriculturii în regiunile ultraperiferice în temeiul articolului 349 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, prin programele POSEI, astfel cum a recunoscut însăși Comisia Europeană în raportul său către Parlamentul European și Consiliu [COM(2016) 797 din 15 decembrie 2016];

⁽³⁾ Avizul Comitetului European al Regiunilor — Reglementarea volatilității prețurilor la produsele agricole (JO C 185, 9.6.2017, p. 36).

53. solicită să se acorde mai mult sprijin viticulturii, cultivării măslinelor și creșterii animalelor practicate pe terenuri în pantă abruptă sau de munte și în zonele defavorizate, cu randament scăzut, precum regiunile ultraperiferice, dar și modalităților de gestionare agricolă care contribuie la îmbunătățirea biodiversității pajiștilor și pășunilor de munte;
54. solicită ca, în calitatea sa de cel mai mare importator și exportator de alimente la nivel mondial, UE să își folosească toată influența pentru a modifica regulile comerțului internațional cu produse agricole introduse de OMC în 1994, astfel încât relațiile comerciale să devină mai echitabile și mai solidare; ia notă de faptul că volatilitatea prețurilor este o provocare pentru agricultura europeană și îndeamnă Comisia Europeană să conceapă măsuri de atenuare a riscurilor ce apar în urma unei expunerii crescute la piața mondială;
55. este de părere că, în ceea ce privește veniturile din agricultură, o abordare bazată mai degrabă pe piață decât pe subvenții poate spori nivelul de recunoaștere economică a meseriei de agricultor și deci atractivitatea acesteia; în acest sens, recomandă UE să își reglementeze piețele agricole pentru a preveni eventualele deficite sau excedente și să stabilizeze prețurile agricole la niveluri satisfăcătoare;
56. propune să se introducă un sistem anual de economisire precauționară, cu posibilitatea reportării de la an la an, în cazul utilizării parțiale ⁽⁴⁾;
57. cere UE să garanteze condiții echitabile în acordurile comerciale și în parteneriatele bilaterale încheiate cu țările terțe; în acest scop, consideră obligația de a înceta exporturile de produse agricole și alimentare la prețuri mai mici decât costurile medii de producție europene grație ajutoarelor publice acordate ca fiind legată de dreptul de a proteja producția europeană de importuri prea ieftine, care subminează capacitatea sa de producție sau nu se aliniază la standardele de producție europene;
58. subliniază importanța lanțurilor scurte locale și regionale, pentru că, pe de o parte, sunt mai durabile din punct de vedere ecologic deoarece transportul generează mai puțină poluare, și, pe de altă parte, pentru că promovează o agricultură ce consacră o calitate tipică, tradiția și patrimoniul economic și cultural;
59. invită UE să revizuiască capitolele despre agricultură din acordurile bilaterale de „liber schimb” sau de „parteneriat” economic cu țările terțe, care să beneficieze de resurse adecvate și să acorde prioritate fermelor familiale cu utilizare intensivă a forței de muncă și axate cu precădere pe piețele locale și regionale și pe lanțurile scurte de aprovizionare; totodată, cere UE ca, în acordurile comerciale, să țină seama cum se cuvine de interesele sectorului său agricol, pentru a reduce la minimum riscurile pentru producția europeană, identificând o listă strategică de produse care ar putea fi vulnerabile la presiuni excesive. Solicită ca produsele care pot fi vulnerabile la liberalizare să beneficieze de un tratament special și diferențiat în acordurile comerciale;
60. propune revizuirea legislației UE în materie de concurență pentru a permite tuturor actorilor unei filiere, inclusiv consumatorilor și autorităților publice, să distribuie echitabil valoarea adăugată și marjele de-a lungul întregului lanț valoric, permițându-le agricultorilor să progreseze către o poziție mai echitabilă în lanțul alimentar și să-și întărească poziția pe piață;
61. solicită revizuirea legislației UE privind atribuirea contractelor de achiziții publice în sectorul alimentației colective, care să includă o clauză privind aprovizionarea locală cu alimente, și invită autoritățile locale și regionale să intensifice schimburile de bune practici, pentru a favoriza o alimentație din surse locale, o piață locală pentru producția agricolă ecologică și prelucrarea artizanală, care să creeze locuri de muncă în mediul rural;
62. cere ca activitățile de cercetare finanțate din bugetele UE și de către BEI, desfășurate în context agricol și rural, să urmărească mai ales:
- (a) eficiența durabilă a proceselor de producție și a exploatațiilor agricole;
 - (b) modurile de producție de calitate, care respectă mediul, și agroecologia;
 - (c) refacerea fertilității solurilor agricole degradate și a biodiversității;
 - (d) inovarea socială a teritoriilor rurale: servicii publice locale pentru modurile de producție agricolă, prelucrare artizanală și distribuție locală a produselor agricole;
 - (e) inovarea tehnică de consolidare a autonomiei și a rezilienței exploatațiilor agricole;

⁽⁴⁾ Avizul CoR (JO C 185, 9.6.2017, p. 36).

- (f) gestionarea durabilă a pădurilor;
- (g) practicile agricole de combatere a încălzirii globale;
- (h) bunăstarea animalelor și soluțiile durabile la bolile plantelor și animalelor;
- (i) aplicații tehnologice pentru controalele la fața locului, în scopul de a simplifica și de a eficientiza metodologiile;

63. solicită trecerea de la un model de plăți directe pe hectar la plăți directe pe hectar modulate pe activ agricol (acesta fiind un agricultor activ) cu stabilirea unui plafon, pentru:

- (a) a menține și dezvolta agricultura în zonele defavorizate din punct de vedere agroclimatic, mai ales în zonele montane, care se confruntă cu costuri de producție mai ridicate sau care sunt defavorizate din punct de vedere geografic, precum RUP;
- (b) a sprijini micile exploatații familiale, care au adesea un volum de producție prea redus pentru a atinge un venit agricol suficient, dar care sunt importante pentru revitalizarea zonelor rurale, subliniind că sprijinul sporit acordat primelor hectare este fundamental pentru micile exploatații, în special în cazul agriculturii de munte;
- (c) a sprijini instalarea tinerilor agricultori;
- (d) a sprijini în toate regiunile trecerea progresivă la moduri de producție mai reziliente, mai autonome și cu un consum mai mic de resurse și fără pesticide chimice, care protejează sănătatea, care reduc încălzirea globală, favorizează biodiversitatea, îmbunătățesc calitatea apei și respectă bunăstarea animalelor;
- (e) a consolida dezvoltarea agriculturii ecologice;
- (f) a consolida agricultura în zonele cu o valoare ecologică ridicată;
- (g) a promova utilizarea raselor și soiurilor autohtone, pentru a-i susține pe meșteșugarii cu mare valoare adăugată și produsele alimentare specializate;
- (h) a sprijini dezvoltarea lanțurilor locale de calitate, cu o valoare adăugată ridicată;

64. solicită, în contextul înverzirii, consolidarea treptată a practicilor benefice pentru climă și mediu, prin:

- (a) rotația culturilor, inclusiv a leguminoaselor, pentru ca efectivele de animale din UE să devină mai puțin dependente de importurile de proteine vegetale și pentru a reduce îngrășămintele pe bază de azot, mari consumatoare de energie și producătoare de gaze cu efect de seră;
- (b) menținerea interdicției privind aratul pășunilor permanente, pentru a favoriza sechestrarea carbonului în sol și biodiversitatea;
- (c) menținerea unor zone de interes ecologic, fără culturi sau fără a utiliza produse fitosanitare, pentru a contribui la stoparea pierderii biodiversității, permițând totuși un pășunat extensiv limitat, care contribuie la îmbogățirea solului și este în avantajul crescătorilor de animale;
- (d) furnizarea unor instrumente specifice de prevenire a riscurilor legate de schimbările climatice;
- (e) introducerea ajutoarelor compensatorii, ușor accesibile și care încurajează asumarea de angajamente suplimentare, care să aibă legătură cu biodiversitatea, în zonele Natura 2000, în zonele cu mare valoare naturală și în zonele în care trăiesc specii de prădători mari, protejate;
- (f) alte măsuri de ecologizare la nivel regional;

65. recomandă ca, pentru a respecta drepturile lucrătorilor agricoli, în viitor să se reducă plățile directe alocate unei exploatații agricole care nu a respectat standardele sociale în vigoare în propriul stat membru;

66. solicită o consolidare a celui de al doilea pilon al PAC și sporirea bugetelor alocate dezvoltării rurale; pledează și pentru mai multă subsidiaritate, astfel încât statele membre să poată transfera fonduri de la primul pilon către cel de al doilea;

67. atrage atenția asupra contribuției majore pe care o au abordarea denumită „dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității” (CLLD) și abordarea LEADER la realizarea obiectivelor PAC la nivel local și regional, recomandând, prin urmare, ca, în cadrul programelor naționale și regionale de punere în aplicare a PAC, acestora să li se aloce un procent de până la 20 % din resursele prevăzute pentru punerea în aplicare a celui de al doilea pilon;

68. reiterează faptul că statele membre și regiunile ar trebui să dispună de mai multe competențe în materie de reglementare a terenurilor și de impunere de restricții în acest sens, în special pentru a combate fenomenul de acaparare a terenurilor și concentrare funciară din Europa, care limitează posibilitățile tinerilor agricultori de a înființa o exploatare agricolă ⁽⁵⁾;

69. solicită insistent să se rezerve dezvoltării zonelor rurale un procent suficient din fonduri, consolidând Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), pentru a se asigura dezvoltarea armonioasă și integrată a zonelor respective, inclusiv prin crearea unei infrastructuri locale, sprijinirea IMM-urilor, reînnoirea satelor și o diversificare economică cât mai largă;

70. recomandă UE să acorde o atenție deosebită regiunilor ultraperiferice, în care sectorul agricol este esențial pentru crearea de locuri de muncă și de bunăstare, precum și pentru promovarea dezvoltării industriei agroalimentare, cercetării și inovării, pentru protecția și promovarea unor teritorii amenajate de calitate, precum și pentru lupta împotriva schimbărilor climatice;

71. propune ca fondurile din cel de al doilea pilon să fie direcționate în primul rând către:

- (a) apropierea agricultorilor de consumatori, prin intermediul lanțurilor scurte de aprovizionare;
- (b) sprijinirea agricultorilor ale căror metode de producție depășesc standardele de mediu, pentru o agricultură cu valoare ecologică ridicată;
- (c) sprijinirea dezvoltării unor practici de cultivare ecologice, cu menținerea unor ecosisteme de mare valoare ecologică și încurajarea împăduririi terenurilor, pentru a crea absorbantă de CO₂;
- (d) sprijinul pentru promovarea inovării și a cercetării, favorizând metodele de producție și de transformare mai durabile;
- (e) adaptarea agricultorilor la piețe (de exemplu, prin servicii de informare și consiliere, servicii de gestionare a exploatațiilor, cursuri de formare etc.);
- (f) sprijinirea modernizării durabile a lanțurilor de prelucrare a produselor agricole, organizate astfel încât să se dezvolte odată cu lanțurile de producție, cu respectarea mediului și a sănătății consumatorilor și cu o repartizare echitabilă a valorii adăugate;
- (g) inițiativele care promovează înființarea de cooperative sau de organizații ale producătorilor;
- (h) consultanță cu privire la gestionarea riscurilor, pentru a face față condițiilor climatice și sanitare nefavorabile;
- (i) investițiile durabile pentru a adapta oferta exploatațiilor agricole familiale la cererea consumatorilor;
- (j) sprijinirea dezvoltării sectoarelor care dețin însemne de calitate oficiale;
- (k) prelucrarea artizanală a produselor agricole locale;
- (l) un sector de alimentație colectivă cu produse ecologice și locale;

72. propune să se treacă de la o abordare de tip „ghișeu” la una de tip „convenție” între anumite tipuri de întreprinderi, de sectoare și zone; pornind de la un număr mic de obiective (calitate, productivitate, durabilitate), propune sprijinirea unor proiecte de inovare construite în acest sens și care pot avea un impact pozitiv asupra ocupării forței de muncă;

Sinerгии ale fondurilor UE pentru dezvoltare rurală

73. propune consolidarea sprijinului financiar al UE destinat dezvoltării rurale, care a fost redus în mod semnificativ în comparație cu perioada de programare anterioară, menținând destule fonduri disponibile pentru primul pilon;

⁽⁵⁾ Avizul Comitetului European al Regiunilor — Acordarea de sprijin tinerilor agricultori din Europa (JO C 207, 30.6.2017, p. 57).

74. propune sprijinirea consistentă și fermă a investițiilor durabile pentru menținerea exploatațiilor agricole familiale, în special în cadrul producției, distribuției și diversificării;

75. recomandă adoptarea unei strategii rurale, astfel încât toate politicile UE să contribuie în mai mare măsură la inovare și colaborare pentru dezvoltarea zonelor rurale, în conformitate cu obiectivele de coeziune teritorială ⁽⁶⁾;

76. propune simplificarea integrării resurselor diverselor fonduri de finanțare a dezvoltării rurale neagricole, pentru a sprijini:

- (a) inițiativele locale pentru dezvoltarea ocupării forței de muncă în mediul rural;
- (b) formarea profesională pentru meseriile din zonele rurale;
- (c) inovarea tehnică și socială, în serviciul unei economii post-carbon, digitale, circulare și conviviale;
- (d) valorificarea economică, ecologică și de agrement a zonelor forestiere;
- (e) promovarea unor parteneriate și alianțe între sectorul agricol și administratorii zonelor protejate;
- (f) eliminarea decalajului digital de care suferă conexiunile în zonele rurale;
- (g) continuarea și dezvoltarea serviciilor publice locale;
- (h) menținerea și dezvoltarea peisajelor și satelor atractive;
- (i) turismul rural;
- (j) dezvoltarea surselor locale la scară redusă de energie din surse regenerabile;
- (k) investițiile publice locale la scară mică ce vizează îmbunătățirea calității vieții comunităților rurale și a viabilității întreprinderilor, cel puțin în regiunile rămase mult în urmă față de media statelor membre;

77. pledează cu convingere și pentru fructificarea potențialului mai amplu al zonelor agricole și forestiere – în special în zonele periurbane – în scopuri economice, ecologice, climatice, energetice și recreative, cum ar fi producerea la nivel local a alimentelor și a energiei și turismul rural. Prin urmare, PAC nu ar trebui să se concentreze numai pe operatorii agricoli. Inițiativele LEADER sunt și trebuie să rămână o oportunitate de colaborare și inovare pentru actorii din zonele rurale și periurbane;

78. solicită o evaluare mai temeinică a fondurilor structurale, sprijinind dezvoltarea zonelor rurale și promovând strategii globale, pentru consolidarea acestor zone prin îmbunătățirea conectivității atât pentru transporturi, cât și pentru banda largă digitală, și asigurând în același timp protecția mediului, prin punerea în aplicare a „testului rural”, așa cum se recomandă în Declarația de la Cork 2.0 ⁽⁷⁾;

79. subliniază că o dezvoltare teritorială echilibrată trebuie să ofere un sprijin adecvat zonelor rurale și periurbane interioare, precum și zonelor dezavantajate (de exemplu, regiunile montane, de frontieră, sau alte regiuni caracterizate de handicapuri naturale sau demografice), pentru a face posibile investițiile necesare pentru creșterea economică, crearea de locuri de muncă, incluziunea socială și durabilitatea mediului;

80. solicită îmbunătățirea legăturilor dintre mediul rural și cel urban, implicând pe deplin orașele mai mici și localitățile rurale, astfel încât politicile UE să nu încurajeze o relație de concurență între dimensiunile urbană, costieră și rurală;

81. salută inițiativa Comisiei Europene destinată „satelor inteligente” și contribuția Parlamentului European la reușita procesului, și propune extinderea acestei noțiuni la cea de „zone rurale inteligente”; solicită, de asemenea, să i se acorde posibilitatea de a juca un rol cât mai important în discuțiile privind instituirea unui cadru de acțiune la nivel local și regional cu privire la această inițiativă;

⁽⁶⁾ Avizul Comitetului European al Regiunilor — Inovarea și modernizarea economiei rurale (JO C 120, 5.4.2016, p. 10).

⁽⁷⁾ Declarația de la Cork 2.0, intitulată „Pentru o viață mai bună în zonele rurale”, Comisia Europeană, septembrie 2016.

82. subliniază că trebuie continuată armonizarea regulilor de funcționare a fondurilor structurale prin intermediul cadrului strategic comun, pentru a facilita programarea și gestionarea dezvoltării rurale și pentru a favoriza abordările integrate și adaptate la nivel local ⁽⁸⁾;
83. propune consolidarea abordării fondurilor principale în vederea armonizării gestiunii proiectelor finanțate din mai multe fonduri;
84. propune lansarea unei dezbateri privind integrarea diverselor fonduri de dezvoltare regională care nu se referă la sectorul agricol.

Bruxelles, 12 iulie 2017.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

⁽⁸⁾ JO C 120, 5.4.2016, p. 10.

**Avizul Comitetului European al Regiunilor – Următorii pași către un viitor european durabil –
Acțiunea europeană pentru durabilitate**

(2017/C 342/03)

Raportor: Franco IACOP (IT-PSE), președintele Consiliului Regiunii Autonome Friuli-Venezia Giulia

Document de referință: Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: Următorii pași către un viitor european durabil – Acțiunea europeană pentru durabilitate

COM(2016) 739 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR)

Introducere

1. salută angajamentul Comisiei Europene (CE) de a contribui în mod activ și constructiv la realizarea obiectivelor strategice ale Agendei 2030 și de a crea premisele pentru confruntarea cu o serie de mize fundamentale și integrate, cu caracter global;
2. observă că documentul programatic adoptat de Comisia Europeană la 22 noiembrie 2016, sub forma unei comunicări, propune o strategie foarte ambițioasă și cuprinzătoare, concentrată pe dezvoltare durabilă;
3. recunoaște angajamentul Comisiei de a face eforturi de integrare a Agendei în Strategia Europa 2020 și deci în fondurile structurale și de investiții europene; având în vedere complexitatea și multitudinea diverselor cadre de referință, subliniază nevoia de coerență între politici, de integrare și de un cadru de guvernare omogen;
4. subliniază că, pentru a obține rezultate, este esențială participarea la procesele decizionale a tuturor nivelurilor de guvernare, în special a autorităților locale și regionale (ALR);

Observații generale

5. observă că, dat fiind că politicile Uniunii Europene trebuie să respecte principiul subsidiarității, obiectivele de durabilitate au legătură directă cu responsabilitățile, competențele și funcțiile nivelurilor subnaționale de guvernare;
6. reamintește că instituțiile teritoriale – regiuni, provincii, comitate, districte, metropole, orașe mici, municipalități – sunt factori veritabili de decizie politică, chemați să definească nivelurile și metodele de guvernare cele mai adecvate pentru articularea obiectivelor UE și ONU cu cele ale comunităților locale;
7. reamintește că între cele 17 obiective de dezvoltare durabilă, sunt două pentru care autoritățile locale exercită funcții esențiale ce permit atingerea lor: obiectivele 10 și 11. Primul urmărește reducerea decalajelor dintre regiuni, în timp ce al doilea exercită funcții fundamentale în materie de urbanism, transport, protecție socială și comportamente inspirate de modelul de viață durabil;
8. subliniază, în acest context, că în comunicare nu se analizează necesitatea de a măsura progresele în realizarea ODD nu numai la nivelul ONU, la nivel european și național, ci și la nivel subnațional și invită, prin urmare, Comisia Europeană să țină seama de acest aspect atunci când va elabora indicatorii ce vor fi folosiți la măsurarea progreselor respective și să utilizeze competențele specifice și rețelele existente la nivel local;
9. reiterează că la acestea se adaugă prioritățile care decurg din exercitarea integrată a competențelor care vizează transversal alte obiective strategice, cum ar fi Agenda urbană, incluziunea socială, politicile UE privind clima și energia, reducerea emisiilor, reducerea riscurilor de dezastră, politicile de mediu și economia circulară, mobilitatea, specializarea inteligentă, orașele (și teritoriile) inteligente, care au făcut obiectul summitului de la Bratislava, și Convenția primarilor pentru climă și energie;

10. recomandă fructificarea ocaziei de revizuire la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual (CFM), pentru a suprapune Agenda 2030 cu Strategia Europa 2020, prin reexaminarea orientărilor-cheie, integrându-le în noile obiective de dezvoltare durabilă (ODD);

11. apreciază eforturile depuse la elaborarea documentului de lucru care însoțește comunicarea *Key European action supporting the 2030 Agenda and the Sustainable Development Goals* [Acțiuni-cheie europene de sprijinire a Agendei 2030 și a obiectivelor de dezvoltare durabilă – SWD(2016) 390 final], care propune integrarea Strategiei Europa 2020 cu obiectivele Agendei 2030, valorificând relațiile dintre cei trei piloni, cele 7 inițiative emblematice și cele 5 obiective ce decurg din prioritățile Strategiei Europa 2020 și care sunt legate de cele 11 obiective tematice propuse pentru Fondurile de coeziune;

12. reamintește că, în orice caz, pentru a realiza toate obiectivele propuse în comunicarea privind viitorul durabil, este esențial ca ele să fie declinate la nivel teritorial. În acest sens, propune adaptarea la contextul local a obiectivelor Agendei 2030, acesta reprezentând singurul mod de influențare concretă și durabilă a vieții cetățenilor;

13. este de acord că, având în vedere complexitatea diverselor niveluri de guvernare, este nevoie de o acțiune de îndrumare și control care să îmbogățească procesul decizional prin evaluarea politicilor și a inovațiilor din structurile instituționale (măsurarea efectelor);

14. consideră că unele legături dintre prioritățile Comisiei Juncker și ODD se regăsesc în domenii care prezintă importanță pentru ALR. Acesta este, în primul rând, cazul cu prioritățile ocupaționale, în măsura în care vizează competențele la care se referă ODD 4 (formare și educație), domeniu în care autoritățile locale și regionale exercită competențe importante, în special din perspectiva costurilor de tranziție către o Europă durabilă;

15. propune ca Planul de investiții al Comisiei Europene să se refere și la infrastructura materială și imaterială care ține de competența ALR (protecție socială, rețele de informare, rețele de mobilitate, rețele de energie și telecomunicații, eliminarea deșeurilor, gestionarea integrată a apei etc.), în multe cazuri acestea fiind în convergență cu diverse ODD (printre care ODD nr. 8, 9, 12 și 13);

16. reamintește că și prioritatea nr. 3 a Comisiei (*O uniune energetică rezilientă, cu o politică prospectivă în domeniul schimbărilor climatice*) se întrepătrunde cu diverse ODD în domenii de interes ale ALR. Acest lucru este valabil pentru ODD 5, 7 și 13, în cazul cărora ALR sunt atât beneficiarii, cât și actorii politicilor menite să combată schimbările climatice și să asigure aprovizionarea durabilă cu energie pentru toți și protecția drepturilor sociale, pentru garantarea cărora sunt esențiale serviciile furnizate la nivel local;

17. subliniază că prioritatea nr. 7, care urmărește crearea unui spațiu de justiție și de protecție a drepturilor fundamentale bazat pe încredere reciprocă, presupune elaborarea de politici vizând egalitatea de gen, context în care ALR pot juca un rol semnificativ, în deplină convergență cu ODD 5 și în conformitate cu necesitatea de a reface încrederea cetățenilor în instituțiile europene;

18. subliniază că reziliența la dezastre reprezintă unul dintre aspectele fundamentale ale dezvoltării durabile și face apel la instituțiile Uniunii Europene ca această considerație să devină unul dintre pilonii esențiali ai acțiunilor viitoare în domeniul dezvoltării durabile în Europa ⁽¹⁾;

19. observă că prioritatea nr. 8 are ca obiectiv abordarea fenomenului migrației, de dimensiuni globale și de amploare istorică, este pe deplin conformă cu ODD 1 și 10 și implică în mod transversal competențele ALR, supuse adesea unor presiuni puternice, generate de necesitatea de a gestiona fluxuri migratorii de o amploare extraordinară;

Observații specifice

20. observă că acțiunile întreprinse pentru realizarea ODD riscă să nu poată fi introduse totdeauna într-un cadru de politici integrate, spre deosebire de ce întâmplă în cazul politicii de coeziune. Ca atare, este fundamental să fie stabilite prioritățile care țin seama de imperatiile cele mai urgente, dintr-o perspectivă dinamică, orientată spre realizarea pe termen lung a tuturor ODD. Prin urmare, este indispensabil să se țină seama de propunerea CoR referitoare la necesitatea de adoptare a unui cod de conduită privind participarea ALR;

⁽¹⁾ COR 5035/2016; COM(2016) 739 final.

21. subliniază că obiectivele necesită un echilibru între nevoile actuale și cele ale generațiilor viitoare, alături de un echilibru între nevoile diverselor niveluri de guvernare, aspecte esențiale pentru reducerea înaltelor costuri ale tranziției, asumate de ALR. Caracterul nesustenabil al costurilor ar putea pune în pericol acceptarea din partea cetățenilor și punerea efectivă în aplicare a măsurilor în cauză, afectând în special capacitatea regiunilor marginale (zone interne) de a contribui la durabilitatea generală și, pe un plan mai general, la caracterul durabil al ODD;

22. subliniază necorelarea în timp a măsurilor europene (2020) evocate în comunicare și a Agendei 2030 și speră să fie prevăzute instrumente economice și financiare, ca sprijin suplimentar față de redefinirea obiectivelor pe întreaga perioadă de referință, care să fie compatibile cu cele ale Agendei 2030;

23. regretă lipsa din comunicare a unei analize a riscurilor ce pot apărea în etapa de punere în aplicare a ODD 17. Analiza ar putea fi de mare ajutor, astfel încât ALR să poată dispune de instrumente adecvate pentru a depăși problemele legate de aplicarea politicilor legate de obiective. Un instrument indispensabil îl reprezintă adaptarea la contextul local a tuturor indicatorilor, pentru a permite monitorizarea constantă a evoluției inegalităților, inclusiv prin intermediul unor indicatori alternativi la PIB, cum ar fi indicatorii calitativi în măsură să măsoare atât caracterul echitabil al dezvoltării, cât și progresul social din teritorii;

24. subliniază că realizarea unui subset de obiective care să fie atribuite autorităților regionale și locale trebuie să fie însoțită de alocarea unor resurse adecvate. Aceste resurse pot fi disponibilizate atât prin transferuri specifice de la nivel național, cât și printr-o mai mare responsabilizare financiară la nivel local;

25. consideră că trebuie promovate platforme și inițiative care permit schimbul de bune practici între ALR și că trebuie utilizate cele puse deja la dispoziție de organisme internaționale precum platforma Live a PNUD, de cunoștințe privind dezvoltarea durabilă, evitând utilizarea Agendei 2030 ca pretext de recentralizare a politicilor. În acest sens, Comitetul așteaptă cu interes lansarea platformei multipartite anunțate de CE, pentru a facilita la nivel teritorial aplicarea elementelor universale cuprinse în Agendă, și mai ales încurajarea schimbului de bune practici și partajarea progreselor realizate de cele mai dinamice regiuni europene; Comitetul speră să fie asociat așa cum se cuvine acestei platforme, în calitatea sa instituțională de adunare reprezentativă a autorităților locale și regionale;

26. recunoaște că îmbunătățirea condițiilor de viață în cadrul UE depinde, pe lângă capacitatea de a consolida coeziunea economică, socială și teritorială, și de bunăstarea și de nivelul de securitate din regiuni aflate în afara UE. În acest sens, în conformitate cu noile orientări prevăzute în comunicarea privind noul consens pentru dezvoltare, Comitetul insistă asupra necesității de consolidare a acțiunilor de cooperare descentralizată și de dezvoltare a țărilor terțe, favorizând utilizarea platformelor de informare și dezbateri aflate la dispoziția ALR: ARLEM, CORLEAP, Forumul bienal al cooperării descentralizate și atlasul cooperării descentralizate, care permit țărilor partenere să se întâlnească, să dialogheze și să schimbe bune practici;

27. este de acord cu poziția Comisiei Europene în favoarea Agendei urbane pentru UE, adoptată în 2016 în cadrul Pactului de la Amsterdam, care urmează să fie pusă în aplicare împreună cu autoritățile locale pentru a acoperi toate aspectele legate de dezvoltarea durabilă și pentru a contribui la punerea în aplicare a „noii agende urbane globale”;

28. consideră că strategiile de dezvoltare urbană durabilă și de cooperare orizontală și verticală într-un sistem de guvernare participativă trebuie să țină seama de diversitatea orașelor și de importanța inovării sociale și a planificării orientate spre viitor, printr-o abordare integrată și coordonată, în special în fața provocărilor importante, cu scopul de a îmbunătăți calitatea vieții în orașe;

29. recomandă ca analiza Agendei 2030 și a obiectivelor acesteia să se coreleze inclusiv cu modelul european de dezvoltare, care este structurat în jurul sistemelor locale de producție (cluster), formate în principal din IMM-uri. În lumina acestei logici, speră ca modelele de dezvoltare să acorde o atenție deosebită și centrelor urbane mai mici, dat fiind că dezvoltarea teritorială concentrată prea mult poate declanșa capcana subdezvoltării, care, la rândul ei, poate genera alte fenomene de marginalizare și de declin demografic;

30. evaluează drept pozitiv faptul că documentul consideră dimensiunile economică, socială și de mediu ale dezvoltării durabile ca fiind pilonii spre care trebuie să converge orientările strategice ale CE, pentru a aborda ODD și cele 13 politici sectoriale adoptate în CFM 2014-2020. Cu toate acestea, consideră că, date fiind noile provocări globale, este necesară consolidarea dezvoltării locale prin adăugarea dimensiunii teritoriale;

31. subliniază că trebuie să li se atribuie ALR rolul de actori politici, ținând seama de apropierea acestora de cetățeni și de capacitatea lor de a găsi un consens nou în raport cu instituțiile europene și cu proiectul de integrare. Guvernanța pe mai multe niveluri reprezintă soluția optimă pentru politicile care urmăresc să construiască un viitor durabil și să combine cele 10 priorități ale Comisiei, cele 11 obiective tematice ale Fondurilor de coeziune și cele 17 ODD ale Agendei 2030;

Sporirea impactului politicilor asupra pilonului social

32. reiterează că politicile și programele de dezvoltare gestionate în mod centralizat și de sus în jos nu sunt cele mai bune metode de a aborda aspectele complexe ale dezvoltării durabile și combaterii diferitelor tipuri de sărăcie, autorităților locale și regionale trebuind să li se acorde responsabilitatea și autonomia necesară pentru a da răspunsuri adecvate la probleme sociale majore;

33. subliniază necesitatea consolidării politicilor consacrate în Carta drepturilor fundamentale a UE, cu o planificare durabilă a politicii sociale, la care să fie asociate toate nivelurile de guvernanță, deoarece numai în acest fel se poate garanta accesul tuturor la servicii de bază și poate fi găsită o soluție la noile cerințe induse de schimbările demografice, cu ajutorul unor politici locale de promovare a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate;

34. atrage atenția Comisiei asupra necesității participării la politici menite să promoveze sănătatea cetățenilor, ca o prioritate pentru incluziunea socială, îmbunătățind condițiile de viață în zonele urbane și periferice, pe lângă garantarea accesului la servicii publice, activități de agrement și sportive, inclusiv pentru persoane cu handicap, și promovarea acțiunilor sanitare preventive pentru toată populația, inclusiv pentru persoane vârstnice, migranți și alte categorii expuse riscului de sărăcie și de excluziune socială; încurajează statele membre și autoritățile locale și regionale să acționeze în același sens;

35. consideră că potențialul economiei sociale constă în crearea de locuri de muncă și în combaterea șomajului în rândul tinerilor și al femeilor. Prin urmare, este esențial ca agenda să atragă atenția asupra responsabilității sociale a întreprinderilor (RSI) și a necesității de a crea empatie în rândul tinerilor și spirit antreprenorial. În plus, noua strategie trebuie să cuprindă, printr-o abordare transversală, diversele dimensiuni ale durabilității și noile perspective oferite de creativitate;

36. consideră că este necesară integrarea culturii în Agenda 2030, indicând în mod clar rolul pe care ea îl joacă într-o logică de dezvoltare durabilă și în crearea de noi locuri de muncă care participă la formarea de idealuri europene comune, diseminând la nivel mondial aspirațiile și principiile democrației, justiției sociale și solidarității. Cultura contribuie eficient la strategiile de dezvoltare incluzivă și influențează profund ODD, îmbunătățind sistemele de educație, combătând excluziunea socială și sărăcia, eliminând cauzele inegalității, facilitând egalitatea de șanse și eliminând disparitățile dintre generații și cele demografice;

Sporirea impactului politicilor asupra pilonului reprezentat de mediu

37. subliniază că teme aparent globale, ca schimbările climatice, reducerea emisiilor de CO₂, economisirea energiei, producția de energie din surse regenerabile, protejarea biodiversității, reducerea exploatarea resurselor, transportul integrat și economia circulară sunt, în realitate, dependente de politicile și acțiunile de la nivel local. Din acest motiv, Comitetul recomandă acordarea unei atenții cu totul speciale modurilor de producție care protejează mediul;

38. consideră necesar, având în vedere diversitatea sectoarelor implicate, să se adopte o abordare integrată și de cooperare între actorii guvernanței pe mai multe niveluri și părțile interesate din punct de vedere ecologic. În acest sens, conceptul de coeziune stabilește legături între eficiența economică, coeziunea socială, dezvoltarea culturală și echilibrul ecologic, plasând dezvoltarea durabilă în centrul elaborării politicilor;

39. împărtășește opinia conform căreia activitățile umane și schimbările climatice sporesc constant presiunile exercitate asupra ecosistemelor marine. În acest sens, ar trebui să se atragă atenția asupra măsurilor luate de Comisie în favoarea unor oceane sigure, curate și gestionate în mod durabil, continuând totodată punerea în aplicare a Agendei pentru creștere albastră, care vizează fructificarea potențialului oceanelor și mărilor Europei, pentru a crea locuri de muncă, valoare economică și durabilitate; De asemenea, reamintește că inovarea în economia albastră poate contribui la asigurarea utilizării eficiente și durabile a resurselor marine prețioase ⁽²⁾;

40. recomandă ca toate instituțiile să-și asume angajamente pentru a reduce risipa de alimente și a recupera deșeurile, stimulând investițiile și ocuparea forței de muncă în contextul mai larg al economiei ecologice. UE trebuie să se angajeze să sprijine ferm dorința de a abandona modelul economiei lineare, consolidându-l pe cel de economie circulară, așa cum a subliniat CoR în propriile sale avize pe următoarele teme: „Spre o economie circulară: revizuirea legislației UE în materie de deșeurii”, „Propuneri legislative de modificare a directivelor privind deșeurile” și „Un plan de acțiune al UE pentru economia circulară”;

Sporirea impactului politicilor asupra dimensiunii economice

41. consideră că modelele de dezvoltare, influențate de noii factori impuși de concurență, cum ar fi, printre altele, rețelele care permit interconectarea unui număr nelimitat de utilizatori cu un număr infinit de date, dau în mod clar o imagine clară a clivajului dintre nevoia întreprinderilor de a reduce timpii de comercializare și timpul rezervat ajungerii la un consens ori procedurilor birocratice. Autoritățile locale și regionale reprezintă dimensiunea adecvată pentru a accelera luarea deciziilor politice la viteza impusă de piațe;

42. solicită un sprijin real pentru modelele de dezvoltare și, în special, pentru rețelele intangibile care, dat fiind că facilitează accesul la un număr infinit de date, determină noii factori competitivi la nivel local și trecerea la noi modele de producție;

43. consideră că nu trebuie amânată elaborarea strategiilor de activare a politicilor structurale, care să includă transformarea radicală a modelului de producție printre pilonii dezvoltării, favorizând producția durabilă și prin utilizarea de stimulente, până când – prin inovații – tranziția către economia circulară va deveni viabilă din punct de vedere economic. Este evident că astfel de politici contribuie la depășirea noilor provocări determinate de procesele de globalizare și reprezintă un răspuns clar la compromisul ce trebuie găsit între cerințele de la nivel social care pun în opoziție mediul și piața muncii;

44. recunoaște că globalizarea, generată mai ales de o mai bună mobilitate a persoanelor, a bunurilor și a datelor, determină intensificarea concurenței internaționale, nu numai între întreprinderi, ci și între regiuni. Este, prin urmare, necesar să se acționeze decisiv asupra factorilor care stau la baza competitivității teritoriale, cum ar fi capitalul social și instituțional, infrastructura, inovarea, pentru revitalizarea economiilor europene;

45. reamintește că ALR joacă un rol crucial în relația dintre parteneriatele public-privat, fiind în măsură să recunoască eterogenitatea formelor de dezvoltare capabile să promoveze investiții orientate spre fructificarea resurselor locale ale fiecărui teritoriu;

Sporirea impactului politicilor asupra pilonului dimensiunii teritoriale

46. regretă că, în comunicarea adoptată de Comisie lipsește cu desăvârșire conceptul de „capital teritorial”, elaborat de OCDE în 2001 și preluat de Comisia Europeană în 2005. În acest sens, se reamintește că noțiunea se referă la un ansamblu de active locale (naturale, umane, artificiale, organizatorice, relaționale și cognitive), care reprezintă potențialul competitiv al unei regiuni;

47. observă că efectele crizei și ale globalizării s-au manifestat puternic asupra relațiilor care garantau coeziunea la nivelul teritoriilor, generând fracturi (între orașe și mediul rural, între centru și periferie) și modificând dinamicile construcției sociale. Având în vedere acest lucru, trebuie asumată sarcina de a preschimba vechile modele de politică teritorială, definite de abordări funcționaliste care iau în considerare teritoriul ca un simplu spațiu, în matrice instituționale noi care, dimpotrivă, atribuie teritoriului un rol de actor colectiv;

48. recunoaște că Pactul de la Amsterdam acordă o atenție crescândă rolului politicilor urbane, menite să pună în aplicare măsuri de încurajare a coeziunii sociale și a dezvoltării economice, cu convingerea că orașele pot contribui în mod pozitiv la procesul de inovare;

⁽²⁾ COR 2203/2012.

RECOMANDĂRI ADRESATE AUTORITĂȚILOR LOCALE ȘI REGIONALE

49. subliniază că ALR joacă un rol esențial în protejarea și dezvoltarea structurilor urbane, a zonelor rurale și a patrimoniului comun și pot contribui la ceea ce Agenda 2030 numește o lume transformată, printr-o atitudine proactivă și prin asumarea angajamentului de:

- (a) a îmbunătăți propria capacitate de gestionare strategică;
- (b) a promova dezvoltarea unei societăți civile exigente și conștiente;
- (c) a elabora o amenajare urbană și teritorială integrată;
- (d) a promova oportunități economice la nivel local, prin crearea de locuri de muncă decente și de coeziune socială;
- (e) a promova planuri/strategii regionale de dezvoltare durabilă, stabilind relații între ODD și obiectivele politice, dar și reanalizând și modificând programarea, pentru a răspunde mizelor legate de dezvoltarea durabilă, contribuind astfel la definirea programelor naționale de reformă (PNR);
- (f) a îndruma tranziția către o economie cu emisii reduse de carbon și către orașe și regiuni reziliente;
- (g) a facilita elaborarea unor planuri de mobilitate urbană durabilă;
- (h) a recunoaște și sprijini rolul culturii în dezvoltarea durabilă și a fructifica patrimoniul local, creativitatea și diversitatea;
- (i) a încuraja participarea actorilor economici, sociali și culturali, a universităților și a centrelor de cercetare, ca și a indivizilor la elaborarea de planuri și inițiative care să contribuie la îndeplinirea ODD, inclusiv în cooperare cu Centrul Comun de Cercetare CCC), în cadrul inițiativei „Science meet Regions”;
- (j) a promova programe educative privind dezvoltarea durabilă în școli, precum și activități culturale ce acordă atenție aspectului durabilității;
- (k) a promova includerea unor indicatori de bunăstare echitabilă și sustenabilă în procesul legislativ regional și în documentele bugetare regionale;
- (l) a stabili parteneriate în contextul cooperării descentralizate pentru dezvoltare;

50. reiterează că autoritățile locale și regionale sunt în măsură să dezvolte forme de democrație participativă, în special prin implicarea femeilor, a tinerilor, a persoanelor în vârstă și a minorităților, ca bază pentru elaborarea și punerea în aplicare a strategiilor integrate de dezvoltare economică la nivel local;

RECOMANDĂRI ADRESATE AUTORITĂȚILOR NAȚIONALE

51. pledează pentru o abordare ascendentă și pentru definirea unui cadru juridic adecvat, căruia să i se aloce resurse suficiente. Un astfel de sistem nou poate fi generat cu succes doar prin sporirea tot mai mult a descentralizării în diversele țări ale UE. Guvernele naționale ar trebui:

- (a) să promoveze o guvernare partajată și o descentralizare efectivă, care să permită participarea tuturor părților interesate, nu doar în faza ascendentă, ci și în cea descendentă;
- (b) să construiască politici teritoriale coerente și integrate, în concertare cu autoritățile de la nivel subnațional, în special în realizarea programelor naționale de reformă;
- (c) să regândească sistemele de finanțare de la nivel subnațional, pentru a reconcilia finanțarea cu durabilitatea;
- (d) să implice nivelurile locale și regionale în monitorizarea ODD, utilizând în acest scop date teritoriale exacte;

52. reamintește că autoritățile naționale trebuie să implice ALR, inclusiv printr-o eventuală abordare ascendentă, în pregătirea planurilor de acțiune locale, pentru a realiza ODD, ținând seama de punctele forte și de cele slabe, pe baza principiului „fără a exclude pe nimeni” și a eficienței cheltuielilor;

RECOMANDĂRI ADRESATE AUTORITĂȚILOR UE ȘI NIVELULUI INTERNAȚIONAL

53. este convins că, pentru ca politicile și acordurile globale să fructifice pe deplin angajamentele și experiențele de la nivel local, autoritățile locale și regionale trebuie să fie o componentă a dialogului structurat și o parte integrantă a guvernantei și nu doar o simplă parte interesată. Eforturile depuse de ALR pentru a colecta și furniza informații ar trebui să fie recunoscute ca parte a procesului de luare a deciziilor, inclusiv prin acțiuni cum ar fi:

- (a) includerea rețelelor organizate ale ALR în organele de conducere ale instituțiilor internaționale pentru dezvoltare;
- (b) consolidarea instrumentelor de finanțare și revizuirea politicilor de dezvoltare locală durabilă;
- (c) sprijinirea cooperării descentralizate, inclusiv cu țări din afara UE, și schimbul de cunoștințe și de expertiză, pentru a stimula inovarea;

54. cere ca nivelurile european și național să prevadă resursele necesare evaluărilor *ex ante* și *ex post* ale impactului politicilor privind dezvoltarea durabilă. Acest lucru implică un efort de îmbunătățire a coordonării tuturor politicilor puse în aplicare atât de către UE, cât și de statele membre și de autoritățile locale și regionale;

55. cere Comisiei să utilizeze într-un mod mai strategic și funcțional PNR, care au fost deja incluse în mod oficial în programarea fondurilor de coeziune, folosind eficient instrumentele deja adoptate în cadrul acțiunii desfășurate în sprijinul dezvoltării durabile. Acest lucru ar permite, în contextul semestrului european, să se evidențieze nu doar măsurile de reformă programate și subliniate la nivel național în favoarea ODD, ci și cele referitoare la dimensiunea locală și regională;

56. recomandă ca nivelurile european și internațional de guvernare să coordoneze sistemul complex de relații internaționale, controlând focarele regionale de tensiune și îndrumând transformarea și restructurarea cadrului instituțional și de producție moștenit din secolul trecut. Autorităților locale ar trebui să li se acorde competențele necesare pentru a fi în măsură să transforme echilibrele geoeconomice fragile în oportunități de dezvoltare pentru revitalizarea competitivității sistemelor de producție locale pe piața mondială.

Bruxelles, 12 iulie 2017.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Migrația pe ruta central-mediteraneeană

(2017/C 342/04)

Raportor: Hans JANSSEN (NL-PPE), primarul orașului Oisterwijk**Document de referință:** Comunicare comună către Parlamentul European, Consiliul European și Consiliu

Migrația pe ruta central-mediteraneeană – Gestionarea fluxurilor de migrație, salvarea de vieți omenești

JOIN(2017) 4 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR)

Introducere și context

1. recunoaște că această comunicare a UE este un element important al unei reforme politice mai ample la nivelul Uniunii. Valoarea sa adăugată constă în faptul că propune măsuri concrete pentru a completa orientările strategice ale Consiliului din 2014, în cadrul cărora liderii europeni au convenit să imprime o anumită direcție elaborării în următorii ani a viitoarelor politici din domeniul justiției și al afacerilor interne, inclusiv în materie de imigrație și azil;
2. consideră că, într-un domeniu atât de sensibil și strategic, statele membre ale UE și instituțiile Uniunii Europene trebuie să continue pe calea conceperii unei strategii pentru această regiune, în contextul relațiilor ei cu Uniunea Europeană și, în consecință, a unei adevărate politici în domeniul migrației, și să își asume responsabilitatea politică pentru punerea sa în aplicare, în interesul popoarelor Europei, luând în același timp în considerare caracteristicile statelor membre, caracteristicile țărilor de origine și drepturile migranților, conform convențiilor internaționale și europene;
3. recunoaște că există o legătură strânsă între politica în materie de migrație și politica de dezvoltare. Cooperarea internațională, națională, regională și locală este esențială pentru concretizarea unei politici comune în domeniul migrației la nivel european și pentru punerea în aplicare a Agendei europene privind migrația;
4. susține adoptarea unei abordări holistice în materie de gestionare a migrației, care să permită o gestionare mai descentralizată și mai eficientă a fluxurilor de migrație. Această gestionare descentralizată va garanta egalitatea de tratament și egalitatea în drepturi;
5. subliniază că este extrem de important să se reducă numărul de decese pe mare în încercarea de traversare spre Europa și să se continue și să se depună în continuare eforturi tot mai susținute pentru salvarea persoanelor aflate în pericol; își exprimă regretul adânc pentru sutele de vieți deja pierdute și salută toate țările și organizațiile care încearcă prevenirea acestei tragedii umane⁽¹⁾; reamintește că din eforturile de a crea o politică în domeniul migrației cuprinzătoare și umană trebuie să facă parte și dezvoltarea unor căi legale suplimentare, sigure și accesibile pentru migrația către UE, cum ar fi vizele umanitare, relocarea și reîntregirea familiei extinse;
6. salută măsurile suplimentare pe care le aduce prezenta comunicare comună pentru a consolida inițiativele de-a lungul rutei de migrație central-mediteraneene, inclusiv în Libia și în vecinătatea acestei țări. Având în vedere numărul ridicat de vieți pierdute pe mare și pe ruta de migrație central-mediteraneeană, chestiunea gestionării fluxurilor și a salvării de vieți reprezintă în continuare o prioritate;
7. consideră că guvernanța pe mai multe niveluri este o condiție preliminară indispensabilă pentru atingerea unor rezultate optime. În acest cadru, este esențial ca UE, autoritățile naționale și cele subnaționale să lucreze în strânsă cooperare cu autoritățile locale și regionale din țările de tranzit și cu societatea civilă, cu asociațiile migranților și comunitățile locale din țările-gazdă și să fie receptive la opiniile acestora;

⁽¹⁾ CoR 5728/2014, Avizul „Eforturile de promovare a unei solidarități reale în cadrul unei autentice politici europene privind migrația”; raportor: François Decoster (FR-ALDE).

8. subliniază că succesul acestor acțiuni necesită o strânsă cooperare cu partenerii relevanți din țările situate de-a lungul rutei central-mediteraneene și eforturi concertate din partea instituțiilor UE și a statelor membre, precum și cooperare cu organizații internaționale precum Înaltul Comisariat al Organizației Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR) și Organizația Internațională pentru Migrație (OIM). Atrage atenția asupra faptului că unele dintre acțiunile propuse pot fi implementate cu succes doar dacă situația de pe teren permite acest lucru. Aceste acțiuni ar trebui considerate ca venind în completarea unui mare număr de inițiative care au fost deja puse în aplicare de către UE și statele sale membre, în special în cadrul Agendei europene privind migrația și al Programului de parteneriat privind migrația ⁽²⁾;
9. dorește să își exprime aprecierea față de eforturile depuse de Italia, Malta, Grecia, Cipru, Franța, Spania și Portugalia, care și-au conectat deja centrele de coordonare naționale pentru supravegherea frontierelor Eurosur la Rețeaua mediteraneeană Seahorse;
10. observă că ruta central-mediteraneeană a devenit ruta dominantă pentru migrații și refugiații care încearcă să ajungă în Europa. Peste 180 000 de persoane au fost detectate, în 2016, pe ruta central-mediteraneeană, marea majoritate a acestora ajungând pe continentul european prin Italia. Aproape 90 % dintre acestea pleacă din Libia, unde situația politică și economică instabilă oferă persoanelor care introduc ilegal migrații un teren propice de extindere a activităților; subliniază necesitatea urgentă de a se reduce numărul de traversări și de a împiedica bărcile și ambarcațiunile pneumatice să plece în mod ilegal către UE. Subliniază importanța acțiunilor de prevenire la toate nivelurile de guvernare;
11. remarcă faptul că înseși persoanele care introduc ilegal migrații și traficanții de persoane contribuie, prin acțiunile lor și încălcarea drepturilor omului, la instabilitatea din Libia, sporind vulnerabilitatea migraților. Găsirea unei soluții durabile la provocările în materie de guvernare și de securitate din Libia continuă să fie o prioritate pentru Uniunea Europeană, statele membre și partenerii internaționali, întrucât aceasta este o condiție prealabilă pentru gestionarea durabilă a situației actuale;
12. observă că majoritatea migraților din Libia sunt resortisanți ai unor țări terțe, cea mai mare parte provenind din țări din Africa Subsahariană. Prin urmare, o abordare eficientă trebuie să aibă în vedere o serie de acțiuni în sudul Libiei;
13. subliniază valoarea adăugată a măsurilor anunțate în comunicare: extinderea programelor de formare pentru garda de coastă libiană, asigurarea unor surse durabile de finanțare pentru acoperirea nevoilor de formare în viitor, acțiuni ferme de intensificare a luptei împotriva persoanelor care introduc ilegal migrații și a traficanților și acordarea de stimulente pentru participarea Tunisiei, Algeriei și Egiptului la Rețeaua mediteraneeană Seahorse, pentru a se asigura adeziunea la nivel subregional; subliniază că, în toate aceste activități, o prioritate-cheie trebuie să fie restabilirea respectului pentru drepturile fundamentale ale omului și statul de drept, în beneficiul migraților și populațiilor locale;

Concentrarea atenției pe Libia: o abordare necesară, dar sensibilă

14. reiterează necesitatea unui angajament serios alături de autoritățile libiene pentru a asigura îmbunătățirea condițiilor din centrele pentru migrații, acordându-se o atenție deosebită persoanelor vulnerabile și minorilor, asigurându-se o strânsă cooperare cu Organizația Internațională pentru Migrație și cu Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați, precum și monitorizarea eficace a standardelor de către acestea;
15. salută intensificarea colaborării cu autoritățile locale din Libia și implicarea alături de acestea în promovarea unor mijloace de existență alternative și în sprijinirea capacității de rezistență a comunităților locale care găzduiesc migrații, precum și cooperarea pe plan tehnic, astfel încât autoritățile locale libiene să poată concepe strategii de dezvoltare pentru teritoriile lor și să-și îmbunătățească serviciile prin care vin în sprijinul populației;
16. subliniază necesitatea unei strategii de cooperare, pe termen mediu și lung, astfel încât să se acorde sprijin și asistență autorităților locale și naționale libiene pentru consolidarea capacităților lor în domeniul gestionării teritoriului;
17. încurajează promovarea cooperării transfrontaliere, a dialogului și a schimbului de informații dintre Libia și țările sudice învecinate, inclusiv prin valorificarea la maximum a posibilităților oferite de Comunitatea de Informații Africa-Frontex;
18. subliniază că realizarea unor acțiuni comune cu Libia trebuie însoțită de reducerea la minimum a riscului de a se crea în timp alte rute în țările învecinate; salută, de aceea, o abordare regională cuprinzătoare, prin intensificarea cooperării cu Egiptul, Tunisia și Algeria, prin aprofundarea dialogului și a cooperării operaționale în materie de migrație cu aceste țări.

⁽²⁾ COR-2016-04555-00-00-AC-TRA, Avizul privind cadrul de parteneriat cu țările terțe privind migrația, raportor: Peter Bossman (SL-PSE).

Este necesar să se acorde în continuare asistență acestor țări pentru a-și dezvolta propriile sisteme de azil și de acordare de sprijin persoanelor care au nevoie de protecție internațională;

19. având în vedere diferitele proiecte și programe din regiune ale UE, care vizează aspecte interconectate, coordonarea acestor inițiative este esențială, dacă se dorește să fie eficiente, în contextul măsurilor de realizare a obiectivelor menționate anterior;

20. observă că, până în prezent, reacția comună a UE la migrația neregulamentară s-a manifestat sub forma unor abordări privind securitatea centrate pe stat, care vizează, în principal, combaterea introducerii ilegale de imigranți prin colaborare cu autoritățile statului;

21. solicită să se acorde mai multă atenție diferitelor realități economice locale implicate în migrația neregulamentară. Printre părțile implicate, se numără: societățile de transport care facilitează circulația ilegală a migranților, populațiile locale care furnizează hrană și cazare cu scopul de a-și câștiga existența, forțele de securitate locale care își sporesc veniturile prin luare de mită și taxe rutiere, elitele politice care utilizează resursele financiare obținute prin facilitarea migrației neregulamentare pentru a obține avantaje și influență de natură politică, grupurile armate care alimentează introducerea ilegală de imigranți și exploatarea ființelor umane pentru a-și consolida poziția etc. Înțelegerea comportamentului acestor diverși actori și a relației lor cu autoritățile locale, precum și a dinamicii stabilitate-conflict reprezintă o condiție prealabilă necesară pentru o gestionare eficientă a migrației, dar și pentru a se garanta implicarea lor în dezbaterile privind strategiile care urmăresc stabilizarea țării și definirea viitorului ei;

22. prin urmare, salută propunerea privind consolidarea sprijinului socioeconomic acordat autorităților locale situate de-a lungul rutei de migrație, implicându-le în implementarea unor strategii care să permită populațiilor locale să beneficieze de condiții de viață mai bune și, prin urmare, și de perspective de viitor mai bune pentru teritoriul lor;

23. subliniază că, în măsura în care sunt concepute în mod corespunzător, politicile privind migrația ar putea contribui la asigurarea unor mijloace de subsistență alternative și la îmbunătățirea funcționării instituțiilor pe termen lung, ceea ce ar permite soluționarea din interior a unora dintre cauzele profunde ale migrației. Pentru a asigura apariția unor astfel de politici eficiente, actualele politici în materie de migrație trebuie să accepte faptul că la originea migrației neregulamentare transahariene se află probleme de guvernare și stabilitate;

24. reiterează faptul că rutele de migrație neregulamentară traversează numeroase țări din regiune în care autoritățile de stat nu funcționează corespunzător sau nu există. Libia este un exemplu evident în acest sens. Mai multe rapoarte au arătat că veniturile provenite din introducerea ilegală de imigranți și din traficul de persoane consolidează capacitatea forțelor armate neregulate, care funcționează ca autorități *de facto* pe teren, ceea ce le permite să submineze procesele mai ample de soluționare a conflictelor. Chiar și în cazurile în care autoritățile de stat oficiale încă mai există, colaborarea cu astfel de actori în combaterea migrației ilegale este în sine o întreprindere politică care ar putea sfârși prin consolidarea intereselor persoanelor care introduc ilegal migranți și ale forțelor armate neregulate aliate cu autoritățile guvernamentale. În contextul unei suveranități fragmentate, nu există interlocutori neutri;

25. subliniază că schimbările climatice și dezastrelor naturale pot reprezenta factori care să ducă la migrație și la dislocarea oamenilor. Mai mult, solicită să se efectueze investiții în reziliența la riscurile de dezastre, ca acțiune preventivă pentru a combate cauzele primare ale migrației;

Îmbunătățirea gestionării migrației în Libia

26. încurajează continuarea eforturilor în direcția unui angajament sistematic, alături de autoritățile libiene, cu accent pe gestionarea frontierelor, combaterea migrației ilegale și abordarea drepturilor omului și a nevoilor migranților din Libia, incluzând dezvoltarea, în colaborare cu societatea civilă, a unor alternative la detenția migranților, măsură la care nu ar trebui să se recurgă decât în ultimă instanță și numai în condiții care respectă standardele internaționale în materie de protecție umanitară și drepturile omului. Formarea și sprijinul logistic pentru abordarea acestor aspecte ar trebui să fie elemente importante ale programelor de consolidare a capacităților finanțate de UE;

27. sugerează să se analizeze, împreună cu UNHCR, posibilitatea de a lua măsurile concrete necesare pentru transferul migranților care au nevoie de protecție internațională din Libia în statele membre ale UE și în alte țări partenere din lume;

28. solicită consolidarea inițiativei-pilot care vizează stabilizarea comunităților din zonele afectate de strămutări interne și de tranzitul migranților, în special prin cooperarea în vederea definirii de strategii pentru teritoriile lor, care să vizeze punerea în valoare a potențialului țării respective, ca spațiu de viață pentru populații, de exemplu prin crearea de oportunități de angajare pentru persoanele care au nevoie de protecție, ceea ce ar oferi și avantajul de a facilita acceptarea

acestora de către comunitățile-gazdă, precum și, printre altele, prin îmbunătățirea serviciilor și utilităților publice destinate populației;

29. susține consolidarea returnărilor voluntare în curs din Libia în țările de origine, atunci când situația de pe teren permite acest lucru și în coordonare cu partenerii internaționali, în special OIM;

Administrațiile locale, un element esențial al soluționării situației

30. salută recunoașterea autorităților locale și regionale, ca actori importanți în ceea ce privește soluționarea aspectelor legate de migrație și gestionarea ei, precum și salvarea de vieți omenești și combaterea criminalității;

31. reiterează faptul că orașele sunt actori de prim ordin în contextul global al migrației, fiind totodată afectate în modul cel mai direct de consecințele negative ale acesteia. Autorităților locale le revine responsabilitatea imediată pentru condițiile de viață, succesele și provocările imigranților. Administrațiile locale pot reuși să rezolve probleme care pun la grea încercare guvernele naționale sau pe care acestea nu reușesc să le rezolve ⁽³⁾;

32. subliniază rolul autorităților locale din țările de origine, de tranzit și de destinație în politica în domeniul migrației, în special în ceea ce privește incluziunea și coeziunea socială. Autoritățile locale sunt în prima linie în ceea ce privește soluționarea provocărilor legate de migrație, având în vedere mandatul lor, prezența pe teren și experiența în gestionarea de zi cu zi a realităților unor societăți din ce în ce mai diverse. Migrația este însă o chestiune de răspundere comună, gestionată la toate nivelurile: european, național, regional și local. În același timp, este important să se țină seama de situația de la nivel local și regional, astfel încât să se asigure o primire cât mai bună și mai sustenabilă a migranților și deci integrarea cu succes a acestora;

33. consideră că UE ar trebui să profite de potențialul și experiența regiunilor care formează frontiera sa maritimă sudică – atât la Marea Mediterană, cât și la Oceanul Atlantic – și care constituie adevărate punți de dezvoltare a unor relații reciproc avantajoase cu țările terțe;

34. subliniază necesitatea de a consolida comunitățile locale din Libia, în conformitate cu Declarația de la Malta a membrilor Consiliului European privind aspectele externe ale migrației ⁽⁴⁾ și sprijină, prin urmare, proiecte precum inițiativa de la Nicosia; solicită Serviciului European de Acțiune Externă și Comisiei Europene ca, în colaborare cu CoR și cu asociațiile autorităților locale și regionale, să analizeze posibilitatea unor proiecte similare în alte țări;

35. recunoaște valoarea adăugată a inițiativei de la Nicosia, ca fiind un proiect de consolidare a capacităților în sprijinirea autorităților locale libiene, desfășurat în parteneriat cu autoritățile locale și regionale europene și cu contribuția financiară a Comisiei Europene. Atrage atenția asupra faptului că această inițiativă trebuie consolidată, pentru ca intervențiile sale să devină mai eficace și să aibă rezultate mai bune, ținându-se seama însă de necesitatea de a se lua în considerare complexitatea problemei legitimității în Libia și de a nu se trece cu vederea toate implicațiile politice;

36. recunoaște că capacitățile autorităților locale de pe ruta central-mediteraneeană nu sunt bine dezvoltate. Problema devine mai complexă atunci când se caută soluții la nevoi specifice, în special într-un climat fragil din punct de vedere economic. Autoritățile locale trebuie să dispună de instrumente pentru a evalua nevoile cele mai urgente ale diferitelor grupuri de migranți, în special copiii și adolescenții neînsoțiți și femeile;

37. subliniază că este necesar să se acorde o atenție specială protecției copilului. În ultimele trei luni, s-a înregistrat un număr record de decese în rândul refugiaților și migranților în zona centrală a Mării Mediterane, printre care aproximativ 190 de copii. Ne alăturăm apelului pe care UNICEF îl adresează UE și statelor sale membre, de a-și lua se angajamentul să protejeze copiii refugiați și migranții, în special pe cei neînsoțiți, împotriva exploatării și violenței și a traficului de copii, prin consolidarea programelor de protecție a copiilor din Libia;

38. precizează că, pe lângă faptul că generează creșterea capacităților tehnice ale autorităților locale, sprijinul acordat de UE pentru dezvoltarea capacităților autorităților locale asigură și satisfacerea eficientă a nevoilor de bază și serviciile necesare. Datele empirice arată că gestionarea descentralizată a serviciilor sociale și a bunurilor publice contribuie la planificarea optimă și rentabilă a dezvoltării, precum și la obținerea de rezultate;

39. susține promovarea programelor în materie de descentralizare și guvernare locală, în conformitate cu strategiile naționale de reducere a sărăciei;

⁽³⁾ CdR 9/2012 fin, avizul pe tema „Migrație și mobilitate – O abordare globală”; raportor: Nichi Vendola (IT-PSE).

⁽⁴⁾ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/01/03-malta-declaration/>

40. insistă asupra faptului că asigurarea coerenței și interacțiunii dintre politicile naționale în materie de migrație și inițiativele locale destinate furnizării de servicii și asigurării protecției migranților, precum și de promovare a incluziunii lor sociale, atunci când aceștia au dreptul la protecție internațională, este un aspect care merită o atenție deosebită. Este necesar ca administrațiile locale să dispună cel puțin de autoritate și de resurse pentru a răspunde în mod adecvat necesităților comunităților de migranți aflate în jurisdicția lor. În mod ideal, acestea ar trebui să poată funcționa într-un context politic general favorabil unei abordări incluzive, dacă sunt întrunite condițiile necesare;
41. atrage atenția asupra faptului că Libia s-a confruntat cu tulburări politice și sociale în ultimii șase ani, ca rezultat direct al „Primăverii arabe”. Criza generală cu care Libia se confruntă din 2014 a provocat un haos total și deteriorarea puternică a condițiilor de viață din întreaga țară. Absența aproape totală a statului și mijloacele foarte limitate aflate la dispoziția consiliilor municipale fac ca fragilitatea instituțională să reprezinte un obstacol major pentru stabilitate și dezvoltare. În același timp, această țară a optat pentru reforme destinate instituirii unui sistem de guvernare descentralizată, aprobând Legea nr. 59 (privind guvernarea locală) în 2012, ceea ce, în ciuda instabilității din țară, rămâne un punct de referință pentru toate partidele din Libia, indiferent de apartenența lor politică;
42. subliniază că mulți tineri din orașele libiene sunt implicați în afaceri legate de migrație, aceasta fiind o sursă profitabilă de venit. Tinerii care au participat la conflicte armate sau activități ale miliției sunt deosebit de dificil de integrat. Tineretul pune mari probleme organizațiilor sociale tradiționale (triburi, familii, școli și instituții). Drogurile și criminalitatea sunt larg răspândite. Lipsa unor politici pentru tineret accentuează gravitatea situației în ceea ce privește această categorie;
43. subliniază faptul că consiliile locale nu doar din Libia, ci și din diferite țări situate de-a lungul rutei mediteraneene pot juca un rol important. În calitatea lor de actori instituționali și legitimi cărora le revine responsabilitatea problemelor locale, ele sunt invitate să contribuie într-o măsură substanțială la stabilizare. Acest rol se sprijină pe dezvoltarea economică locală, coordonarea cu actorii din domeniul securității și aplicarea unor politici eficiente în materie de tineret și migrație. Dar administrațiile locale au nevoie stringentă de asistență pentru a fi în măsură să își asume aceste responsabilități;
44. pledează pentru programe care să contribuie la consolidarea, responsabilizarea și eficacitatea guvernării locale în Libia și în alte țări situate pe ruta central-mediteraneană, concentrându-se pe trei dimensiuni ale guvernării locale: gestionarea, furnizarea de servicii și participarea. Ar trebui depuse eforturi pentru a îmbunătăți perspectivele economice locale, viața socială și incluziunea politică a tinerilor cu studii superioare în zonele rurale și urbane, pentru diminuarea factorilor care duc la radicalizare și migrație;
45. subliniază că este posibilă crearea de condiții favorabile la nivel local pentru o guvernare îmbunătățită, în pofida lipsei *de facto* a capacității administrațiilor locale în această etapă, și pledează pentru necesitatea vitală de a sprijini guvernarea locală, deoarece acest lucru va promova inevitabil stabilitatea și va crea condițiile necesare pentru reconstrucția viitoare, o condiție prealabilă pentru gestionarea eficientă și sustenabilă a migrației în Libia;
46. subliniază importanța participării femeilor și a angajamentului tinerilor, care ar trebui să rămână în centrul diverselor activități de sprijin, în special prin implicarea organizațiilor societății civile active și a oamenilor politici independenți;
47. insistă asupra valorii adăugate a obiectivelor urmărite în ce privește reducerea efectelor negative ale diferitelor forme de migrație, ale strămutării și instabilității, prin creșterea atractivității economice a zonelor rurale și prin activități de sprijinire a autorităților locale în noul mandat, în aplicarea măsurilor de descentralizare;
48. recunoaște că tragedia începe în țările de origine, nu pe mare. Prin urmare, încurajează UE să contribuie la dezvoltarea economică locală în țările situate de-a lungul rutei central-mediteraneene, prin sprijinirea autorităților locale în direcția îndeplinirii rolului lor de actori ai dezvoltării locale și prin facilitarea participării tinerilor și femeilor la activitatea antreprenorială și la activitățile socioeconomice de la nivel local;
49. își oferă în continuare sprijinul la conceperea și punerea în aplicare a politicii UE în domeniul migrației, bazându-se, de asemenea, pe cunoștințele și expertiza Adunării autorităților locale și regionale din zona euromediteraneană (ARLEM).

Bruxelles, 12 iulie 2017.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Guvernanța internațională a oceanelor: o agendă pentru viitorul oceanelor noastre

(2017/C 342/05)

Raportor: Anthony Gerard Buchanan (UK-AE), membru al Consiliului circumscripției East Renfrewshire (Scoția)

Document de referință: Comunicare comună către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – **Guvernanța internațională a oceanelor: o agendă pentru viitorul oceanelor noastre**

JOIN(2016) 49 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR)

1. salută Comunicarea comună privind guvernanța oceanelor, adoptată la 10 noiembrie 2016 de Comisia Europeană și de Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate;
2. sprijină acțiunile menite să asigure oceane sigure, curate și gestionate în mod durabil;
3. este de acord cu obiectivul de a garanta faptul că Uniunea Europeană este un actor mondial puternic care poate institui o agendă pentru o mai bună guvernanță a oceanelor, plecând de la o abordare internațională transsectorială, bazată pe norme; această inițiativă întreprinsă de UE va avea ca scop final atingerea unui standard internațional în ce privește condițiile sociale, economice și de mediu aplicabile activităților legate de mare, instituirea unor condiții de concurență echitabile în slujba unei durabilități corespunzătoare a oceanelor și consolidarea competitivității actorilor europeni care operează în acest sector;
4. sprijină pe deplin concluziile recente ale Consiliului ⁽¹⁾, care solicită o abordare mai coerentă a aspectelor interne și externe ale guvernanței oceanelor, care să includă sinergii între UE, statele membre și strategiile regionale;
5. reamintește, printre altele, avizele sale anterioare privind Comunicarea Comisiei „Spre o politică maritimă integrată” ⁽²⁾, amenajarea spațiului maritim și managementul integrat al zonelor costiere ⁽³⁾, dezvoltarea potențialului energiei oceanice ⁽⁴⁾ și o mai bună protecție a mediului marin ⁽⁵⁾;
6. subliniază rolului de lider al Uniunii Europene în cadrul guvernanței maritime care vizează să asigure pentru zonele costiere europene și pentru mările europene politica și sistemul de reglementare cele mai cuprinzătoare la nivel mondial, care să recunoască rolul autorităților locale și regionale, al comunităților costiere și al actorilor socioeconomiци pentru a se asigura că factorii economici, de mediu, climatici și sociali sunt abordați într-o manieră corectă în cadrul unei tendințe de guvernanță cuprinzătoare și pe mai multe niveluri;
7. consideră că guvernanța oceanelor este afectată de așa-numita „tragedie a bunurilor comune”. Deși există o serie de acorduri globale sau maritime generale, cum ar fi Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării sau acordurile specializate încheiate în special sub egida Organizației Maritime Internaționale (OMI), există un grad considerabil de fragmentare. În acest context, rolul UE este atât să conducă prin puterea exemplului, cât și să ofere stimulente, astfel încât partenerii din afara UE să preia standardele înalte care există în cadrul politicii marine a UE. Astfel de stimulente, inclusiv consolidarea capacităților, ar putea fi incluse în acordurile internaționale sau în programele de comerț și de dezvoltare pe care UE le negociază cu țările terțe;

⁽¹⁾ Concluziile Consiliului din 3 aprilie 2017.

⁽²⁾ Raportor: Michael Cohen, CdR 126/2010.

⁽³⁾ Raportor: Paul O'Donoghue, CdR 3766/2013.

⁽⁴⁾ Raportor: Rhodri Glyn Thomas, CdR 01693/2015.

⁽⁵⁾ Raportor: Hermann Kuhn, CdR 07256/2014.

8. atrage atenția asupra faptului că UE și statele membre au competențe simultane privind relațiile internaționale care includ problemele marine aferente. Acest lucru necesită o coordonare strânsă între nivelurile de guvernare și asigurarea faptului că pozițiile de la nivelul UE și de la nivel național privind forurile internaționale au fost supuse evaluării impactului teritorial, astfel încât interesele autorităților regionale și locale competente să fie pe deplin integrate în aceste poziții;

9. subliniază faptul că multe dintre aspectele aferente guvernării oceanelor prezintă în mod inevitabil o dimensiune locală ca urmare a extracției resurselor, a beneficiilor economice pentru zonele costiere, a comunităților de pescuit și a porturilor sau a impactului asupra mediului, în zonele costiere și mările europene. Politica privind mediul și clima și deciziile economice privind oceanele din alte părți ale lumii afectează autoritățile locale și regionale din UE. Aceasta necesită investiții semnificative în amenajarea spațiului maritim și susținerea guvernării la nivel local și regional;

10. subliniază faptul că politica privind mediul marin este direct legată de politicile economice, de mediu sau de amenajare a teritoriului destinate zonelor costiere. Modul în care autoritățile locale și regionale administrează politicile destinate zonelor costiere va avea un efect direct asupra activităților desfășurate în larg. Deseori, în chestiuni precum parcurile eoliene, activitățile offshore au fost percepute ca o soluție simplă pentru a realiza proiecte care au întâmpinat rezistență în zonele costiere;

11. subliniază că autoritățile locale și regionale au competențe și o experiență pozitivă în gestionarea unei serii de domenii precum pescuitul, recoltarea crustaceelor și acvacultura; subvențiile (de exemplu, subvenționarea flotelor ineficiente), politicile economice și de mediu (de exemplu, deșeurile marine) și inspecțiile (de exemplu, inspecția autovehiculelor) care au un impact pozitiv sau negativ în alte teritorii din afara spațiului UE. De asemenea, acestea fac parte adesea din cadrul autorităților portuare;

12. reamintește activitățile de cercetare recente întreprinse de CoR⁽⁶⁾ și OCDE⁽⁷⁾ privind economia maritimă și albastră. Insistă asupra faptului că, în conformitate cu Agenda pentru o mai bună reglementare, este necesar să se efectueze în prealabil evaluarea impactului, inclusiv a impactului teritorial, în vederea identificării eventualelor amenințări provenite din toate sectoarele, a posibilelor măsuri de atenuare și a consecințelor socioeconomice preconizate, înainte de introducerea unei noi reglementări, autorizarea noilor tehnologii extractive sau definirea unor noi zone marine protejate;

13. reamintește noile obiective de dezvoltare durabilă ale ONU, semnate de toate statele membre ale UE și ale ONU. Guvernanța oceanelor are consecințe pentru obiectivul de dezvoltare durabilă nr. 14 privind viața marină și pentru obiectivul nr. 13 privind acțiunile de combatere a schimbărilor climatice, dar și pentru obiectivul nr. 11 privind orașele și comunitățile durabile. Comitetul salută planul Comisiei de a transpune aceste obiective în diverse politici ale UE⁽⁸⁾, întrucât acest lucru poate constitui o bună bază pentru a institui o înțelegere comună la nivel internațional care să depășească soluțiile sectoriale pentru guvernanța durabilă a oceanelor;

14. consideră, pe de altă parte, că includerea de bunuri și mărfuri de origine oceanică din țări terțe pe piața unică a UE ar trebui să fie condiționată de faptul că țările respective evoluează progresiv către standardele mai ridicate ale UE, cum ar fi, de exemplu, cele privind interzicerea capturilor aruncate înapoi în mare;

15. consideră că cele trei domenii prioritare, divizate în 14 acțiuni, stabilite în comunicarea comună, alcătuiesc o bază relevantă în vederea adoptării de măsuri ulterioare la nivelul UE și la nivel internațional privind guvernanța oceanelor. Deși comunicarea are legătură, în primul rând, cu dimensiunea internațională a politicii maritime, ea include și un unghi de abordare din perspectiva locală și regională, în ceea ce privește atât competența și impactul teritorial direct, pe de o parte, cât și gradul de specializare și dependență față de ocean, de cealaltă parte;

Domeniul prioritar 1: îmbunătățirea cadrului de guvernare internațională a oceanelor

16. în ceea ce privește **Acțiunea 1** privind eliminarea lacunelor la nivelul cadrului de guvernare internațională a oceanelor în vederea îmbunătățirii cadrului juridic și a garantării unor condiții de concurență echitabile, constată că, la nivel internațional, există deja un cadru juridic cuprinzător care include dispoziții referitoare la delimitarea spațiului maritim, navigație, statutul arhipelagic și regimurile de tranzit, zonele economice exclusive, jurisdicția platoului continental,

⁽⁶⁾ Alexander Charalambous et al., „Developing Blue economy through better methodology for assessment on local and regional level” („Dezvoltarea economiei albastre printr-o metodologie mai bună de evaluare la nivel local și regional”), Comitetul Regiunilor, 2016. http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/order%206203_Blue%20Economy_form_WEB.pdf.

⁽⁷⁾ OCDE, „The Ocean Economy in 2030” („Economia maritimă în 2030”), 2016. <http://www.oecd.org/futures/oceaneconomy.htm>

⁽⁸⁾ COM(2016) 740 final.

exploatarea minieră a fundului mării, regimul de exploatare, protecția mediului marin, cercetările științifice și soluționarea litigiilor; reamintește că, în ceea ce privește acest aspect, trebuie luate în considerare liniile actuale de demarcație administrativă, precum și specificitățile culturale și tradiționale ale comunităților locale și regionale europene, în scopul conturării politicii de guvernare a oceanelor;

17. consideră că politicile UE sunt deja solide în ceea ce privește reglementările în materie de pescuit, amenajarea spațiului maritim și strategiile macroregionale. În unele țări, planurile de amenajare a teritoriului reprezintă un important instrument politic pentru planificarea la nivel local a terenurilor și a suprafețelor de apă. Autoritățile locale sunt și în prezent responsabile pentru planificarea zonelor costiere și a apelor teritoriale. Ca instrument, planurile de amenajare a teritoriului nu trebuie să fie afectate de procedurile administrative și cadrul juridic propuse de Comisia Europeană. Principala provocare atât la nivelul UE, cât și, în special, la nivel mondial este lipsa de control și punerea fermă în aplicare. Prin urmare, prin puterea exemplului, UE este în măsură să introducă cerințe de reciprocitate și să ofere stimulente la negocierea noilor norme internaționale cu părți terțe și organizații. Această inițiativă globală pentru punerea în aplicare a normelor respective este necesară pentru a garanta condiții de concurență echitabile pentru toate țările, regiunile și operatorii economici;

18. în ceea ce privește **Acțiunea 2**, este de acord cu faptul că promovarea gestionării regionale a pescuitului și a cooperării în zone oceanice esențiale pentru eliminarea lacunelor de la nivelul guvernării regionale va îmbunătăți poziția pescuitului european și îi va ajuta pe ceilalți să atingă standardele înalte care se aplică în UE;

19. este preocupat de faptul că orientările Comisiei cu privire la mineritul marin ar acționa ca un factor de descurajare din perspectiva concentrării pe planurile de utilizare eficientă a resurselor UE, cu atât mai mult cu cât tehnologia pentru exploatarea resurselor naturale nu este verificată și poate dăuna mediului natural. Solicită coordonarea cu negocierile purtate de statele membre la nivelul Autorității Internaționale pentru Fundul Mărilor și Oceanelor;

20. recomandă, în acest sens, ca UE să promoveze și să furnizeze stimulente pentru alte țări și organizații în vederea introducerii sistemului european de cartonase galbene și roșii drept model pentru combaterea pescuitului ilegal, nedecarat și nereglementat (INN) la scară globală, inclusiv introducerea pe lista neagră și interdicția de export care rezultă în urma neconformității. Comitetul solicită accelerarea planurilor actuale pentru un instrument electronic de gestionare a certificatelor de captură. Astfel de măsuri ar stimula industria în regiunile care aplică strict dispozițiile;

21. consideră că **Acțiunea 3** privind îmbunătățirea coordonării și a cooperării dintre organizațiile internaționale și lansarea de parteneriate pentru oceane în scopul gestionării acestora va fi în beneficiul nodurilor maritime regionale, oferindu-le o mai bună expunere la nivel internațional;

22. consideră că centrele locale și regionale de competitivitate și excelență din regiunile cu o dimensiune maritimă pronunțată, inclusiv cele ultraperiferice, pot avea un rol crucial de jucat și trebuie susținute financiar în crearea de echipe internaționale de cercetare și de platforme de transfer de tehnologie, pentru a veni în sprijinul activității UE în materie de guvernare a oceanelor;

23. se opune ideii de a crea de la zero noi reguli internaționale și organizații. Comitetul este de acord cu Comisia asupra faptului că este mai înțelept să se îmbunătățească sistemul de guvernare actual și punerea sa în aplicare, punând accentul pe eficiențe și intensificând coordonarea internațională. În această privință, este important ca, înainte de lansarea unor măsuri noi într-un cadru specific (de exemplu, referitoare la explorarea petrolului), să se înțeleagă corect efectul colateral în alte domenii și sectoare ale politicilor (de exemplu, asupra pescuitului);

24. în ceea ce privește gestionarea biodiversității în zonele din afara jurisdicției naționale, recomandă ca UE să îmbunătățească coordonarea cu EMSA ⁽⁹⁾ și EFCA, precum și să implice îndeaproape regiunile europene în cadrul acțiunilor de coordonare și consultare cu regiunile europene adiacente;

25. consideră că guvernarea oceanelor face parte din guvernarea UE pe mai multe niveluri și, prin urmare, necesită punerea în comun a resurselor naționale și ale UE pentru consolidarea capacităților, inspecție, punerea în aplicare, descurajarea și urmărirea în justiție a tuturor entităților care încalcă cadrele juridice existente. Aceasta necesită implicarea

⁽⁹⁾ EMSA: Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă (<http://www.emsa.europa.eu/>).

autorităților competente de la nivel local și regional în ce privește **Acțiunea 4** privind consolidarea capacităților, întrucât acest lucru va fi în beneficiul direct al regiunilor costiere și maritime sub multe aspecte tehnice și administrative;

26. subliniază că **Acțiunea 5** privind asigurarea siguranței și securității mărilor și oceanelor este esențială pentru navigatori, întreprinderi și pentru operatorii portuari și constituie un element esențial al luptei împotriva muncii forțate și traficului de ființe umane. UE trebuie să continue să fie instanța supremă în domeniu, cu cel mai cuprinzător cadru juridic privind siguranța și securitatea pe mare și în porturi și să își utilizeze influența considerabilă la nivel internațional pentru a genera acorduri reciproce în alte părți ale lumii;

27. consideră că prin cooperarea dintre autoritățile naționale și Frontex, EMSA și EFCA trebuie să se consolideze capacitatea de supraveghere maritimă comună, UE furnizând, acolo unde este cazul, navele și tehnologia de ultimă oră pentru efectuarea eficientă a supravegherii;

Domeniul prioritar 2: reducerea presiunii asupra oceanelor și mărilor și crearea condițiilor pentru o economie albastră sustenabilă

28. consideră că, în ceea ce privește **Acțiunea 6**, este imperativ să pună în aplicare Acordul de la Paris privind schimbările climatice (COP21) pentru a atenua impactul negativ al schimbărilor climatice asupra oceanelor, liniilor de țărm și ecosistemelor și pentru a soluționa problema costurilor viitoare ale încălzirii globale și ale creșterii nivelului oceanelor. Obiectivele globale privind schimbările climatice necesită măsuri de adaptare la nivel local, având în vedere că schimbările climatice au cel mai mare impact la nivel local. Prin urmare, după cum a afirmat recent CoR⁽¹⁰⁾, autoritățile locale și regionale au un rol esențial de jucat în pregătirea și punerea în aplicare a cadrelor de adaptare naționale, ale UE și internaționale, care se confruntă cu consecințele schimbărilor climatice asupra oceanelor lumii. În acest scop, este nevoie de capacități specifice și sprijin financiar pentru toate regiunile, inclusiv cele ultraperiferice, având în vedere amplasarea lor strategică în Oceanul Atlantic, Oceanul Indian și Marea Caraibilor. De asemenea, în conformitate cu Acordul de la Paris, este esențial nu doar să se includă măsuri de adaptare la schimbările climatice în gestionarea maritimă, ci și ca o parte importantă din combustibilii fosili existenți să fie lăsați sub pământ. În acest sens, consideră că, pentru a fi consecventă, acțiunea 6 ar trebui să fie consolidată prin integrarea unei abordări de lucru pentru a preveni realizarea unor noi prospectări petroliere în zonele sensibile din mările Europei.

29. subliniază că **Acțiunea 7** privind lupta împotriva pescuitului ilegal și consolidarea gestionării sustenabile a resurselor alimentare oceanice pe plan mondial este în beneficiul direct al sectorului pescuitului din UE. Aceasta presupune consolidarea organizațiilor regionale actuale de gestionare a pescuitului (ORGP) și asigurarea deplinei lor operabilități, necesitând acordarea unui mandat mai bun pentru Comisia Europeană în vederea negocierii și susținerii ORGP;

30. este de acord, în conformitate cu **Acțiunea 8**, că subvențiile acordate sectorului pescuitului care dăunează mediului, atât pe teritoriul UE, cât și în țările terțe, trebuie eliminate treptat. Trebuie definite stimulente adecvate și măsuri de atenuare pentru a se asigura viabilitatea comunităților care depind în mare măsură de pescuit, atât în UE cât și pe alte meleaguri;

31. consideră că **Acțiunea 9** privind lupta împotriva deșeurilor marine și „mării de plastic” este una dintre cele mai relevante inițiative ale acestei propuneri. Aceasta este în beneficiul direct al turismului și al pescuitului. Dacă oamenii vor continua să arunce în același ritm materiale plastice în natură, în 2050, cantitatea de plastic din mări va depăși, ca greutate, cantitatea de pește. Competențele deținute de autoritățile locale și regionale în ce privește gestionarea și prevenirea deșeurilor pot aduce o contribuție esențială. Autoritățile locale joacă un rol important prin capacitatea lor de a valorifica energia provenită din incinerarea materialelor plastice colectate. În prezent, în UE, aproximativ 28 % din deșeurile de plastic ajung în depozite de deșeuri. Un cadru solid al UE privind mediul, având drept obiectiv prevenirea, incluzând o eventuală interdicție a microplasticelor la nivelul UE, necesită o punere în aplicare corectă la nivel local și regional, continuând investițiile în tehnologii mai ecologice, inclusiv dezvoltarea de politici personalizate de prevenire a deșeurilor marine la nivel local și regional. Acest cadru ar trebui să includă realizarea de progrese către un regim comun nu numai pentru instalațiile portuare de preluare, ci și în ce privește taxele pentru deșeurile generate pe nave și reziduurile de încărcătură, spre a descuraja navele să le arunce în mare înainte de a acostă în porturi. Deși autoritățile regionale și locale europene se numără printre cei mai mari producători de deșeuri marine și plastice, acestea sunt și cele mai afectate de deșeurile provenite din afara UE, motiv pentru care cooperarea internațională este vitală;

32. salută inițiativa Comisiei Europene de a combate poluarea oceanelor și, în special, a deșeurilor mari, dar observă că acesta este un prim pas în obținerea unor oceane mai curate și că UE și statele membre pot da exemplu prin introducerea unui plan comun pentru înlăturarea în cele din urmă a deșeurilor nocive din mare, cum ar fi muniția, substanțele chimice și

⁽¹⁰⁾ Avizul CdR 2430/2016; raportor: Sirpa Hertell.

materialele nucleare. Prin urmare, Comitetul subliniază, în această privință, importanța proiectelor-pilot care pot ajuta la dezvoltarea și susținerea capacităților, a tehnologiei și a angajamentelor europene pentru pace. Astfel de proiecte pot reprezenta o sursă atât de exporturi de tehnologie, cât și de know-how care pot influența țările și organizațiile terțe sub forma unui stimulent pentru introducerea de politici similare în alte locuri;

33. consideră că un astfel de plan comun privind poluarea oceanelor poate aduce beneficii tangibile pentru regiunile și comunitățile maritime, nu numai în mod direct, sub formă de know-how, expertiză și protecție civilă sporită, capacități de căutare, de salvare și de recuperare, ci și, la scară mai largă, sub forma creșterii aferente a veniturilor din turism și pescuit și a unei dezvoltări economice mai accentuate, precum și a unor beneficii asupra mediului și sănătății, nu doar pentru zonele costiere europene, ci și pentru regiunile adiacente și pentru întregul ecosistem al oceanelor;

34. observă că **Acțiunea 10** privind promovarea amenajării spațiului maritim (MSP) la nivel global, incluzând eventuale orientări internaționale ale Comisiei Oceanografice Interguvernamentale (IOC) și ale UNESCO privind MSP, este coerentă cu avizele anterioare ale CoR în care se evidențiau politicile avansate ale UE cu privire la MSP și contribuția autorităților locale și regionale. Aceasta este, totodată, o oportunitate pentru întreprinderile din UE de a furniza servicii și produse din domeniu în întreaga lume;

35. este de acord, în acest sens, cu **Acțiunea 11**, care are ca obiectiv realizarea obiectivului global de conservare a 10 % din zonele marine și de coastă și promovarea gestionării și aplicării eficiente a normelor privind zonele marine protejate (ZMP), pentru a se crea efectiv „parcuri oceanice”. Studiile actuale privind proiecte similare din Australia evidențiază beneficii pentru turism și pescuit în regiunile învecinate, care pot fi replicate în alte regiuni, inclusiv în anumite zone ale apelor teritoriale europene. Comitetul subliniază, în această privință, importanța implicării și responsabilizării părților interesate de la nivel local în ceea ce privește identificarea și gestionarea zonelor marine protejate. Într-adevăr, ZMP cu probleme de finanțare sau cu disponibilitate limitată a datelor științifice pot reprezenta o barieră semnificativă în calea dezvoltării economice sustenabile (de exemplu în materie de energie marină sau dezvoltare portuară);

Domeniul prioritar 3: consolidarea activităților de cercetare și a datelor privind oceanele, la nivel internațional

36. în ceea ce privește **Acțiunea 12**, consideră că o strategie coerentă în ceea ce privește observarea oceanelor, datele referitoare la industria de pescuit de la nivel național și contabilitatea marină va impulsiona serviciile de date și observarea. În această privință, platformele UE și internaționale existente care se ocupă de batimetria oceanelor și a fundului mării, cum ar fi EMODnet sau programul „Copernicus” de observare a oceanelor, trebuie să fie integrate și interoperabile. Inițiative precum IPBES (o platformă globală și un organism interguvernamental deschis tuturor statelor membre ale ONU pentru a consolida legătura dintre știință, politică și cunoștințele locale pentru luarea de decizii privind biodiversitatea și serviciile de ecosistem) merită încurajate, alături de dezvoltarea de noi instrumente, cum ar fi IPBES Nordic, MAES UE (Cartografierea și evaluarea ecosistemelor și a serviciilor acestora) și ESMERALDA (Îmbunătățirea cartografierii serviciilor ecosistemice pentru elaborarea de politici și luarea de decizii);

37. consideră că o combinație a diverselor baze de date actuale și viitoare constituie un corpus interdisciplinar de cunoștințe și date marine care aduce laolaltă mai multe domenii, cum ar fi protecția mediului, pescuitul și acvacultura, ajutorul în caz de dezastre, serviciile de reacție rapidă și de salvare, controlul la frontiere și monitorizarea migrației și transporturilor; consideră că nu există nicio necesitate imediată pentru crearea altor baze de date; în schimb, consideră că bazele de date existente pot fi astfel coordonate încât să fie utile pentru statele membre;

38. subliniază că deținerea de baze de date compatibile, redundante și intersectate, colectarea de informații marine și cartografierea oceanelor necesită mai multe sinergii, nu doar între UE și diverse instituții competente naționale, ci și cu alte state membre și organizații internaționale, întrucât datele comune trebuie să reprezinte punctele de plecare pentru a oferi răspunsuri comune, transoceanice;

39. insistă că informațiile în domeniul marin nu trebuie să reprezinte un efort doar al sectorului public; sectorul privat, întreprinderile de pescuit și de transport maritim, ingineria maritimă, telecomunicațiile, biotehnologia și companiile de exploatare marină a petrolului și a gazelor pot juca un rol esențial în colectarea și partajarea datelor de mediu pe care acestea le colectează în timpul propriilor lor activități pe mare. UE și alte organisme internaționale trebuie să ofere stimulente și să faciliteze acest lucru, astfel încât colectarea să nu reprezinte o sarcină exagerată;

40. își reiterează solicitarea adresată Comisiei Europene de a promova cele mai bune practici în ceea ce privește utilizarea parteneriatelor public-privat în economia albastră ⁽¹¹⁾. Un astfel de demers ar trebui să ia în considerare potențialul oferit de întreprinderile mici și mijlocii și capacitatea administrativă limitată a unora dintre autoritățile naționale competente;
41. evidențiază impactul teritorial asimetric al multora dintre provocările cu care se confruntă oceanele noastre, ceea ce înseamnă că datele marine aferente diverselor politici trebuie să fie disponibile pentru autoritățile locale și regionale într-un mod ușor de accesat și de utilizat;
42. solicită, în conformitate cu avizele anterioare ale CoR privind „creșterea albastră” ⁽¹²⁾, consolidarea investițiilor în știința și inovarea „albastre” (**Acțiunea 13**) și subliniază, în această privință, importanța educației și a capacităților profesionale pentru marinari, dezvoltate în strânsă cooperare cu industriile marine;
43. susține dezvoltarea de parteneriate internaționale în domeniul cercetării, al inovării și al științei marine, care ar trebui concepute pentru a stimula regiunile care investesc în cercetarea și inovarea marină (**Acțiunea 14**). În această privință, politicile și programele europene cum ar fi Orizont 2020, precum și FEPAM, LIFE, MIE și FEDR, pot fi utilizate pentru dezvoltarea parteneriatelor de cercetare și inovare în domeniul oceanelor, inclusiv cu țările terțe;
44. recunoaște rolul important pe care îl poate avea strategia de creștere albastră în acest domeniu și solicită promovarea unor inițiative strategice la nivel local și regional, difuzarea de bune practici și proiecte de succes și punerea în aplicare a acestora în alte regiuni, cu un accent special asupra cercetării și inovării aplicate domeniilor activităților maritime și costiere;

Recomandări finale

45. consideră că guvernanța oceanelor afectează autoritățile locale și regionale într-o manieră foarte asimetrică, punându-le în fața unor provocări pentru care, de cele mai multe ori, acestea nu sunt pregătite. În același timp, schimbările de la nivelul cadrelor de reglementare, pescuitul sau exploatarea resurselor naturale din alte părți ale lumii pot avea un efect economic sau social direct asupra comunităților costiere europene și în acele zone care depind semnificativ de activitățile aferente oceanului;
46. cu toate acestea, consideră că autoritățile locale și regionale ale Europei au de jucat un rol proactiv în introducerea de politici sustenabile pentru a preveni pescuitul în exces și poluarea marină, contribuind la guvernanța pe mai multe niveluri în cadrul UE și militând ca UE și statele sale membre, în a căror jurisdicție intră peste 10 % din oceanele lumii, să conducă prin exemplul propriu în negocierile internaționale în domeniul oceanelor;
47. solicită, în conformitate cu Acordul interinstituțional și cu pachetul privind o mai bună legiferare, ca un dialog structurat privind guvernanța oceanelor să fie organizat periodic de către Comisie, împreună cu Consiliul, Parlamentul și CoR pentru a dezvolta în comun noi inițiative în domeniul politicilor marine, cu contribuții active din partea reprezentanților regiunilor marine și a comunităților costiere afectate ale UE, în special regiunile insulare, izolate și îndepărtate, sau a reprezentanților lor direcți, care pot cuprinde forumurile actuale ale părților implicate în diversele strategii macroregionale ale UE care au legătură cu mările și care pot reuni reprezentanți ai ORGP.

Bruxelles, 12 iulie 2017.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

⁽¹¹⁾ Raportor: Adam Banaszak, CdR 4835/2014.

⁽¹²⁾ Raportori: Adam Banaszak, CdR 2203/2012 și CdR 4835/2014, și Christophe Clergeau, CdR 6622/2016.

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Proiectele de tip interpersonal și la scară mică în cadrul programelor de cooperare transfrontalieră

(2017/C 342/06)

Raportor: Pavel Branda (CZ-CRE), viceprimar al localității Rádlo

I. OBSERVAȚII GENERALE

1. Peste o treime dintre cetățenii UE locuiesc și lucrează în regiunile de frontieră ale Europei. Frontierele respective au un impact atât direct, cât și indirect asupra vieților lor. Cooperarea transfrontalieră (CTF) s-a dovedit a fi cel mai eficient instrument pentru depășirea efectului de barieră și a separării create de frontiere, pentru integrarea zonelor de frontieră și pentru creșterea calității vieții cetățenilor din regiunile de frontieră.
2. Cooperarea teritorială europeană joacă un rol important în eliminarea obstacolelor frontaliere și în stimularea cooperării transfrontaliere. În perioada 2014-2020, peste 10 miliarde EUR vor fi investite în cooperarea dintre regiuni, dintre care aproximativ 6,6 miliarde EUR vor fi direcționate către regiunile transfrontaliere.
3. Proiectele Interreg A au înregistrat numeroase realizări concrete pentru mulți cetățeni europeni aflați în regiuni extrem de diverse, de pe întreg teritoriul UE. Un instrument important și de succes în programele de cooperare transfrontalieră ⁽¹⁾ sunt proiectele de tip interpersonal și la scară mică, concepute să promoveze convergența în regiunile de frontieră și să stabilească la nivel local contacte directe între oameni.
4. Proiectele de tip interpersonal (P2P) și la scară mică pot fi definite în funcție de amploarea, durata și conținutul lor. Proiectele la scară mică au, de obicei, o valoare mai scăzută decât proiectele mari obișnuite (de exemplu, o valoare maximă de 100 000 EUR ⁽²⁾). De asemenea, ele pot avea o durată limitată, iar principalul lor obiectiv este de a finanța inițiative din diferite domenii de cooperare transfrontalieră, cu impact la nivel local, pentru a sprijini principalele obiective tematice ale programelor UE (printre care consolidarea încrederii, crearea unor condiții-cadru favorabile și a unei abordări ascendente, precum și demararea unor noi parteneriate). Proiectele de tip interpersonal sunt proiecte la scară mică care se concentrează în primul rând pe promovarea contactelor și a interacțiunii dintre oamenii din diferite părți ale frontierei. În cele mai multe cazuri, acestea dispun de un buget redus și, de asemenea, au o durată limitată. Activitățile din cadrul unor astfel de proiecte se desfășoară în zone geografice mai mici (de obicei, la nivel euroregional), iar abordările lor sunt, de obicei, adaptate la realitatea zonei.
5. Proiectele de tip interpersonal (P2P) și proiectele la scară mică se desfășoară într-o gamă largă de domenii precum cultura (de exemplu, învățarea limbii din țara învecinată), sportul, turismul, educația și formarea profesională, economia, știința, protecția mediului și ecologia, sănătatea, transportul și infrastructura de mici dimensiuni (lacunele din infrastructura transfrontalieră), cooperarea administrativă, activitățile de promovare etc.
6. Proiectele de tip interpersonal (P2P) și proiectele la scară mică se adresează unei game largi de beneficiari: municipalități, ONG-uri (numeroase tipuri de asociații, platforme, rețele, fundații, biserici etc.), instituții de învățământ (școli, centre de formare profesională și universități), instituții de asistență în domeniul afacerilor și institute de cercetare, printre altele.
7. Aceste proiecte au fost susținute de mai multe generații de programe de cooperare transfrontalieră. În perioada actuală, proiectele P2P și la scară mică din cadrul a 19 programe CTF (aproximativ o treime dintre acestea) sunt susținute, în principal, prin intermediul unui Fond pentru proiecte mici sau al unui instrument similar (denumite uneori microproiecte, fond de disponibilizare sau Proiect-cadru de susținere a proiectelor/inițiativelor de mică amploare). Aceste fonduri pentru proiecte mici iau de obicei forma unui „proiect-umbrelă”, sub care sunt puse în aplicare mai multe proiecte secundare mai mici.
8. În general, gradul de finanțare a fost mai degrabă redus – de la 1,5 % până la 20 % din creditele alocate programelor (mai scăzut în vechile state ale UE, în timp ce în statele membre noi și de-a lungul „vechilor” frontiere externe, cererea a fost mult mai mare).

⁽¹⁾ Se remarcă faptul că există inițiative transfrontaliere similare și în afara programelor de cooperare transfrontalieră (de exemplu, la frontierele franceze dintre departamentul Pyrénées-Orientales/Generalitat de Catalunya etc.), care pot avea, de asemenea, o contribuție valoroasă.

⁽²⁾ Valoarea proiectelor pentru care Regulamentul Omnibus sugerează proceduri simplificate ale costurilor.

9. Studiile independente cu privire la cooperarea transfrontalieră și toate evaluările Interreg ⁽³⁾ de până acum confirmă faptul că, în cadrul programelor Interreg A, rezultatele de cea mai bună calitate nu sunt realizate în principal prin proiectele emblematiche, ci succesul este determinat, mai curând, de varietatea diferitelor proiecte cu adevărat transfrontaliere, care abordează nevoile specifice regiunii și implică, totodată, în mod direct cetățenii, autoritățile locale și organizațiile societății civile. În cele mai multe cazuri, gestionarea acestor programe (subprograme) Interreg A este descentralizată. De la începutul programului Interreg (1990), programele cu cele mai bune rezultate în urma evaluării au fost adesea cele gestionate în mod descentralizat, multe dintre acestea incluzând sprijin pentru proiectele P2P și proiectele la scară mică.

10. În pofida impactului pozitiv, aceste proiecte se confruntă cu unele dificultăți majore. Acestea nu sunt ancorate în reglementări, iar proiectele mai mari sunt adesea preferate de autoritățile de management datorită faptului că sunt mai rentabile (proiectele P2P având un cost administrativ mai ridicat) și au un impact cuantificabil. De asemenea, este dificil să se facă o corelare între efectele necuantificabile ale unor astfel de proiecte și indicatorii aferenți Strategiei Europa 2020 care se concentrează pe locuri de muncă și creștere economică (ca urmare a lipsei metodologiei și a indicatorilor de evaluare corespunzători).

11. Obiectivul principal al prezentului aviz este să furnizeze o listă bazată pe dovezi cu privire la beneficiile și valoarea adăugată a acestor proiecte și la implementarea lor descentralizată prin intermediul euroregiunilor și al unor structuri similare, cum ar fi gruparea europeană de cooperare teritorială (GECT); să ofere recomandări pentru simplificarea în continuare a acestora; și, în cele din urmă, să prezinte propuneri specifice pentru viitoarele programe de cooperare transfrontalieră, contribuind astfel la dezbaterea privind viitorul politicii de coeziune după 2020.

II. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR)

Valoarea adăugată și beneficiile proiectelor de tip interpersonal și ale proiectelor la scară mică

12. consideră că proiectele P2P și la scară mică au, în general, o valoare adăugată europeană mare și contribuie în mod semnificativ la îndeplinirea obiectivului general al programelor de cooperare transfrontalieră, prin eliminarea obstacolelor frontaliere și prin integrarea zonelor de frontieră și a cetățenilor din aceste zone. Trebuie subliniate următoarele beneficii specifice ale unor astfel de proiecte:

- contribuția la dezvoltarea unor proiecte la scară mai largă și sprijinirea în mod semnificativ a cooperării eficiente în cadrul întregului program de cooperare transfrontalieră prin:
 - îmbunătățirea competențelor profesionale și interculturale necesare pentru beneficiari și consolidarea capacităților la nivel local și regional;
 - acoperirea domeniilor de cooperare în materie juridică și administrativă;
 - asigurarea unui spațiu pentru experimentare – proiectele la scară mică reprezintă instrumente excelente pentru a testa ideile și instrumentele inovatoare în cadrul cooperării transfrontaliere; și
 - îndeplinirea rolului de „incubatoare pentru proiectele la scară mai largă” – contribuind la o mai bună calitate a proiectelor mari prin testarea prealabilă în cadrul proiectelor mici;
- aflarea unor informații cu privire la cultura zonelor învecinate; promovarea competențelor interculturale în rândul cetățenilor din regiunile de frontieră;
- promovarea capacității persoanelor de a studia, a lucra și a face afaceri dincolo de frontiere;
- facilitarea comunicării. De cele mai multe ori, aceste proiecte contribuie la eliminarea barierei lingvistice prin stimularea învățării limbilor străine;
- dezvoltarea contactelor interpersonale și construirea de parteneriate. Multe parteneriate transfrontaliere (și ale organizațiilor mai mici) sunt demarate și apoi dezvoltate într-o cooperare pe termen lung prin proiectele de tip P2P și la scară mică;
- mobilizarea unei mase mai largi a societății civile și chiar încurajarea creării unei societăți civile transfrontaliere, ca o contribuție importantă la coeziunea teritorială;
- schimbul de experiențe. Aceste proiecte creează o platformă excelentă pentru schimbul de experiențe și de bune practici între toți actorii implicați în cooperarea transfrontalieră, începând cu societatea civilă și până la autoritățile locale și regionale;

⁽³⁾ A se vedea, de exemplu: Direcția Generală Politici Interne: *Territorial Governance and Cohesion Policy* (Guvernanța teritorială și politica de coeziune), Parlamentul European, Bruxelles, 2015; Panteia and partners, *Ex-Post Evaluation of Interreg III 2000-2006* (Evaluarea ex post a Interreg III 2000-2006), Comisia Europeană, 2010.

- abordarea problemelor de la nivel local. Găsirea unor soluții la nivel local. Proiectele P2P și la scară mică ajută la punerea în aplicare a viziunilor comune. Multe dintre probleme nu pot fi rezolvate decât prin cooperare la nivel local;
- gestionarea unor subiecte de relevanță cotidiană (de exemplu, asigurarea unor servicii publice mai bune) și abordarea apolitică orientată spre modelarea de către oameni a propriului lor prezent și viitor;
- consolidarea încrederii. Există o lipsă de încredere în Europa de astăzi. Aceste proiecte P2P concrete reprezintă un instrument excelent pentru restabilirea încrederii la nivel transfrontalier și în Europa. Ele constituie o investiție pentru viitor;
- eliminarea stereotipurilor și a prejudecăților formate ca urmare a unei istorii uneori dificile a zonelor de frontieră sau chiar ca rezultat al evoluțiilor actuale. Cooperarea transfrontalieră și, în special, proiectele de tip interpersonal ajută la vindecarea „cicatricelor” produse de frontiere. Ele promovează principiul toleranței și al respectului. Totodată, ele pot juca un rol semnificativ în reconcilierea de-a lungul frontierelor problematice din Balcanii de Vest și din țările Parteneriatului estic;
- promovarea idealului european. Beneficiul integrării europene se poate vedea tocmai în interacțiunile transfrontaliere ale oamenilor și în colaborarea cu vecinii. Aceste proiecte susținute de UE pot contribui la regenerarea entuziasmului față de Europa;

Avantajele managementului descentralizat

13. observă însă că teritoriile eligibile de dimensiuni mai mari sunt cele care oferă avantaje în ceea ce privește extinderea parteneriatelor, deși este conștient de posibilele impacturi negative: este mai greu ca programele să reflecte nevoile specifice ale diferitelor părți ale unui teritoriu vast. Există o tendință de a sprijini proiectele mai mari, iar acest sprijin devine mai puțin accesibil pentru actorii locali/regionali;

14. sugerează că managementul descentralizat al unor astfel de programe, de pildă prin promovarea unor subprograme care să permită, de asemenea, finanțarea proiectelor la scară mică și P2P, reprezintă cea mai bună soluție în fața acestei tendințe, întrucât ar menține programele mai apropiate de cetățeni;

15. subliniază avantajele fondurilor pentru proiecte mici (sau ale instrumentelor similare de finanțare a proiectelor P2P și a proiectelor la scară mică), gestionate în mod descentralizat:

- dezvoltarea de proiecte în loc de simpla gestionare a proiectelor. Managementul descentralizat are drept scop: să lucreze cu potențialii solicitanți pe teren și să contribuie la succesul proiectelor, să unească partenerii dincolo de frontiere, să dezvolte idei de proiecte, să contribuie la transformarea acestor idei în proiecte concrete însoțite de cereri de finanțare, să monitorizeze proiectele, să se concentreze asupra prevenirii unor eventuale greșeli și să ofere asistență în vederea corectării acestora etc.;
- apropierea de solicitanți. Acest lucru este deosebit de important pentru localitățile mai mici, societatea civilă, organizațiile non-profit etc.;
- accesibilitatea finanțării. Pentru astfel de proiecte mai mici, este mai ușor să se asigure cofinanțarea și prefinanțarea. Procedurile de depunere a cererilor sunt adesea mai simple decât pentru proiectele mari;
- flexibilitatea. Acest instrument este potrivit pentru abordarea problemelor locale specifice care ar putea să evolueze în timp;

16. este conștient de faptul că această abordare poate crea costuri de administrare comparativ mai mari. Trebuie subliniat faptul că, pe lângă gestionarea obișnuită a proiectelor, au loc multe alte activități (de exemplu, activități de sensibilizare, consultanță în vederea elaborării, implementării și evidenței contabile). Fără o astfel de abordare descentralizată și abordare ascendentă, aceste proiecte sunt dificil de realizat;

Rolul euroregiunilor și al structurilor transfrontaliere similare

17. constată că avantajele implementării descentralizate a proiectelor P2P și a proiectelor la scară mică sunt obținute cel mai bine prin implicarea euroregiunilor și a unor structuri transfrontaliere similare ⁽⁴⁾. Acestea ar putea să ia, de asemenea, forma juridică a unei GECT, care este foarte potrivită pentru un astfel de rol;

⁽⁴⁾ Importanța euroregiunilor în dezvoltarea cooperării transfrontaliere a fost subliniată în Rezoluția Parlamentului European privind rolul „euroregiunilor” în dezvoltarea politicii regionale [2004/2257 (INI)].

18. recomandă ca aceste structuri să aibă o experiență considerabilă în domeniul cooperării transfrontaliere la nivel local și regional, astfel încât să poată asigura succesul implementării. Acestea ar trebui să fie:

- permanente;
- transfrontaliere ⁽⁵⁾;
- de natură publică ⁽⁶⁾: alcătuite în principal din autorități locale și regionale;
- să se concentreze pe cooperarea transfrontalieră ca obiectiv principal; și
- să aibă experiență în domeniul programelor și proiectelor UE;

Simplificarea ca o condiție prealabilă pentru implementarea cu succes a proiectelor mici

19. subliniază că, pentru ca valoarea adăugată a proiectelor de tip P2P și a proiectelor la scară mică și managementul lor descentralizat să poată fi menținute, aceste proiecte și proceduri trebuie să fie foarte simple;

20. menționează că poziția CoR a fost exprimată în avizul său privind *Simplificarea fondurilor ESI din perspectiva autorităților locale și regionale* ⁽⁷⁾. Recomandările privind cooperarea transfrontalieră, cum ar fi eliminarea cooperării teritoriale europene din domeniul de aplicare a normelor privind ajutoarele de stat sau o abordare mai flexibilă în aplicarea obiectivelor tematice ale Strategiei Europa 2020, sunt chiar mai relevante pentru proiectele P2P și pentru proiectele la scară mică;

21. afirmă că procedurile simplificate trebuie să fie proporționale cu sumele în cauză, atât pentru managementul acestor proiecte (administrație, gestiune financiară, mecanisme de control etc.), cât și pentru grupurile-țintă (reducerea sarcinilor administrative, oferirea în prealabil a unor informații orientate spre obiective, aplicarea principiului „o singură dată” ⁽⁸⁾). Aceste proceduri simplificate trebuie aplicate în toate fazele ciclului proiectelor;

22. recomandă ca, în timpul controlului, monitorizării și auditului, să se acorde mai multă atenție conținutului și rezultatelor, și nu numai proceselor;

23. invită toate nivelurile de gestiune partajată să permită și să utilizeze opțiunile simplificate corespunzătoare în materie de costuri ca abordare principală în ceea ce privește proiectele de tip P2P și la scară mică. În pofida controlului necesar al finanțării publice, CoR solicită ca aplicarea principiului „o singură dată”, sumele forfetare, ratele forfetare și declarațiile simplificate de costuri (de exemplu, costurile unitare standardizate) să fie promovate în ceea ce privește evidența contabilă a acestor proiecte;

Comunicarea rezultatelor – evaluarea fondurilor pentru proiecte mici

24. consideră că, având în vedere situația actuală din UE (naționalismul în creștere, retragerea Regatului Unit din UE, criza migrației, dificultățile economice și monetare), există în mod evident o nevoie din ce în ce mai puternică de a comunica beneficiile specifice și valoarea adăugată a acțiunilor UE. Cooperarea transfrontalieră și, în special, proiectele de tip P2P și la scară mică sunt printre exemplele cele mai concrete ale unor astfel de beneficii specifice și valori adăugate în viața de zi cu zi a cetățenilor. În acest caz, fondurile UE au efecte pozitive clare în viața reală, în perspectivele și percepțiile cetățenilor UE;

25. sugerează că toți actorii implicați ar trebui să depună eforturi pentru a crește vizibilitatea rezultatelor și beneficiilor unor astfel de proiecte – nu atât în regiunile de frontieră, unde sunt evidente, cât mai ales la nivel național (în statele membre) și la nivel european (în instituțiile UE) unde se adoptă deciziile privind politica de coeziune. Prezentul aviz, alături de o broșură care conține exemple de proiecte specifice, își propune să contribuie la aceste eforturi. Comunicarea acestor rezultate poate fi, de asemenea, facilitată de Ziua Europeană a Cooperării;

26. recunoaște necesitatea punerii în aplicare a unei metodologii specifice de evaluare a fondurilor pentru proiecte mici (și a instrumentelor similare) de sprijinire a proiectelor de tip P2P și la scară mică. Având în vedere caracterul „necuantificabil” al proiectelor de tip P2P, este clar că indicatorii standard privind rezultatele nu sunt adecvați pentru o astfel de evaluare (de exemplu, pentru a măsura nivelul de încredere sau depășirea prejudecăților). Se sugerează că simplul fapt că are loc o cooperare transfrontalieră între cetățeni și instituțiile regiunilor de frontieră este un rezultat pozitiv în sine (similar

⁽⁵⁾ În fapt, dar nu neapărat în drept.

⁽⁶⁾ În conformitate cu Directiva privind achizițiile publice, nu neapărat fondate în temeiul dreptului public.

⁽⁷⁾ COR-2016-00008-00-00-AC-TRA.

⁽⁸⁾ Sistemele juridice suplimentare implicate, datorită aplicării simultane a reglementărilor europene, naționale și regionale, creează confuzie.

cu numărul tot mai mare de studenți care studiază în străinătate datorită programului Erasmus). Numărul cetățenilor implicați și al partenerilor colaboratori ar trebui să fie suficient. Proiectele la scară mică contribuie la definirea indicatorilor unei anume priorități de investiții, dar chiar și în cazul acestor proiecte, care nu sunt integral de tip P2P, ar trebui să se ia în considerare cooperarea dintre parteneri și numărul persoanelor implicate în mod activ în procesul de cooperare transfrontalieră, deoarece se consolidează capacitatea unor astfel de parteneri de a dezvolta în continuare o astfel de cooperare în viitor. Astfel de proiecte extind sfera operațiunilor desfășurate de UE, printr-o abordare adaptată la realitatea zonei și concentrată asupra cetățenilor, care devin actori implicați în consolidarea integrării europene în regiunea respectivă. Deseori, competențele profesionale și interculturale dobândite de membrii echipelor de proiect transfrontaliere sunt mai valoroase decât rezultatul proiectului în sine (investiții la scară mică);

Recomandări pentru viitoarele programe de cooperare transfrontalieră de după 2020

27. recomandă ca proiectele de tip interpersonal și proiectele la scară mică să fie ancorate în reglementările care guvernează sprijinul acordat de UE pentru cooperarea transfrontalieră ca instrument legitim în programele de cooperare transfrontalieră și invită Comisia să adopte dispozițiile necesare în propunerea pentru noua generație de reglementări;

28. recomandă, de asemenea, Comisiei să încurajeze proiectele de tip interpersonal și la scară mică să participe în cadrul programelor de cooperare transfrontalieră, în special în cazul în care există cerere pentru astfel de proiecte la nivel local și regional. Ar trebui asigurate alocări suficiente pentru a satisface această cerere ascendentă. O atenție deosebită ar trebui acordată granițelor care vor fi afectate de retragerea Regatului Unit din UE⁽⁹⁾, trebuind găsite soluții pentru continuarea cooperării cu autoritățile locale și regionale din Regatul Unit și cu alți parteneri;

29. subliniază că beneficiile complete ale unor astfel de proiecte pot fi obținute prin managementul descentralizat, fie prin fonduri pentru proiecte mici sau prin orice alt instrument similar, fie direct cu ajutorul comitetelor de coordonare de la fața locului. Este esențial ca fiecare regiune de frontieră să fie liberă să utilizeze instrumentele și procedurile existente care s-au dovedit eficiente timp de mai mulți ani, asigurând continuitatea unei astfel de finanțări cu obiectivul general de a menține programele mai apropiate de cetățeni;

30. recomandă ca euroregiunile sau structurile similare și GECT să constituie cadrul care să garanteze implementarea descentralizată a proiectelor de tip P2P și a proiectelor la scară mică, asigurând continuitatea acestora și luând în considerare rolurile deja existente ale acestor structuri (de exemplu, beneficiarii „proiectelor-umbrelă”) care și-au dovedit utilitatea. În zonele de frontieră în care nu există astfel de structuri, ar trebui încurajată înființarea lor sau ar trebui găsite alte soluții adecvate, respectând, pe cât posibil, principiile enunțate mai sus;

31. subliniază că, pentru a menține valoarea adăugată și beneficiile proiectelor de tip interpersonal și ale proiectelor la scară mică, atât proiectele în sine, cât și gestionarea lor trebuie să fie cât mai simple cu putință. Ar trebui să se pună mai mult accent pe conținut decât pe proceduri și ar trebui preferate opțiunile simplificate în materie de costuri;

32. atrage atenția asupra faptului că adesea, proiectele de tip interpersonal (P2P) reunesc parteneri din serviciile publice sau semipublice; ele atenuază efectul diferențelor de reglementare și de finanțare între organizațiile din diferite state membre. Cu toate acestea, dincolo de finanțarea temporară a proiectelor, proiectele P2P de succes ar trebui să poată fi continuate printr-o finanțare structurală. Ar trebui depuse mai multe eforturi în următoarea perioadă de programare pentru a comunica autorităților legislative de la nivel național experiența transfrontalieră. Statele membre ar trebui să fie implicate într-un pact transfrontalier pentru a reduce efectele frontierelor care rezultă din reglementările și finanțarea națională.

33. invită statele membre, Comisia și Parlamentul European să ia în considerare aceste recomandări specifice și să includă toate normele necesare pentru punerea lor în aplicare atunci când elaborează propuneri legislative pentru următoarea generație de programe de cooperare transfrontalieră, când adoptă aceste programe și în cursul implementării lor cu succes. Astfel, se va garanta că beneficiile integrării europene sunt resimțite puternic în rândul cetățenilor din regiunile de frontieră ale Europei.

Bruxelles, 12 iulie 2017.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

⁽⁹⁾ În special, între Irlanda și Irlanda de Nord, dar și între Franța și Marea Britanie.

Avizul Comitetului European al Regiunilor — Acordarea de sprijin întreprinderilor nou-înființate și celor în curs de extindere în Europa: perspectiva locală și regională

(2017/C 342/07)

Raportor:	Tadeusz TRUSKOLASKI (PL-AE), primarul localității Białystok
Documente de referință:	Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind cadrele de restructurare preventivă, a doua șansă și măsurile de sporire a eficienței procedurilor de restructurare, de insolvență și de remitere de datorie și de modificare a Directivei 2012/30/UE
	COM(2016) 723 final
	Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Viitorii lideri ai Europei: inițiativa privind întreprinderile nou-înființate și extinderea acestora”
	COM(2016) 733 final

I. RECOMANDĂRI DE AMENDAMENTE

Amendamentul 1

Considerentul 1

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Obiectivul prezentei directive este îndepărtarea obstacolelor din calea exercitării anumitor libertăți fundamentale, cum ar fi libera circulație a capitalurilor și libertatea de stabilire, obstacole rezultate din diferențele dintre prevederile și procedurile naționale referitoare la restructurarea preventivă, insolvență și a doua șansă. În scopul îndepărtării acestor obstacole, prin prezenta directivă se asigură că întreprinderile viabile aflate în dificultăți financiare au acces la cadre naționale eficiente de restructurare preventivă care le permit să continue să funcționeze, că întreprinzătorii supraîndatorați care sunt onești au o a doua șansă datorită remiterii complete de datorie după scurgerea unei perioade de timp rezonabile și că procedurile de restructurare, de insolvență și de remitere de datorie devin mai eficiente, în special prin scurtarea duratei acestora.</p>	<p>Obiectivul prezentei directive este îndepărtarea obstacolelor din calea exercitării anumitor libertăți legate de piața internă, obstacole rezultate din diferențele dintre prevederile și procedurile naționale referitoare la restructurarea preventivă, insolvență și a doua șansă. În scopul îndepărtării acestor obstacole, prin prezenta directivă se asigură că întreprinderile viabile aflate în dificultăți financiare au acces la cadre eficiente de restructurare preventivă care le permit să continue să funcționeze, că întreprinzătorii supraîndatorați care sunt onești au o a doua șansă datorită remiterii complete de datorie după scurgerea unei perioade de timp rezonabile și că procedurile de restructurare, de insolvență și de remitere de datorie devin mai eficiente, în special pentru a se respecta cerințele referitoare la consultarea lucrătorilor (articolul 27 din Carta drepturilor fundamentale) și pentru scurtarea duratei acestora. Soluțiile preventive numite uneori „pre-pack” se înscriu într-o tendință tot mai pregnantă din dreptul modern al insolvenței, de a favoriza abordările care diferă de cea clasică a lichidării întreprinderii aflate în criză, având ca obiectiv redresarea ei sau cel puțin salvarea unităților care rămân viabile economic.</p>

Expunere de motive

Motivele sunt evidente.

Amendamentul 2

Articolul 1 alineatul (1)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(a) procedurile de restructurare preventivă la care pot recurge debitorii aflați în dificultate financiară când există probabilitatea insolvenței;	(a) procedurile de restructurare preventivă la care pot recurge debitorii aflați în dificultate financiară când există probabilitatea insolvenței care vizează soluționarea unei dificultăți punctuale, reducerea pasivelor ansamblului sau unei părți a creditorilor sau transferarea ansamblului sau a unei părți a activităților viabile către o altă întreprindere în condiții care le asigură creditorilor un dividend cel puțin egal cu cel de care ar fi beneficiat în cazul lichidării;

Expunere de motive

Motivele sunt evidente.

Amendamentul 3

Articolul 3 alineatul (1)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Statele membre se asigură că debitorii și întreprinzătorii au acces la instrumente de avertizare timpurie care permit detectarea situațiilor de deteriorare a unei activități și prin care debitorului sau întreprinzătorului i se semnalează că trebuie să ia măsuri urgente.	Statele membre se asigură că debitorii și întreprinzătorii, precum și lucrătorii și reprezentanții acestora , au acces la instrumente de avertizare timpurie care permit detectarea situațiilor de deteriorare a unei activități și prin care debitorului sau întreprinzătorului i se semnalează că trebuie să ia măsuri urgente.

Expunere de motive

Motivele sunt evidente.

Amendamentul 4

Articolul 3 alineatul (2)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Statele membre se asigură că debitorii și întreprinzătorii au acces la informațiile relevante cu privire la disponibilitatea instrumentelor de avertizare timpurie și a oricărui alt mijloc de restructurare timpurie sau de obținere a unei remiteri de datorie personală la care pot recurge și că informațiile respective sunt actualizate, clare, concise și ușor de utilizat.	Statele membre se asigură că debitorii și întreprinzătorii, precum și lucrătorii și reprezentanții acestora , au acces la informațiile relevante cu privire la disponibilitatea instrumentelor de avertizare timpurie și a oricărui alt mijloc de restructurare timpurie sau de obținere a unei remiteri de datorie personală la care pot recurge și că informațiile respective sunt actualizate, clare, concise și ușor de utilizat.

Expunere de motive

Motivele sunt evidente.

Amendamentul 5

Articolul 3 alineatul (3)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<i>Statele membre pot să limiteze accesul prevăzut la alineatele (1) și (2) la întreprinderile mici și mijlocii sau la întreprinzători.</i>	

Expunere de motive

Nu este clar de ce și conform căror criterii (număr de salariați, cifră de afaceri etc.) unele întreprinderi ar trebui să fie excluse din mecanismele de avertizare timpurie.

Amendamentul 6

Articolul 4 [se introduce un nou alineat după alineatul (4)]

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	<i>Statele membre stabilesc dispoziții specifice care să le permită lucrătorilor să ia în calcul, înainte de restructurare, posibilitatea de a prelua întreprinderea sub formă de cooperativă, ceea ce ar include demararea de discuții cu creditorii, cu administratorii, cu experți, cu organisme financiare, cu sindicate și cu autoritățile publice pentru a se acorda toate șansele posibile unei formule de răscumpărare care să garanteze viabilitatea și durabilitatea întreprinderii respective și care să nu fie avută în vedere doar în ultimă instanță.</i>

Expunere de motive

Pierderea de resurse care are loc în momentul unei restructurări de anvergură sau a lichidării unei întreprinderi este o pierdere pentru întreaga economie a UE. Trebuie să se faciliteze folosirea eventuală a mai multor mijloace, printre care și transformarea întreprinderii într-o cooperativă a lucrătorilor sau preluarea ei.

Amendamentul 7

Articolul 8 alineatul (1)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(f) clauzele planului, care cuprind următoarele, fără a se limita la acestea: (i) durata propusă; (ii) orice propunere prin care datoriile sunt reeșalonate, anulate sau convertite în alte forme de obligație; (iii) orice finanțare nouă prevăzută în cadrul planului de restructurare;	(f) clauzele planului, care cuprind următoarele, fără a se limita la acestea: (i) durata propusă; (ii) orice propunere prin care datoriile sunt reeșalonate, anulate sau convertite în alte forme de obligație; (iii) orice finanțare nouă prevăzută în cadrul planului de restructurare; (iv) <i>impactul planurilor de restructurare asupra lucrătorilor și subcontractanților;</i> (v) <i>impactul asupra pensiilor lucrătorilor ieșiți la pensie;</i>

Expunere de motive

Motivele sunt evidente.

II. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

1. salută cu satisfacție comunicarea Comisiei Europene „Viitorii lideri ai Europei: inițiativa privind întreprinderile nou-înființate și extinderea acestora” ca reprezentând o dezvoltare și extindere a *Small Business Act*; invită totodată Comisia să aibă în vedere actualizarea și menținerea omogenității *Small Business Act*;
2. împărtășește temerea exprimată în comunicare privind consecințele negative ale fragmentării, în continuare, a pieței unice, inclusiv a pieței unice digitale, asupra potențialului de creștere a întreprinderilor nou-înființate și a celor în curs de extindere;
3. amintește faptul că sprijină pe deplin activitățile care vizează dezvoltarea antreprenoriatului inovator și eliminarea barierelor care limitează posibilitățile de dezvoltare a acestuia;
4. atrage atenția asupra faptului că întreprinderile nou-înființate și cele în curs de extindere fac uz de forme inovatoare și flexibile de ocupare a forței de muncă, printre care: munca de la distanță, programul de lucru flexibil, împrumutul și leasingul de salariați, contractarea, partajarea fișei postului sau a postului. În cazul în care sunt prezentate ca o opțiune reală pentru angajat, aceste forme de ocupare a forței de muncă pot avea un impact pozitiv asupra concilierii sarcinilor aferente vieții de familie cu cele ale vieții profesionale și pot contribui la soluționarea problemei șomajului pe termen lung;
5. subliniază că este deosebit de importantă colaborarea în condiții de parteneriat între autoritățile publice europene, naționale, regionale și locale pentru crearea condițiilor care să faciliteze extinderea scării la care operează întreprinderile nou-înființate;
6. solicită Comisiei să întreprindă ea însăși acțiuni pentru a inspira statele membre să țină seama în mai mare măsură de problematica creativității, a antreprenoriatului, a economiei și a finanțelor, la toate nivelurile învățământului economic și de altă natură;
7. subliniază rolul realizărilor regiunilor și orașelor în dezvoltarea inspirată de inovare a sistemului economic mondial, datorită capacității lor de adaptare flexibilă la schimbarea condițiilor de piață, a celor tehnologice și a celor culturale;
8. atrage atenția că sprijinirea entităților inovatoare cu o dinamică a creșterii deosebit de ridicată se transferă și altor actori de pe piață. Alături de tendința actuală în ce privește economia circulară, economia socială și cea bazată pe partajare ⁽¹⁾, sinergiile obținute prin acțiunile de sprijinire și de facilitare juridică vor contribui la rândul lor la dezvoltarea societăților în ansamblul lor;
9. subliniază că vor avea o semnificație crucială măsurile care duc la o mai bună corelare între strategiile sectoriale, conectând mediul universitar, mediul de afaceri și autoritățile publice de la toate nivelurile în așa fel încât obiectivele realizate să aibă un numitor comun;

Eliminarea barierelor de reglementare, informaționale și juridice

10. subliniază că diversitatea și instabilitatea legislației din statele membre UE reprezintă una din problemele esențiale care limitează extinderea întreprinderilor europene nou-înființate ⁽²⁾;
11. îndeamnă Comisia să exploreze elaborarea unor definiții unificate ale întreprinderilor nou-înființate (*start-up*) și în curs de extindere (*scale-up*) și să simplifice în mai mare măsură soluțiile juridice referitoare la IMM-uri;
12. este de acord cu analiza de până în prezent, elaborată în cadrul programului Orizont 2020 (referitoare la posibilitatea de a beneficia de recomandări din partea experților) și în urma activității Observatorului european al clusterelor și al mutațiilor industriale;
13. propune verificarea setului de instrumente și indicatori după trei cicluri de încercare, astfel încât să nu se acumuleze doar date cu privire la cele două tipuri de întreprindere, ci să se elaboreze totodată studii cu privire la aspectele calitative, care permit definirea principalelor probleme;

⁽¹⁾ *Dimensiunea locală și regională a economiei bazate pe partajare*, raportor: Benedetta BRIGHENTI, CdR 2015/2698; *Economia colaborativă și platformele online: o perspectivă comună a orașelor și regiunilor*, raportor: Benedetta BRIGHENTI, CdR 2016/4163; *Rolul economiei sociale în creșterea economică și în combaterea șomajului*, raportor: Luís GOMES, CdR 1691/2015.

⁽²⁾ *Reglementarea inteligentă pentru IMM-uri*, raportor: Christian BUCHMANN, CdR 5387/2016.

14. salută faptul că, în conformitate cu prioritățile politice ale Comisiei Europene în cadrul Strategiei privind piața unică, acțiunile din cadrul programului COSME sunt, în mare măsură, menite să susțină întreprinderile nou-înființate sau în curs de extindere;

15. își exprimă preocuparea față de ritmul lent al activităților care vizează eliminarea fragmentării sistemelor fiscale, în special a regimului taxei pe valoarea adăugată (TVA) existente în cele 28 de state membre ale UE. Fragmentarea îngreunează dezvoltarea și comerțul transfrontalier al IMM-urilor, în special în cazul întreprinderilor nou-înființate;

16. propune Comisiei să pună la dispoziție resurse suplimentare pentru a sprijini întreprinderile nou-înființate să dezvolte și apoi să pună în aplicare strategii de protejare a drepturilor de proprietate intelectuală;

Continuarea activității economice – a doua șansă

17. evidențiază problema procedurilor ineficiente și exagerat de îndelungate prevăzute în statele membre ale UE în ce privește insolvența întreprinderilor, ceea ce împiedică multe întreprinderi care acționează corect, dar sunt supraîndatorate, să beneficieze de o a doua șansă;

18. salută comunicarea din 22 noiembrie 2016 [COM(2016) 723] – Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind cadrele de restructurare preventivă, a doua șansă și măsurile de sporire a eficienței procedurilor de restructurare, de insolvență și de remitere de datorie și de modificare a Directivei 2012/30/UE –, al cărei scop este limitarea obstacolelor principale rezultate din diferențe între cadrele statelor membre în ce privește restructurarea și falimentul și care împiedică circulația liberă a capitalului; își exprimă totodată îngrijorarea cu privire la faptul că propunerea se limitează la aspectele financiare, tratând lucrătorii angajați în întreprinderi ca pe niște creditori de același rang cu o bancă sau orice alt deținător de capital și prezentând redresarea unei întreprinderi doar ca pe o restructurare financiară între părțile implicate;

19. este convins de argumentația Comisiei în ce privește valoarea adăugată rezultată din aplicarea soluțiilor legislative propuse la nivelul UE și, în consecință, apreciază că directiva este conformă cu principiul subsidiarității. Din aceleași motive, consideră că directiva este conformă cu principiul proporționalității;

20. își exprimă totuși temerea că, având în vedere absența în prezent a unei posibilități de armonizare a sistemelor juridice ale statelor membre în ceea ce privește procedura de insolvență, s-ar putea ca acest instrument legislativ să nu reușească să mărească de manieră hotărâtoare numărul întreprinderilor nou-înființate capabile să reziste pe piață mai mult de 2-3 ani;

21. reamintește faptul că, la 20 mai 2015, Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene au adoptat Regulamentul (UE) 2015/848 privind procedurile de insolvență din statele membre și sprijină abordarea conform căreia procedurile de insolvență nu mai trebuie privite exclusiv din perspectiva lichidării, ci ca instrument pentru a garanta conservarea resurselor întreprinderii – inclusiv a dreptului la muncă al salariaților ei – și, în măsura posibilităților, pentru a asigura supraviețuirea întreprinderii. Salută, de asemenea, instituirea până în iunie 2019 a unui sistem digital interconectat de „registre de insolvență” care trebuie create în fiecare stat membru și care vor fi accesibile gratuit prin intermediul portalului european e-justiție. Atrage totuși atenția că este nevoie de un sprijin suplimentar pentru specializarea judecătorilor și profesionalizarea administratorilor însărcinați cu soluționarea insolvenței;

22. salută rezoluția legislativă a Parlamentului European din 5 aprilie 2017 privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind fondurile de piață monetară [COM(2013) 615] și propunerea de stabilire a unei noi categorii de fonduri de piață monetară (FPM), a căror valoare a activului net prezintă o volatilitate scăzută, concepute în mod specific pentru a se aplica micilor întreprinderi în economia reală;

23. îndeamnă autoritățile publice de la nivel național, regional și local să inițieze și să se angajeze activ în:

— campanii de sensibilizare a societății cu privire la semnificația eșecurilor pe calea către succesul în afaceri;

— campanii de promovare a unei culturi a salvării întreprinderilor în locul lichidării lor;

— campanii de promovare a instrumentelor de alertă timpurie;

— măsuri vizând educația economică și financiară a întreprinzătorilor, orientate în principal către viitorii antreprenori sau viitoarele întreprinderi nou-înființate, astfel încât să se îmbunătățească nivelul lor de cunoștințe și să se modifice accesul lor la diverse surse de capital;

- programe specifice de consolidare a capacității destinate întreprinzătorilor care își reîncep activitatea și măsuri de sprijin financiar în condiții avantajoase pentru relansarea întreprinderilor aflate în criză și care dau semne de viabilitate pentru viitor;

Crearea de noi posibilități

24. consideră necesară facilitarea înființării de noi întreprinderi mici și mijlocii pe piața unică europeană, în special prin stabilirea unor praguri adecvate pentru exonerarea lor la nivelul statelor membre de cerințele privind reorganizarea sau reînregistrarea;

25. încurajează Comisia să demareze lucrările pentru crearea bazei pentru introducerea unei vize pentru întreprinderi nou-înființate și a unui catalog de condiții în acest sens, care să permită valorificarea sigură și benefică a capitalului calificat, intelectual sau financiar, din țări terțe, lucru care ar putea contribui la dezvoltarea economiei Uniunii Europene;

26. salută eforturile depuse de Comisie pentru a îmbunătăți posibilitățile de acces la piața achizițiilor publice pentru întreprinderile nou-înființate și cele în curs de extindere și subliniază necesitatea de a supraveghea îndeaproape transpunerea și punerea în aplicare a Directivei privind achizițiile publice (2014/24/UE) la nivelul statelor membre, pentru a se garanta că acestea din urmă valorifică pe deplin dispozițiile existente pentru a îmbunătăți posibilitățile de acces al IMM-urilor la achizițiile publice;

27. se alătură cu satisfacție ideii instituirii unor brokeri ai inovării, însărcinați cu crearea unei rețele de cumpărători interesați de achizițiile publice pentru inovare, punerea lor în legătură cu întreprinderile inovatoare și sprijinirea acestui tip de întreprinderi prin facilitarea accesului lor la capital de risc;

28. aprobă modificările propuse în programul Orizont 2020 vizând sprijinirea abordărilor ascendente și intersectoriale și a inovațiilor radicale, de o însemnătate socială fundamentală și cu un mare potențial de creștere;

29. salută consolidarea în continuare a Rețelei întreprinderilor europene (RIE) prin extinderea gamei sale de servicii, care va cuprinde consultanță specializată în domeniul amplificării scării de activitate economică, al informării cu privire la prevederile naționale și europene, posibilitățile de a obține finanțare, încheierea de parteneriate și modalitățile de a avea acces la achizițiile publice transfrontaliere;

30. subliniază importanța birourilor regionale ale rețelei RIE în a crea legături strânse de colaborare cu incubatoarele locale de antreprenoriat, acceleratoarele și parcurile științifico-tehnologice, întrucât aceste instituții, aflate în apropierea întreprinderilor nou-înființate în viața de toate zilele, cunosc îndeaproape problemele și nevoile lor reale;

31. subliniază că intensificarea, conform declarațiilor Comisiei, a activităților vizând crearea de legături între cluster, ecosistemele locale și regionale de antreprenoriat, în special în ce privește căutarea de investitori și stabilirea de contacte între aceștia și marile întreprinderi și crearea unor rețele de contacte în rândul factorilor de decizie locali, ar trebui extinsă prin punerea în rețea a întreprinderilor nou-înființate cu centrele științifice, ca potențiali beneficiari ai soluțiilor tehnologice și tehnologice inovatoare;

32. invită Comisia să introducă măsuri de sprijin care au ca scop înființarea unor incubatoare de întreprinderi inovatoare și care să-i sprijine și să-i însoțească pe antreprenori în etapele inițiale ale întreprinderii, prin consolidarea capacităților lor de management, prin punerea la dispoziție a unor linii de finanțare alternativă, prin încheierea unor contracte cu „întreprinderi-locomotivă” (*elevator pitch*), prin sprijinirea internaționalizării acestora etc.;

33. atrage atenția asupra discrepanțelor tehnologice în creștere dintre regiunile metropolitane și regiunile mai slab dezvoltate și periferice. În acest sens, propune Comisiei să ia măsuri de sprijinire a conectării regiunilor cu vocație de lider cu cele ale căror economii se bazează pe sectorul agricol;

34. deși rămân încă multe lucruri de făcut, salută progresele înregistrate în direcția spiritului antreprenorial în regiunile mai puțin dezvoltate și sugerează Comisiei să sprijine în continuare inițiativele în curs care vizează promovarea spiritului antreprenorial în aceste regiuni, dar și să aibă în vedere posibilitatea de a lansa noi inițiative, ca instrument diferit dedicat conectării proiectelor;

35. subliniază că ar fi deosebit de oportune măsuri suplimentare de consolidare și interconectare a entităților care activează în domeniul antreprenoriatului în sectoarele tradiționale ale economiei, inclusiv în sectorul artizanatului și în industriile culturale și creative, în regiunile rurale și periferice și în zonele periurbane;

36. susține ideea Comisiei de creare a unei platforme europene care să slujească la stabilirea de contacte între întreprinderile nou-înființate și potențialii parteneri (în paralel cu platformele publice și private existente). Acest instrument ar intensifica procesul de dezvoltare a rețelei ecosistemelor antreprenoriale și a clusterelor în Europa;
37. apreciază direcția preconizată a acțiunilor Comisiei în acest domeniu (circumscrișă de inițiativele „Coaliția pentru competențe și locuri de muncă în sectorul digital”, „Planul de cooperare sectorială în materie de competențe” și „instrumentul pentru datele masive”);
38. sprijină inițiativa extinderii programului „Erasmus” pentru tinerii întreprinzători, astfel încât să cuprindă incubatoarele și întreprinderile pe piețele internaționale;
39. este îngrijorat de faptul că în comunicare, care tratează o problematică deosebit de amplă, se tratează prea superficial măsurile preconizate și se prezintă selectiv măsurile viitoare [lipsesc, de exemplu, informațiile cu privire la programul privind centrele de inovare digitală (*digital innovation hubs*) și se schițează doar propunerea de înființare a unui Consiliu European al Inovării, fără să se determine condițiile pentru funcționarea lui];
40. solicită Comisiei să furnizeze informații mai detaliate cu privire la competențele preconizate ale acestui consiliu și temeiul lui juridic;
41. este convins că factorul determinant al calității lucrărilor Consiliului European al Inovării va fi asigurarea faptului că el beneficiază de o reprezentare corespunzătoare a mediului de afaceri și a domeniilor conexe, a mediului științific și a autorităților publice;
42. recomandă Comisiei Europene să pregătească o analiză privind posibilitatea de a acorda sprijin autorităților teritoriale, de exemplu prin schimburi de experiență sau prin înființarea unor grupuri de reprezentanți ai mediului economic, alcătuite din persoane cu experiență, care ar ajuta la dezvoltarea antreprenoriatului, a întreprinderilor nou-înființate și a întreprinderilor în curs de extindere din teritoriul respectiv;
43. subliniază rolul important pe care-l joacă, în prezent și în viitor, autoritățile locale și regionale, mediul universitar și întreprinderile înseși – așa-numitul „model tripartit” (*triple helix*) – în propagarea spiritului antreprenorial, în construirea unei culturi a științei și inovării în regiunile europene și în crearea unor ecosisteme puternice de antreprenoriat la nivel regional;
44. face apel la Comisie să asocieze autoritățile regionale și locale la analiza planificată vizând evaluarea în ansamblu a condițiilor și a practicilor statelor membre în ce privește întreprinderile nou-înființate și cele în curs de extindere. Autoritățile locale și regionale sunt cel mai aproape de întreprinderile locale, având sens să se valorifice cunoștințele ample ale acestora cu privire la mediile de afaceri locale;
45. consideră că, prin realizarea pieței unice digitale, concurența va dobândi o nouă dimensiune și fiecare regiune va trebui să intre în competiție cu alte entități europene, care vor beneficia de aceeași bază normativă. Acest lucru reprezintă deci o oportunitate pentru întreprinderile nou-înființate care nu au avut, până în prezent, ocazia de a se internaționaliza și de a pătrunde pe noi piețe transfrontaliere;

Accesul la finanțare

46. arată că faptul că întreprinderile nou-înființate și în curs de extindere tind să caute soluții inovatoare și atipice face ca efectele implementării acestora din urmă să nu fie previzibile decât în mică măsură. Acest lucru îngreunează obținerea de fonduri în cadrul programelor obișnuite;
47. recomandă Comisiei să relaxeze sistemul de finanțare, astfel încât să devină mai elastic în raport cu ideile inovatoare, și totodată să stimuleze autoritățile de management al fondurilor europene să acorde mai multă atenție selecției experților;
48. apreciază drept pozitivă abordarea Comisiei în ce privește crearea unui fond de fonduri de capital de risc la nivel european, care ar avea șansa de a reduce fragmentarea pieței fondurilor de capital de risc în UE;
49. propune redemararea eforturilor de explorare a posibilității de a mobiliza fondurile de capital de risc locale în cadrul autorităților teritoriale;
50. invită Comisia să stimuleze diferențierea între diversele surse de finanțare; în practică, fondurile de capital de risc, fondurile de investiții în societăți necotate și investitorii providențiali (*business angels*) sunt instrumente încă slab dezvoltate în Europa;
51. salută cu satisfacție anunțul creșterii bugetului COSME și, în principiu – cu condiția ca fondurile să nu fie transferate de la Mecanismul pentru interconectarea Europei sau programul Orizont 2020 –, și creșterea bugetului pentru FEIS, ceea ce permite finanțarea suplimentară a IMM-urilor la început de drum sau doritoare să-și extindă activitățile; Este necesară în

special facilitarea integrării și parteneriatelor între IMM-uri și întreprinderile nou-înființate;

52. apreciază direcția acțiunilor Comisiei vizând crearea de stimuli suplimentari pentru finanțarea cu capital de risc, de exemplu prin crearea posibilității ca fondurile private sau ale autorităților teritoriale să aibă acces la garanții publice în cazul obținerii de finanțare prin îndatorare, întrucât aceasta ar putea duce la creșterea numărului investițiilor de capital și al investițiilor în instrumente de datorie pentru întreprinderile nou-înființate și în curs de extindere;

53. îndeamnă la elaborarea, la nivelul UE, a unui program de sprijinire extrafinanciară a întreprinderilor nou-înființate și în curs de extindere, care să le permită explorarea unor noi piețe, ducând la creșterea numărului de locuri de muncă și la dezvoltarea în mai mare măsură a inovării pe teritoriul UE;

54. consideră că este necesar să se promoveze un ecosistem european de investiții bazat pe măsuri de sprijin financiar și fiscal care să atragă și să stimuleze investițiile private în întreprinderi inovatoare, pentru ca acestea să se dezvolte și să crească în cele mai bune condiții economice și financiare și să atingă un înalt grad de competitivitate. În acest scop, consolidarea instrumentelor alternative de finanțare (capital de risc, împrumuturi participative, garanții etc.) capătă o importanță deosebită. În acest sens, se impune o simplificare reală a mecanismelor de punere în aplicare a instrumentelor financiare cofinanțate din fondurile structurale;

55. atrage atenția asupra dezvoltării intensive a platformelor de finanțare participativă ca sursă alternativă de finanțare a soluțiilor inovatoare create de întreprinderile nou-înființate;

56. solicită Comisiei să efectueze o analiză a oportunităților și riscurilor pe care le prezintă finanțarea participativă pentru societatea europeană, în special pentru investitorii direcți, care s-ar putea să aibă un acces inegal la informații și să fie slab pregătiți pentru acest tip de tranzacții în comparație cu investitorii profesioniști;

57. arată că un cadru juridic conceput corespunzător, care să reglementeze funcționarea platformelor de finanțare participativă în UE, ar permite exploatarea pe deplin a potențialului acestei surse. O parte integrantă a acestuia ar trebui să constea în standarde care să asigure protecția intereselor investitorilor;

58. sprijină consolidarea inițiativei „Start-up Europe” și extinderea domeniului său de aplicare pentru a cuprinde și alte sectoare, în afară de TIC și de întreprinderile nou-înființate bazate pe internet. În acest sens, solicită totodată simplificarea în mai mare măsură a structurilor, pentru a face tot mai ușoară și eficace orientarea întreprinderilor nou-înființate care doresc să acceseze numeroasele posibilități oferite de programele europene;

Activitatea întreprinderilor nou-înființate în domenii cu o semnificație deosebită pentru societate

59. îndeamnă CE să adopte – plecând de la domeniile care prezintă în prezent un interes deosebit, precum economia vârstei a treia, întreprinderile sociale sau modelul tripartit – o strategie în domeniul inițiativelor de afaceri inovatoare cu profil social, care au consecințe în ce privește calitatea vieții, astfel încât sistemul de stimulare să sprijine activitatea ascendentă și creativitatea socială;

60. atrage atenția asupra potențialului existent în colaborarea dintre întreprinderile nou-înființate și cele în curs de extindere și întreprinderile mari. Trebuie valorificate bunele practici din regiunile UE, în care colaborarea conduce la sinergii între întreprinderi de dimensiuni diferite și aparținând unor sectoare diferite;

61. salută faptul că Comisia a dat asigurări cu privire la lansarea unei platforme pentru eliminarea provocărilor societale;

62. atrage atenția că ar putea avea o valoare adăugată conectarea unei astfel de platforme cu sistemul achizițiilor publice, ceea ce ar putea contribui la dinamizarea creșterii întreprinderilor sociale. Ar fi însă recomandabilă o relaxare substanțială a sistemului, astfel încât problemele să poată fi rezolvate de manieră creativă, respectiv în modul cel mai avantajos din perspectiva beneficiarului final și nu neapărat într-un mod previzibil, plecând de la indicatorii existenți.

Bruxelles, 12 iulie 2017.

*Președintele
Comitetului European al Regiunilor*

Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Reglementarea inteligentă pentru IMM-uri

(2017/C 342/08)

Raportor: Christian Buchmann (AT-PPE), membru al Parlamentului regional din Stiria**RECOMANDĂRI POLITICE**

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR)

Un mediu de reglementare favorabil IMM-urilor

1. subliniază că IMM-urile, principalele motoare de creștere economică și de generare de locuri de muncă, necesită atât un mediu de reglementare simplu, clar, consecvent și stabil din punct de vedere juridic, cât și un mediu economic bazat pe un nivel suficient al capacităților de investiții publice și private;
2. subliniază impactul disproporționat al birocrăției asupra IMM-urilor, costurile relative de asigurare a conformității în domenii precum impozitarea sau obligațiile de raportare fiind disproporționat de mari pentru ele prin comparație cu întreprinderile mai mari;
3. prin urmare, subliniază cu tărie necesitatea unui cadru european de reglementare mai favorabil IMM-urilor, prin îndepărtarea barierelor de la toate nivelurile aflate în calea creării și dezvoltării de întreprinderi;
4. recunoaște progresele realizate prin intermediul „Small Business Act” pentru Europa (SBA) din 2008 ⁽¹⁾, revizuirea SBA din 2011 ⁽²⁾, precum și prin Planul de acțiune „Antreprenoriat 2020” din 2013 ⁽³⁾;
5. își reiterează sprijinul, exprimat în avizul privind ameliorarea pieței unice ⁽⁴⁾, față de obiectivul Comisiei de a facilita înregistrarea TVA și obligațiile de raportare, care se înscrie în strategia privind piața unică; regretă, însă, că reprezentanții locali și regionali nu au fost consultați în mod oficial pentru a se asigura luarea în considerare a preocupărilor acestora – de exemplu în ceea ce privește nevoile IMM-urilor din regiunile transfrontaliere;
6. subliniază necesitatea unei politici europene coerente, vizibile și actualizate în domeniul IMM-urilor, orientate către obținerea de rezultate și punerea în aplicare, care să se bazeze pe inițiativele anterioare și să le consolideze, și care să integreze principiul „Gândeți mai întâi la scară mică” în toate nivelurile de guvernare și în toate politicile;
7. prin urmare, își reiterează solicitările privind revizuirea și consolidarea SBA, precum și acordarea unui rol mai important regiunilor și orașelor în punerea în aplicare a principiilor acestei inițiative; își reafirmă angajamentul de a promova punerea în aplicare a SBA prin inițiativa „Regiuni europene întreprinzătoare” (REI);
8. atrage atenția asupra faptului că rețeaua reprezentanților IMM-urilor acționează ca interfața principală între Comisia Europeană și factorii de decizie politică de la nivel național; invită Comisia să includă în mod oficial și sistematic reprezentanții locali și regionali pentru IMM-uri în această rețea;
9. recunoaște că UE are, în esență, un mediu de reglementare propice întreprinderilor; subliniază totuși că există în continuare diferențe în ceea ce privește timpul, costul și volumul formalităților necesare înființării unei întreprinderi; solicită statelor membre să își alinieze normele la cele mai bune practici, cu respectarea principiului subsidiarității și evaluarea oportunității acestora; subliniază, în acest sens, că bune practici precum, printre altele, *Inițiativa Lisboa*, care permite înființarea unei întreprinderi în 36 de minute, poate constitui o sursă de inspirație;

⁽¹⁾ Comunicarea Comisiei „Gândeți mai întâi la scară mică: Prioritate pentru IMM-uri – Un «Small Business Act» pentru Europa” [COM(2008) 394 final].

⁽²⁾ Comunicarea Comisiei „Revizuirea «Small Business Act» pentru Europa” [COM(2011) 78 final].

⁽³⁾ Comunicarea Comisiei „Planul de acțiune Antreprenoriat 2020 – Relansarea spiritului de întreprindere în Europa”, 9 ianuarie 2013, [COM(2012) 795 final].

⁽⁴⁾ Avizul CoR pe tema „Ameliorarea pieței unice”, CdR 6628/2015.

10. subliniază rolul clusterelor în a sprijini întreprinderile mici să crească prin testarea pieței și analize de piață, prin generarea de posibilități de inovare și de calificare, și recomandă să se acorde un sprijin specific acestor activități prin intermediul unor programe precum COSME;

11. subliniază rezultatele seminarului ECON pe tema „Reglementare inteligentă – creștere inteligentă” desfășurat la Seggau, Stiria, și ale dialogului cu cetățenii organizat ulterior, care evidențiază necesitatea obținerii de rezultate concrete prin abordări noi și inovatoare;

Integrarea principiului „Gândiți mai întâi la scară mică”

12. subliniază importanța integrării principiului „Gândiți mai întâi la scară mică” în politicile UE și în procesul de luare a deciziilor; solicită criteriile de evaluare a impactului orientate mai ferm în favoarea IMM-urilor și o analiză mai sistematică a impactului teritorial al normelor;

13. subliniază că normele contradictorii și care se suprapun din cadrul diferitelor politici ale UE – politica regională, ajutoarele de stat, achizițiile publice, protecția mediului, relația tensionată dintre sprijinul pentru clustere și normele în materie de concurență și conformitate – au un efect disproporționat asupra IMM-urilor;

14. își exprimă îngrijorarea cu privire la blocajele cauzate de cerințele incoerente și definițiile contradictorii din cadrul diverselor politici sectoriale ale UE, cum ar fi pachetele separate de norme privind achizițiile publice, politica regională și politica din domeniul concurenței⁽⁵⁾ sau definiții divergente ale inovării în politica regională și politica din domeniul concurenței⁽⁶⁾;

15. are convingerea că povara ce apasă asupra IMM-urilor legată de cerințele de raportare nu poate fi rezolvată prin simplificarea unui singur act legislativ; prin urmare, îndeamnă Comisia și statele membre să adopte o abordare globală, bazată pe o evaluare completă a tuturor cerințelor de raportare cu care se confruntă IMM-urile;

16. propune examinarea opțiunilor pentru reducerea poverii administrative a IMM-urilor prin măsuri precum crearea unui prag sub care întreprinderile trebuie să furnizeze mai puține informații, limitând numărul de chestionare obligatorii și evitând crearea de noi chestionare, prin includerea, de exemplu, a unor informații statistice în cele existente;

17. salută faptul că, de acum înainte, în cadrul noii generații de acorduri de liber schimb, IMM-urile vor beneficia de capitole specifice menite să le înlesnească accesul la alte piețe, printre altele printr-o securitate juridică sporită, prin reducerea sau eliminarea obstacolelor netarifare, prin extinderea criteriilor de selecție pentru alegerea celui mai bun ofertant și prin consolidarea protecției drepturilor de proprietate intelectuală și industrială; face trimitere, în acest sens, la avizul său din 12 februarie 2015 cu privire la TTIP;

Concentrarea mai puternică a Agendei pentru o mai bună reglementare și a REFIT pe nevoile IMM-urilor

18. salută eforturile de a reduce povara asupra IMM-urilor în cadrul Agendei pentru o mai bună reglementare, a programului REFIT și a Acordului interinstituțional privind o mai bună legiferare;

19. își reiterează îngrijorarea, exprimată în avizul privind programul REFIT⁽⁷⁾, cu privire la faptul că reprezentanții aleși ai autorităților locale și regionale, precum și CoR în calitate de reprezentant instituțional al acestora, nu sunt incluși în Acordul interinstituțional privind o mai bună legiferare, în pofida ponderii și mandatului conferit de Tratatul de la Lisabona;

20. salută integrarea de către Parlament și Consiliu a principiilor unei mai bune reglementări în întregul ciclu de politici și extinderea evaluărilor impactului; regretă că Acordul interinstituțional privind o mai bună legiferare nu include un angajament al Consiliului și Parlamentului de a efectua sistematic evaluări ale impactului;

21. subliniază că introducerea de modificări sau norme suplimentare în etapele ulterioare ale procesului legislativ sau în cursul transpunerii directivelor UE de către statele membre ar trebui să meargă mână în mână cu angajamentul de a efectua evaluări ale impactului, pentru a evita suprareglementarea și a asigura că dimensiunea REFIT a unei anumite reglementări nu este diminuată;

⁽⁵⁾ Cf. Europa Decentraal (2016), *Bridge! – Better EU regulation for local and regional authorities*.

⁽⁶⁾ Cf. House of the Dutch Provinces (2015), *Dutch Provinces for Better Regulation*.

⁽⁷⁾ Avizul CoR pe tema „Programul REFIT: perspectiva locală și regională”, CdR 983/2016, punctul 5.

22. recunoaște importanța consultărilor cu părțile interesate în pregătirea propunerilor legislative; constată, cu toate acestea, că, odată ce au avut loc consultări, respondenții se pot găsi în situația de a se întreba în ce măsură preocupările lor au fost luate în considerare; sugerează participarea reprezentanților locali și regionali în comitetele de evaluare a impactului, ceea ce le-ar permite să efectueze o examinare suplimentară a propunerilor Comisiei;
23. subliniază că rolul instituțional al CoR în cadrul platformei REFIT nu ar trebui confundat cu cel al altor părți interesate; prin urmare, consideră că reprezentanții comisiilor CoR ar trebui să poată să-l sprijine pe reprezentantul CoR în cadrul Platformei prin participarea la ședințele platformei legate de dosarele ce privesc atribuțiile lor;
24. se angajează să includă principiile unei mai bune legiferări în propria sa activitate prin valorificarea expertizei comisiilor tematice relevante atunci când se emite un aviz privind un dosar care afectează IMM-urile;
25. constată că activitatea Platformei REFIT se concentrează în principal pe aspecte specifice din cadrul legislației UE care pot fi îmbunătățite fără a se modifica în mod fundamental un întreg act legislativ; consideră că această abordare restrictivă ar trebui completată printr-una mai ambițioasă, care să vizeze îmbunătățiri structurale ale cadrului de reglementare al UE pe termen mediu;
26. consideră că prioritățile specifice ce pot fi identificate în domeniul reglementării inteligente pentru IMM-uri sunt accesul IMM-urilor la achizițiile publice și normele privind TVA și impozitare; vede, de asemenea o nevoie clară de măsuri în ceea ce privește accesul IMM-urilor la piața unică, accesul la finanțare, sprijinirea IMM-urilor din fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESIF) și un echilibru mai bun între nevoile IMM-urilor și piața forței de muncă, consumatori și protecția mediului;

Participarea IMM-urilor la achizițiile publice

27. salută simplificarea legislației europene privind achizițiile prin noile directive privind achizițiile și documentul unic european pentru achizițiile publice⁽⁸⁾; invită statele membre să asigure punerea în aplicare integrală și aplicarea corectă a sistemului legislativ european simplificat în materie de achiziții publice;
28. subliniază rolul important jucat de autoritățile locale și regionale în ceea ce privește accesul IMM-urilor la achizițiile publice și consideră, prin urmare, că reducerea obstacolelor din calea achizițiilor publice pentru IMM-uri este deosebit de importantă pentru regiuni și orașe;
29. este preocupat de faptul că, adesea, normele în materie de achiziții publice existente favorabile IMM-urilor nu sunt aplicate în totalitate; subliniază că aceste norme trebuie asociate cu o bună punere în aplicare;
30. îndeamnă autoritățile publice de la toate nivelurile să se asigure că procedurile lor de achiziții sunt favorabile IMM-urilor și întreprinderilor nou-înființate la nivelul criteriilor de eligibilitate și modalităților de plată, prin adaptarea garanțiilor necesare la caracteristicile IMM-urilor, scurtarea întârzierilor în efectuarea plăților și prin impunerea disciplinei de plată; invită autoritățile publice de la toate nivelurile să se angajeze pe calea adoptării unor standarde comune de achiziții publice favorabile IMM-urilor;
31. subliniază că bunele practici, de exemplu, serviciul de achiziții publice al orașului Paris, care a ridicat în mod semnificativ accesul IMM-urilor la piețele publice și a redus întârzierile în efectuarea plăților, pot servi drept exemple de urmat de către autoritățile publice de la toate nivelurile;
32. invită toate autoritățile publice să promoveze participarea IMM-urilor la achizițiile publice din domeniul inovării prin evitarea specificațiilor excesive, favorizând specificații bazate pe rezultate, punând la dispoziție informații în mod gratuit, utilizând opțiuni precum dialogul competitiv și procedura competitivă cu negociere, înainte de a preciza condițiile finale;
33. atrage atenția că este mai ușor pentru IMM-uri să aibă acces la instrumentele financiare prevăzute în cadrul programelor europene, în special cele din programul COSME. Acestea din urmă sunt mult mai puțin complexe pentru IMM-uri față de sursele de finanțare mai tradiționale. În această privință, subliniază importanța componentei consacrate IMM-

⁽⁸⁾ Directivele 2014/23/UE, 2014/24/UE, 2014/25/UE, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/7.

urilor din cadrul Fondului european pentru investiții strategice, care ar putea promova, de asemenea, linii de finanțare pentru întreprinderile nou-înființate și microîntreprinderile care au nevoie de acces la credit;

Norme de impozitare și TVA favorabile IMM-urilor

34. solicită o mai mare simplificare și armonizare a normelor fiscale, pe care marea majoritate a IMM-urilor europene le consideră a fi cel mai împovărător domeniu de politică;

35. își reiterează sprijinul, exprimat în avizul său pe tema „Planul de acțiune privind TVA”, cu privire la eliminarea scutirii de TVA pentru importul de loturi mici de bunuri provenind din țări terțe și la efectuarea unor controale prin audit unic al întreprinderilor transfrontaliere, pentru a elimina dezavantajele concurențiale ale IMM-urilor din UE în raport cu cele din țările terțe generate de această scutire ⁽⁹⁾;

36. subliniază că fragmentarea și complexitatea sistemului TVA generează costuri majore de conformare pentru IMM-uri implicate în comerțul transfrontalier și au un impact major asupra regiunilor de frontieră; prin urmare, solicită o mai mare simplificare a normelor și a procedurilor legate de diferite regimuri de TVA în comerțul transfrontalier, pentru o extindere a principiului mini-ghișeului unic, în prezent limitat la telecomunicații, radiodifuziune și servicii electronice, la alte vânzări la distanță de bunuri și servicii, și pentru un prag transfrontalier comun al UE sub care să nu se aplice TVA;

37. solicită reducerea sarcinii administrative legate de TVA, cum ar fi cerințele de raportare, termenele și perioadele de păstrare a datelor, precum și accelerarea practicilor administrative de prelucrare a declarațiilor de TVA;

Accesul IMM-urilor la piața unică

38. observă că piața unică pentru servicii este încă afectată de numeroase restricții care afectează IMM-urile, printre care acordarea de licențe de funcționare, normele de înființare, prețurile fixe sau minime, formalități juridice și normele sectoriale; solicită o simplificare și o armonizare ambițioase în sectorul serviciilor, pentru a promova creșterea care rezultă din economiile de scară, pentru a stimula inovarea prin consolidarea concurenței importurilor, și pentru a atrage investiții străine prin reducerea fragmentării pieței;

39. constată că diferențele dintre reglementările naționale ale pieței de produse reprezintă un obstacol major pentru IMM-uri, deoarece acestea generează necesitatea de a opera diferite linii de produse în diferite state membre și împiedică dezvoltarea lanțurilor de aprovizionare paneuropene; invită statele membre și Comisia să depună eforturi în vederea unei armonizări mai puternice în acest domeniu;

Accesul IMM-urilor la finanțare

40. subliniază importanța unor metode alternative de finanțare pentru întreprinderile noi; este preocupat de faptul că accesul întreprinderilor nou-înființate la finanțare participativă nu a fost pe deplin valorificat din cauza regimurilor naționale divergente, ceea ce reduce posibilitatea acestor întreprinderi de a beneficia de fonduri transfrontaliere, precum și din cauza limitării posibilităților de a oferi capitaluri proprii unui număr potențial mare de investitori, care rezultă din regimul de întreprindere „ieftină” ales în mod obișnuit de întreprinderile nou-înființate;

41. solicită un cadru de reglementare armonizat pentru crearea unui pașaport european pentru platformelor de finanțare participativă, care să impună o singură autorizație de la o autoritate competentă de pe teritoriul UE pentru a oferi servicii transfrontaliere, permițând astfel o veritabilă piață europeană a finanțării participative;

Sprijin din partea fondurilor ESI pentru IMM-uri

42. își reiterează avertismentul, exprimat în avizul privind simplificarea ESIF ⁽¹⁰⁾, cu privire la faptul că procedurile de utilizare a ESIF sunt tot mai complexe și greoaie; prin urmare, solicită o simplificare urgentă a normelor care reglementează înființarea, cerințele de raportare și auditul instrumentelor financiare în conformitate cu ESIF;

⁽⁹⁾ Avizul CoR pe tema „Planul de acțiune privind TVA”, CdR 2419/2016, punctul 34.

⁽¹⁰⁾ Avizul CoR pe tema „Simplificarea fondurilor ESI”, COR-2016-00008-00-00-AC-TRA.

43. atrage atenția asupra faptului că IMM-urile se confruntă cu mari dificultăți la utilizarea resurselor din fondurile ESI, astfel cum arată un sondaj realizat în regiunile REI în 2016, care a identificat participarea IMM-urilor la proiecte finanțate prin fondurile ESI ca fiind singura și cea mai importantă prioritate în facilitarea vieții IMM-urilor;

44. reamintește importanța de a se reduce complexitatea reglementării, presiunea excesivă a auditării și costurile de execuție ridicate, care împiedică acordarea de sprijin IMM-urilor din fondurile ESI, precum și de a se simplifica nu numai reglementările specifice, ci întregul corp de acte delegate și de punere în aplicare, precum și instrumentele juridice neobligatorii („soft law”), cum ar fi notele orientative, atât pentru autoritățile publice, cât și pentru IMM-uri;

45. subliniază că, pentru atingerea obiectivelor atât ale politicii ESIF, cât și ale politicii UE în materie de IMM-uri, normele ESIF ar trebui luate în considerare dintr-o perspectivă de proporționalitate, creând un parteneriat pentru simplificarea care să țină cont de interesele tuturor părților; solicită o relație bazată pe încredere în loc de neîncrederea fundamentală adesea manifestată de către instituțiile UE față de autoritățile naționale, regionale și locale;

Echilibrarea nevoilor IMM-urilor cu piața forței de muncă, protecția consumatorilor și protecția mediului

46. subliniază necesitatea unui echilibru între drepturile lucrătorilor, sănătate, siguranță, protecția consumatorilor și a mediului, pe de o parte, și sarcinile de reglementare privind IMM-urile, pe de altă parte;

47. constată că angajarea unui prim salariat poate constitui o provocare deosebită pentru procesul de creștere și extindere a unei întreprinderi și că legislația muncii are un impact mai mare asupra IMM-urilor decât asupra întreprinderilor mari, ceea ce face ca IMM-urile să ezite să angajeze personal; subliniază că noi abordări în acest domeniu pot aduce o contribuție valoroasă în special pentru reducerea șomajului în rândul tinerilor;

48. prin urmare, propune crearea unui sistem european „Take One”, care să încurajeze, prin stimulente financiare și norme flexibile, angajarea unui prim salariat de către un antreprenor sau o microîntreprindere; consideră că un astfel de sistem ar putea fi finanțat prin programul COSME;

49. îndeamnă Comisia să promoveze simplificarea reglementărilor în favoarea întreprinderilor meșteșugărești și a microîntreprinderilor, deoarece, în prezent, complexitatea excesivă a sistemului pune în pericol funcționarea acestora și rolul important pe care îl au în crearea de locuri de muncă și dezvoltarea economică a regiunilor și colectivităților locale, precum și, uneori, în protejarea patrimoniului cultural și local;

50. consideră că domeniul de aplicare al definiției contractelor negociate în afara spațiilor comerciale din Directiva privind drepturile consumatorilor este prea larg, putând aduce prejudicii lucrătorilor chemați la domiciliu de către un consumator; prin urmare, solicită o definiție mai concentrată, care să ia în considerare nevoile IMM-urilor și ale microîntreprinderilor;

Abordări inovatoare în materie de reglementare

51. subliniază că reglementarea inteligentă nu înseamnă în mod obligatoriu mai puțină reglementare, ceea ce poate induce un risc de incertitudine și fragmentare în materie de reglementare, ci, mai degrabă, norme mai clare și mai simple, care fac mai ușoară viața IMM-urilor, permițând în același timp realizarea obiectivelor de politică dintr-un anumit domeniu;

52. subliniază importanța unor norme care să încurajeze inovarea, să lase loc pentru experimentare, dacă este cazul, inclusiv prin crearea de zone de reglementare limitată pentru proiecte-pilot și introducerea de clauze de caducitate în domeniul inovatoare și aflate în schimbare rapidă, după exemplul, printre altele, al Flandrei;

53. subliniază că abordări precum autoreglementarea voluntară – constând din acorduri voluntare, angajamente sau coduri de bune practici – pot favoriza o cultură a cooperării între întreprinderi și guvern; consideră că activitatea Scottish Regulatory Review Group (Grupul scoțian de revizuire a reglementării) poate servi drept exemplu autorităților publice de la diferite niveluri;

54. evidențiază proiectul danez *Burden Hunter* („Vânătorul de sarcini împovărătoare”) ca o bună practică la nivel național, care permite identificarea barierelor prin dialog direct și căutarea de soluții în comun; invită Comisia să ia serios în considerare exemplele de acest gen și să promoveze utilizarea și transferarea lor acolo unde este posibil;

55. subliniază necesitatea de a încuraja spiritul antreprenorial la toate nivelurile de guvernare și de a permite soluții inovatoare ascendente prin crearea unui mecanism de tipul „dreptul de a contesta” (*right-to-challenge*), care să le permită autorităților locale și regionale să suspende temporar normele existente pentru a testa soluții alternative, în cazul în care există dovezi care indică faptul că obiectivele lor pot fi realizate mai bine prin abordări inovatoare.

Bruxelles, 13 iulie 2017.

*Președintele
Comitetului European al Regiunilor*

Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor – O strategie europeană pentru o mobilitate cu emisii scăzute de dioxid de carbon

(2017/C 342/09)

Raportor: József Ribányi (HU-PPE), vicepreședinte al Consiliului Județean Tolna

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR)

1. salută faptul că actuala strategie reprezintă o abordare multidisciplinară, cuprinzătoare, care include aspecte sociologice și economice, inovații în sectoarele energetic, al infrastructurii și digital, competitivitatea industrială și dezvoltarea competențelor;
2. susține obiectivele strategiei, care au fost deja stabilite în Cartea albă din 2011 ⁽¹⁾, și anume reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transporturi cu cel puțin 60 % în comparație cu 1990;
3. cu toate acestea, sugerează că, în conformitate cu Cartea albă din 2011, strategia ar trebui să ia în considerare progresele înregistrate din 2011 încoace în ceea ce privește îmbunătățirea eficienței sistemului de transport, actualul cadru de politici al UE privind clima și energia pentru 2030, precum și angajamentele asumate de UE în contextul Acordului de la Paris din 2015;

OPTIMIZAREA SISTEMULUI DE TRANSPORT ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA EFICIENȚEI ACESTUIA

Soluții de mobilitate digitale

4. subliniază faptul că, prin valorificarea potențialului tehnologiilor digitale, va fi posibilă optimizarea transportului și crearea unei rețele transeuropene de transport multimodale (TEN-T). Aceasta presupune existența unor sisteme de transport (STI) și a unei infrastructuri inteligente. În același timp, este important să se țină seama de ecosistemele care reflectă caracteristicile locale în materie de mediu și să se asigure implicarea autorităților locale și regionale (ALR) în etapa de punere în aplicare;
5. subliniază că orașele și regiunile europene ar putea asigura, prin implicarea activă în crearea de infrastructuri inteligente de telecomunicații și de transport, o utilizare eficientă a vehiculelor conectate și automatizate de-a lungul coridoarelor rețelei TEN-T, care traversează frontierele și teritoriile statelor membre, cu ajutorul punerii în aplicare, în zonele urbane, a planurilor de mobilitate urbană durabilă și a planurilor generale de transport durabil ale regiunilor;
6. recunoaște faptul că soluțiile IT determină forma pe care o îmbracă modelele și profilurile activităților de transport. ALR ar trebui să aplice soluții ușor de utilizat și favorabile incluziunii, în vederea implementării de STI în evoluția către „orașe și zone de mobilitate inteligente”;
7. atrage atenția asupra necesității unor baze de date simplificate și a interconectării acestora, propunând elaborarea de standarde europene care să faciliteze interoperabilitatea datelor, a serviciilor și a soluțiilor tehnice la toate nivelurile. Ar trebui ca aceste date să fie furnizate și garantate de respectivele autorități regionale de transport, în cadrul aceluiași sistem de compresie a datelor;

Taxarea echitabilă și eficientă în transporturi

8. consideră că ALR dețin suficiente competențe juridice și financiare proprii (de exemplu, prin modurile în care folosesc locurile de parcare, benzile speciale pentru autobuze sau oferă avantaje în cazul achizițiilor publice, plăci de înmatriculare „verzi” sau reduceri la taxele rutiere), care pot influența preferințele și alegerile consumatorilor, încurajând utilizarea autovehiculelor cu alimentare alternativă. Atrage atenția Comisiei Europene asupra faptului că aceste instrumente sunt

⁽¹⁾ Cartea albă „Foaie de parcurs pentru un spațiu european unic al transporturilor – Către un sistem de transport competitiv și eficient din punct de vedere al resurselor”. Bruxelles, 28 martie 2011, COM(2011) 144 final.

limitate din cauza condițiilor impuse pentru utilizarea fondurilor ESI, întrucât nu se permite acordarea de subvenții pentru reînnoirea vehiculelor sau flotelor private de transport, fapt ce întârzie aceste reînnoiri și împiedică valorificarea unor oportunități de sporire a eficienței și competitivității transportului, precum și de ameliorare a calității aerului în orașe, prin intermediul unei îmbunătățiri în ce privește consumul de energie și mediul, de exemplu în cazul serviciilor de taxi sau al livrărilor pe ultimul kilometru;

9. subliniază faptul că, în scopul stabilirii prețului călătoriilor, trebuie armonizate informațiile cu privire la transporturi, obținute din diferite surse care au legătură cu mobilitatea. Sistemul integrat de emiteră a biletelor se confruntă în continuare cu obstacole în ceea ce privește utilizarea pe scară largă, întrucât modurile de transport public diferă sub aspectul rentabilității. Costurile introducerii unor sisteme integrate de tarifare pot duce la scăderea profiturilor financiare globale ale unui anumit mod de transport sau la transformarea lor, per total, în pierderi financiare;

10. atrage atenția asupra faptului că, în ciuda eforturilor semnificative și a resurselor considerabile mobilizate în sprijinul transportului public și multimodal, informațiile de care dispun călătorii care folosesc soluții de transport multimodale sunt absolut insuficiente. Lucrurile stau și mai rău în ceea ce privește serviciile de emiteră a biletelor. Aceasta nu se datorează imposibilității tehnice de a furniza utilizatorilor date amănunțite și ușor de accesat în ceea ce privește transportul sau serviciile multimodale existente sau de a le pune la dispoziție informații referitoare la emiteră a biletelor, ci este rezultatul unei lipse de angajament din partea operatorilor de transport public în privința furnizării unor astfel de informații și servicii. Din acest motiv, UE ar trebui să adopte o legislație care să impună obligația publicării de date referitoare la orare și de alte informații legate de călătorii, făcându-le pe deplin accesibile tuturor cetățenilor UE, într-o formă care să-i permită fiecăruia să le utilizeze cât mai ușor și mai eficient. În acest sens, Comitetul European al Regiunilor face trimitere la avizul său pe tema „Servicii de informații, de planificare și de emiteră a biletelor pentru călătoriile multimodale”, CdR 4895/2014;

11. consideră că toate modurile de transport ar trebui să contribuie, în mod proporțional cu contribuția lor la poluare, la acoperirea costurilor externe pe care le determină, după principiul „poluatorul plătește”;

12. subliniază faptul că rețelele electrice, stocarea energiei electrice, tranzacționarea, precum și gestionarea infrastructurii publice vor trebui să fie toate modernizate, împreună cu normele de transport și impozitarea vehiculelor, astfel încât aceste componente să fie adaptate corespunzător la modurile noi și inovatoare de transport, printre care se numără vehiculele electrice cu baterie sau cu pilă de combustie cu hidrogen. În acest sens, pentru realimentarea acestui tip de vehicule electrice se recomandă inclusiv modalități de plată interoperabile și ușor de aplicat;

13. atrage atenția asupra faptului că scutirea de impozite în cazul carburanților pentru aviație și al biletelor pentru zboruri internaționale reprezintă în mod clar o denaturare a pieței în sectorul transporturilor. Solicită statelor membre ale UE să ia în discuție, împreună cu Organizația Aviației Civile Internaționale, actualul sistem internațional de impozitare a combustibilului, astfel încât să se asigure coerența cu angajamentele internaționale în domeniul schimbărilor climatice, fără ca acest lucru să afecteze recunoașterea trăsăturilor și intereselor specifice ale regiunilor ultraperiferice;

Promovarea multimodalității

14. încurajează, în contextul planurilor de mobilitate urbană durabilă, multimodalitatea și utilizarea coordonată a transporturilor și logisticii urbane și regionale cu emisii reduse sau fără emisii, precum și a transportului feroviar, maritim și fluvial. Transferul, în special dinspre transportul rutier către alte modalități cu emisii mai scăzute, ar prezenta un potențial semnificativ în ceea ce privește scăderea emisiilor. În orice caz, ar trebui să se acorde prioritate deosebită soluțiilor de transfer modal care asigură mobilitate cu emisii scăzute de dioxid de carbon, de pildă prin reexaminarea subvențiilor ascunse sau manifeste acordate transportului rutier;

15. solicită o nouă abordare în cazul transportului maritim pe distanțe scurte, prin utilizarea sporită a sistemelor de prime ecologice și a autostrăzilor maritime ca infrastructuri care ar trebui să facă obiectul unei abordări adaptate în ceea ce privește controlul ajutoarelor de stat. O asemenea abordare este extrem de importantă mai ales în zonele aflate la periferia coridoarelor europene de transport;

16. în acest sens, trebuie analizate în mod specific nodurile urbane și platformele logistice, astfel cum sunt ele definite de către TEN-T (rețeaua centrală și generală) și în Regulamentul de instituire a Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE) din 2013, datorită rolului lor esențial în structurarea mobilității durabile și intermodale la nivelul statelor membre și al regiunilor lor, precum și la nivelul UE în ansamblul său. Se propune, prin urmare, ca în diferitele forumuri europene privind coridoarele multimodale în cadrul cărora se tratează în mod specific problema nodurilor să se includă un proces de reflecție cu privire la această chestiune.

17. sprijină asumarea unui rol activ de către UE în cadrul Organizației Aviației Civile Internaționale și al Organizației Maritime Internaționale, în vederea reducerii emisiilor în sectorul aerian și în cel maritim. Ar trebui promovate dezvoltarea și implementarea de noi tehnologii, cu emisii mai reduse;

INTENSIFICAREA UTILIZĂRII SURSELOR ALTERNATIVE DE ENERGIE CU EMISII SCĂZUTE DE DIOXID DE CARBON PENTRU TRANSPORTURI**Un cadru eficient pentru sursele alternative de energie cu emisii scăzute**

18. încurajează, prin sprijinirea dezvoltării sectorului energetic, introducerea unor surse alternative de energie în transporturi, care ar deschide calea către un transport cu zero emisii;

19. subliniază că statele membre, regiunile și orașele sunt încurajate să investească în alternative energetice pentru transport, prin utilizarea de granturi nerambursabile în cadrul politicii de coeziune, cu respectarea principiului neutralității tehnologice, consacrat de Directiva 2014/94/UE privind instalarea infrastructurii pentru combustibili alternativi;

20. pledează pentru o utilizare mai largă a biocombustibililor avansați, obținuți din surse regenerabile, al căror proces de fabricație respectă mediul și al căror volum de emisii de dioxid de carbon este mai redus decât cel al combustibililor fosili tradiționali, pentru a reduce emisiile de carbon din sectorul transporturilor. În acest sens, biocombustibililor nealimentari (sintetici) sau celor pe bază de furaje ar trebui să li se acorde prioritate. Efectele pozitive preconizate sunt crearea de oportunități de angajare și de locuri de muncă în zonele rurale și în cele mai puțin dezvoltate, precum și producerea de valoare adăugată economică suplimentară. Întrucât, în lipsa sprijinului, biocombustibilii avansați nu sunt considerați în prezent drept surse de energie competitive, producția lor ar trebui subvenționată pentru ca ei să poată concura cu combustibilii fosili sau cu biocombustibilii pe bază de culturi alimentare;

21. subliniază faptul că Directiva privind instalarea infrastructurii pentru combustibili alternativi⁽²⁾ a stabilit deja cerințele obligatorii în ceea ce privește utilizarea energiei electrice, a gazelor naturale și a hidrogenului pentru alimentarea vehiculelor;

22. subliniază faptul că energiile alternative, biometanul și biocombustibilii disponibili în prezent vor înlocui parțial vehiculele convenționale cu motorizare pe benzină sau motorină. Acest lucru îmbunătățește securitatea energetică prin reducerea cererii de combustibili convenționali;

23. solicită o definiție acceptată pe scară largă a biocombustibililor, precum și adoptarea, în acest context, a unui ansamblu de criterii în ce privește durabilitatea și reducerea emisiilor de dioxid de carbon, de natură să creeze securitate juridică și să faciliteze respectarea legii și luarea deciziilor de investiții în ceea ce privește producerea și utilizarea de biocombustibili;

24. semnalează faptul că este important să se ia în considerare situațiile naționale, regionale și locale specifice, precum și diferitele materii prime disponibile pe plan local și regional. Bilanțul energetic total (inclusiv producția de combustibili) ar trebui să fie luat în considerare atunci când se reglementează utilizarea combustibililor alternativi din surse regenerabile de energie;

25. subliniază faptul că, din perspectivă regională și locală, alternativele ideale în materie de energie cu emisii scăzute de dioxid de carbon ar trebui să fie nu numai produse la nivel local, ci și stocate și utilizate/consumate aici. Producerea de energie alternativă cu emisii scăzute de dioxid de carbon și stocarea acestora pentru consumul local este chiar mai importantă în cazul regiunilor izolate, cum ar fi insulele și regiunile ultraperiferice, pentru a reduce dependența acestora de sursele din exterior;

Implementarea infrastructurii pentru combustibili alternativi

26. subliniază faptul că este de așteptat ca mobilitatea cu emisii scăzute sau zero să revoluționeze transportul în ceea ce privește rețelele, vehiculele și combustibilii. Premisa pentru acest lucru o reprezintă energia și combustibilii ieftini și accesibili. În afară de motoarele electrice și cele pe bază de hidrogen, care oferă posibilitatea de a nu polua, biocombustibilii avansați, care nu se află în concurență cu producția de alimente și sunt produși într-un mod ecologic, au un rol important de jucat în realizarea obiectivelor în materie de reducere a emisiilor. Prin urmare, accentul ar trebui pus în principal, dar nu exclusiv, pe dezvoltarea de infrastructuri de realimentare accesibile pentru vehiculele electrice și cu pilă de combustie cu hidrogen, având în vedere funcția de combustibil și capacitatea de stocare a acestui gaz. Este, cu toate acestea, oportun să fie sprijinite, prin intermediul stimulentei financiare, tehnologiile cu emisii scăzute, precum biocombustibilii avansați;

27. recomandă introducerea de termene-limită până la care toate nivelurile administrației publice să se asigure că licitațiile pentru achiziționarea de noi vehicule pentru parcul lor auto și concesionarea serviciilor de transport public să se adreseze exclusiv vehiculelor care folosesc energii alternative;

⁽²⁾ Directiva 2014/94/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2014 privind instalarea infrastructurii pentru combustibili alternativi.

28. semnaleză necesitatea unei strategii pentru promovarea utilizării gazului natural lichefiat (GNL) în transportul și în comerțul maritim, prin sprijinirea mai fermă a adaptării infrastructurilor portuare și prin dezvoltarea unei abordări generale față de inovare și finanțarea echipării navelor cu instalații pe bază de GNL și de metanol produs prin tratarea deșeurilor;

29. susține că se impune ca docurile să fie dotate cu infrastructură electrică, în vederea reducerii emisiilor de CO₂ generate de navele care staționează în porturi cu motoarele pornite, fapt care constituie o sursă majoră de poluare în orașele portuare;

30. constată că transportul electric și infrastructura pentru reîncărcarea vehiculelor electrice cu baterie sau cu pilă de combustie cu hidrogen ar putea fi implementate foarte repede în zonele urbane și aglomerările urbane în care autoritățile locale consideră că este cazul. Trebuie construită o infrastructură pentru transportul electric de-a lungul rutelor strategice care leagă regiuni ale Europei, deoarece mobilitatea electrică transfrontalieră (electromobilitatea) ar putea soluționa problemele legate de fragmentarea pieței interne. Majoritatea insulelor europene constituie deja, în virtutea dimensiunilor lor, un teritoriu adecvat pentru electromobilitate. Instalarea unei infrastructuri de reîncărcare corespunzătoare poate contribui rapid la introducerea pe scară largă a mobilității electrice în aceste zone;

31. subliniază faptul că energia produsă și stocată la nivel local ar putea oferi o sursă stabilă și necostisitoare de combustibil pentru a accelera tranziția către o electromobilitate cu emisii reduse de CO₂. Introducerea progresivă a acestei mobilități poate compensa dezavantajul ei concurențial în raport cu combustibilii convenționali. Integrarea în rețeaua electrică a unor unități de stocare descentralizată a energiei poate oferi avantaje suplimentare rețelei, ajutând, de exemplu, la depășirea neconcordanțelor dintre aprovizionarea cu energie din surse regenerabile și cererea de energie în perioadele cu cerere mare sau scăzută, ori poate contribui la reglementarea frecvenței. Pentru aceasta, trebuie să se faciliteze și participarea activă a consumatorilor în gestionarea sistemului de energie electrică, de pildă prin intermediul agregatorilor de cerere, eliminând barierele legislative existente;

Interoperabilitate și standardizare pentru electromobilitate

32. împărtășește punctul de vedere al CE cu privire la introducerea de standarde tehnice și tehnologice comune, ținând seama de nevoile diferitelor state membre și regiuni. Standardizarea va stimula interoperabilitatea dintre sistemele locale de transport în interiorul unei regiuni și între diferite regiuni;

33. este îngrijorat că elaborarea planurilor naționale de implementare pentru introducerea de infrastructură pentru combustibili alternativi are loc, în majoritatea statelor membre, fără contribuția activă a autorităților locale și regionale competente, în pofida faptului că aceste planuri reprezintă un caz limpede de situație în care este necesară guvernanta pe mai multe niveluri, dar și de faptul că planurile de promovare a electromobilității beneficiază de un sprijin politic și bugetar insuficient;

34. subliniază faptul că stațiile de încărcare pentru vehiculele electrice trebuie să fie standardizate și invită Comisia Europeană să sprijine instalarea pe scară largă de stații de reîncărcare electrice, prin elaborarea de standarde care să permită integrarea stațiilor respective în clădirile/instalațiile existente, cu respectarea legislației în vigoare din fiecare țară;

TRECEREA LA VEHICULE CU EMISII ZERO

Îmbunătățiri ale procesului de testare a vehiculelor pentru a recâștiga încrederea consumatorilor

35. salută recente aranjamente în materie de măsurare și verificare a emisiilor de substanțe nocive provenite de la vehicule, astfel încât să se asigure că performanța de mediu a acestora este transparentă și fiabilă. Acest lucru va contribui la stabilirea unor limite privind emisiile de poluanți atmosferici și la creșterea încrederii consumatorilor. Valorile-prag ale emisiilor pentru autoturisme și vehicule comerciale ușoare trebuie să fie adecvate pentru a garanta concretizarea obiectivelor și acordurilor încheiate în ce privește emisiile de substanțe poluante și sănătatea umană;

36. susține elaborarea unor noi orientări privind etichetarea vehiculelor, întrucât acest lucru contribuie la evitarea inducerii în eroare a consumatorilor. Regulile cu privire la modul de măsurare a valorilor prin intermediul noii proceduri de testare a vehiculelor ușoare armonizată la nivel mondial (WLTP) și a vechii proceduri (noul ciclu de conducere european – NEDC) trebuie să fie clarificate și afișate. Ar trebui să fie luată în considerare modificarea nu numai a orientărilor, ci și a Directivei privind etichetarea⁽³⁾. Directiva privind promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante și eficiente din

⁽³⁾ Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu – Revizuirea Directivei 2010/30/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 2010 privind indicarea, prin etichetare și informații standard despre produs, a consumului de energie și de alte resurse al produselor cu impact energetic. Bruxelles, 15 iulie 2015, COM(2015) 345 final.

punct de vedere energetic ⁽⁴⁾ trebuie și ea să fie revizuită, pentru a se ține pasul cu cele mai recente evoluții tehnice;

Strategia pentru perioada de după 2020 pentru autoturisme și camioane

37. subliniază faptul că măsurile menite să încurajeze introducerea electromobilității ar trebui să fie înzestrate cu parametri cantitativi și încadrate în timp, pentru a asigura faptul că tranziția este realizată;

Strategia pentru perioada de după 2020 pentru camioane, autobuze și autocare

38. consideră că transportul public ar trebui să câștige în continuare teren în detrimentul autoturismelor particulare și propune, prin urmare, accelerarea tranziției spre electromobilitate și spre utilizarea altor combustibili pe care UE îi consideră drept alternative la derivatele petroliere, prin prioritizarea producției și a utilizării de autobuze și tramvaie electrice, inclusiv a celor cu pilă de combustie cu hidrogen, precum și utilizarea gazelor naturale pentru autobuze și autocare, reducând astfel emisiile de dioxid de carbon provenite de la autobuze. În ceea ce privește transportul de mărfuri la mare distanță, propune accelerarea tranziției flotelor de camioane de la combustibil diesel la gaze naturale, singurul combustibil capabil să îl înlocuiască, ale cărui emisii poluante sunt aproape de zero și care are un conținut mai mic de carbon decât combustibilul diesel;

39. salută eforturile depuse de Comisia Europeană pentru a promova inițiativa *Clean Bus* („autobuze curate”) în UE, cu scopul de a sprijini creșterea schimbului de informații și a dimensiunii pieței prin furnizarea unei platforme pentru orașe, regiuni, operatori și producători. Aceasta consolidează încrederea producătorilor europeni de autobuze într-o cerere viitoare de autobuze ecologice și alimentate cu combustibili alternativi, utilizează mai bine licitațiile publice planificate și se dovedește mai eficientă în a căuta soluții de finanțare pentru oferte mai mari, de exemplu prin intermediul Băncii Europene de Investiții;

40. consideră că sunt necesare mai multe ajutoare din partea UE și o sinergie mai puternică între resursele financiare provenite din Fondul european pentru investiții strategice (FEIS), din Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE) și din fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI) și că trebuie să se recurgă la subvenții. Aceasta va facilita înlocuirea rapidă a parcurilor actuale, poluante, ale mijloacelor de transport publice și va garanta folosirea optimă a fondurilor disponibile ale UE;

Transportul aerian și transportul pe șine

41. subliniază avantajele pe care le oferă modurile de transport pe șine care utilizează energie electrică din surse regenerabile sau combustibili alternativi sustenabili din punct de vedere economic;

42. subliniază necesitatea de a se instala pe teren infrastructura necesară, atât la nivel local, cât și la nivel regional, în regiunile mai puțin dezvoltate din punct de vedere feroviar, astfel încât să se permită utilizarea transportului feroviar în aceleași condiții ca și în restul statelor membre, în vederea constituirii unui spațiu feroviar unic european;

UN MEDIU FAVORABIL PENTRU MOBILITATEA CU EMISII SCĂZUTE DE DIOXID DE CARBON

Uniunea energetică: stabilirea de legături între sistemele de transport și cele energetice

43. constată cu satisfacție faptul că strategia este considerată un pas important în contextul cadrului de politici privind clima și energia pentru 2030, adoptat de Consiliul Uniunii Europene la 23 și 24 octombrie 2014 ⁽⁵⁾, precum și cu Acordul de la Paris, adoptat la 12 decembrie 2015 în cadrul celei de a 21-a Conferințe a părților la Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice ⁽⁶⁾, creând o legătură între doi actori importanți în cadrul UE: sectorul transporturilor, din punctul de vedere al cererii, și actorii principali din domeniul producției și transportului de energie, din punctul de vedere al ofertei;

⁽⁴⁾ Directiva 2009/33/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante și eficiente din punct de vedere energetic. Directiva 2009/33/CE.

⁽⁵⁾ Concluziile Consiliului European (23 și 24 octombrie 2014). Bruxelles, 24 octombrie 2014, Consiliul European (EUCO) 169/14.

⁽⁶⁾ Acordul de la Paris (COP21), 30 noiembrie-11 decembrie 2015.

44. consideră că pachetul „Energie curată pentru toți europenii”⁽⁷⁾ face parte din eforturile UE menite să deschidă drumul către o energie mai inteligentă și mai curată pentru toți, să sprijine creșterea economică, investițiile și rolul de lider al Uniunii în domeniul tehnologic, să creeze noi locuri de muncă și să sporească bunăstarea cetățenilor din regiunile și orașele UE;

Cercetare, inovare și competitivitate

45. consideră că electromobilitatea reprezintă una dintre forțele motrice ale inovării și ale dezvoltării tehnologice, având beneficii imediate și jucând un rol esențial în reducerea impactului asupra mediului;

46. consideră că tranziția spre un transport cu emisii scăzute de dioxid de carbon poate fi realizată în primul rând prin intermediul politicii regionale și de coeziune. Prin efectuarea de investiții în cercetare și inovare, regiunile și localitățile pot sprijini sursele regenerabile de energie cu emisii scăzute, rețelele inteligente și transportul urban durabil;

47. susține valorificarea rezultatelor din cadrul Programului-cadru pentru cercetare și inovare „Orizont 2020”, în vederea identificării unor soluții mai inovatoare în materie de mobilitate cu emisii scăzute, bazate pe servicii sau investiții;

48. încurajează dezvoltarea unor tehnologii inovatoare în ce privește dotarea navelor și autocarelor de transport de pasageri cu rezervoare de GNL, pentru a se optimiza depozitarea acestui combustibil alternativ, și solicită, în acest scop, finanțarea proiectelor demonstrative pe nave de marfă și de pasageri, precum și pe autocarele de transport de pasageri la mare distanță;

49. încurajează, de asemenea, dezvoltarea unor tehnologii inovatoare care să permită utilizarea biocombustibililor cum ar fi metanolul, obținut prin tratarea deșeurilor, inclusiv pentru motoarele navelor de transport de marfă și de călători, și, ca atare, solicită finanțare în acest scop;

50. solicită, de asemenea, fonduri pentru dotarea cu infrastructură electrică a docurilor, și mai ales un cadru legislativ obligatoriu, care să se aplice în toate porturile din Uniunea Europeană;

Tehnologiile digitale: sisteme de transport inteligente (STI), vehicule conectate și autonome

51. constată că soluțiile IT promovează mobilitatea bazată pe utilizarea combinată a tuturor modurilor de transport pentru pasageri și marfă (de exemplu, sisteme de emisie integrată a biletelor și sisteme de taxare rutieră, documente privind transportul intermodal de marfă, planificarea electronică a rutelor, informații în timp real destinate pasagerilor etc.);

52. constată că apariția vehiculelor conectate și automatizate (autonome) care utilizează tehnologii digitale poate oferi multe oportunități de abordare a efectelor negative generate de transport și poate oferi soluții de transport public în regiunile mai slab populate. Solicită cu insistență punerea în aplicare a unor măsuri în ceea ce privește vehiculele conectate și automatizate, în conformitate cu Declarația de la Amsterdam⁽⁸⁾; salută în acest sens adoptarea, la 30 noiembrie 2016, a strategiei europene privind sistemele de transport inteligente cooperative⁽⁹⁾. În acest sens, Comitetul solicită o viziune mai coerentă asupra dezvoltării unor mijloace de transport durabile și inovatoare și o mai bună articulare a diferitelor pachete de măsuri ale Comisiei strâns legate între ele și a comunicării referitoare la ele;

53. subliniază faptul că regiunile europene doresc să fie implicate în stabilirea de infrastructuri inteligente de telecomunicații și transport. Astfel, vehiculele conectate și automatizate pot fi utilizate în mod eficient și fără impedimente de-a lungul coridoarelor TEN-T și în regiunile urbane și rurale;

54. subliniază faptul că principiile subsidiarității și proporționalității ar trebui să permită ALR să decidă dacă și cum folosesc în regiunile lor STI și vehiculele curate – astfel cum se recunoaște în Planul de acțiune al UE privind mobilitatea urbană – pentru a reduce problemele de emisie și de congestionare în domeniul transporturilor și a promova incluziunea socială;

⁽⁷⁾ Energie curată pentru toți europenii – stimularea potențialului de creștere al Europei. Baza de date a comunicatelor de presă ale CE. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-4009_ro.htm

⁽⁸⁾ Declarația de la Amsterdam – Cooperarea în domeniul vehiculelor conectate și automatizate, 14 și 15 aprilie 2016.

⁽⁹⁾ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – O strategie europeană privind sistemele de transport inteligente cooperative, o etapă către mobilitatea cooperativă, conectată și automatizată, Bruxelles, 30 noiembrie 2016 [COM(2016) 766 final].

Competențe

55. recunoaște că tranziția spre o economie cu emisii scăzute creează provocări pentru piața forței de muncă, motiv pentru care asigurarea faptului că forța de muncă va fi recalificată pentru noi locuri de muncă reprezintă o prioritate. În ciuda ratelor de șomaj crescute, există un deficit de personal în multe sectoare importante din transporturi, cauzat de lipsa competențelor digitale;

56. regretă faptul că în prezenta comunicare nu a fost inclusă prevederea din comunicarea privind mobilitatea urbană, din 2009, privind elaborarea de către autoritățile locale a unor planuri de mobilitate urbană durabilă (PMUD). Prin urmare, evidențiază nevoia de precizie, atât în cadrul prezentei strategii, cât și al inițiativelor și actelor prin care va fi pusă în aplicare, că planificarea integrată a orașelor este un factor-cheie în dezvoltarea mobilității durabile, inclusiv prin elaborarea și implementarea planurilor de mobilitate urbană durabilă;

57. subliniază importanța sistemelor de formare duale și propune un schimb intens de experiență între regiunile UE privind bunele practici în domeniul mobilității cu emisii scăzute, care să implice formarea profesională și întreprinderile;

Investiții

58. salută faptul că inovarea și dezvoltarea infrastructurii se plasează în centrul obiectivelor Fondului european pentru investiții strategice (FEIS) de a stimula investiții combinate (public-privat) în domeniul transportului și infrastructurii. FEIS, împreună cu granturile nerambursabile din fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI), ar putea asigura o participare mai intensă a nivelurilor local și regional la astfel de proiecte – pe scară largă sau redusă;

59. propune creșterea volumului și a proporției fondurilor destinate transportului cu emisii scăzute în cadrul programului Orizont 2020, precum și în cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE), la momentul planificării următorului cadru financiar multianual. MIE ar trebui să fie promovat în continuare, deoarece oferă un important efect de pârghie: fiecare euro cheltuit din grantul MIE produce între 3 și 3,5 EUR investiți în transporturi cu emisii reduse de dioxid de carbon;

60. atrage atenția asupra faptului că evoluțiile bazate pe parteneriate public-privat și realizările obținute de autoritățile publice în orașe și regiuni ar putea să asigure efectul de pârghie necesar pentru finanțarea și aplicarea eficientă a unor soluții de mobilitate cu emisii scăzute; propune, de asemenea, să se acorde prioritate utilizării FEIS și a fondurilor ESI pentru soluții locale, inovatoare, și cu emisii scăzute în materie de transport. Ar trebui puse la dispoziție granturi nerambursabile în scopurile menționate anterior în cadrul de referință strategic post-2020;

61. subliniază faptul că autoritățile locale și regionale dețin un rol esențial în stimularea producției locale de energie, precum și în ceea ce privește rețelele energetice integrate și inteligente. FEIS ar trebui să faciliteze investițiile necesare prin granturi nerambursabile, în primul rând în regiunile din UE rămase cel mai mult în urmă;

62. constată că Planul de investiții pentru Europa asigură, de asemenea, finanțarea publică a proiectelor de transport cu emisii reduse de dioxid de carbon și a rețelilor inteligente în perioada cuprinsă între începutul anului 2015 și sfârșitul anului 2017;

Acțiuni ale orașelor

63. propune ca practicile de planificare urbană și interurbană pentru orașe și municipii să includă în PMUD rezervarea de zone pentru transportul cu emisii scăzute și pentru electromobilitate. Planificarea urbană ar trebui să acorde prioritate transportului activ (ciclismul și mersul pe jos), soluțiilor de transport public de călători, partajării și, respectiv, utilizării în comun a autoturismelor; solicită, în consecință, o politică vizionară a UE privind investițiile în domeniul transporturilor, care să îmbunătățească sănătatea publică și să prevadă, respectând pe deplin Acordul de la Paris din cadrul COP21, ca cel puțin 10 % din fondurile UE dedicate transporturilor să fie investite pentru deplasarea cu bicicleta, în regiunile în care condițiile de relief permit acest lucru;

64. se propune studiul preliminar al mobilității generate de planificarea urbană și teritorială în zonele metropolitane. Este necesar să se stimuleze densificarea din orașe și zonele metropolitane, în scopul, pe de o parte, de a reduce necesitatea deplasărilor motorizate, prin apropierea serviciilor de cetățeni și, pe de alta, de a permite îmbunătățirea rețelilor de transport public, sporindu-le eficiența socială și economică și crescând gradul de utilizare;

65. subliniază că amenajarea teritoriului este un element foarte important al unei mobilități cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Structura urbană și proiectarea mediului urban sunt cele care creează condițiile topografice ce permit dezvoltarea pe termen lung a unei mobilități cu emisii scăzute de dioxid de carbon. În cazul în care ALR au competențe în ceea ce privește amenajarea teritoriului, conferite de reglementările juridice sau constituționale ale statului membru respectiv, se recomandă ca planurile lor funcționale regionale, supramunicipale sau metropolitane să aibă în vedere și acest tip de măsuri;
66. recunoaște, în conformitate cu Avizul CoR pe tema „Foaia de parcurs a UE pentru deplasarea cu bicicleta”⁽¹⁰⁾, că deplasarea cu bicicleta ar trebui promovată ca mijloc de transport, prin creșterea rolului finanțării publice puse la dispoziție de UE pentru proiecte de transport cu bicicleta și își reiterează apelul privind includerea unei Foi de parcurs a UE pentru deplasarea cu bicicleta în programul de lucru al Comisiei pe 2018. Ca promotori activi ai ciclismului și, în acest context, inclusiv ai achizițiilor publice ecologice, localitățile își pot pune în valoare propriul rol în lupta împotriva schimbărilor climatice, prin participarea la inițiative precum „Capitala europeană verde” sau „Știința întâlnește regiunile”. Ar putea fi prezentate propuneri de integrare în rețeaua TEN-T a anumitor segmente principale ale rutelor de transport pentru biciclete;
67. subliniază faptul că, în conformitate cu Directiva privind performanța energetică a clădirilor⁽¹¹⁾, clădirile noi construite în UE ar trebui să includă puncte de alimentare pentru vehiculele electrice (de preferință cu spațiu de depozitare). În mod similar, renovarea blocurilor de apartamente ar trebui să implice activități de construcție care să vizeze acest lucru⁽¹²⁾;
68. constată că instalarea sistemelor de alimentare inteligente în clădiri ar putea contribui la garantarea faptului că rețeaua electrică rămâne flexibilă, adică energia înmagazinată în bateriile vehiculelor electrice ar putea fi reincărcată în rețeaua electrică. Este necesară o abordare globală, care, de exemplu, să trateze vehiculele electrice drept părți integrante ale parcului imobiliar;
69. subliniază că municipiile și orașele sunt principalii actori în materie de transport, în virtutea faptului că sunt centre foarte populate, și observă că problemele de mobilitate urbană nu pot fi rezolvate doar printr-o abordare sectorială. De aceea, reamintește că pentru ALR reprezintă o valoare adăugată reală luarea în considerare, la redactarea planurilor proprii de mobilitate urbană durabilă (PMUD)⁽¹³⁾, în paralel cu planurile de acțiune privind energia durabilă, a relației dintre dimensiunea urbană a politicii în domeniul transporturilor și a conceptului mai amplu de amenajare a teritoriului, care să includă o trecere în revistă a mixului energetic real și ideal de la fața locului. Aceste eforturi locale ar putea beneficia de orientare și asistență profesională din partea Convenției primarilor, pentru a se asigura un transport local mai favorabil incluziunii, în condițiile reducerii poluării fonice și a aerului;
70. în mod similar, în cazul în care regiunile au competențe în ceea ce privește amenajarea teritoriului, conferite de reglementările juridice sau constituționale ale statului membru respectiv, se recomandă ca planurile lor de mobilitate urbană și interurbană durabilă să aibă în vedere și acest tip de măsuri;
71. propune să se instituie rețele tematice ale orașelor europene, pentru promovarea mobilității cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Astfel de rețele ar permite întreprinderilor locale și chiar marelui public să se implice mai mult în punerea în aplicare a programelor de mobilitate cu emisii scăzute, de exemplu prin furnizarea de servicii de mobilitate partajată. Prin utilizarea soluțiilor IT actualizate, aceste rețele de orașe ar putea mobiliza grupurile-țintă relevante, în vederea introducerii pe scară mai largă a mobilității cu emisii scăzute.

Bruxelles, 13 iulie 2017.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Markku MARKKULA

⁽¹⁰⁾ Avizul Comitetul Regiunilor pe tema „Foaia de parcurs a UE pentru deplasarea cu bicicleta”, adoptat la 12 octombrie 2016.

⁽¹¹⁾ Directiva 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 2010 privind performanța energetică a clădirilor.

⁽¹²⁾ Avizul în curs de elaborare ENVE-VI-019 pe tema „Eficiența energetică și clădirile” [raportor: Michiel Rijsberman, (ALDE-NL)].

⁽¹³⁾ Avizul CoR COTER-V-048 pe tema „Pachetul privind mobilitatea urbană”, care vizează planurile de mobilitate urbană durabilă.

III

(Acte pregătitoare)

COMITETUL REGIUNILOR

A 124-A SESIUNE PLENARĂ, 12 ȘI 13 IULIE 2017

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Coordonarea sistemelor de securitate socială

(2017/C 342/10)

Raportor:	Ulrike Hiller (DE-PSE), membră a Senatului Orașului Liber Hanseatic Bremen
Documente de referință:	Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială și a Regulamentului (CE) nr. 987/2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 (Text cu relevanță pentru SEE și Elveția)
	COM(2016) 815 final

I. RECOMANDĂRI DE AMENDAMENTE

Amendamentul 1

Propunere de regulament

Considerentul 6

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Prestațiile pentru îngrijirea pe termen lung nu au fost până în prezent incluse în mod explicit în domeniul de aplicare material al Regulamentului (CE) nr. 883/2004, ci au fost coordonate ca prestații de boală, generând o lipsă de securitate juridică atât pentru instituții, cât și pentru persoanele care solicită prestații pentru îngrijirea pe termen lung. Este necesar să se elaboreze în cadrul regulamentului un cadru juridic stabil, adecvat pentru prestațiile pentru îngrijirea pe termen lung, care să includă o definiție clară a acestor prestații.	Prestațiile pentru îngrijirea pe termen lung nu au fost până în prezent incluse în mod explicit în domeniul de aplicare material al Regulamentului (CE) nr. 883/2004, ci au fost coordonate ca prestații de boală. Este necesar să se elaboreze în cadrul regulamentului un cadru juridic stabil, adecvat pentru prestațiile pentru îngrijirea pe termen lung.

Expunere de motive

Coordonarea mai strânsă a prestațiilor pentru îngrijirea pe termen lung merită salută. În plus, diferențele dintre legislațiile statelor membre fac imposibilă în prezent operarea unei distincții clare între prestații de îngrijire și prestații de boală.

Coordonarea mai strânsă are ca premisă ideea că, în toate statele membre, prestațiile de îngrijire sunt recunoscute și dezvoltate ca formă de prestații complementare față de prestațiile de boală. Prin urmare, în momentul de față, ar trebui să se prefere adaptarea articolului 34, și nu introducerea unui capitol separat care să acopere prestațiile de îngrijire pe termen lung.

Amendamentul 2

Propunere de regulament

Articolul 1 punctul 3 primul paragraf

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>După considerentul 5 se introduce următorul text:</p> <p>„(5a) Curtea de Justiție a stabilit că statele membre pot condiționa accesul cetățenilor inactivi din punct de vedere economic, în statul membru gazdă, la prestații de securitate socială care nu constituie prestații de asistență socială în sensul Directivei 2004/38/CE de dreptul legal de ședere în sensul aceleiași directive. Verificarea dreptului legal de ședere ar trebui să fie efectuată în conformitate cu cerințele Directivei 2004/38/CE. În acest scop, ar trebui să se facă o distincție clară între un cetățean inactiv din punct de vedere economic și o persoană aflată în căutarea unui loc de muncă al cărei drept de ședere este conferit în mod direct de articolul 45 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Pentru a îmbunătăți claritatea juridică pentru cetățeni și instituții, este necesară codificarea acestei jurisprudențe.”</p>	<p>După considerentul 5 se introduce următorul text:</p> <p>„(5a) Curtea de Justiție a stabilit că statele membre pot condiționa accesul cetățenilor inactivi din punct de vedere economic, în statul membru gazdă, la prestații de securitate socială care în același timp constituie prestații de asistență socială în sensul Directivei 2004/38/CE de dreptul legal de ședere în sensul aceleiași directive. Verificarea dreptului legal de ședere ar trebui să fie efectuată în conformitate cu cerințele Directivei 2004/38/CE. În acest scop, ar trebui să se facă o distincție clară între un cetățean inactiv din punct de vedere economic și o persoană aflată în căutarea unui loc de muncă al cărei drept de ședere este conferit în mod direct de articolul 45 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Pentru a îmbunătăți claritatea juridică pentru cetățeni și instituții, este necesară codificarea acestei jurisprudențe.”</p>

Expunere de motive

CJUE a statuat în hotărârile sale mai sus menționate că prestațiile de securitate socială care, în conformitate cu articolul 70 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004, sunt considerate prestații speciale în numerar de tip necontributiv, trebuie, de asemenea, considerate prestații de asistență socială în sensul articolului 24 alineatul (2) din Directiva 2004/38/CE. În măsura în care acestea constituie și prestații de asistență socială, se aplică competența statelor membre prevăzută în acest sens. Amendamentul propus urmărește să clarifice acest lucru.

Amendamentul 3

Propunere de regulament

Articolul 1 punctul 3 al treilea paragraf

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>„(5c) În pofida limitărilor privind dreptul la egalitate de tratament al persoanelor inactice din punct de vedere economic, care rezultă din Directiva 2004/38/CE sau din dreptul Uniunii în general, nicio dispoziție din prezentul regulament nu ar trebui să restricționeze drepturile fundamentale recunoscute în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în special dreptul la demnitatea umană (articolul 1), dreptul la viață (articolul 2), dreptul la îngrijiri medicale (articolul 35).”</p>	<p>„(5c) În pofida limitărilor privind dreptul la egalitate de tratament al persoanelor inactice din punct de vedere economic, care rezultă din Directiva 2004/38/CE sau din dreptul Uniunii în general, nicio dispoziție din prezentul regulament nu ar trebui să restricționeze drepturile fundamentale recunoscute în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în special dreptul la demnitatea umană (articolul 1), dreptul la viață (articolul 2), dreptul la securitate socială și la asistență socială (articolul 34) și dreptul la îngrijiri medicale (articolul 35).”</p>

Expunere de motive

Motivele sunt evidente.

Amendamentul 4

Propunere de regulament

Articolul 1 punctul 13

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Articolul 12 se înlocuiește cu următorul text:</p> <p>„Articolul 12</p> <p>Reguli speciale</p> <p>(1) Persoana care desfășoară o activitate salariată într-un stat membru pentru un angajator care își desfășoară în mod obișnuit activitățile în acest stat membru și care este detașată în sensul Directivei 96/71/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 1996 privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii⁽¹⁾ sau care este trimisă de acest angajator în alt stat membru cu scopul de a lucra pentru angajatorul respectiv continuă să fie supusă legislației primului stat membru, cu condiția ca durata previzibilă a activității să nu depășească 24 de luni și ca persoana să nu fie detașată sau trimisă să înlocuiască un alt lucrător salariat sau lucrător care desfășoară o activitate independentă detașat sau trimis anterior în sensul prezentului articol.</p> <p>(2) Persoana care desfășoară în mod obișnuit o activitate independentă într-un stat membru și care se deplasează în alt stat membru pentru a desfășura o activitate similară continuă să fie supusă legislației primului stat membru, cu condiția ca durata previzibilă a activității să nu depășească 24 de luni și ca persoana să nu înlocuiască o altă persoană detașată, salariată sau care desfășoară o activitate independentă.”</p> <p>⁽¹⁾ JO L 018, 21.1.1997 p. 1.</p>	<p>Articolul 12 se înlocuiește cu următorul text:</p> <p>„Articolul 12</p> <p>Reguli speciale</p> <p>(1) Persoana care desfășoară o activitate salariată într-un stat membru pentru un angajator care își desfășoară în mod obișnuit activitățile în acest stat membru și care este detașată în sensul Directivei 96/71/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 1996 privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii⁽¹⁾ sau care este trimisă de acest angajator în alt stat membru cu scopul de a lucra pentru angajatorul respectiv continuă să fie supusă legislației primului stat membru, cu condiția ca durata previzibilă a activității să nu depășească 12 luni și ca persoana să nu fie detașată sau trimisă să înlocuiască un alt lucrător salariat sau lucrător care desfășoară o activitate independentă detașat sau trimis anterior în sensul prezentului articol.</p> <p>(2) Persoana care desfășoară în mod obișnuit o activitate independentă într-un stat membru și care se deplasează în alt stat membru pentru a desfășura o activitate similară continuă să fie supusă legislației primului stat membru, cu condiția ca durata previzibilă a activității să nu depășească 12 luni și ca persoana să nu înlocuiască o altă persoană detașată, salariată sau care desfășoară o activitate independentă.”</p> <p>⁽¹⁾ JO L 018, 21.1.1997 p. 1.</p>

Expunere de motive

Propunerea de reducere a termenului dincolo de care legislația țării-gazdă se aplică integral unui lucrător detașat este în concordanță cu poziția adoptată de CoR în ceea ce privește Directiva privind detașarea lucrătorilor (COR-2016-02881).

Amendamentul 5

Propunere de regulament

Articolul 1 punctul 16

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Articolul 34 se elimină.	<p style="text-align: center;">Articolul 34</p> <p>Cumulul de prestații pentru îngrijirea pe termen lung</p> <p><u>(1) În cazul în care beneficiarul unei prestații în numerar pentru îngrijirea pe termen lung, care trebuie considerată prestație de boală și, prin urmare, se acordă de către statul membru competent pentru plata prestațiilor în numerar în temeiul articolului 21 sau 29, poate să beneficieze concomitent și în condițiile prezentului capitol de prestații în natură destinate aceluiași scop din partea instituției de la locul de reședință sau de sedere dintr-un alt stat membru, iar o instituție din primul stat membru este, de asemenea, solicitată să ramburseze costul acestei prestații în natură în temeiul articolului 35, se aplică dispoziția generală privind prevenirea cumulului de prestații prevăzută la articolul 10 numai cu următoarea restricție: dacă persoana în cauză solicită și primește prestațiile în natură la care are dreptul, valoarea prestației în numerar se reduce cu valoarea prestației în natură care este sau poate fi solicitată de la instituția competentă din primul stat membru care trebuie să ramburseze costurile.</u></p> <p><u>(2) Comisia administrativă întocmește o listă detaliată a prestațiilor pentru îngrijirea pe termen lung care îndeplinesc criteriile menționate la articolul 1 litera (vb) din prezentul regulament, precizând care sunt prestații în natură și care sunt prestații în bani.</u></p> <p><u>(3) Două sau mai multe state membre sau autoritățile lor competente pot conveni asupra altor dispoziții sau asupra unor dispoziții suplimentare care nu pot fi mai puțin favorabile pentru persoanele în cauză decât principiile prevăzute la alineatul (1).</u></p>

Expunere de motive

Dacă se renunță la introducerea unui capitol 1a (cf. amendamentul 5), trebuie reformulat articolul 34 alineatul (2), pentru a se indica cu claritate modul în care comisia administrativă trebuie să întocmească lista. În ceea ce privește conținutul, a se vedea expunerea de motive de la amendamentul 1 (considerentul 6).

Informarea secretariatului: Textul original al Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială prevede următoarele, la articolul 34 alineatul (2): „(2) Comisia administrativă întocmește o listă a prestațiilor în numerar și în natură cărora li se aplică alineatul (1).”

Amendamentul 6

Propunere de regulament

Articolul 1 punctul 17

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>După articolul 35 se introduce următorul capitol:</p> <p>„CAPITOLUL 1a</p> <p>Prestații pentru îngrijirea pe termen lung</p>	

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Articolul 35a</p> <p>Dispoziții generale</p> <p>(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor specifice din prezentul capitol, articolele 17-32 se aplică <i>mutatis mutandis</i> în cazul prestațiilor pentru îngrijirea pe termen lung.</p> <p>(2) Comisia administrativă întocmește o listă detaliată a prestațiilor pentru îngrijirea pe termen lung care îndeplinesc criteriile menționate la articolul 1 litera (vb) din prezentul regulament, precizând care sunt prestații în natură și care sunt prestații în bani.</p> <p>(3) Prin derogare de la alineatul (1), statele membre pot acorda prestații în bani pentru îngrijirea pe termen lung în conformitate cu celelalte capitole din titlul III dacă prestația și condițiile specifice în care este acordată sunt enumerate în anexa XII și cu condiția ca rezultatul acestei coordonări să fie cel puțin la fel de favorabil pentru beneficiari ca în cazul în care prestația ar fi fost coordonată în temeiul prezentului capitol.</p> <p>Articolul 35b</p> <p>Cumulul de prestații pentru îngrijirea pe termen lung</p> <p>(1) În cazul în care beneficiarul unei prestații în bani pentru îngrijirea pe termen lung, acordată în temeiul legislației statului membru competent, primește concomitent și în condițiile prezentului capitol prestații în natură pentru îngrijirea pe termen lung din partea instituției de la locul de reședință sau de ședere dintr-un alt stat membru, iar o instituție din primul stat membru este, de asemenea, solicitată să ramburseze costul acestei prestații în natură în temeiul articolului 35c, se aplică dispoziția generală privind prevenirea cumulului de prestații prevăzută la articolul 10, numai cu următoarea restricție: valoarea prestației în bani se reduce cu valoarea rambursabilă pentru prestația în natură care poate fi solicitată în temeiul articolului 35c din partea instituției competente din primul stat membru.</p> <p>(2) Două sau mai multe state membre sau autoritățile lor competente pot conveni asupra altor dispoziții sau asupra unor dispoziții suplimentare care nu pot fi mai puțin favorabile pentru persoanele în cauză decât principiile prevăzute la alineatul (1).</p> <p>Articolul 35c</p> <p>Rambursarea între instituții</p> <p>(1) Articolul 35 se aplică <i>mutatis mutandis</i> în cazul prestațiilor pentru îngrijirea pe termen lung.</p> <p>(2) În cazul în care legislația unui stat membru unde este situată instituția competentă conform prezentului capitol nu prevede acordarea de prestații în natură pentru îngrijirea pe termen lung, instituția care este sau ar fi competentă, în statul membru respectiv, în temeiul capitolului 1, pentru rambursarea prestațiilor de boală în natură acordate în alt stat membru este considerată a fi competentă și în temeiul capitolului 1a.”</p>	

Expunere de motive

A se vedea expunerea de motive de la amendamentul 1 (considerentul 6).

Amendamentul 7

Propunere de regulament

Articolul 1 punctul 22

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>(2) Prin derogare de la alineatul (1), persoana aflată în șomaj total care, în timpul ultimei sale activități salariate sau independente, își avea reședința într-un alt stat membru decât statul membru competent și care nu a beneficiat de cel puțin 12 luni de asigurare de șomaj exclusiv în temeiul legislației statului membru competent se pune la dispoziția serviciilor de ocupare a forței de muncă din statul membru de reședință. Această persoană primește prestații în conformitate cu legislația statului membru de reședință ca și când ar fi beneficiat de toate perioadele de asigurare în temeiul legislației din statul membru respectiv. Aceste prestații se acordă de către instituția din statul membru de reședință. În mod alternativ, persoana aflată în șomaj total menționată la prezentul alineat, care ar avea dreptul la prestații de șomaj doar pe baza legislației naționale a statului membru competent dacă și-ar avea reședința în acest stat, poate să opteze pentru a se pune la dispoziția serviciilor de ocupare a forței de muncă din statul membru respectiv și a beneficia de prestații în conformitate cu legislația aceluși stat membru, ca și când și-ar avea reședința acolo.</p>	<p>(2) Prin derogare de la alineatul (1), persoana aflată în șomaj total care, în timpul ultimei sale activități salariate sau independente, își avea reședința într-un alt stat membru decât statul membru competent și care nu a beneficiat de cel puțin 12 luni de asigurare de șomaj exclusiv în temeiul legislației statului membru competent se pune la dispoziția serviciilor de ocupare a forței de muncă din statul membru de reședință. Această persoană primește prestații în conformitate cu legislația statului membru de reședință ca și când ar fi beneficiat de toate perioadele de asigurare în temeiul legislației din statul membru respectiv. Aceste prestații se acordă de către instituția din statul membru de reședință.</p>

Expunere de motive

Derogarea rămâne fără consecințe atunci când durata scurtă a perioadei de încadrare în muncă – sub 12 luni – nu dă naștere la niciun drept, caz în care este superfluă. În schimb, în cazul în care dispoziția ar genera un drept, și anume în combinație cu perioadele de încadrare în muncă în alte state membre care pot fi luate în calcul în conformitate cu articolul 6, ar trebui să se justifice de ce statul membru de reședință ar avea obligația să asigure aceste prestații, în timp ce alte state membre au perceput contribuțiile. Derogarea nu este compatibilă nici cu prevederile articolului 64, care garantează exportul prestațiilor în astfel de cazuri.

Amendamentul 8

Propunere de regulament

Articolul 2 punctul 11 primul paragraf

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>După articolul 19 alineatul (2) se inserează următoarele alineate:</p> <p>„(3) Ori de câte ori se solicită unei instituții să elibereze atestatul menționat mai sus, aceasta efectuează o evaluare adecvată a faptelor relevante și garantează că informațiile pe baza cărora este furnizat atestatul sunt corecte.”</p>	<p>După articolul 19 alineatul (2) se inserează următoarele alineate:</p> <p>„(3) Ori de câte ori se solicită unei instituții să elibereze atestatul menționat mai sus, aceasta efectuează o evaluare adecvată a faptelor relevante.”</p>

Expunere de motive

Instituțiile care eliberează atestatele nu pot garanta că informațiile sunt corecte. Ele trebuie să se bazeze pe informațiile adecvate furnizate de angajatori. În special, autoritățile care eliberează atestatele nu pot fi făcute responsabile pentru declarații false, dacă ele însele au primit informații incorecte.

II. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR)

Observații generale

1. susține mobilitatea liberă și echitabilă a forței de muncă și, în consecință, salută revizuirea normelor privind coordonarea sistemelor de securitate socială în contextul mobilității crescânde a cetățenilor în interiorul UE;
2. ia act de faptul că integrarea negativă a pieței unice care derivă din libera circulație a forței de muncă trebuie, așadar, compensată prin coordonarea securității sociale, ca integrare pozitivă, în conformitate cu Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene;
3. consideră că propunerile prezentate de Comisia Europeană vizând modificarea Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială și a Regulamentului (CE) nr. 987/2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 sunt, în marea lor majoritate, adaptate și relevante, și își exprimă sprijinul în favoarea lor;
4. reamintește Comisiei inițiativa privind o mai bună legiferare și subliniază faptul că dispozițiile complexe ale Regulamentelor (CE) nr. 883/2004 și (CE) nr. 987/2009 trebuie să rămână ușor de înțeles atât pentru autorități, cât și pentru cetățeni, astfel încât aceștia să poată aprecia situația juridică;
5. subliniază importanța unor rețele regionale de consultanță și de sprijin pentru cetățenii UE mobili. Acestea sunt esențiale pentru a preveni exploatarea lucrătorilor mobili și fraudă organizată. CoR solicită consolidarea acestor rețele;
6. subliniază că propunerea Comisiei este necesară pentru a garanta libera circulație a lucrătorilor. Prin urmare, având în vedere temeiul juridic clar constituit de articolul 48 din TFUE, propunerea Comisiei nu ridică probleme din punctul de vedere al subsidiarității. Într-adevăr, obiectivele acțiunii propuse nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre, ci, din motive de scară și/sau efecte ale acestei acțiuni, pot fi realizate mai bine la nivelul UE, deoarece acțiunea propusă implică aspecte transnaționale, care nu pot fi reglementate în mod adecvat de statele membre și/sau de autoritățile locale și regionale, dacă acționează individual;
7. își exprimă interesul deosebit în ceea ce privește continuarea dialogului tehnic cu Comisia pe această temă și evidențiază, în acest sens, importanța raportului de evaluare a impactului pe care Comisia îl va prezenta în timp util, în temeiul Acordului de cooperare cu CoR;

Detașarea lucrătorilor

8. ia act de progresele înregistrate în ceea ce privește reglementarea detașării și îmbunătățirea certificării detașării. Salută introducerea articolului 76a, care îi conferă Comisiei posibilitatea de a adopta acte de punere în aplicare în conformitate cu articolul 291 din TFUE, în scopul stabilirii unei proceduri standard pentru eliberarea, contestarea și retragerea documentului portabil A1 (așa-numitul certificat A1), în scopul de a împiedica utilizarea sa abuzivă. Această procedură este de natură să permită evitarea unor controverse judiciare de durată care pot duce la proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor și, prin urmare, contribuie la stabilitate în interiorul Uniunii Europene;
9. reamintește că actuala propunere de regulament de modificare a Regulamentului nr. 883/2004 cuprinde, prin actualizarea procedurilor pentru eliberarea certificatului A1, un element esențial pentru îmbunătățirea protecției împotriva abuzurilor sociale la adresa lucrătorilor menționați în cadrul revizuirii paralele a Directivei 96/71/CE privind detașarea lucrătorilor. Având în vedere importanța acestui aspect, orice pas menit să facă emiterea certificatului A1 obligatorie, clară și imediată este fundamental și, prin urmare, merită să i se acorde o atenție deosebită;
10. subliniază, în ceea ce privește detașarea lucrătorilor, că securitatea socială depinde în mare măsură de claritatea regulilor și a definițiilor, motiv pentru care o interpretare neechivocă a unor concepte importante, cum ar fi cel de „lucrător independent” sau de „domiciliu”, ar permite abordarea în mod eficace a problemelor legate de falsa activitate independentă sau de societățile de tip „cutie poștală”;

11. în acest sens, reiterează punctul de vedere al Comitetului conform căruia termenul dincolo de care legislația țării-gazdă se aplică integral raporturilor de muncă în cazul detașării ar trebui să fie de 12 luni ⁽¹⁾;

12. regretă întârzierea înregistrată în introducerea schimbului electronic de informații în materie de securitate socială (EESSI). Consideră că schimbul electronic de date la nivel paneuropean este indispensabil;

Prestații de boală și prestații de îngrijire

13. semnalează că coordonarea prestațiilor de îngrijire extinde domeniul de aplicare al legislației de coordonare, ceea ce este necesar în scopul de a realiza obiectivele acțiunii propuse; s-ar putea însă ca interdicția de a cumula prestațiile de boală și cele de îngrijire să fie greu de aplicat;

14. ia act de faptul că protecția unei persoane bolnave care se găsește pe teritoriul unui stat membru trebuie garantată, chiar dacă aceasta nu are drept de ședere în statul membru respectiv. Cu toate acestea, atrage atenția, în primul rând, asupra faptului că, adesea, este greu de obținut recunoașterea unei asigurări medicale dobândite în străinătate în sensul legislației UE în vigoare și că, de multe ori, în unele state membre ale UE, cetățenilor cu locuri de muncă precare le este negat cu totul, și în mod nejustificat, accesul la asigurare medicală;

15. salută, prin urmare, ca o chestiune de principiu, ideea ca acordarea asigurării medicale cetățenilor UE inactivi din punct de vedere economic și care se află în dificultate să fie condiționată doar de reședința *de facto* a acestora într-un stat membru, și nu de dreptul legal de ședere. În acest sens, trebuie stabilit dreptul statului membru de reședință la rambursarea cheltuielilor respective de către statul membru competent;

Prestații de șomaj

16. consideră adecvate noile dispoziții privind coordonarea prestațiilor de șomaj. Deși consideră că derogarea prevăzută la articolul 65 alineatul (2) din Regulamentul nr. 883/2004, care privește perioadele de încadrare în muncă de scurtă durată (de sub douăsprezece luni), nu este neapărat necesară, ea clarifică textul;

17. salută propunerea de extindere a perioadei minime pentru exportul prestațiilor de șomaj de la trei la șase luni. Subliniază, însă, că extinderea acestei perioade ar trebui însoțită de politici active în domeniul pieței forței de muncă (ALMP) adecvate, acestea constituind un element-cheie al așa-numitelor „strategii de activare”, care gestionează interacțiunea dintre asigurările de șomaj și sistemele de asistență, ALMP și condiționalitatea prestațiilor sociale. CoR consideră că este necesar să se clarifice modalitățile în care statele membre pot extinde perioada minimă pentru exportul prestațiilor de șomaj dincolo de limitele prevăzute de dreptul european aplicabil. CoR își exprimă însă îndoielile cu privire la regimul special aplicabil perioadelor de încadrare în muncă de mai puțin de douăsprezece luni;

Prestații familiale

18. subliniază faptul că toți cetățenii UE au dreptul la prestațiile familiale și sociale ale țării în care locuiesc în mod oficial, lucrează sau care plătesc impozite, cu toate că pot exista diferențe considerabile cu privire la drepturile familiale și sociale între statele membre;

Prestații speciale în numerar de tip necontributiv

19. ia act de elementele care derivă din jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene în ceea ce privește competențele statelor membre în materie de determinare a dreptului la asistență socială al persoanelor inactice din punct de vedere economic, și salută ideea că aceste dispoziții trebuie considerate drept o perspectivă importantă și nouă în contextul drepturilor fundamentale și al drepturilor omului. Trebuie salutat faptul că această categorie de persoane nu va fi privată de asigurare medicală pe baza reședinței *de facto*. Comitetul ia notă de faptul că aceasta va avea pe viitor posibilitatea să contribuie în mod proporțional la un sistem de asigurări medicale pe criteriul reședinței obișnuite. Se pune însă, în continuare, întrebarea în ce mod se va putea justifica, în acest caz, limitarea asistenței sociale sau chiar excluderea completă de la aceasta. În același timp, extinderea acestui principiu la cetățenii UE rezidenți într-un alt stat decât cel de origine impune ca aplicarea să fie reglementată inclusiv în vederea instituirii unor practici și unor responsabilități echitabile în rândul statelor membre;

Lucrătorii frontaliери

20. regretă lipsa de date și informații fiabile în ceea ce privește numărul de lucrători frontaliери în sensul definiției juridice conținute în Regulamentul (CE) nr. 883/2004;

⁽¹⁾ Avizul pe tema „Modificarea Directivei privind detașarea lucrătorilor” (COR-2016-02881).

21. semnaleză că regiunile frontaliere dispun de o experiență considerabilă în ce privește lucrătorii mobili. CoR solicită Comisiei și statelor membre să fructifice această experiență. În acest sens, Comitetul invită Comisia să consolideze serviciile de sprijin pentru mobilitatea transfrontalieră a forței de muncă pe care le oferă EURES – inclusiv prin parteneriatele transfrontaliere EURES existente și încurajând crearea unora noi – și să le permită acestora să obțină informații fiabile privind numărul și profilul lucrătorilor transfrontalieri și al angajatorilor acestora.

Bruxelles, 12 iulie 2017.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor — Clasificarea și tipologiile teritoriilor

(2017/C 342/11)

Raportor: Mieczysław Struk (PL-PPE), mareșalul voievodatului Pomerania

Document de referință: Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1059/2003 în ceea ce privește tipologiile teritoriilor (Tercet)

COM(2016) 788 final

I. RECOMANDĂRI DE AMENDAMENTE

Amendamentul 1

COM(2016) 788 final

Articolul 1

Se modifică alineatul (1)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendament
<p>Articolul 1</p> <p>Regulamentul (CE) nr. 1059/2003 se modifică după cum urmează:</p> <p>(1) Articolul 1 se înlocuiește cu următorul text:</p> <p>„Articolul 1</p> <p>Subiect</p> <p>1. Prezentul regulament stabilește un nomenclator statistic comun al unităților teritoriale (NUTS), pentru a permite colectarea, compilarea și difuzarea de statistici armonizate la diferite niveluri teritoriale ale UE.</p> <p>2. Clasificarea NUTS este prevăzută în anexa I.</p> <p>3. Unitățile administrative locale (UAL), astfel cum se menționează la articolul 4, completează nomenclatorul NUTS.</p> <p>4. Grilele statistice, astfel cum se menționează la articolul 4a, completează nomenclatorul NUTS. Acestea sunt utilizate pentru a calcula tipologiile teritoriilor pe baza populației.</p> <p>5. Tipologiile teritoriilor Uniunii, astfel cum se menționează la articolul 4b, completează clasificarea NUTS prin atribuirea de tipuri unităților teritoriale.”;</p>	<p>Articolul 1</p> <p>Regulamentul (CE) nr. 1059/2003 se modifică după cum urmează:</p> <p>(1) Articolul 1 se înlocuiește cu următorul text:</p> <p>„Articolul 1</p> <p>Subiect</p> <p>1. Prezentul regulament stabilește un nomenclator statistic comun al unităților teritoriale (NUTS), pentru a permite colectarea, compilarea și difuzarea de statistici armonizate la diferite niveluri teritoriale ale UE.</p> <p>2. Clasificarea NUTS este prevăzută în anexa I.</p> <p>3. Unitățile administrative locale (UAL), astfel cum se menționează la articolul 4, completează nomenclatorul NUTS.</p> <p>4. Grilele statistice, astfel cum se menționează la articolul 4a, completează nomenclatorul NUTS. Acestea sunt utilizate pentru a calcula tipologiile teritoriilor, pe baza distribuției și densității populației.</p> <p>5. Tipologiile teritoriilor Uniunii, astfel cum se menționează la articolul 4b, completează clasificarea NUTS prin atribuirea de tipuri unităților teritoriale.”;</p>

Expunere de motive

Formularea propusă este mai precisă.

Amendamentul 2

COM(2016) 788 final

Articolul 1

Se modifică alineatul (5)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendament
(5) Se inserează următoarele articole 4a și 4b:	(5) Se inserează următoarele articole 4a și 4b:
(...)	(...)
Articolul 4b	Articolul 4b
Tipologiile teritoriilor Uniunii	Tipologiile teritoriilor Uniunii
(...)	(...)
3. Următoarele tipologii se stabilesc la nivelul UAL:	3. Următoarele tipologii se stabilesc la nivelul UAL:
(a) gradul de urbanizare (DEGURBA):	(a) gradul de urbanizare (DEGURBA):
— „zone urbane”;	— „zone urbane”;
— „orașe” sau „zone dens populate”;	— „zone dens populate”;
— „orașe mici și suburbii” sau „zone cu densitate intermediară”;	— „zone cu densitate intermediară”;
— „zone rurale” sau „zone slab populate”;	— „zone slab populate”.
(b) zone urbane funcționale:	(b) zone urbane funcționale:
— „orașe” și „zone de navetă”;	— „zone urbane” și „zone de navetă”;
(c) zone costiere:	(c) zone costiere:
— „zone costiere”;	— „zone costiere”;
— „zone necostiere”.	— „zone necostiere”.
În cazul în care există mai mult de un singur nivel administrativ UAL într-un stat membru, Comisia (Eurostat) consultă respectivul stat membru pentru a stabili nivelul administrativ UAL care va fi utilizat pentru atribuirea de tipologii.	În cazul în care există mai mult de un singur nivel administrativ UAL într-un stat membru, Comisia (Eurostat) consultă respectivul stat membru pentru a stabili nivelul administrativ UAL care va fi utilizat pentru atribuirea de tipologii.
4. Următoarele tipologii și denumiri se stabilesc la nivelul NUTS 3.	4. Următoarele tipologii și denumiri se stabilesc la nivelul NUTS 3.

Textul propus de Comisia Europeană	Amendament
<p>(a) tipologia zonelor urbane și rurale:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiuni predominant urbane”; — „regiuni intermediare”; — „regiuni predominant rurale”; <p>(b) tipologie metropolitană:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiuni metropolitane”; — „regiuni nemetropolitane”; <p>(c) tipologia costieră:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiuni costiere”. — „regiuni necostiere”. 	<p>a) tipologia zonelor urbane și rurale:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiuni predominant urbane”; — „regiuni intermediare”; — „regiuni predominant rurale”; <p>b) tipologie metropolitană:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiuni metropolitane”; — „regiuni nemetropolitane”; <p>c) tipologia costieră:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiuni costiere”. — „regiuni necostiere”; <p>d) tipologia insulară:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiuni insulare”; — „regiuni neinsulare”; <p>e) tipologia montană:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiuni muntoase”; — „regiuni nemuntoase”; <p>f) tipologia frontalieră:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiuni frontaliere” — „regiuni nefrontaliere” <p>g) tipologia populațională:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiuni slab populate”; — „regiuni care nu sunt slab populate”; — „regiuni cu o rată ridicată de îmbătrânire a populației” — „regiuni fără o rată ridicată de îmbătrânire a populației” — „regiuni care se depopulează” — „regiuni care nu se depopulează” <p>h) tipologia periferică:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „regiuni periferice”; — „regiuni neperiferice”.

Expunere de motive

Teritoriile cu caracteristici specifice (geografice, economice, sociale și demografice) vor avea posibilitatea să utilizeze indicatori relevanți pentru a sprijini punerea în aplicare a politicilor publice care abordează provocările cu care se confruntă.

Amendamentul 3

COM(2016) 788 final

Articolul 1

Se modifică alineatul (5)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendament
(5) Se inserează următoarele articole 4a și 4b: (...) <i>Articolul 4b</i> Tipologiile teritoriilor Uniunii (...) 5. Comisia stabilește, prin intermediul unor acte de punere în aplicare , condiții uniforme pentru aplicarea armonizată a tipologiilor stabilite la nivelul statelor membre și la nivelul Uniunii. Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 7.	(5) Se inserează următoarele articole 4a și 4b: (...) <i>Articolul 4b</i> Tipologiile teritoriilor Uniunii (...) 5. Comisia stabilește, în urma consultării cu statele membre și cu regiunile , condiții uniforme pentru aplicarea armonizată a tipologiilor stabilite la nivelul statelor membre și la nivelul Uniunii. (6) Tipologiile menționate la punctul 3 și 4 de mai sus ar putea fi completate cu altele noi, în cazul în care există o nevoie justificată în acest sens, identificată de către statele membre sau de Comitetul Regiunilor și confirmată de Comisie.

Expunere de motive

Teritoriile cu caracteristici specifice (geografice, economice, sociale și demografice) vor avea posibilitatea să utilizeze indicatori relevanți pentru a sprijini punerea în aplicare a politicilor publice care abordează provocările cu care se confruntă.

II. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR)

1. subliniază importanța statisticilor regionale europene, ca instrument esențial pentru elaborarea unor politici orientate către anumite obiective și ca instrument util pentru înțelegerea și cuantificarea impactului deciziilor politice asupra anumitor teritorii. Aceste statistici sunt utilizate într-o gamă largă de scopuri, de către o serie de utilizatori publici și privați, inclusiv de autoritățile locale și regionale, și oferă o bază obiectivă pentru a sprijini procesele decizionale în multe domenii de intervenție publică, precum sprijinirea IMM-urilor, politica de inovare, educația, piața forței de muncă, transportul, turismul și industriile maritime;

2. confirmă faptul că tipologiile teritoriilor care decurg din statisticile europene joacă un rol important în politica regională, deoarece pot contribui la elaborarea de politici bazate pe date concrete și la abordări teritoriale mai integrate, care să reflecte diversitatea regiunilor UE;

3. ia la cunoștință inițiativa Comisiei Europene de a modifica Regulamentul (CE) nr. 1059/2003 în ceea ce privește tipologiile teritoriilor (Tercet). Codificarea acestor tipologii într-un singur text juridic ar putea permite agregarea datelor pentru diferite tipuri de teritorii, asigurând aplicarea transparentă și armonizată a metodologiilor existente atât la nivelul UE, cât și la nivelul statelor membre. Aceasta nu poate avea totuși drept consecință ca noua clasificare Tercet să fie transpusă în norme de eligibilitate pentru oricare dintre politicile UE, inclusiv politica de coeziune;

4. conchide că propunerea legislativă de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1059/2003 respectă principiul subsidiarității, întrucât obiectivul de a institui, coordona și menține clasificări statistice armonizate în scopuri statistice la nivelul UE nu poate fi atins în mod corespunzător prin acțiunea individuală a statelor membre. Pe de altă parte, totuși, respectarea principiului subsidiarității poate fi asigurată numai dacă tipologiile teritoriale sunt stabilite în coordonare cu statele membre și regiunile, în cadrul unui dialog intensiv. În plus, propunerea legislativă nu depășește, în principiu, ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor sale și, prin urmare, se poate considera că respectă și principiul proporționalității;

5. subliniază necesitatea unui dialog mai strâns între institutele naționale de statistică și autoritățile regionale (sau locale), pentru a se garanta că elaborarea noii clasificări Tercet ține cont în mod corespunzător de particularitățile socioeconomice, geografice și administrative ale diferitelor teritorii;
6. subliniază că este important să se abordeze situația specifică a teritoriilor care prezintă anumite particularități geografice, economice, sociale și demografice, iar aceste caracteristici trebuie să fie abordate în mod adecvat în cadrul statisticilor regionale europene, în vederea consolidării coeziunii economice, sociale și teritoriale, așa cum prevede articolul 174 din TFUE;
7. în acest sens, atrage atenția asupra următoarelor elemente:
 - (a) articolul 174 din TFUE, care prevede că se va acorda o atenție deosebită zonelor rurale, zonelor afectate de tranziția industrială și regiunilor afectate de un handicap natural și demografic grav și permanent, cum ar fi regiunile cele mai nordice, cu densitate foarte scăzută a populației, precum și regiunile insulare, transfrontaliere și muntoase;
 - (b) *Cartea verde privind coeziunea teritorială* [COM(2008) 616 final] și documentul de lucru aferent al serviciilor Comisiei [SEC (2008) 2550], care menționează tipologii ale teritoriilor, cum ar fi regiunile frontaliere, regiunile muntoase, insulare și regiunile slab populate. Aceste tipologii au fost deja utilizate în contextul celui de *Al cincilea raport de coeziune economică, socială și teritorială* (publicat în noiembrie 2010);
 - (c) avizul CoR privind Cartea verde menționată mai sus (COTER-IV-020), care solicită Comisiei Europene să-și aprofundeze cercetările în vederea elaborării de indicatori relevanți pentru problemele socioeconomice caracteristice anumitor tipuri de regiuni, precum regiunile muntoase, insulele, zonele slab populate, zonelor de frontieră, și să îmbunătățească în mod substanțial datele statistice, precum și reprezentarea cartografică a acestora, pentru a le face să corespundă situației reale;
 - (d) avizul CoR pe tema „Al șaselea raport privind coeziunea economică, socială și teritorială” (COTER-V-052), care solicită o mai bună respectare a articolului 174 din TFUE;
 - (e) avizul CoR pe tema „Indicatori pentru dezvoltarea teritorială – dincolo de PIB” (COTER-VI-009), care subliniază lipsa de informații cantitative cu privire la diferențele teritorii cu caracteristici specifice (în special de natură geografică, ecologică, economică și socială), care le condiționează posibilitățile de dezvoltare, și propune totodată ca Comisia (Eurostat) să adopte categoriile teritoriale identificate în Tratat pentru a contribui la punerea corectă în aplicare a politicilor UE cu dimensiune teritorială;
 - (f) proiectul de aviz al CoR pe tema „Spiritul antreprenorial pe insule: o contribuție la coeziunea teritorială” (COTER-VI/022), care propune adăugarea insulelor ca o categorie suplimentară în propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului Tercet;
8. regretă faptul că propunerea Comisiei include un număr limitat de tipologii ale teritoriilor și nu ia în considerare alte tipologii, deja elaborate și utilizate, legate de teritoriile care prezintă trăsături geografice, economice, sociale și demografice specifice – și anume tipologiile privind regiunile insulare, regiunile muntoase, regiunile frontaliere și regiunile slab populate sau regiunile ultraperiferice. Adoptarea unei tipologii teritoriale care demonstrează din punct de vedere statistic diversitatea și complexitatea acestor regiuni are o importanță considerabilă pentru o mai bună înțelegere a realității din aceste teritorii. Prin urmare, CoR recomandă includerea unor referiri la tipologiile teritoriilor menționate mai sus, atunci când se va modifica regulamentul Tercet, cu implicarea statelor membre și a regiunilor.

Bruxelles, 13 iulie 2017.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Energia din surse regenerabile și piața internă a energiei electrice

(2017/C 342/12)

Raportor:	Daiva MATONIENĖ (LT-CRE), membră a Consiliului local al orașului Šiauliai
Documente de referință:	Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare)
	COM(2016) 767 final
	Propunere de regulament privind piața internă a energiei electrice (reformare)
	COM(2016) 861 final
	Propunere de directivă privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice (reformare)
	COM(2016) 864 final
	Propunere de regulament de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (reformare)
	COM(2016) 863 final
	Propunere de regulament privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice
	COM(2016) 862 final

I. RECOMANDĂRI DE AMENDAMENTE

Amendamentul 1

(7)

Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) – COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Prin urmare este oportună instituirea unui obiectiv obligatoriu al Uniunii privind o pondere de cel puțin 27 % a energiei din surse regenerabile. Statele membre ar trebui să își definească propriile contribuții la realizarea acestui obiectiv în cadrul planurilor lor energetice și climatice naționale integrate, prin procesul de guvernanță stabilit în Regulamentul [privind guvernanta].	Prin urmare este oportună instituirea unui obiectiv obligatoriu al Uniunii privind o pondere de cel puțin 27 % a energiei din surse regenerabile. Statele membre ar trebui să își definească propriile contribuții la realizarea acestui obiectiv în cadrul planurilor lor energetice și climatice naționale integrate, prin procesul de guvernanta stabilit în Regulamentul [privind guvernanta]. În vederea respectării Acordului de la Paris, va fi necesar ca statele membre să stabilească obiective obligatorii proprii, care să prevadă o pondere mai mare de energie din surse regenerabile.

Expunere de motive

Statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a stabili obiective naționale obligatorii mai ambițioase în ceea ce privește ponderea energiei din surse regenerabile. În cadrul acestui proces, ele ar putea urmări atingerea unei proporții mai mari a energiei din surse regenerabile decât obiectivul obligatoriu de 27 %, stabilit de UE. Cu toate acestea, definirea obiectivului

național ar trebui lăsată la latitudinea fiecărui stat membru, după evaluarea propriilor opțiuni, cerințe și circumstanțe. Nu ar trebui stabilit un obiectiv obligatoriu mai mare la nivelul UE.

Amendamentul 2

(13)

Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) – COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Comisia ar trebui să faciliteze schimburile de bune practici între organismele sau autoritățile competente naționale sau regionale, de exemplu prin reuniuni periodice în scopul găsirii unei abordări comune pentru a promova absorbția pe scară mai largă a proiectelor rentabile privind energia din surse regenerabile, pentru a încuraja investițiile în tehnologii noi, flexibile și curate și pentru a stabili o strategie adecvată de gestionare a retragerii tehnologiilor care nu contribuie la reducerea emisiilor sau nu oferă suficientă flexibilitate, pe baza unor criterii transparente și a unor semnale de preț de piață fiabile.</p>	<p>Comisia ar trebui să faciliteze schimburile de bune practici între organismele sau autoritățile competente naționale sau regionale și locale, de exemplu prin reuniuni periodice în scopul găsirii unei abordări comune pentru a promova absorbția pe scară mai largă a proiectelor rentabile privind energia din surse regenerabile, pentru a încuraja investițiile în tehnologii noi, flexibile și curate și pentru a stabili o strategie adecvată de gestionare a retragerii tehnologiilor care nu contribuie la reducerea emisiilor sau nu oferă suficientă flexibilitate, pe baza unor criterii transparente și a unor semnale de preț de piață fiabile.</p>

Expunere de motive

Textul propus de Comisie ar trebui să menționeze și autoritățile locale. Acest lucru este deosebit de relevant, dat fiind faptul că, pe teritoriul lor, ele contribuie în mod nemijlocit la dezvoltarea energiei din surse regenerabile și la punerea în aplicare a obiectivelor naționale în materie de energie.

Amendamentul 3

(15)

Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) – COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Schemele de sprijin pentru energia electrică produsă din surse regenerabile s-au dovedit a fi o modalitate eficace de încurajare a implementării energiei din surse regenerabile. Dacă și când statele membre hotărăsc să implementeze scheme de sprijin, sprijinul respectiv ar trebui acordat într-o formă care, pe cât posibil, să nu denatureze funcționarea piețelor energiei electrice. În acest scop, un număr din ce în ce mai mare de state membre alocă sprijin într-o formă în care sprijinul este acordat în plus față de veniturile de pe piață.</p>	<p>Schemele de sprijin pentru energia electrică produsă din surse regenerabile s-au dovedit a fi o modalitate eficace de încurajare a implementării energiei din surse regenerabile. Dacă și când statele membre hotărăsc să implementeze scheme de sprijin, sprijinul respectiv ar trebui acordat într-o formă care, pe cât posibil, să nu denatureze funcționarea piețelor energiei electrice. În acest scop, un număr din ce în ce mai mare de state membre alocă sprijin într-o formă în care sprijinul este acordat în plus față de veniturile de pe piață; este, prin urmare, necesar ca producătorii de energie din surse regenerabile să beneficieze de stimulente pentru a putea reacționa la semnalele pieței.</p>

Expunere de motive

Directiva UE privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile arată că reglementările privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile nu trebuie să ducă la denaturări ale pieței; de aceea, este important ca producătorilor de energie din surse regenerabile să li se ofere stimulente pentru a putea reacționa la semnalele pieței.

Amendamentul 4

(33)

Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) – COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>La nivel național și regional, normele și obligațiile pentru cerințele minime referitoare la utilizarea energiei din surse regenerabile în clădirile noi și renovate au condus la o creștere semnificativă a utilizării de energie din surse regenerabile. Aceste măsuri ar trebui încurajate într-un context mai larg al Uniunii, promovând în același timp utilizarea unor aplicații mai eficiente din punct de vedere energetic ale energiei din surse regenerabile prin regulamentele și codurile din domeniul construcțiilor.</p>	<p>La nivel național, regional și local, normele și obligațiile pentru cerințele minime referitoare la utilizarea energiei din surse regenerabile în clădirile noi și renovate au condus la o creștere semnificativă a utilizării de energie din surse regenerabile. Aceste măsuri ar trebui încurajate într-un context mai larg al Uniunii, promovând în același timp utilizarea unor aplicații mai eficiente din punct de vedere energetic ale energiei din surse regenerabile prin regulamentele și codurile din domeniul construcțiilor.</p>

Expunere de motive

Se propune adăugarea unei trimeri la nivelul autorităților locale. Acesta este nivelul la care, în cadrul dezvoltării planurilor de extindere a surselor durabile de energie și de utilizare a surselor regenerabile de energie, se definesc cerințele minime pentru utilizarea acestora.

Amendamentul 5

(54)

Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) – COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Participarea pe plan local a cetățenilor la proiectele de energie din surse regenerabile, prin intermediul comunităților de energie din surse regenerabile, a dus la obținerea unei valori adăugate substanțiale în ceea ce privește acceptarea pe plan local a energiei din surse regenerabile și accesul la capital privat suplimentar. Această implicare pe plan local va fi cu atât mai crucială în contextul creșterii capacității de producție a energiei din surse regenerabile în viitor.</p>	<p>Participarea pe plan local a cetățenilor la proiectele de energie din surse regenerabile, prin intermediul comunităților de energie din surse regenerabile, a dus la obținerea unei valori adăugate substanțiale în ceea ce privește acceptarea pe plan local a energiei din surse regenerabile și accesul la capital privat suplimentar. Această implicare pe plan local va fi cu atât mai crucială în contextul creșterii capacității de producție a energiei din surse regenerabile în viitor.</p> <p>Crearea unor astfel de comunități ar trebui sprijinită la nivel național, regional și local.</p>

Expunere de motive

Propunerile Comisiei subliniază faptul că consumatorii ar trebui să devină actori activi pe noua piață a energiei electrice. Crearea unor comunități locale de energie ar putea fi o modalitate eficientă de gestionare a energiei la nivel local, unde energia electrică produsă ar putea fi consumată în mod direct sau utilizată pentru încălzire și răcire; crearea unor astfel de comunități ar trebui, prin urmare, să fie susținută la toate nivelurile de guvernare și administrative.

Amendamentul 6

(55)

Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) – COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Caracteristicile specifice ale comunităților locale de energie din surse regenerabile din punctul de vedere al dimensiunii, al structurii acționariatului și al numărului de proiecte poate împiedica capacitatea acestora de a concura pe picior de egalitate cu jucătorii de mari dimensiuni, și anume concurenții cu portofolii sau proiecte de amploare. Printre măsurile de compensare a acestor dezavantaje se numără cea de a permite comunităților de energie să opereze în sistemul energetic și de a le facilita integrarea pe piață.</p>	<p>Caracteristicile specifice ale comunităților locale de energie din surse regenerabile din punctul de vedere al dimensiunii, al structurii acționariatului și al numărului de proiecte poate împiedica capacitatea acestora de a concura pe picior de egalitate cu jucătorii de mari dimensiuni, și anume concurenții cu portofolii sau proiecte de amploare. Printre măsurile de compensare a acestor dezavantaje se numără cea de a permite comunităților de energie să opereze în sistemul energetic și de a le facilita integrarea pe piață. Se propune ca statele membre să elaboreze, în cooperare cu Comisia Europeană și cu autoritățile lor locale și regionale, recomandări care stabilesc principiile de bază menite să guverneze structura și activitățile acestor comunități.</p>

Expunere de motive

În propunerile sale, Comisia este de părere că cetățenii ar trebui să-și asume răspunderea pentru tranziția energetică, să profite de noile tehnologii pentru a-și reduce facturile la energie și să participe activ pe piață; comunitățile locale de energie pot reprezenta un mijloc eficient de gestionare a energiei la nivel local. Pentru a atinge aceste obiective, este important să se pună la dispoziția publicului larg informații detaliate despre modul în care pot fi înființate astfel de comunități, despre modul în care ele își desfășoară activitatea și despre oportunitățile și beneficiile pe care le oferă.

Amendamentul 7

Articolul 3 alineatele (1), (2) și (4)

Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) – COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>1. Statele membre asigură în mod colectiv faptul că ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie al Uniunii în 2030 este de cel puțin 27 %.</p>	<p>1. Statele membre asigură în mod colectiv faptul că ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie al Uniunii în 2030 este de cel puțin 27 %. În urma unei evaluări a condițiilor și posibilităților de care dispun, statele membre pot stabili obiective obligatorii proprii, care să prevadă o pondere mai mare.</p>

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>2. Contribuțiile respective ale statelor membre la acest obiectiv general pentru 2030 se stabilesc și se notifică Comisiei în cadrul planurilor energetice și climatice naționale integrate ale statelor membre, în conformitate cu articolele 3-5 și cu articolele 9-11 din Regulamentul [privind guvernanta].</p> <p>4. Comisia sprijină nivelul ridicat de ambiție al statelor membre prin intermediul unui cadru favorabil care cuprinde o utilizare sporită a fondurilor Uniunii, mai ales a instrumentelor financiare, în special în vederea reducerii costului de capital pentru proiectele privind energia din surse regenerabile.</p>	<p>2. Modalitățile prin care statele membre asigură îndeplinirea acestui obiectiv general pentru 2030 se stabilesc și se notifică Comisiei în cadrul planurilor energetice și climatice naționale integrate ale statelor membre, în conformitate cu articolele 3-5 și cu articolele 9-11 din Regulamentul [privind guvernanta].</p> <p>4. Comisia sprijină nivelul ridicat de ambiție al statelor membre prin intermediul unui cadru favorabil care cuprinde o utilizare sporită a fondurilor Uniunii, mai ales a instrumentelor financiare, în special în vederea reducerii costurilor economice variabile pentru proiectele privind energia din surse regenerabile și a creșterii capacității tehnologice și a competitivității producătorilor și instalațiilor europeni, ori a interesului consumatorilor față de achiziționarea energiei din surse regenerabile. În mod similar, în cazul utilizării fondurilor UE, Comisia Europeană ar putea stabili mecanisme care, ținând seama de diferenții factori și diversele circumstanțe, să încurajeze regiunile sau statele membre ale căror progrese în domeniul energiei din surse regenerabile sunt considerate a fi peste medie.</p> <p>6. Fiecare stat membru se asigură că ponderea energiei din surse regenerabile în cadrul consumului final brut de energie în 2030, calculată în conformitate cu dispozițiile prezentei directive, corespunde cel puțin obiectivului său național global (împărțit în consum de energie electrică, de energie termică și de energie legată de transporturi) referitor la ponderea energiei din surse regenerabile în anul respectiv, astfel cum figurează în anexa I.</p>

Expunere de motive

Cu privire la articolul 3 alineatul (1):

Statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a stabili obiective naționale obligatorii mai ambițioase în ceea ce privește ponderea energiei din surse regenerabile. În cadrul acestui proces, ele ar putea urmări atingerea unei proporții mai mari a energiilor regenerabile decât obiectivul obligatoriu de 27 %, stabilit de UE. Cu toate acestea, definirea obiectivului național ar trebui lăsată la latitudinea fiecărui stat membru, după evaluarea propriilor opțiuni, cerințe și circumstanțe. Nu ar trebui stabilit un obiectiv obligatoriu mai mare la nivelul UE.

Cu privire la articolul 3 alineatul (4):

Amendamentul introduce ideea că fondurile europene pot fi alocate într-o proporție mai mare acelor țări și (eventual) regiuni care au cele mai bune rezultate în ceea ce privește promovarea surselor regenerabile de energie. Un astfel de mecanism ar trebui să țină seama de circumstanțele diferite din fiecare țară și să acționeze ca un stimulent pentru acestea. În plus, dacă se urmărește o dezvoltare echilibrată și competitivă, fondurile publice nu ar trebui utilizate doar pentru un singur obiectiv.

Cu privire la articolul 3 alineatul (6):

Amendamentul reintroduce textul directivei anterioare, care impunea fiecărui stat membru să stabilească obiective naționale proprii și să se angajeze la îndeplinirea acestora. Se propune, de asemenea, ca aceste obiective să fie defalcate în componente referitoare la energia electrică, energia termică și energia legată de transporturi.

Amendamentul 8

Articolul 4

Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) – COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>1. Sub rezerva normelor privind ajutoarele de stat, pentru a atinge obiectivul Uniunii stabilit la articolul 3 alineatul (1), statele membre pot aplica scheme de sprijin. Schemele de sprijin pentru energia electrică din surse regenerabile sunt concepute astfel încât să se evite denaturarea inutilă a piețelor energiei electrice și să se asigure faptul că producătorii țin seama de oferta și de cererea de energie electrică, precum și de posibilele constrângeri la nivelul rețelei.</p> <p>2. Sprijinul pentru energia electrică din surse regenerabile este conceput astfel încât să integreze energia electrică din surse regenerabile pe piața energiei electrice și să asigure faptul că producătorii de energie din surse regenerabile răspund la semnalele de preț ale pieței și își maximizează veniturile de pe piață.</p> <p>3. Statele membre se asigură că sprijinul pentru energia electrică din surse regenerabile este acordat într-un mod deschis, transparent, competitiv, nediscriminatoriu și rentabil.</p> <p>4. Statele membre evaluează eficacitatea sprijinului lor pentru energia electrică din surse regenerabile cel puțin o dată la patru ani. Deciziile privind continuarea sau prelungirea sprijinului și conceperea de noi tipuri de sprijin se bazează pe rezultatele evaluărilor.</p>	<p>1. Sub rezerva normelor privind ajutoarele de stat, pentru a atinge obiectivul Uniunii stabilit la articolul 3 alineatul (1), statele membre pot aplica scheme de sprijin. Schemele de sprijin pentru energia electrică din surse regenerabile (și toate reglementările legate de piețele naționale de electricitate) sunt concepute astfel încât piețele de energie electrică (luând în considerare internaționalizarea tuturor costurilor și incluzând riscurile de mediu) să nu fie denaturate, iar fiabilitatea, calitatea ofertei, competitivitatea și prețurile accesibile să nu fie afectate, și astfel încât să se garanteze că producătorii țin seama de oferta și de cererea de energie electrică, precum și de posibilele constrângeri la nivelul rețelei.</p> <p>2. Sprijinul pentru energia electrică din surse regenerabile este conceput astfel încât să integreze energia electrică din surse regenerabile pe piața energiei electrice și să asigure faptul că producătorii de energie din surse regenerabile răspund la semnalele de preț ale pieței și își maximizează veniturile de pe piață.</p> <p>3. Statele membre se asigură că sprijinul pentru energia electrică din surse regenerabile este acordat într-un mod deschis, transparent, competitiv, nediscriminatoriu și rentabil.</p> <p>4. Statele membre pot adapta schemele de sprijin financiar în regiunile ultraperiferice ținând seama de costurile reale de producție care decurg din caracteristicile specifice sau din dependența de surse exterioare ale acestora, cu scopul de a atinge obiective mai ambițioase în ceea ce privește producția de energie electrică din surse regenerabile și din alte surse de energie curată produsă la nivel local.</p> <p>5. Statele membre evaluează eficacitatea sprijinului lor pentru energia electrică din surse regenerabile cel puțin o dată la patru ani. Deciziile privind continuarea sau prelungirea sprijinului și conceperea de noi tipuri de sprijin se bazează pe rezultatele evaluărilor.</p>

Expunere de motive

Cu privire la articolul 4 alineatul (1):

Având în vedere denaturările pieței pe care le generează reglementările naționale sau întreprinderile din domeniul combustibililor fosili care își desfășoară activitatea în temeiul acestora, ar trebui pusă în context denaturarea pieței menționată în directivă.

Integrarea energiei electrice din surse regenerabile pe piața energiei electrice ar trebui să aibă loc ținând seama de caracteristicile fiecărei tehnologii. Utilizarea prețului drept unic principiu director ar putea ascunde situația reală.

Cu privire la articolul 4 alineatul (2):

Integrarea diferitelor tipuri de energie electrică din surse regenerabile ar trebui să aibă loc ținând seama de caracteristicile fiecărei tehnologii. Încercarea de a utiliza prețul drept indicator unic ar putea falsifica situația reală.

Referitor la articolul 4 alineatele (3) și (5)

O abordare centralizatoare intră în contradicție cu obiectivul Comisiei de a acorda o mare marjă de discreție statelor membre pentru a acorda sprijin într-un mod deschis, transparent, competitiv, nediscriminatoriu și rentabil. Având în vedere că statele membre își pot defini propriile cerințe pentru atingerea obiectivelor, menționarea unor criterii europene obligatorii nu își găsește locul în acest context.

Amendamentul 9

Articolul 5 alineatul (2)

Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) – COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
2. Statele membre se asigură că un sprijin pentru cel puțin 10 % din noua capacitate suportată în fiecare an al perioadei 2021-2025 și pentru cel puțin 15 % din noua capacitate suportată în fiecare an al perioadei 2026-2030 este deschis către instalații situate în alte state membre.	2. Statele membre se asigură că un sprijin pentru cel puțin 10 % din noua capacitate suportată în fiecare an al perioadei 2021-2025 și pentru cel puțin 15 % din noua capacitate suportată în fiecare an al perioadei 2026-2030 este deschis către instalații situate în alte state membre. Investițiile prin cooperare transfrontalieră care prevăd un nivel adecvat de interconexiuni ar trebui să fie, de asemenea, stimulate.

Expunere de motive

Odată cu diminuarea cererii de licitații transfrontaliere, scade și presiunea concurențială în cadrul sistemului. Există încă potențial de reducere a costurilor. Este important să se garanteze realizarea unor capacități adecvate de interconectare între statele membre.

Amendamentul 10

Articolul 6

Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) – COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Fără a aduce atingere adaptărilor necesare pentru respectarea normelor privind ajutoarele de stat, statele membre se asigură că nivelul și condițiile aferente sprijinului acordat proiectelor privind energia din surse regenerabile nu sunt revizuite într-un mod care să afecteze negativ drepturile acordate în temeiul acestui sprijin și datele economice ale proiectelor sprijinite.	Fără a aduce atingere adaptărilor necesare pentru respectarea normelor privind ajutoarele de stat sau în alte situații speciale de forță majoră stabilite, de la caz la caz, de statele membre și de Comisia Europeană , statele membre se asigură că nivelul și condițiile aferente sprijinului acordat proiectelor privind energia din surse regenerabile nu sunt revizuite într-un mod care să afecteze negativ drepturile acordate în temeiul acestui sprijin și datele economice ale proiectelor sprijinite.

Expunere de motive

Statelor membre ar trebui să li se permită o anumită flexibilitate în cazuri de forță majoră sau atunci când fondurile publice destinate, de exemplu, educației și sănătății sunt amenințate de reduceri bugetare, în timp ce fondurile alocate promovării surselor regenerabile de energie rămân neschimbate.

Amendamentul 11

Articolul 7 alineatul (1)

Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) – COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Pentru calcularea consumului final brut de energie din surse regenerabile de energie al unui stat membru, contribuția biocombustibililor și a biolichidelor, precum și a combustibililor din biomasă consumați în sectorul transporturilor, dacă sunt produși din culturi alimentare sau furajere, trebuie să nu fie mai mult de 7 % din consumul final de energie în transportul rutier și feroviar din statul membru respectiv. Această limită se reduce la 3,8 % în 2030, pe baza traiectoriei stabilite în anexa X partea A. Statele membre pot stabili o limită inferioară și pot face distincție între diferite tipuri de biocombustibili, biolichide și combustibili din biomasă produși din culturi alimentare și furajere, de exemplu prin stabilirea unei limite inferioare pentru contribuția biocombustibililor bazați pe culturi alimentare sau furajere produși din culturi de plante oleaginoase, ținând seama de schimbarea indirectă a destinației terenurilor.</p>	<p>Pentru calcularea consumului final brut de energie din surse regenerabile de energie al unui stat membru, contribuția biocombustibililor și a biolichidelor, precum și a combustibililor din biomasă consumați în sectorul transporturilor, dacă sunt produși din culturi alimentare sau furajere, cu excepția biocombustibililor care prezintă riscuri reduse din perspectiva schimbării indirecte a destinației terenurilor, astfel cum sunt definiți la articolul 2 litera (u), trebuie să nu fie mai mult de 7 % din consumul final de energie în transportul rutier și feroviar din statul membru respectiv. Această limită se reduce la 3,8 % în 2030, pe baza traiectoriei stabilite în anexa X partea A. Statele membre pot stabili o limită inferioară și pot face distincție între diferite tipuri de biocombustibili, biolichide și combustibili din biomasă produși din culturi alimentare și furajere, de exemplu prin stabilirea unei limite inferioare pentru contribuția biocombustibililor bazați pe culturi alimentare sau furajere produși din culturi de plante oleaginoase, ținând seama de schimbarea indirectă a destinației terenurilor.</p>

Expunere de motive

Nu ar trebui eliminați biocombustibilii convenționali cu o bună performanță din perspectiva combaterii schimbărilor climatice și a durabilității, inclusiv din perspectiva unor emisii scăzute ca urmare a schimbării indirecte a utilizării terenurilor. FAO pledează pentru producția durabilă de produse alimentare și de combustibili. Suprafețele mari de teren agricol sunt lăsate în pârloagă în UE, iar eliminarea biocombustibililor împiedică utilizarea flexibilă a resurselor și dezvoltarea tehnologică.

Amendamentul 12

Articolul 9 alineatul (1)

Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) – COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>1. Două sau mai multe state membre pot coopera în cadrul tuturor tipurilor de proiecte comune referitoare la producerea de energie electrică, de încălzire sau de răcire din surse regenerabile de energie. Cooperarea respectivă poate implica operatori privați.</p>	<p>1. Două sau mai multe state membre pot coopera în cadrul tuturor tipurilor de proiecte comune referitoare la producerea de energie electrică, de încălzire sau de răcire din surse regenerabile de energie. Cooperarea respectivă poate implica operatori privați. Trebuie subliniate în special beneficiile cooperării regionale.</p>

Expunere de motive

Este important să se evidențieze în mod clar importanța cooperării regionale pe piața energiei din surse regenerabile. La nivel regional, cooperarea poate să fie nu doar utilă în termeni economici, ci și să ofere perspective reale pentru o dezvoltare comună a pieței interne a energiei electrice.

Amendamentul 13

Articolul 11 alineatul (1)

Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) – COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Unul sau mai multe state membre pot coopera cu una sau mai multe țări terțe în cadrul tuturor tipurilor de proiecte comune referitoare la producția de energie electrică din surse regenerabile de energie. Această cooperare poate implica operatori privați.</p>	<p>Unul sau mai multe state membre pot coopera cu una sau mai multe țări terțe în cadrul tuturor tipurilor de proiecte comune referitoare la producția de energie electrică din surse regenerabile de energie. Această cooperare poate implica operatori privați.</p> <p><i>Unitățile de producție a energiei regenerabile situate în țări terțe și incluse în proiectele comune vor respecta, pe durata ciclului lor de viață, normele de mediu, sociale, de muncă și de siguranță de aplicare generală în Uniunea Europeană și în statul membru care dorește să utilizeze el însuși această producție de energie.</i></p>

Expunere de motive

Prin această clauză se vizează evitarea unor potențiale cazuri de dumping în cadrul transferurilor de energie cu state terțe.

Amendamentul 14

Articolul 16 alineatul (1)

Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) – COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Până la 1 ianuarie 2021, statele membre instituie unul sau mai multe puncte de contact administrative unice care vor coordona întregul proces de acordare a autorizațiilor privind cererile de autorizații pentru construirea și exploatarea de centrale și de infrastructuri conexe de transport și de distribuție în vederea producerii de energie din surse regenerabile.</p>	<p>Până la 1 ianuarie 2021, statele membre instituie unul sau mai multe puncte de contact administrative unice care vor coordona întregul proces de acordare a autorizațiilor privind cererile de autorizații pentru construirea și exploatarea de centrale și de infrastructuri conexe de transport și de distribuție în vederea producerii de energie din surse regenerabile. <i>Aceste puncte de contact pot fi gestionate de regiuni sau de autoritățile locale, în cadrul domeniului lor de competență.</i></p>

Expunere de motive

Se urmărește acordarea unui rol mai important autorităților regionale și locale în ceea ce privește gestionarea proiectelor în domeniul energiei din surse regenerabile. Aceste autorități dispun de competențe de gestionare chiar și pentru anumite tipuri de instalații.

Amendamentul 15

Articolul 19 alineatele (2) și (7)

Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) – COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>2. [...]</p> <p>Statele membre se asigură că nu se emite nicio garanție de origine unui producător care primește sprijin financiar din partea unei scheme de sprijin pentru aceeași producție de energie din surse regenerabile. Statele membre emit astfel de garanții de origine și le transferă către piață prin licitație. Veniturile obținute în urma licitației se utilizează pentru a compensa costurile sprijinului acordat surselor regenerabile de energie.</p> <p>7. O garanție de origine specifică cel puțin:</p> <p>(a) sursa de energie din care a fost produsă energia și data inițială și finală a producerii;</p> <p>(b) dacă garanția de origine se referă la:</p> <p>(i) energie electrică; sau</p> <p>(ii) gaz; sau</p> <p>(iii) încălzire sau răcire;</p> <p>(c) identitatea, amplasarea, tipul și capacitatea instalației unde a fost produsă energia;</p> <p>d) dacă instalația a beneficiat de un sprijin pentru investiții și dacă unitatea de energie a beneficiat în orice alt mod de o schemă de sprijin național și tipul de schemă de sprijin;</p> <p>(e) data la care instalația a fost dată în exploatare;</p> <p>(f) data și țara emiterii și un număr de identificare unic.</p> <p>Pentru garanțiile de origine aferente instalațiilor de mici dimensiuni se pot specifica informații simplificate.</p>	<p>2. [...]</p> <p>Statele membre se asigură că nu se emite nicio garanție de origine unui producător care primește sprijin financiar din partea unei scheme de sprijin pentru aceeași producție de energie din surse regenerabile.</p> <p>7. O garanție de origine specifică cel puțin:</p> <p>(a) sursa de energie din care a fost produsă energia și data inițială și finală a producerii;</p> <p>(b) dacă garanția de origine se referă la:</p> <p>(i) energie electrică; sau</p> <p>(ii) gaz; sau</p> <p>(iii) încălzire sau răcire;</p> <p>(c) identitatea, amplasarea, tipul și capacitatea instalației unde a fost produsă energia;</p> <p>d) dacă instalația a beneficiat de un sprijin pentru investiții și dacă unitatea de energie a beneficiat în orice alt mod de o schemă de sprijin public și tipul acestei scheme de sprijin;</p> <p>(e) data la care instalația a fost dată în exploatare; și</p> <p>(f) data și țara emiterii și un număr de identificare unic.</p> <p>Pentru garanțiile de origine aferente instalațiilor de mici dimensiuni se pot specifica informații simplificate.</p>

Expunere de motive

Cu privire la articolul 19 alineatul (2):

Este deosebit de important ca producătorii de energie din surse regenerabile să nu primească garanții de origine de două ori – prin schemele de sprijin finanțate prin ajutoare de stat și prin licitațiile privind garanțiile de origine.

Cu privire la articolul 19 alineatul (7):

Sprijinul public nu trebuie să provină numai din partea statelor.

Amendamentul 16

Articolul 20

Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) – COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>I. După caz, statele membre evaluează necesitatea extinderii infrastructurii rețelei existente de gaze pentru a facilita integrarea gazelor provenite din surse regenerabile de energie.</p>	<p>1. Sub rezerva cerințelor privind menținerea fiabilității și siguranței rețelei electrice, pe baza unor criterii transparente și nediscriminatorii definite de autoritățile naționale competente:</p> <p>(a) statele membre se asigură că operatorii de transport și de sistem și cei de distribuție prezenți pe teritoriul lor garantează transportul și distribuția energiei electrice produse din surse regenerabile de energie, inclusiv instalarea de sisteme de stocare a energiei electrice și de sisteme de gestionare a alimentării dotate cu baterii, pentru a elimina perturbările cauzate de caracterul intermitent al surselor regenerabile de energie și pentru a asigura stabilitatea rețelei electrice;</p> <p>(b) statele membre prevăd, de asemenea, fie accesul prioritar, fie accesul garantat la rețeaua electrică pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie;</p> <p>(c) statele membre se asigură că la dispacherizarea instalațiilor de producere a energiei electrice, operatorii de transport și de sistem acordă prioritate instalațiilor de producere care utilizează surse regenerabile de energie, în măsura în care funcționarea sigură a rețelei naționale de energie electrică permite acest lucru și pe baza unor criterii transparente și nediscriminatorii. Statele membre se asigură că sunt luate măsurile adecvate de funcționare a rețelei electrice și a pieței în scopul minimizării limitărilor privind utilizarea energiei electrice produse din surse regenerabile de energie. În cazul în care sunt luate măsuri semnificative pentru a limita utilizarea surselor regenerabile de energie în scopul garantării securității sistemului electroenergetic național și a securității aprovizionării cu energie, statele membre se asigură că operatorii de sistem responsabili informează autoritatea de reglementare competentă cu privire la aceste măsuri și că indică ce măsuri corective intenționează să ia în vederea preîntâmpinării unor limitări neadecvate;</p>

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>3. În funcție de evaluarea lor inclusă în planurile energetice și climatice naționale integrate în conformitate cu anexa I din Regulamentul [privind governanța], cu privire la necesitatea de a construi o nouă infrastructură pentru încălzirea și răcirea centralizată produsă din surse regenerabile de energie în vederea realizării obiectivului Uniunii menționat la articolul 3 alineatul (1) din prezenta directivă, statele membre adoptă, după caz, măsuri în vederea dezvoltării unei infrastructuri de încălzire centralizată care să fie adaptată la încălzirea și răcirea produse de instalații mari ce funcționează pe bază de biomasă, de energie solară și de energie geotermală.</p>	<p>(d) <i>statele membre se asigură că remunerarea energiei din surse regenerabile se bazează pe criterii de transparență, ținând seama de costurile producerii de energie electrică din surse fosile în rețeaua electrică unde este introdusă energie din surse regenerabile, mai ales în rețelele izolate de mici dimensiuni, eliminând denaturările cauzate de măsurile de sprijin sau de eventualele avantaje acordate sistemelor de producție convenționale și sistemelor de aprovizionare cu combustibili fosili, pentru a se evita denaturările care favorizează sursele fosile de energie, în detrimentul surselor regenerabile.</i></p> <p>(e) <i>Instalațiile de producție de energie electrică din surse regenerabile destinate în principal consumului propriu, în special în sectorul rezidențial, trebuie să aibă garanția că surplusul de energie poate fi introdus în rețeaua publică, stabilindu-se un prag de putere și energie în funcție de nivelurile reale ale consumului, și că vor beneficia de proceduri de autorizare simplificate și de prețuri de remunerare corecte, pe baza prețurilor energiei electrice furnizate consumatorului.</i></p> <p>2. După caz, statele membre evaluează necesitatea extinderii infrastructurii rețelei existente de gaze pentru a facilita integrarea gazelor provenite din surse regenerabile de energie.</p> <p>3. <i>După caz, statele membre evaluează necesitatea dezvoltării infrastructurii existente de rețele de combustibili pentru transport, pentru a facilita integrarea combustibililor proveniți din surse regenerabile de energie.</i></p> <p>4. În funcție de evaluarea lor inclusă în planurile energetice și climatice naționale integrate în conformitate cu anexa I din Regulamentul [privind governanța], cu privire la posibilitatea și interesul de a construi o nouă infrastructură pentru încălzirea și răcirea centralizată produsă din surse regenerabile de energie în vederea realizării obiectivului Uniunii menționat la articolul 3 alineatul (1) din prezenta directivă, statele membre adoptă, după caz, măsuri în vederea dezvoltării unei infrastructuri pentru utilizarea energiei termice (de exemplu prin sisteme de încălzire centralizată) care să fie adaptată la încălzirea și răcirea produse de instalații mari ce funcționează pe bază de biomasă, de energie solară și de energie geotermală.</p>

Expunere de motive

Cu privire la fostul articol 20 alineatul (2):

Se propune menținerea acestui text din directiva precedentă, care privilegiază accesul, dispecerizarea și racordarea la energia electrică din surse regenerabile.

Cu privire la articolul 20 alineatul (3) din aviz:

Așa cum este deja cazul pentru biogaz, se înlesnește accesul oricărui combustibil obținut din surse regenerabile de energie la infrastructurile de distribuție a combustibilului pentru transport.

Cu privire la articolul 20 alineatul (4) din aviz:

Se elimină termenul „necesitate”, întrucât pare să sugereze că încălzirea și răcirea centralizată sunt unicul mod de a îndeplini obiectivele UE.

Amendamentul 17

Articol nou după articolul 20

Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) – COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	<p>Dezvoltarea antreprenorială și tehnologică</p> <p>1. În prezent, Uniunea Europeană se află într-o poziție de lider la nivel mondial în materie de tehnologie și comerț în domeniul surselor de energie regenerabilă (SER), bazată pe competitivitatea produselor noastre și a întreprinderilor noastre furnizoare de servicii, de la producătorii de echipamente și până la consultanți, instalatori, responsabili cu întreținerea sau instituții financiare.</p> <p>Obiectivul prioritar al Comisiei este acela de a consolida și extinde această poziție de lider până în 2030.</p> <p>2. Atât Comisia, cât și statele membre vor aloca cel puțin 15 % din totalul fondurilor lor susținerii energiei din surse regenerabile și a acțiunilor de îmbunătățire a capacității, a competitivității întreprinderilor și, în special, a dezvoltării lor tehnologice.</p> <p>În mod similar, în cazul fondurilor ESI, Comisia Europeană ar trebui să stabilească mecanisme care, ținând seama de diferenții factori și diversele circumstanțe, să permită regiunilor sau statelor membre ale căror progrese în acest domeniu specific sunt considerate a fi peste medie să promoveze energia din surse regenerabile pe teritoriile lor.</p> <p>3. Pentru păstrarea acestei poziții de lider, statele membre și Comisia Europeană ar trebui să definească următoarele linii prioritare, fără a aduce atingere altora:</p> <p>(A) Tehnologie:</p> <p>(i) reducerea constantă a costurilor de investiții și de funcționare, inclusiv a celor referitoare la tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC);</p>

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	<p>(ii) creșterea randamentelor energetice și a adaptabilității structurilor la exigențele diverșilor consumatori;</p> <p>(iii) fără a aduce atingere altor tehnologii, acordarea unei importanțe deosebite energiei fotovoltaice, stocării de energie, pompelor de căldură, biocombustibililor de a treia generație și energiei marine;</p> <p>(iv) facilitarea gestionării producției de energie din surse regenerabile și a transportului său;</p> <p>(v) realizarea de îmbunătățiri tehnologice, de porții mici sau mari, în ceea ce privește toate procesele și lanțurile valorice ale sectoarelor energiei din surse regenerabile.</p> <p>(B) Întreprinderi:</p> <p>(i) dezvoltarea și difuzarea unei largi game de instrumente financiare;</p> <p>(ii) îmbunătățirea proceselor interne ale întreprinderilor, prin orientarea lor în funcție de interesele și așteptările clienților actuali sau potențiali și îmbunătățirea studiilor de piață și de comercializare;</p> <p>(iii) înlesnirea schimbului de metodologii și de moduri de a funcționa între întreprinderi din diferite state membre, favorizând încheierea de acorduri comerciale pe termen lung și sporind dimensiunile și capacitatea întreprinderilor;</p> <p>(iv) înlesnirea transmiterii de informații între întreprinderi, universități și centre tehnologice.</p> <p>4. Până la 31 decembrie 2018, Comisia, împreună cu statele membre, va pregăti o strategie specifică în acest domeniu, definind liniile prioritare și – în funcție de evoluția diferitelor sectoare ale energiei din surse regenerabile și de diversele zone geografice –, blocajele, oportunitățile și inițiativele publice care pot apărea în decursul deceniului următor.</p> <p>5. După caz, statele membre evaluează necesitatea dezvoltării de infrastructuri de stocare a energiei electrice, pentru a facilita integrarea energiei provenite din surse regenerabile de energie.</p>

Expunere de motive

Cu privire la punctele 1-4

Nu se poate accepta absența totală dintr-o directivă europeană a unei trimiteri directe și explicite la aceste teme extrem de importante (dezvoltarea antreprenorială și tehnologică), în contextul în care alte teme sunt tratate în amănunt.

Cu privire la punctul 5

Promovarea producției de energie din surse regenerabile nu poate fi disociață de necesitatea unor infrastructuri de stocare. Această necesitate este deosebit de acută în anumite regiuni – precum regiunile insulare și ultraperiferice – caracterizate de existența unor micro-rețele izolate.

Amendamentul 18

Articolul 22 alineatul (1)

Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) – COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Statele membre se asigură că comunitățile de energie din surse regenerabile sunt îndreptățite să producă, să consume, să stocheze și să vândă energie din surse regenerabile, inclusiv prin contracte de achiziție de energie electrică, fără a face obiectul unor proceduri disproporționate și al unor taxe care nu reflectă costurile.</p>	<p>Statele membre se asigură că comunitățile de energie din surse regenerabile sunt îndreptățite să producă, să consume, să stocheze și să vândă energie din surse regenerabile, inclusiv prin contracte de achiziție de energie electrică, fără a face obiectul unor proceduri disproporționate și al unor taxe care nu reflectă costurile.</p>
<p>În scopul prezentei directive, o comunitate de energie din surse regenerabile este un IMM sau o organizație non-profit ai cărei acționari sau membri cooperează pentru producerea, distribuirea, stocarea sau furnizarea de energie din surse regenerabile și care îndeplinește cel puțin patru dintre următoarele criterii:</p>	<p>În scopul prezentei directive, o comunitate de energie din surse regenerabile este un IMM sau o organizație non-profit ai cărei acționari sau membri cooperează pentru producerea, distribuirea, stocarea sau furnizarea de energie din surse regenerabile și care îndeplinește cel puțin patru dintre următoarele criterii:</p>
<p>(a) acționarii sau membrii sunt persoane fizice, autorități locale, inclusiv municipalități, sau IMM-uri care își desfășoară activitatea în domeniul energiei din surse regenerabile;</p>	<p>(a) acționarii sau membrii sunt persoane fizice, autorități regionale sau locale, inclusiv municipalități, sau IMM-uri care își desfășoară activitatea în domeniul energiei din surse regenerabile;</p>
<p>(b) cel puțin 51 % din acționarii sau membrii cu drept de vot ai entității sunt persoane fizice;</p>	<p>(b) cel puțin 51 % din acționarii sau membrii cu drept de vot ai entității sunt persoane fizice;</p>
<p>(c) cel puțin 51 % din acțiunile sau drepturile de participare ale entității sunt deținute de membri locali, și anume reprezentanți ai intereselor socioeconomice publice și private de la nivel local sau cetățeni care au un interes direct în activitatea comunității și în efectele acesteia;</p>	<p>(c) cel puțin 51 % din acțiunile sau drepturile de participare ale entității sunt deținute de membri locali, și anume reprezentanți ai intereselor socioeconomice publice și private de la nivel local sau cetățeni care au un interes direct în activitatea comunității și în efectele acesteia;</p>
<p>(d) cel puțin 51 % din pozițiile din cadrul consiliului de administrație sau al organismelor de conducere ale entității sunt rezervate membrilor locali, și anume reprezentanți ai intereselor socioeconomice publice și private de la nivel local sau cetățeni care au un interes direct în activitatea comunității și în efectele acesteia;</p>	<p>(d) cel puțin 51 % din pozițiile din cadrul consiliului de administrație sau al organismelor de conducere ale entității sunt rezervate membrilor locali, și anume reprezentanți ai intereselor socioeconomice publice și private de la nivel local sau cetățeni care au un interes direct în activitatea comunității și în efectele acesteia;</p>
<p>(e) comunitatea nu a instalat o capacitate mai mare de 18 MW de energie din surse regenerabile pentru energie electrică, încălzire și răcire și transporturi, ca medie anuală pe cei cinci ani precedenți.</p>	<p>(e) comunitatea nu a instalat o capacitate mai mare de 30 MW de energie din surse regenerabile pentru energie electrică, încălzire și răcire și transporturi, ca medie anuală pe cei cinci ani precedenți.</p>

Expunere de motive

Comunitățile de energie din surse regenerabile pot constitui un instrument esențial pentru consolidarea producției energetice durabile locale. Autoritățile regionale pot, și ele, juca un rol în acest context, iar plafonul de capacitate pentru producția de energie realizată de astfel de comunități nu ar trebui să fie prea restrictiv.

Amendamentul 19

Articolul 23

Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) – COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>1. Pentru a facilita pătrunderea energiei din surse regenerabile în sectorul încălzirii și răcirii, fiecare stat membru depune eforturi pentru a spori ponderea energiei din surse regenerabile furnizate pentru încălzire și răcire cu cel puțin 1 punct procentual (pp) în fiecare an, exprimată ca pondere națională în consumul final de energie și calculată în conformitate cu metodologia stabilită la articolul 7.</p> <p>2. Statele membre pot desemna și publica, pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii, o listă a măsurilor și a entităților de punere în aplicare, precum furnizorii de combustibili, care contribuie la sporirea prevăzută la alineatul (1).</p> <p>3. Sporirea prevăzută la alineatul (1) poate fi implementată prin una sau mai multe din opțiunile următoare:</p> <p>(a) încorporarea fizică de energie din surse regenerabile în energia și în combustibilii energetici furnizați pentru încălzire și răcire;</p> <p>(b) măsuri de atenuare directe, precum instalarea de sisteme de încălzire și răcire din surse regenerabile de înaltă eficiență în clădiri sau utilizarea energiei din surse regenerabile pentru procesele industriale de încălzire și de răcire;</p> <p>(c) măsuri de atenuare indirecte acoperite de certificate comercializabile care dovedesc respectarea obligațiilor prin sprijin acordat unor măsuri de atenuare indirecte, realizate de alt operator economic, precum un instalator independent de tehnologie în domeniul energiei din surse regenerabile sau o societate de servicii energetice (SSE) care furnizează servicii de instalare în domeniul energiei din surse regenerabile.</p>	<p>1. Pentru a facilita pătrunderea energiei din surse regenerabile și/sau a căldurii sau a răcorii reziduale în sectorul încălzirii și răcirii, fiecare stat membru depune eforturi pentru a spori ponderea energiei din surse regenerabile și/sau a căldurii sau a răcorii reziduale furnizate pentru încălzire și răcire cu cel puțin 1 punct procentual (pp) în fiecare an, exprimată ca pondere națională în consumul final de energie și calculată în conformitate cu metodologia stabilită la articolul 7.</p> <p>2. Statele membre pot desemna și publica, pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii, o listă a măsurilor și a entităților colaborative, precum furnizorii de energie, care contribuie la realizarea și evaluarea sporirii prevăzute la alineatul (1).</p> <p>3. Sporirea prevăzută la alineatul (1) trebuie implementată prin:</p> <p>(a) încorporarea fizică a noii energii din surse regenerabile, provenită din sistemele de încălzire și răcire;</p> <p>(b) proces care vizează direct clădirile și industria sau anumite procese ale sectorului primar;</p> <p>(c) alte măsuri politice, ale căror efecte sunt echivalente cu cele prevăzute la alineatul 1, cum ar fi măsurile fiscale naționale sau alte stimulente de natură economică.</p>

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>4. <i>Statele membre pot utiliza structurile</i> instituite în temeiul schemelor de obligații în materie de eficiență energetică prevăzute la articolul 7 din Directiva 2012/27/UE pentru a pune în aplicare și a monitoriza măsurile menționate la alineatul (2).</p>	<p>4. <i>Diversele măsuri de punere în aplicare trebuie să țină seama de următoarele elemente:</i></p> <p>(a) <i>piața încălzirii și a răcirii este foarte fragmentată și depinde de tipul de consumator, de gradul de centralizare, de combustibilul utilizat în prealabil etc.</i></p> <p>(b) <i>pentru a înlătura obstacolele din calea unei încălziri și răcirii mai eficiente și durabile, este necesar să se acționeze la nivel local, regional și național și să existe un cadru european care să sprijine acest demers.</i></p> <p><i>Astfel, statele membre pot utiliza sau dezvolta:</i></p> <p>(a) <i>inițiative menite să îmbunătățească finanțarea și rentabilitatea:</i></p> <p>(i) <i>emiterea de certificate comercializabile care dovedesc respectarea obligațiilor prin sprijin acordat unor măsuri de atenuare indirecte, realizate de alt operator economic, precum un instalator independent de tehnologie în domeniul energiei din surse regenerabile sau o societate de servicii energetice (SSE) care furnizează servicii de instalare în domeniul energiei din surse regenerabile;</i></p> <p>(ii) <i>reexaminarea legilor respective în materie de proprietate pentru a găsi modalitatea de a împărți beneficiile care rezultă din îmbunătățirile în materie de energie din surse regenerabile între proprietari și chiriași sau între persoanele care locuiesc în clădiri cu mai multe apartamente;</i></p> <p>(iii) <i>sprijinirea actorilor de la nivel local și regional care pot îmbunătăți atractivitatea financiară a investițiilor în sisteme de încălzire și răcire alimentate cu energie din surse regenerabile, regrupând proiecte individuale în cadrul unor pachete de investiții mai ample (agregate);</i></p> <p>(iv) <i>instituirea unui ghișeu unic pentru consultanță în materie de investiții (care să ofere servicii de consultanță, asistență pentru dezvoltarea de proiecte și finanțare pentru proiecte);</i></p> <p>(v) <i>încurajarea băncilor care oferă servicii cu amănuntul să propună produse adaptate pentru renovarea clădirilor închiriate aflate în proprietate privată (de exemplu, împrumuturile ipotecare amânate și împrumuturile la termen), eventual care să beneficieze de un sprijin public;</i></p> <p>(vi) <i>evitarea subvențiilor directe pentru investiții, cu excepția situației în care instalația sprijinită are o anumită valoare adăugată în termeni de inovare, eficiență sporită, potențial de multiplicare etc.</i></p>

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	<p>(b) <i>inițiative menite să îmbunătățească cunoașterea și încrederea publicului în ceea ce privește tehnologiile și furnizorii:</i></p> <p>(i) <i>utilizarea inspecțiilor cazanelor pentru a informa cu privire la beneficiile pe care le aduce înlocuirea sistemelor de încălzire și răcire existente cu sisteme care utilizează surse regenerabile de energie;</i></p> <p>(ii) <i>crearea și asigurarea publicității unor site-uri web care să conțină instrumente pentru compararea în permanență a prețurilor (precum și a aspectelor legate de mediu, a disponibilității și a fiabilității tehnice etc.), în scopul de a-i ajuta pe consumatorii actuali sau potențiali să aleagă aparatele, instalațiile, furnizorii de combustibil etc. care prezintă nivelul cel mai ridicat de interes pentru ei etc.;</i></p> <p>(iii) <i>crearea și asigurarea publicității unor mecanisme transparente pentru soluționarea conflictelor dintre utilizatori și furnizori, care să îi încurajeze pe aceștia din urmă să ofere servicii mai bune și să sporească încrederea potențialilor clienți;</i></p> <p>(iv) <i>dezvoltarea de campanii publicitare și de comunicare pe termen lung, definite în funcție de tipul de consumator potențial, de tehnologia pentru energie din surse regenerabile aleasă sau de operatorul din sectorul respectiv;</i></p> <p>(c) <i>inițiative menite să consolideze întreprinderile care asigură instalarea, funcționarea și întreținerea:</i></p> <p>(i) <i>fără a aduce atingere altor inițiative de dezvoltare tehnologică, organizarea de mese rotunde sectoriale între reprezentanții centrelor tehnologice, ai întreprinderilor producătoare de aparatură, ai societăților de inginerie și ai instalatorilor, pentru a-i ajuta pe aceștia din urmă să își îmbunătățească serviciile și produsele;</i></p> <p>(ii) <i>conlucrarea cu părțile interesate (în special cu organisme cum ar fi asociațiile de consumatori, de instalatori sau de arhitecți), pentru a le organiza în diverse segmente și pentru a le spori interesul, gradul de conștientizare și nivelul de prioritate în ceea ce privește energia din surse regenerabile, ca sursă de inspirație pentru marile campanii de comunicare necesare;</i></p>

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>5. Entitățile desemnate în temeiul alineatului (2) se asigură de caracterul măsurabil și verificabil al contribuției lor și raportează anual, începând de la 30 iunie 2021, către autoritatea desemnată de statul membru, cu privire la:</p> <p>(a) cantitatea totală de energie furnizată pentru încălzire și răcire;</p> <p>(b) cantitatea totală de energie din surse regenerabile furnizată pentru încălzire și răcire;</p> <p>(c) ponderea energiei din surse regenerabile în cantitatea totală de energie furnizată pentru încălzire și răcire; și</p> <p>(d) tipul de sursă regenerabilă de energie.</p>	<p>(d) inițiative menite să stimuleze îmbunătățirea acestui sector:</p> <p>(i) utilizarea structurilor instituite în temeiul schemelor de obligații în materie de eficiență energetică prevăzute la articolul 7 din Directiva 2012/27/UE pentru a pune în aplicare și a monitoriza măsurile menționate la alineatul (2);</p> <p>(ii) sprijinirea autorităților locale și regionale la elaborarea strategiilor pentru promovarea încălzirii și răcirii bazate pe energia din surse regenerabile.</p> <p>5. Entitățile desemnate în temeiul alineatului (2) se asigură de caracterul măsurabil și verificabil al contribuției lor și raportează anual, începând de la 30 iunie 2021, către autoritatea desemnată de statul membru, cu privire la:</p> <p>(a) cantitatea totală de energie furnizată pentru încălzire și răcire;</p> <p>(b) cantitatea totală de energie din surse regenerabile și/sau de căldură sau răcoare reziduală furnizată pentru încălzire și răcire;</p> <p>(c) cantitatea totală de energie din surse regenerabile și/sau de căldură sau răcoare reziduală furnizată pentru încălzire și răcire; și</p> <p>(d) tipul de sursă regenerabilă de energie și caracteristicile de bază ale echipamentelor de încălzire și răcire existente în diferitele puncte de consum.</p>

Expunere de motive

Cu privire la articolul 23 alineatele (1), (3) și (5):

Pentru a substitui combustibilii fosili și a reduce consumul de energie primară, este important ca sectorul încălzirii și răcirii să nu se limiteze numai la energii regenerabile, ci să se țină seama și de excedentul de căldură și alte produse reziduale. Pentru a putea atinge obiectivele propuse, se recomandă și introducerea posibilității de a prevedea stimulente economice și măsuri fiscale adecvate.

Cu privire la articolul 23 alineatul (2):

Modificare menită să clarifice natura entităților respective. Furnizarea de energie este un concept care nu acoperă doar combustibilul. Într-adevăr, energia poate fi furnizată prin combustibili, energie electrică sau energie solară.

Cu privire la articolul 23 alineatul (4):

Încălzirea și răcirea reprezintă o temă foarte importantă în UE. Anul trecut, Comisia Europeană a publicat o strategie specifică în acest domeniu. Multe dintre ideile formulate în această strategie nu au fost preluate în această directivă, iar noi le-am recuperat aici. Am introdus, de asemenea, câteva idei noi, cum ar fi evitarea subvențiilor directe sau dezvoltarea încrederii consumatorilor.

Cu privire la articolul 23 alineatul (5):

Pentru o mai bună cunoaștere a sectorului și a posibilităților de dezvoltare viitoare, este esențial să se cunoască starea și caracteristicile instalațiilor existente. Aceste informații pot fi colectate de către furnizorul de combustibil, permițând astfel verificarea datelor înregistrate de administrație.

Amendamentul 20

Articolul 24 alineatul (4)

Propunere de directivă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) – COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Statele membre stabilesc măsurile necesare pentru a asigura accesul nediscriminatoriu la sistemele de încălzire sau răcire centralizată pentru căldura sau răcoarea produse din surse regenerabile de energie și pentru căldura sau răcoarea reziduală. Acest acces nediscriminatoriu permite furnizarea directă de încălzire sau răcire din astfel de surse, către clienții care sunt racordați la sistemul de încălzire sau răcire centralizată, din partea altor furnizori decât operatorul sistemului de încălzire sau răcire centralizată.</p>	<p>Statele membre stabilesc măsurile necesare pentru a asigura accesul reglementat la sistemele de încălzire sau răcire centralizată pentru căldura sau răcoarea produse din surse regenerabile de energie și pentru căldura sau răcoarea reziduală. Acest acces permite furnizarea de încălzire sau răcire din astfel de surse, către sistemul de încălzire sau răcire centralizată, din partea altor furnizori decât operatorul sistemului de încălzire sau răcire centralizată.</p>

Expunere de motive

Acordarea unui drept general unor terțe părți de a vinde încălzire sau răcire direct utilizatorilor finali ar fi contraproductivă și nerentabilă. Se creează incertitudine pentru investiții și neclaritate în ce privește responsabilitatea pe termen lung. Deconectarea de la rețea și operațiunile de aprovizionare duc la creșterea costurilor pentru utilizatorii finali.

Amendamentul 21

(6)

Propunere de modificare a Regulamentului privind piața internă a energiei electrice (reformare), COM(2016) 861 final

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Pentru o mai mare integrare a pieței și pentru tranziția către o producție mai volatilă de energie electrică, sunt necesare eforturi sporite de coordonare a politicilor energetice naționale cu țările vecine și de utilizare a oportunităților oferite de comerțul transfrontalier cu energie electrică.</p>	<p>Pentru o mai mare integrare a pieței și pentru tranziția către o producție mai volatilă de energie electrică, sunt necesare eforturi sporite de coordonare a politicilor energetice naționale cu țările vecine și de utilizare a oportunităților oferite de comerțul transfrontalier cu energie electrică, cu garantarea unor condiții de concurență echitabile și cu respectarea principiului reciprocității.</p>

Expunere de motive

Pentru anumite state membre, participarea unor țări terțe la piața internă a energiei electrice poate fi deosebit de importantă. De aceea, este crucial ca, în cadrul schimburilor comerciale cu țări terțe, să se asigure condiții de concurență echitabile și condiții egale în ce privește accesul pe piață (principiul reciprocității).

Amendamentul 22

(8)

Propunere de modificare a Regulamentului privind piața internă a energiei electrice (reformare), COM(2016) 861 final

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Principiile-cheie ale pieței ar trebui să prevadă că prețurile energiei electrice se stabilesc pe baza cererii și a ofertei. Prețurile respective ar trebui să semnaleze când este nevoie de energie electrică, oferind stimulente bazate pe piață pentru investiții în surse de flexibilitate precum producerea flexibilă, interconectarea, consumul dispecerizabil sau stocarea.</p>	<p>Principiile-cheie ale pieței ar trebui să prevadă că prețurile energiei electrice se stabilesc pe baza cererii și a ofertei. Prețurile respective ar trebui să semnaleze când este nevoie de energie electrică, oferind stimulente bazate pe piață pentru investiții în surse de flexibilitate precum producerea flexibilă, interconectarea, consumul dispecerizabil sau stocarea. În vederea îndeplinirii acestor obiective, statele membre ar trebui să renunțe treptat la reglementarea prețurilor.</p>

Expunere de motive

În multe state membre, prețurile la energie electrică nu sunt bazate pe cerere și ofertă, ci sunt reglementate de autoritățile publice. Reglementarea prețurilor poate limita dezvoltarea unei concurențe eficiente și poate descuraja investițiile și apariția unor noi actori pe piață. Noua organizare a pieței are ca scop să asigure faptul că prețurile de aprovizionare sunt libere de orice intervenție publică. În principiu, propunerea Comisiei Europene referitoare la eliminarea reglementării prețurilor trebuie salutăta; aceasta ar trebui însă să aibă loc în mod progresiv.

Amendamentul 23

(25)

Propunere de directivă privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice (reformare) – COM(2016) 864 final

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Toți consumatorii ar trebui să poată beneficia de participarea directă la piață, în speță adaptându-și consumul în funcție de semnalele pieței, și să beneficieze în schimb de prețuri mai scăzute la energie electrică sau de alte stimulente financiare. Există șanse mari ca avantajele obținute prin această participare activă să sporească pe termen lung, atunci când vehiculele electrice, pompele de căldură și alte sarcini flexibile vor deveni mai competitive. Consumatorii ar trebui să aibă posibilitatea de a participa la toate formele de consum dispecerizabil și, prin urmare, să aibă posibilitatea de a opta pentru sisteme de contorizare inteligentă și pentru contracte de furnizare a energiei electrice cu prețuri dinamice. Astfel ei ar putea să își adapteze consumul în funcție de semnalele de preț în timp real care reflectă valoarea și costul energiei electrice sau ale transportului în diferite perioade de timp, iar statele membre ar trebui să asigure un nivel rezonabil de expunere a consumatorilor la riscul asociat prețurilor cu ridicata. Statele membre ar trebui să se asigure deopotrivă că acei consumatori care nu doresc să participe în mod activ la piață nu sunt sancționați și, în schimb, ar trebui ajutați, în modul cel mai potrivit pentru condițiile de pe piața internă, să ia decizii având cunoștință de opțiunile pe care le au la dispoziție.</p>	<p>Toți consumatorii ar trebui să poată beneficia de participarea directă la piață, în speță adaptându-și consumul în funcție de semnalele pieței, și să beneficieze în schimb de prețuri mai scăzute la energie electrică sau de alte stimulente financiare. Există șanse mari ca avantajele obținute prin această participare activă să sporească pe termen lung, atunci când vehiculele electrice, pompele de căldură și alte sarcini flexibile vor deveni mai competitive. Consumatorii ar trebui să aibă posibilitatea de a participa la toate formele de consum dispecerizabil și, prin urmare, să aibă posibilitatea de a opta pentru sisteme de contorizare inteligentă și pentru contracte de furnizare a energiei electrice cu prețuri dinamice. Astfel ei ar putea să își adapteze consumul în funcție de semnalele de preț în timp real care reflectă valoarea și costul energiei electrice sau ale transportului în diferite perioade de timp, iar statele membre ar trebui să asigure un nivel rezonabil de expunere a consumatorilor la riscul asociat prețurilor cu ridicata. Statele membre ar trebui să se asigure deopotrivă că acei consumatori care nu doresc să participe în mod activ la piață nu sunt sancționați și, în schimb, ar trebui ajutați, în modul cel mai potrivit pentru condițiile de pe piața internă, să ia decizii având cunoștință de opțiunile pe care le au la dispoziție. Autoritățile naționale, regionale și locale trebuie să creeze condițiile-cadru necesare, astfel încât consumatorii să poată avea acces la informații detaliate cu privire la condițiile și oportunitățile de participare la această piață. Statele membre ar trebui, de asemenea, să asigure măsuri specifice destinate consumatorilor celor mai vulnerabili la riscul de sărăcie energetică pentru a asigura participarea lor activă pe piață, pentru a le proteja dreptul de acces la energie și pentru a le permite să beneficieze de tehnologii inovatoare, care reduc consumul de energie.</p>

Expunere de motive

Amendamentul adaugă cerința ca toate autoritățile să încurajeze consumatorii să participe la această piață, furnizându-le informații detaliate cu privire la condițiile și oportunitățile unei astfel de participări la piață.

Amendamentul 24

(30)

Propunere de directivă privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice (reformare) – COM(2016) 864 final

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Tehnologiile producției distribuite de energie și abilitarea consumatorilor au făcut ca energia comunitară și cooperativele energetice să devină o modalitate eficientă și rentabilă de a răspunde nevoilor și așteptărilor cetățenilor în ceea ce privește sursele de energie, serviciile și participarea la nivel local. Energia comunitară oferă o opțiune incluzivă ca toți consumatorii să aibă un interes direct în a produce, a consuma sau a împărți energia între ei în cadrul unei rețele comunitare limitate geografic, care poate funcționa în mod izolat sau poate fi conectată la rețeaua publică de distribuție. Inițiativele în domeniul energiei comunitare se axează în primul rând pe furnizarea unei energii accesibile de un anumit tip, precum energia din surse regenerabile, membrilor sau acționarilor lor, și nu pe profit, cum ar face o societate tradițională din domeniul energiei. Prin dialogul direct cu consumatorii, inițiativele în domeniul energiei comunitare își demonstrează potențialul de a înlesni adoptarea noilor tehnologii și modele de consum, inclusiv a rețelelor de distribuție inteligente și a consumului dispecerizabil, într-un mod integrat. Totodată, energia comunitară poate face să progreseze eficiența energetică la nivelul gospodăriilor și poate contribui la combaterea sărăciei energetice prin reducerea consumului și scăderea tarifelor de furnizare a energiei electrice. Energia comunitară permite, de asemenea, participarea la piața energiei a anumitor grupuri de consumatori casnici care altfel nu ar fi putut participa. Acolo unde au fost gestionate cu succes, inițiativele de acest tip au adus comunității o valoare economică, socială și de mediu care depășește simplele beneficii rezultate din furnizarea de servicii energetice. Comunitățile energetice locale ar trebui să își poată desfășura activitatea pe piață în condiții de concurență echitabile fără a denatura concurența. Consumatorilor casnici ar trebui să li se permită să participe voluntar la inițiativele în domeniul energiei comunitare, precum și să renunțe la participare fără să își piardă accesul la rețeaua exploatată de inițiativa respectivă sau drepturile de consumatori. Accesul la o rețea a unei comunități energetice locale ar trebui acordat în condiții echitabile, care să reflecte costurile.</p>	<p>Tehnologiile producției distribuite de energie și abilitarea consumatorilor au făcut ca energia comunitară și cooperativele energetice să devină o modalitate eficientă și rentabilă de a răspunde nevoilor și așteptărilor cetățenilor în ceea ce privește sursele de energie, serviciile și participarea la nivel local. Energia comunitară oferă o opțiune incluzivă ca toți consumatorii să aibă un interes direct în a produce, a consuma sau a împărți energia între ei în cadrul unei rețele comunitare limitate geografic, care poate funcționa în mod izolat sau poate fi conectată la rețeaua publică de distribuție. Inițiativele în domeniul energiei comunitare se axează în primul rând pe furnizarea unei energii accesibile de un anumit tip, precum energia din surse regenerabile, membrilor sau acționarilor lor, și nu pe profit, cum ar face o societate tradițională din domeniul energiei. Prin dialogul direct cu consumatorii, inițiativele în domeniul energiei comunitare își demonstrează potențialul de a înlesni adoptarea noilor tehnologii și modele de consum, inclusiv a rețelelor de distribuție inteligente și a consumului dispecerizabil, într-un mod integrat. Totodată, energia comunitară poate face să progreseze eficiența energetică la nivelul gospodăriilor și poate contribui la combaterea sărăciei energetice prin reducerea consumului și scăderea tarifelor de furnizare a energiei electrice. Energia comunitară permite, de asemenea, participarea la piața energiei a anumitor grupuri de consumatori casnici care altfel nu ar fi putut participa. Acolo unde au fost gestionate cu succes, inițiativele de acest tip au adus comunității o valoare economică, socială și de mediu care depășește simplele beneficii rezultate din furnizarea de servicii energetice. Comunitățile energetice locale ar trebui să își poată desfășura activitatea pe piață în condiții de concurență echitabile fără a denatura concurența, în conformitate cu normele definite în acest sens. Consumatorilor casnici ar trebui să li se permită să participe voluntar la inițiativele în domeniul energiei comunitare, precum și să renunțe la participare fără să își piardă accesul la rețeaua exploatată de inițiativa respectivă sau drepturile de consumatori. Accesul la o rețea a unei comunități energetice locale ar trebui acordat în condiții echitabile, care să reflecte costurile.</p>

Expunere de motive

Comunitățile locale de energie pot fi un mijloc eficient de gestionare a energiei la nivel local. Pentru a promova crearea unor astfel de comunități și participarea lor la piața energiei electrice, definirea unui cadru juridic adecvat, care stabilește reguli clare pentru activitățile de piață ale comunităților de energie, este deosebit de importantă.

Amendamentul 25

(38)

Propunere de directivă privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice (reformare) – COM(2016) 864 final

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
În prezent, în statele membre s-au elaborat sau sunt în curs de elaborare diferite modele de gestionare a datelor ca urmare a implementării sistemelor de contorizare inteligentă. Indiferent de modelul de gestionare a datelor, este important ca statele membre să instituie norme transparente în temeiul cărora datele să poată fi accesate în condiții nediscriminatorii, dar și să asigure cel mai înalt nivel de securitate cibernetică și de protecție a datelor și imparțialitatea entităților care tratează aceste date.	În prezent, în statele membre s-au elaborat sau sunt în curs de elaborare diferite modele de gestionare a datelor ca urmare a implementării sistemelor de contorizare inteligentă. Indiferent de modelul de gestionare a datelor, este important ca statele membre să instituie norme transparente în temeiul cărora datele să poată fi accesate în condiții nediscriminatorii, dar și să asigure cel mai înalt nivel de securitate cibernetică și de protecție a datelor și imparțialitatea entităților care tratează aceste date. Pentru a implica consumatorii în mecanismele de răspuns la cerere și pentru a le oferi un sistem de prețuri dinamic, aceștia trebuie să aibă acces liber la informațiile privind consumul lor orar de energie electrică, informații puse la dispoziție de furnizor. Se recomandă ca accesul la aceste informații să fie disponibil pentru toate contoarele de energie electrică inteligente, indiferent de puterea subscrisă.

Expunere de motive

Ar trebui ca accesul la informații să fie recomandat pentru toate contoarele inteligente de energie electrică, dar nu și impus în mod obligatoriu pentru toate contoarele inteligente de energie electrică. Accesul trebuie însă asigurat indiferent de puterea subscrisă.

Amendamentul 26

(3)

Propunere de regulament de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (reformare) – COM(2016) 863 final – 2016/0378 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Se estimează că nevoia de coordonare a acțiunilor naționale de reglementare va crește în continuare în următorii ani. Sistemul energetic al Europei traversează în prezent perioada cu cele mai profunde modificări din ultimele decenii. Pentru o mai mare integrare a piețelor și pentru tranziția către o producție mai variabilă a energiei electrice este nevoie de eforturi sporite pentru coordonarea politicilor energetice naționale cu cele ale țărilor învecinate și de valorificarea oportunităților de comercializare a energiei electrice la nivel transfrontalier.	Se estimează că nevoia de coordonare a acțiunilor naționale de reglementare va crește în continuare în următorii ani. Sistemul energetic al Europei traversează în prezent perioada cu cele mai profunde modificări din ultimele decenii. Pentru o mai mare integrare a piețelor și pentru tranziția către o producție mai variabilă a energiei electrice este nevoie de eforturi sporite pentru coordonarea politicilor energetice naționale cu cele ale țărilor învecinate și de valorificarea oportunităților de comercializare a energiei electrice la nivel transfrontalier. De asemenea, este importantă consolidarea autorităților naționale de reglementare. Statele membre trebuie să garanteze independența și funcționarea nestingherită a autorităților lor naționale de reglementare. Autoritățile naționale de reglementare trebuie să dispună de resursele necesare pentru a-și desfășura activitatea în mod corespunzător și trebuie să poată participa cu drepturi depline la activitățile de cooperare desfășurate la nivelul UE.

Expunere de motive

Trebuie salutată o mai bună coordonare între statele membre în domeniul energiei. La fel de important este însă și rolul autorităților naționale de reglementare din fiecare stat membru al UE. Ar trebui subliniat faptul că statele membre trebuie să garanteze independența și funcționarea nestingherită a autorităților lor naționale de reglementare. Trebuie, de asemenea, să fie alocate resurse suficiente, astfel încât autoritățile naționale de reglementare să își poată desfășura activitatea în mod corespunzător.

Amendamentul 27

Articolul 14

Propunere de regulament de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (reformare) – COM(2016) 863 final – 2016/0378 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>În circumstanțe clar definite de către Comisie în orientările adoptate în conformitate cu articolul 57 din [Regulamentul reformat privind energia electrică propus prin COM(2016) 861/2] sau cu articolul 23 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 și în chestiuni corespunzătoare scopului în care a fost înființată, agenția poate primi sarcini suplimentare, cu respectarea limitelor transferului de competențe executive către agențiile Uniunii.</p>	<p>În circumstanțe clar definite de către Comisie în orientările adoptate în conformitate cu articolul 57 din [Regulamentul reformat privind energia electrică propus prin COM(2016) 861/2] sau cu articolul 23 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 și în chestiuni corespunzătoare scopului în care a fost înființată, agenția poate primi sarcini suplimentare, cu respectarea limitelor transferului de competențe executive către agențiile Uniunii.</p> <p><i>Comisia Europeană ar trebui să se asigure că Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) dispune de competențele necesare pentru a solicita instituțiilor relevante din statele membre acele informații de care are nevoie pentru a-și îndeplini sarcinile care i-au fost încredințate.</i></p>

Expunere de motive

Pentru a garanta o bună desfășurare a proceselor de lucru, este necesar să se asigure că Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) dispune de competențele necesare pentru a solicita instituțiilor relevante din statele membre acele informații de care are nevoie pentru a-și îndeplini sarcinile care i-au fost încredințate.

Amendamentul 28

Articolul 16 alineatul (2)

Propunere de regulament de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (reformare) – COM(2016) 863 final – 2016/0378 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Agenția publică anual un raport privind rezultatele monitorizării menționate la alineatul (1). În raportul respectiv, depistează orice bariere din calea realizării piețelor interne în sectorul energiei electrice și al gazelor naturale.</p>	<p>Agenția publică anual un raport privind rezultatele monitorizării menționate la alineatul (1). În raportul respectiv, depistează orice bariere din calea realizării piețelor interne în sectorul energiei electrice și al gazelor naturale și prezintă recomandări.</p>

Expunere de motive

Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei va fi investită cu responsabilități sporite și dotată cu mai multe resurse. Ea va primi competențe sporite cu privire la chestiunile de natură transfrontalieră, care necesită un răspuns coordonat. Prin urmare, ar fi util pentru statele membre ca raportul privind rezultatele monitorizării elaborat de ACER să conțină și recomandări generale.

Amendamentul 29

(13)

Propunere de regulament privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice și de abrogare a Directivei 2005/89/CE COM(2016) 862 final – 2016/0377 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Pe baza acestei metodologii comune, ENTSO-E ar trebui să elaboreze și să actualizeze în mod regulat scenarii de criză regionale și să identifice cele mai relevante riscuri pentru fiecare regiune, cum ar fi condiții meteorologice extreme, dezastre naturale, deficite de combustibil sau atacuri rău intenționate. Atunci când se ia în considerare scenariul de criză al unui deficit de combustibil gazos, riscul întreruperii aprovizionării cu gaze ar trebui să fie evaluat pe baza scenariilor de întrerupere a aprovizionării și de perturbare a infrastructurilor de gaze elaborate de către Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de sistem de gaze naturale, în temeiul articolului 6 alineatul (6) din Regulamentul privind securitatea aprovizionării cu gaze naturale [Regulamentul privind securitatea aprovizionării cu gaze naturale propus]. Statele membre ar trebui să stabilească și să actualizeze scenariile lor naționale de criză pe această bază, în principiu, la fiecare trei ani. Scenariile ar trebui să ofere baza pentru planurile de pregătire pentru riscuri. Atunci când identifică riscurile la nivel național, statele membre ar trebui să descrie, de asemenea, posibilele riscuri pe care le percep în ceea ce privește dreptul de proprietate asupra infrastructurii relevante pentru securitatea aprovizionării și eventualele măsuri luate, atunci când este cazul, pentru a face față acestor riscuri (cum ar fi legi generale sau specifice sectorului referitoare la verificarea prealabilă a investițiilor, drepturi speciale pentru anumiți acționari etc.), indicând motivele pentru care, în opinia lor, astfel de măsuri sunt justificate.</p>	<p>Pe baza acestei metodologii comune, ENTSO-E ar trebui să elaboreze și să actualizeze în mod regulat scenarii de criză regionale și să identifice cele mai relevante riscuri pentru fiecare regiune, cum ar fi condiții meteorologice extreme, dezastre naturale, deficite de combustibil sau atacuri rău intenționate. Atunci când se ia în considerare scenariul de criză al unui deficit de combustibil gazos, riscul întreruperii aprovizionării cu gaze ar trebui să fie evaluat pe baza scenariilor de întrerupere a aprovizionării și de perturbare a infrastructurilor de gaze elaborate de către Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de sistem de gaze naturale, în temeiul articolului 6 alineatul (6) din Regulamentul privind securitatea aprovizionării cu gaze naturale [Regulamentul privind securitatea aprovizionării cu gaze naturale propus]. Se recomandă ca, în cadrul diferitelor forme de cooperare regională, să se prezinte și să se dezbată situația energetică a regiunii, identificându-se oportunitățile și riscurile existente în acest sens. Statele membre ar trebui să stabilească și să actualizeze scenariile lor naționale de criză pe baza acestor informații, în principiu, la fiecare trei ani. Scenariile ar trebui să ofere baza pentru planurile de pregătire pentru riscuri. Atunci când identifică riscurile la nivel național, statele membre ar trebui să descrie, de asemenea, posibilele riscuri pe care le percep în ceea ce privește dreptul de proprietate asupra infrastructurii relevante pentru securitatea aprovizionării și eventualele măsuri luate, atunci când este cazul, pentru a face față acestor riscuri (cum ar fi legi generale sau specifice sectorului referitoare la verificarea prealabilă a investițiilor, drepturi speciale pentru anumiți acționari etc.), indicând motivele pentru care, în opinia lor, astfel de măsuri sunt justificate.</p>

Expunere de motive

Este indicat și util să se prevadă ca ENTSO-E să elaboreze și să actualizeze în mod regulat scenarii de criză regionale și să identifice cele mai relevante riscuri pentru fiecare regiune, cum ar fi condițiile meteorologice extreme, dezastrele naturale, deficitele de combustibil sau atacurile rău intenționate. Importantă este însă consolidarea cooperării regionale dintre statele membre. Pentru statele membre, ar fi util ca, înainte de elaborarea scenariilor naționale de criză, să aibă loc o prezentare și o dezbatere a situației la nivel regional. În acest fel, statele membre pot recunoaște și înțelege mai bine care sunt măsurile naționale și regionale pentru o gestionare cât mai eficientă și eficace a situațiilor de criză.

Amendamentul 30

(18)

Propunere de regulament privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice și de abrogare a Directivei 2005/89/CE COM(2016) 862 final – 2016/0377 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Pentru a asigura o abordare comună a prevenirii și gestionării crizelor, autoritatea competentă a fiecărui stat membru ar trebui să elaboreze un plan de pregătire pentru riscuri, în urma consultării cu părțile interesate. Planurile ar trebui să descrie măsuri eficiente, proporționale și nediscriminatorii care abordează toate scenariile de criză identificate. Planurile ar trebui să asigure transparență, în special în ceea ce privește condițiile în care pot fi luate măsuri care nu se bazează pe piață pentru atenuarea situațiilor de criză. Toate măsurile luate în considerare care nu se bazează pe piață ar trebui să fie conforme cu normele prevăzute în prezentul regulament.</p>	<p>Pentru a asigura o abordare comună a prevenirii și gestionării crizelor, autoritatea competentă a fiecărui stat membru ar trebui să elaboreze un plan de pregătire pentru riscuri, în urma consultării cu părțile interesate, inclusiv, acolo unde acest lucru este posibil, cu autoritățile locale și regionale. Planurile ar trebui să descrie măsuri eficiente, proporționale și nediscriminatorii care abordează toate scenariile de criză identificate. Planurile ar trebui să asigure transparență, în special în ceea ce privește condițiile în care pot fi luate măsuri care nu se bazează pe piață pentru atenuarea situațiilor de criză. Toate măsurile luate în considerare care nu se bazează pe piață ar trebui să fie conforme cu normele prevăzute în prezentul regulament.</p>

Expunere de motive

Este important să existe o abordare comună pentru prevenirea și gestionarea crizelor în fiecare stat membru.

În consecință, este nevoie de o cooperare strânsă între toate părțile interesate, cu accent deosebit pe comunicarea nemijlocită, inclusiv, acolo unde este cazul, cu autoritățile regionale și locale.

Amendamentul 31

Articolul 16 alineatul (1)

Propunere de regulament privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice și de abrogare a Directivei 2005/89/CE COM(2016) 862 final – 2016/0377 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Cât mai curând posibil și nu mai târziu de șase săptămâni de la declararea unei situații de criză de energie electrică, autoritățile competente în cauză, în consultare cu autoritatea națională de reglementare (în cazul în care aceasta nu coincide cu autoritatea competentă) furnizează Grupului de coordonare în domeniul energiei electrice și Comisiei un raport de evaluare.</p>	<p>Cât mai curând posibil și nu mai târziu de patru săptămâni de la declararea unei situații de criză de energie electrică, autoritățile competente în cauză, în consultare cu autoritatea națională de reglementare (în cazul în care aceasta nu coincide cu autoritatea competentă) furnizează Grupului de coordonare în domeniul energiei electrice și Comisiei un raport de evaluare.</p>

Expunere de motive

Declararea unei situații de criză de energie electrică reprezintă o provocare majoră atât pentru statul membru în cauză, cât și pentru UE în ansamblu. Prin urmare, o astfel de situație necesită reacții și măsuri rapide. Un termen-limită de patru săptămâni pentru înaintarea raportului de analiză, așa cum propune amendamentul, este suficient și garantează, în același timp, un flux de informații mai rapid.

Amendamentul 32

Articolul 18

Propunere de regulament privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice și de abrogare a Directivei 2005/89/CE COM(2016) 862 final – 2016/0377 (COD)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Statele membre și părțile contractante la Comunitatea Energiei sunt invitate să coopereze îndeaproape în procesul de identificare a scenariilor de criză de energie electrică și în stabilirea planurilor de pregătire pentru riscuri, astfel încât să nu fie întreprinse măsuri care pun în pericol securitatea aprovizionării statelor membre, a părților contractante sau a Uniunii.</p> <p>În acest sens, părțile contractante la Comunitatea Energiei pot participa la Grupul de coordonare în domeniul energiei electrice, la invitația Comisiei, cu privire la toate aspectele care prezintă un interes pentru acestea.</p>	<p>Statele membre și părțile contractante la Comunitatea Energiei sunt invitate să coopereze îndeaproape în procesul de identificare a scenariilor de criză de energie electrică și în stabilirea planurilor de pregătire pentru riscuri, astfel încât să nu fie întreprinse măsuri care pun în pericol securitatea aprovizionării statelor membre, a părților contractante sau a Uniunii. În vederea unei gestionări cât mai eficiente a sectorului energetic, se recomandă și trebuie subliniată în special cooperarea la nivel regional. În acest sens, părțile contractante la Comunitatea Energiei pot participa la Grupul de coordonare în domeniul energiei electrice, la invitația Comisiei, cu privire la toate aspectele care prezintă un interes pentru acestea.</p>

Expunere de motive

Pentru a maximiza eficacitatea și eficiența gestionării situațiilor de criză de energie electrică, este important să se sublinieze importanța cooperării între statele membre la nivel regional. Cooperarea regională permite soluții rapide și cu costuri reduse.

II. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR)

Observații generale

1. salută pachetul „Energie curată” prezentat de Comisia Europeană și semnalează că pilonii săi centrali – eficiența și durabilitatea energetică a clădirilor, industriei și transporturilor, dezvoltarea energiei din surse regenerabile și condițiile și mijloacele adecvate de realizare a acestora, care permit participarea consumatorilor prin gestionarea necesarului lor de energie –, precum și crearea pieței interne a energiei și redefinirea responsabilităților în ce privește rețelele de distribuție a energiei electrice, operatorii de sistem și de transport și legislatorii naționali vor contribui la asigurarea independenței energetice și a securității aprovizionării cu energie, la îndeplinirea obiectivelor climatice și, mai presus de toate, vor garanta prețuri accesibile la energie pentru consumatori;

2. subliniază însă că există indicii clare că obiectivele stabilite în prezent de UE în cadrul pachetului pentru energie și climă 2030 nu vor fi suficiente pentru a realiza angajamentele asumate de toate statele membre și de UE prin semnarea Acordului de la Paris; în speță, este convins că obiectivul de 27 % energie din surse regenerabile la nivelul UE nu este suficient de ambițios și, ca atare, solicită Comisiei Europene și statelor membre să ridice nivelul de ambiție;

3. salută propunerile pentru o strânsă cooperare transfrontalieră la nivel regional, solicitând, în același timp, Comisiei Europene să prezinte opțiuni în ceea ce privește promovarea unei astfel de cooperări prin extinderea drepturilor de participare la nivel microeconomic, permițând cooperarea strânsă dintre autoritățile locale și regionale și oferind regiunilor învecinate oportunități reale de dezvoltare a unei infrastructurii energetice comune, dincolo de frontierele naționale;

4. regretă faptul că propunerile Comisiei schițează doar vag rolul autorităților locale și regionale și subliniază că acestea contribuie în mod semnificativ la atingerea obiectivelor climatice. Multe orașe de pe teritoriul UE dispun deja de mulți ani de planuri de acțiune în domeniul climei și al energiei durabile, care prevăd generarea de agent termic și energie electrică cu emisii reduse de CO₂, utilizarea surselor regenerabile de energie, măsuri de sporire a eficienței energetice și dezvoltarea transportului durabil;

5. este de acord cu obiectivul Comisiei Europene de a crea un cadru flexibil, orientat către piață, care să promoveze dezvoltarea energiei din surse regenerabile, evitând în același timp denaturările pieței; salută, în special, propunerile în vederea intensificării stimulentei pentru consumatori, care urmează să devină actori activi pe piața energiei electrice; subliniază că autoritățile locale și regionale pot contribui la acest lucru prin crearea unor comunități energetice;

6. consideră că, în cadrul elaborării planurilor naționale, este nevoie de o consolidare a cooperării în acele domenii care au implicații transfrontaliere; consideră că este foarte important ca măsurile să fie coordonate cu țările vecine ale UE într-un stadiu incipient, înaintea elaborării planurilor naționale, și ca autoritățile locale și regionale să fie implicate în această procedură;

7. consideră că statele membre ar trebui să-și intensifice eforturile pentru a elimina obstacolele administrative, să ajute la scăderea costului tehnologiilor mai puțin mature cu emisii scăzute de dioxid de carbon și să se concentreze mai mult asupra unei coordonări eficiente a planificării, punerii în aplicare și raportării la nivel național, regional și local;

Dezvoltarea surselor regenerabile de energie și integrarea pieței

8. împărtășește punctul de vedere conform căruia UE ar trebui să acorde mai multă atenție dezvoltării și utilizării de tehnologii în sectorul energiei din surse regenerabile și observă că noile tehnologii vor oferi tuturor consumatorilor (de la întreprinderi până la gospodăriile cetățenilor) posibilitatea de a utiliza energia într-un mod mai inteligent și cu un consum redus, luând decizii în favoarea unor metode nepoluante și eficiente de generare a energiei;

9. consideră că lipsa unui obiectiv în materie de energie din surse regenerabile pentru transporturi în statele membre este un neajuns foarte important, mai ales atunci când atingerea țintei de 10 % pentru anul 2020, stabilită în actuala directivă, a fost principalul stimulent pentru dezvoltarea biocombustibililor. Prin urmare, propune să se includă o țintă pentru biocombustibili (inclusiv pentru cei convenționali produși în mod durabil), care ar putea fi de 14 %;

10. consideră că energia din surse regenerabile poate fi competitivă și ia notă de faptul că unele surse regenerabile de energie, cum ar fi parcurile eoliene terestre, sunt pe deplin în măsură să concureze cu sursele de energie fosile și că prețurile vor continua să scadă odată cu instalarea unor noi capacități de producție a energiei eoliene și îmbunătățirea tehnologiei aferente;

11. împărtășește punctul de vedere conform căruia inovațiile în domeniul surselor de energie curată presupun o bună funcționare a pieței interne și o concurență loială pe piață, permițând noilor operatori să pună în aplicare proiecte inovatoare privind energia din surse regenerabile; subliniază însă necesitatea unor condiții egale pentru punerea în aplicare a unor proiecte inovatoare în comparație cu cele de care se bucură operatorii existenți deja pe piață;

12. ia notă de faptul că, la elaborarea unor scheme de sprijin pentru energia din surse regenerabile, statele membre ar trebui să fie conștiente de caracteristicile specifice ale diferitelor tehnologii legate de energia din surse regenerabile (de exemplu, nivelul prețurilor, riscurile, posibilitatea de a oferi servicii de sistem). Acest lucru ar garanta o rentabilitate mai mare și punerea în practică a obiectivului pe termen lung de reducere a emisiilor de CO₂;

13. consideră că Comisia Europeană ar trebui să încurajeze statele membre să ia măsurile adecvate pentru a sprijini dezvoltarea energiei din surse regenerabile. În ceea ce privește dezvoltarea de tehnologii de nouă generație în domeniul energiei din surse regenerabile și protecția proiectelor de mai mică anvergură, inclusiv instalațiile de cogenerare conectate la sistemele locale de încălzire și răcire, statele membre ar trebui să beneficieze de mai multă flexibilitate;

14. subliniază faptul că dezvoltarea surselor regenerabile de energie și integrarea lor pe piață presupune resurse financiare considerabile; prin urmare, este foarte important ca acestui punct să i se acorde prioritate și să se ajungă la o abordare comună între UE, autoritățile naționale, regionale și locale, pentru a coordona diferitele surse de finanțare și a obține un efect multiplicator;

15. solicită Comisiei Europene ca, ținând seama de programele de sprijin existente ale statelor membre și de obiectivul unei armonizări a standardelor și de mobilizare a unor investiții pentru această industrie, să definească în mod clar, în cadrul Directivei privind energia din surse regenerabile, abordarea care urmează a fi adoptată prin programele de finanțare;

16. ia notă de faptul că, în vederea atingerii acestor obiective ambițioase, la fel de important este să existe informații clare și precise privind utilizarea instrumentelor financiare ale UE pentru perioada de după 2020; subliniază, de asemenea, necesitatea de a utiliza tehnici avansate de finanțare, pentru a garanta că principalele investiții provin din partea sectorului privat. În această privință, subliniază faptul că Fondul european pentru investiții strategice (FEIS) a finanțat 25 % din proiectele sale în materie de energie, contribuind în mare măsură la revitalizarea sectorului;

17. este de părere că schemele de sprijin pentru energia electrică produsă din surse de energie regenerabile s-au dovedit a fi un instrument eficient pentru promovarea utilizării acestui tip de energie; subliniază, cu toate acestea, faptul că, în conformitate cu orientările privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pentru 2014-2020, aplicabile începând cu 1 iulie 2014, producția de energie din surse regenerabile ar trebui integrată în piața internă a energiei electrice în mod treptat, ajutoarele de stat ar trebui să reflecte scăderea costurilor de producție și ar trebui evitate denaturările pieței; subliniază, de asemenea, că costurile externe asociate combustibililor fosili trebuie să fie făcute mai transparente;

18. este de acord, în principiu, cu deschiderea schemelor de sprijin pentru proiecte în alte state membre; statele membre ar trebui să evalueze însă cu atenție posibilitățile unei deschideri a pieței, pentru a se evita ca o astfel de obligație să ducă la scăderea producției locale, având în vedere capacitatea financiară mai mare a celorlalte state membre ale UE care participă la distribuirea fondurilor; consideră, prin urmare, că ar trebui să se acorde prioritate schemei de sprijin bazate pe cooperarea transfrontalieră și că interconexiunile ar trebui să beneficieze de o atenție specială;

Piața internă a energiei electrice și gestionarea riscurilor

19. subliniază că o piață internă integrată a energiei este cel mai bun instrument pentru a asigura prețuri accesibile la energie și securitatea aprovizionării cu energie și pentru a permite integrarea unor cantități mai mari de energie electrică produsă din surse de energie regenerabile într-o manieră rentabilă; salută, prin urmare, propunerile Comisiei privind o nouă organizare a pieței energiei electrice care să faciliteze introducerea energiei din surse regenerabile, îmbunătățirea gestionării cererii, crearea unei piețe integrate a energiei la nivel regional și consolidarea poziției consumatorilor;

20. observă că, în multe state membre, prețurile la energia electrică nu sunt bazate pe cerere și ofertă, ci sunt reglementate de autoritățile publice. Acest lucru poate fi în detrimentul concurenței și poate frâna mobilizarea investițiilor și apariția unor noi actori pe piață; ca atare, demersul trebuie să fie motivat în mod corespunzător din perspectiva unor obiective politice specifice, precum protejarea celor mai vulnerabili consumatori. Comitetul Regiunilor susține, prin urmare, propunerea de liberalizare a pieței și de reducere a intervențiilor publice, cu obiectivul de a reduce prețurile pentru consumatori, dar reamintește că dereglementarea prețurilor energiei ar trebui realizată în mod progresiv de către statele membre, cu respectul cuvenit față de natura specială a energiei ca serviciu de interes general;

21. este de acord că comunitățile locale pot fi un mijloc eficient de gestionare a energiei la nivel local; invită Comisia să stabilească instrumente tehnice și financiare care să permită autorităților locale și regionale să ofere un sprijin cuprinzător acestor comunități;

22. este de părere că, pentru a se evita apariția unor situații de criză, statele membre ar trebui să elaboreze planuri de pregătire pentru riscuri; subliniază importanța cooperării regionale pentru o gestionare mai eficientă a sectorului energetic; susține, de asemenea, că autoritățile locale și regionale trebuie consultate în contextul elaborării unor astfel de planuri;

23. subliniază că lupta împotriva sărăciei energetice necesită o definiție comună a problemei la nivelul UE, colectarea și schimbul de date relevante în cooperare între diferitele niveluri de guvernare și un set de politici și măsuri bine orientate pentru a ajuta cei mai vulnerabili consumatori de energie să participe pe piață și să atenueze povara prețurilor ridicate la energie;

Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER)

24. salută revizuirea amplă a reglementării juridice, care nu se oprește doar la anumite aspecte ale pieței energiei, ci ia în considerare și relațiile lor reciproce, interacțiunea dintre actorii implicați în realizarea acestor obiective și partajarea responsabilităților. Este îmbucurător faptul că se acordă mai multă importanță ACER în elaborarea și punerea în aplicare a codurilor de rețea; subliniază, cu toate acestea, că Comisia Europeană trebuie să se asigure că ACER dispune de prerogativele necesare pentru a solicita informații din partea instituțiilor-cheie din statele membre și pentru a-și îndeplini sarcinile de coordonare;

25. subliniază că, în conformitate cu principiul proporționalității, măsurile de reglementare ale ACER nu vor înlocui deciziile luate la nivel național; recomandă, de asemenea, consolidarea autorităților naționale de reglementare. Statele membre trebuie să garanteze independența și funcționarea nestingherită a autorităților lor naționale de reglementare. Autoritățile naționale de reglementare trebuie să dispună de resursele necesare pentru a-și desfășura activitatea în mod corespunzător și trebuie să poată participa cu drepturi depline la activitățile de cooperare desfășurate la nivelul UE;

Consumatorii și importanța informării și sensibilizării

26. salută propunerea Comisiei Europene de a reforma piața energiei și de a acorda o influență sporită consumatorilor, astfel încât aceștia să devină participanți cu drepturi egale pe piață; sprijină propunerea Comisiei de a promova introducerea de contoare inteligente, pe bază de voluntariat și cu respectarea principiilor de protecție a datelor, astfel încât consumatorii să beneficieze de facturi ușor de înțeles și să poată schimba mai ușor furnizorul de energie electrică;

27. ia notă de faptul că este nevoie de eforturi suplimentare în ce privește cercetarea și de o cooperare mai strânsă cu reprezentanții autorităților locale, în scopul de a înțelege mai bine motivația consumatorilor de a deveni actori pe piața energiei electrice. O mai bună înțelegere a factorilor care determină modificări în comportamentul consumatorilor poate furniza informații importante cu privire la modul în care pot fi încurajați consumatorii să se implice activ și responsabil pe noua piață a energiei electrice;

28. subliniază faptul că studiile au arătat că consumatorii se plâng de o lipsă de transparență pe piețele energiei electrice, care le reduce capacitatea de a beneficia de pe urma concurenței și de a participa activ la piață. Consumatorii nu se simt suficient de bine informați cu privire la oferta alternativă și la posibilitățile existente; subliniază, prin urmare, că trebuie soluționate problemele legate de protecția vieții private și de securitatea datelor clienților și solicită Comisiei Europene să prezinte propuneri tehnice pentru asigurarea unor înalte standarde de securitate;

29. subliniază rolul important care le revine autorităților locale și regionale în ce privește promovarea înființării unor comunități energetice; remarcă faptul că reprezentanții autorităților locale și regionale pot oferi sprijin în următoarele domenii: consolidarea capacităților, sprijin pentru accesarea finanțării, formare, schimb de bune practici, furnizarea de asistență tehnică și promovarea parteneriatelor;

30. subliniază importanța campaniilor de sensibilizare a opiniei publice pentru a încuraja consumatorii să devină participanți activi în sectorul energetic. În acest sens, este important ca Comitetului Regiunilor să-i revină un rol activ și să beneficieze de sprijin, deoarece poate avea o contribuție semnificativă la diseminarea de informații și idei între comunitățile locale și la schimbul de bune practici;

Rolul autorităților locale și regionale

31. atrage atenția asupra rolului important pe care îl joacă autoritățile locale și regionale în sectorul energetic: ele pot influența, prin activitatea lor, dezvoltarea infrastructurii energetice și funcționarea pieței, organizează furnizarea de servicii, sunt responsabile pentru planificarea urbană și regională și utilizarea terenurilor, iluminatul public, furnizarea de servicii de transport și gestionarea locuințelor, decid cu privire la eliberarea autorizațiilor și organizează campanii de informare și de sensibilizare a cetățenilor. În plus, autoritățile locale și regionale administrează bugete considerabile destinate achiziționării de produse și servicii consumatoare de energie prin intermediul achizițiilor publice. În multe cazuri, autoritățile locale și regionale sunt și producători de energie;

32. subliniază faptul că, în propunerile prezentate de Comisie, autoritățile locale și regionale nu sunt menționate ca actori-cheie ai sectorului energetic; îndeamnă Comisia să considere aceste autorități drept parteneri egali, aflați la același nivel cu guvernele centrale, în contextul punerii în aplicare a noilor măsuri în acest domeniu;

33. menționează că autoritățile locale și regionale pot contribui la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și la îmbunătățirea eficienței energetice la nivel local și regional, de exemplu prin stabilirea unor obiective și planuri de acțiune ambițioase, simplificarea procedurilor și a normelor administrative sau acordarea de sprijin financiar sau prin măsuri de educație și formare. Subliniază în acest sens că peste 6 600 de autorități locale și regionale au semnat Convenția primarilor și că multe omoloage ale lor ar trebui încurajate să se alătore pe bază voluntară acestei inițiative și altor inițiative similare, la nivel internațional;

34. consideră că autoritățile locale și regionale ar trebui consultate cu privire la viitoarele măsuri specifice, ținând cont de rolul pe care îl joacă în planificarea infrastructurii, în atragerea investitorilor și în informarea și consultarea consumatorilor;

35. se oferă să ajute autoritățile locale și regionale să stabilească contacte cu experții relevanți, cu scopul de a-și îmbunătăți capacitățile și a-și coordona mai bine abordările comune;

Subsidiaritatea și proporționalitatea

36. ia notă de faptul că unele parlamente naționale au exprimat preocupări în legătură cu propunerile Comisiei în ceea ce privește respectarea principiului subsidiarității. Autorităților locale și regionale le revine o mare responsabilitate în garantarea unui proces eficient de punere în aplicare a legislației UE; prin urmare, CoR consideră că respectarea principiilor subsidiarității și proporționalității ar trebui să fie verificată mai în detaliu.

Bruxelles, 13 iulie 2017.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Guvernanța uniunii energetice și energia curată

(2017/C 342/13)

Raportor:	Bruno HRANIĆ (HR-PPE), primarul comunei Vidovec
Documente de referință:	Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind guvernanța uniunii energetice
	COM(2016) 759 final
	Comunicarea „Energie curată pentru toți europenii”
	COM(2016) 860 final
	Comunicarea „Accelerarea inovării în domeniul energiei curate”
	COM(2016) 763 final

I. RECOMANDĂRI DE AMENDAMENTE

Amendamentul 1

Propunere de regulament

Considerentul 1

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	(1) Prezentul regulament vizează să creeze parteneriatele necesare între Uniunea Europeană, statele membre individuale și statele membre grupate în parteneriate macroregionale și nivelurile subnaționale de guvernanță pentru a realiza progrese în comun în cadrul tranziției energetice. Aceste diferite niveluri ar trebui să conlucreze într-un spirit de solidaritate și încredere, în beneficiul lor reciproc.

Expunere de motive

Este necesar ca regulamentul să stabilească de la bun început necesitatea cooperării tuturor acestor diferite niveluri, în contextul guvernanței pe mai multe niveluri. Propunerea se bazează pe o idee similară, propusă în proiectul de raport al Parlamentului European PE 604.777 (Am 2).

Amendamentul 2

Propunere de regulament

Articolul 9 alineatul (2)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(2) Comisia <i>poate formula</i> recomandări adresate statelor membre cu privire la proiectele de planuri, în conformitate cu articolul 28. Aceste recomandări stabilesc în special:	Proiectele de planuri energetice și climatice naționale integrate
(a) nivelul de ambiție al obiectivelor și contribuțiilor în vederea realizării în mod colectiv a obiectivelor uniunii energetice, în special a obiectivelor Uniunii pentru 2030 privind energia din surse regenerabile și eficiența energetică;	(2) Comisia <i>evaluatează proiectele de planuri energetice și climatice naționale integrate și</i> formulează recomandări adresate statelor membre cu privire la proiectele de planuri, în conformitate cu articolul 28, pentru a:
	(a) contribui la realizarea obiectivelor și contribuțiilor uniunii energetice;

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>(b) politicile și măsurile legate de obiectivele statelor membre și la nivelul Uniunii, precum și alte politici și măsuri cu o potențială relevanță transfrontalieră;</p> <p>(c) interacțiunile și consecvența dintre politicile și măsurile existente (puse în aplicare și adoptate) și planificate incluse în planul energetic și climatic național integrat din cadrul unei singure dimensiuni și între dimensiuni diferite ale uniunii energetice.</p>	<p>(b) se asigura că politicile și măsurile legate de planurile de acțiune ale statelor membre și alte politici și măsuri, în special cele cu o potențială relevanță transfrontalieră, sunt adecvate scopului;</p> <p>(c) promova interacțiunile și consecvența dintre politicile și măsurile existente (puse în aplicare și adoptate) și planificate incluse în planul energetic și climatic național integrat din cadrul unei singure dimensiuni și între dimensiuni diferite ale uniunii energetice;</p> <p>(d) insista ca statele membre să ia în considerare în mod explicit angajamentele asumate la nivel local și regional și rezultatele unor inițiative precum Convenția primarilor și să elaboreze mecanisme de includere a aportului tuturor nivelurilor de guvernare și administrație relevante în respectivele planuri energetice și climatice naționale integrate.</p>

Expunere de motive

Este foarte important să se asigure coerența și complementaritatea dintre planurile de acțiune ale diferitelor state membre și politicile de la nivelul UE și să se promoveze participarea autorităților locale și regionale și contribuțiile acestora. Propunerea se bazează pe sugestiile similare prezentate în proiectul de raport al Parlamentului European, PE 604.777 (amendamentele 97-100).

Amendamentul 3

Propunere de regulament

Articolul 10

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Fără a aduce atingere niciunei alte cerințe legislative a Uniunii, statele membre se asigură că publicul beneficiază din timp de posibilități efective de a participa la elaborarea proiectelor de planuri menționate la articolul 9 din prezentul regulament și anexează la proiectul de plan energetic și climatic național integrat prezentat Comisiei un rezumat al opiniilor publicului. În măsura în care sunt aplicabile dispozițiile Directivei 2001/42/CE, consultările efectuate în conformitate cu directiva în cauză sunt considerate a îndeplini, de asemenea, obligațiile de consultare a publicului prevăzute de prezentul regulament.</p>	<p>Consultarea publică</p> <p>Fără a aduce atingere niciunei alte cerințe legislative a Uniunii, statele membre se asigură că publicul beneficiază din timp de posibilități efective de a participa la elaborarea proiectelor de planuri menționate la articolul 9 din prezentul regulament și anexează la proiectul de plan energetic și climatic național integrat prezentat Comisiei un rezumat al opiniilor publicului. În măsura în care sunt aplicabile dispozițiile Directivei 2001/42/CE, consultările efectuate în conformitate cu directiva în cauză sunt considerate a îndeplini, de asemenea, obligațiile de consultare a publicului prevăzute de prezentul regulament.</p> <p>Având în vedere rolul recunoscut din punct de vedere politic al autorităților locale și regionale în punerea în aplicare a politicilor în domeniul energiei durabile, ținând seama de obiectivul Comisiei pentru o mai bună reglementare, autoritățile naționale sunt obligate să implice autoritățile locale și regionale în procesul de planificare și de monitorizare, în conformitate cu dispozițiile constituționale și politice ale fiecărui stat membru.</p>

Expunere de motive

O coordonare eficientă între nivelul național și cel al autorităților locale și regionale în planificarea, punerea în aplicare și raportarea politicilor din domeniul energiei și al climei poate contribui la evitarea sarcinilor administrative inutile și ar corespunde criteriilor pentru o mai bună legiferare.

Amendamentul 4**Propunere de regulament**

Se adaugă un articol nou, după articolul 10

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	<p>O platformă de dialog pe mai multe niveluri pe tema energiei</p> <p>(1) <i>Într-un spirit de parteneriat, statele membre instituie un dialog permanent privind energia pentru a sprijini implicarea activă a autorităților locale și regionale, a organizațiilor societății civile, a mediului de afaceri, a investitorilor, a oricăror alte părți interesate relevante și a publicului, în general, în gestionarea tranziției energetice, inclusiv a sărăciei energetice.</i></p> <p>(2) <i>În cadrul acestui dialog privind energia, statele membre transmit diferite opțiuni și scenarii pe care le au în vedere pentru politicile lor pe termen scurt, mediu și lung privind energia și clima, împreună cu o analiză cost-beneficiu pentru fiecare opțiune.</i></p> <p>(3) <i>Statele membre se asigură că dialogul privind energia beneficiază de resursele umane și financiare adecvate și sprijină, în cooperare cu Comisia Europeană, schimburile dintre diferitele dialoguri privind energia.</i></p>

Expunere de motive

În legătură cu un subiect atât de important cum este tranziția energetică, este necesar să se creeze structuri care să asigure desfășurarea unui dialog permanent cu toate părțile implicate, pentru a examina diferitele opțiuni și scenarii și a elabora soluții comune. Modificarea propusă se bazează pe o idee similară propusă în proiectul de raport al Parlamentului European PE 604.777.

Amendamentul 5**Propunere de regulament**

Articolul 18 litera (b)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Statele membre includ în rapoartele energetice și climatice naționale intermediare integrate informațiile:</p> <p>(b) cu privire la punerea în aplicare a următoarelor politici și măsuri:</p> <p>(1) politicile și măsurile puse în aplicare, adoptate și planificate pentru realizarea contribuției naționale la obiectivul obligatoriu la nivelul Uniunii privind energia din surse regenerabile pentru 2030, indicat la articolul 4 litera (a) punctul 2 subpunctul (i), inclusiv măsurile specifice pe sector și pe tehnologie, împreună cu o revizuire specifică a punerii în aplicare a măsurilor prevăzute la articolele 23, 24 și 25 din [Directiva 2009/28/CE reformată propusă prin COM(2016) 767];</p>	<p>Statele membre includ în rapoartele energetice și climatice naționale intermediare integrate informațiile:</p> <p>(b) cu privire la punerea în aplicare a următoarelor politici și măsuri:</p> <p>1. politicile și măsurile puse în aplicare, adoptate și planificate pentru realizarea contribuției naționale la obiectivul obligatoriu la nivelul Uniunii privind energia din surse regenerabile pentru 2030, indicat la articolul 4 litera (a) punctul 2 subpunctul (i), inclusiv măsurile specifice pe sector și pe tehnologie, împreună cu o revizuire specifică a punerii în aplicare a măsurilor prevăzute la articolele 23, 24 și 25 din [Directiva 2009/28/CE reformată propusă prin COM(2016) 767];</p>

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(2) măsurile specifice de cooperare regională;	2. măsurile specifice de cooperare regională;
(3) fără a aduce atingere articolelor 107 și 108 din TFUE, măsurile specifice privind sprijinul financiar, inclusiv sprijinul Uniunii și utilizarea fondurilor Uniunii, pentru promovarea utilizării energiei din surse regenerabile în sectorul energiei electrice, al încălzirii și răcirii și al transporturilor;	3. fără a aduce atingere articolelor 107 și 108 din TFUE, măsurile specifice privind sprijinul financiar, inclusiv sprijinul Uniunii și utilizarea fondurilor Uniunii, pentru promovarea utilizării energiei din surse regenerabile în sectorul energiei electrice, al încălzirii și răcirii și al transporturilor;
(4) măsurile specifice pentru îndeplinirea cerințelor de la articolele 15, 16, 17, 18, 21 și 22 din [Directiva 2009/28/CE reformată propusă prin COM (2016) 767];	4. măsurile specifice pentru îndeplinirea cerințelor de la articolele 15, 16, 17, 18, 21 și 22 din [Directiva 2009/28/CE reformată propusă prin COM (2016) 767];
(5) măsurile care promovează utilizarea energiei din biomasă, în special pentru mobilizarea de noi surse de biomasă, ținând seama de disponibilitatea biomasei (atât potențialul intern, cât și importurile din țări terțe) și de alte utilizări ale biomasei (sectoare bazate pe agricultură și pe silvicultură), precum și măsurile pentru asigurarea durabilității biomasei produse și utilizate;	5. măsurile care promovează utilizarea energiei din biomasă, în special pentru mobilizarea de noi surse de biomasă, ținând seama de disponibilitatea biomasei (atât potențialul intern, cât și importurile din țări terțe) și de alte utilizări ale biomasei (sectoare bazate pe agricultură și pe silvicultură), precum și măsurile pentru asigurarea durabilității biomasei produse și utilizate;
(c) stabilite în anexa VII partea 1.	6. progresele realizate în ceea ce privește sporirea cotei de energie din surse regenerabile pentru servicii de încălzire și răcire, fără însă a introduce sarcini administrative inutile pentru autoritățile locale sau regionale sau utilizatorii finali; (c) stabilite în anexa VII partea 1.

Expunere de motive

Încălzirea și răcirea reprezintă un potențial neexploatat pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și pentru utilizarea și producția de energie din surse regenerabile (a se vedea avizul Comitetului Regiunilor pe tema „O strategie a UE pentru încălzire și răcire”). În ceea ce privește Directiva privind energia din surse regenerabile, ar trebui urmărit, în strânsă cooperare între nivelurile național, regional și local, obiectivul obligatoriu de creștere a ponderii de energie din surse regenerabile pentru sectorul încălzirii și răcirii cu 1 % pe an, pentru a contribui astfel în mod concret și efectiv la atingerea obiectivului global al UE de a ajunge, până în 2030, la o cotă a energiei din surse regenerabile de 27 %.

Amendamentul 6

Propunere de regulament

Articolul 37

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(1) Comisia este asistată de un comitet al uniunii energetice. Acesta este un comitet în sensul Regulamentului (UE) nr. 182/2011 și activează în formațiunile sectoriale respective relevante pentru prezentul regulament.	Comitetul uniunii energetice (1) Comisia este asistată de un comitet al uniunii energetice. Acesta este un comitet în sensul Regulamentului (UE) nr. 182/2011 și activează în formațiunile sectoriale respective relevante pentru prezentul regulament.

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>(2) Acest comitet înlocuiește comitetul instituit prin articolul 8 din Decizia 93/389/CEE, prin articolul 9 din Decizia nr. 280/2004/CE și prin articolul 26 din Regulamentul (UE) nr. 525/2013. Trimiterile la comitetul instituit în temeiul actelor legislative menționate se interpretează ca trimiteri la comitetul instituit prin prezentul regulament.</p>	<p>(2) Acest comitet înlocuiește comitetul instituit prin articolul 8 din Decizia 93/389/CEE, prin articolul 9 din Decizia nr. 280/2004/CE și prin articolul 26 din Regulamentul (UE) nr. 525/2013. Trimiterile la comitetul instituit în temeiul actelor legislative menționate se interpretează ca trimiteri la comitetul instituit prin prezentul regulament.</p>
<p>(3) Atunci când se face trimitere la prezentul articol, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.</p>	<p>(3) Atunci când se face trimitere la prezentul articol, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.</p>
	<p>(4) Din acest comitet va face parte un reprezentant desemnat de Comitetul Regiunilor, care va reprezenta, la nivel instituțional, autoritățile locale și regionale din întreaga UE.</p>

Expunere de motive

Rolul esențial al autorităților locale și regionale în ceea ce privește măsurile referitoare la uniunea energetică a fost recunoscut în mod repetat de reprezentanți politici de prim rang ai Uniunii Europene și ai Parlamentului European.

II. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR)

Principalele obiective și grupuri-țintă

1. își reiterează apelul privind introducerea unor obiective mai ambițioase pentru realizarea eficienței energetice și a ponderii energiei din surse regenerabile la nivelul UE, care, până în 2030, ar trebui să ajungă la 40 %;
2. sprijină cele trei obiective principale ale pachetului „Energie curată pentru toți europenii”: (1) eficiența energetică pe primul loc, (2) rolul de lider mondial în domeniul energiei din surse regenerabile și (3) asigurarea de condiții echitabile pentru consumatori; regretă însă că aceste obiective nu sunt pe deplin realizabile cu ajutorul legislației conexe și al inițiativelor fără caracter legislativ și faptul că nu s-a insistat în suficientă măsură pe reducerea coeficientului de dependență de importuri, lucru care ar reflecta cota de surse de energie curată autohtonă (regenerabilă și convențională) în mixul energetic;
3. în acest context, solicită Comisiei Europene să acorde prioritate absolută eficienței energetice, să o considere drept o prioritate de infrastructură și să ia măsuri pentru ca granturile și instrumentele financiare publice în favoarea eficienței energetice să fie clasificate ca cheltuieli de capital, fapt care ar îmbunătăți securitatea și fiabilitatea sistemului de eficiență energetică. În acest fel ar putea fi stabilită o politică clară, cu efect de protejare a bugetului Uniunii și de promovare a competitivității în Europa;
4. salută propunerile de creare a unui cadru legal pentru guvernarea uniunii energetice, menit să simplifice și să integreze normele existente de planificare, raportare și monitorizare privind energia și clima; invită statele membre și Comisia să implice autoritățile locale și regionale în acest proces de guvernare politică.

Eficiența energetică și energia din surse regenerabile depind în mare măsură de măsurile la nivel descentralizat

5. subliniază rolul important al autorităților locale și regionale în guvernarea strategică la nivelul cel mai apropiat de consumatori, în gestionarea producției descentralizate de energie, promovarea unui climat optim pentru investiții, precum și rolul lor de a integra politicile în materie de energie și climă în măsurile din domeniul locuințelor, sărăciei energetice, transporturilor, dezvoltării economice și utilizării terenurilor, respectiv amenajării teritoriului;
6. atrage atenția asupra rolului esențial al autorităților locale și regionale în punerea în aplicare a politicii energetice, în identificarea de instrumente de finanțare pentru proiectele energetice, în special cele din domeniul surselor regenerabile de energie, precum și în ce privește promovarea unor modele energetice durabile și a celor mai bune practici în rândul consumatorilor;

7. avertizează că realizarea obiectivelor în materie de energie și climă stabilite la nivel european și național este pusă în pericol în cazul în care rolul de motor pe care îl joacă autoritățile locale și regionale în punerea în aplicare a politicii energetice în cadrul uniunii energetice nu va fi recunoscut în mod oficial;

8. subliniază că procesul de elaborare a planurilor energetice și climatice naționale trebuie să stea sub semnul transparenței și răspunderii asumate, astfel încât actorii locali, întreprinderile și celelalte părți interesate să știe la ce se pot aștepta din partea guvernelor naționale, în special cu privire la modul în care este asigurată respectarea obligațiilor și la măsurile care ar putea fi luate în cazul în care planurile naționale se dovedesc a fi insuficiente pentru atingerea obiectivelor la nivelul UE;

9. salută recunoașterea de către Comisia Europeană a faptului că tranziția către o energie curată va fi imposibilă fără implicarea cât mai multor părți interesate din societatea civilă și de la nivel local și regional; prin urmare, solicită statelor membre să implice în mod corespunzător regiunile și orașele în dezbaterile cu privire la tranziția energetică și, în special, în dezbaterile privind planurile energetice și climatice naționale integrate, pentru a putea reacționa în mod adecvat la necesitățile diferitelor sectoare;

10. cu toate acestea, constată că, în pofida diferențelor în ce privește dispozițiile constituționale din diferitele state membre ale UE, propunerile privind guvernarea nu fac nicio trimitere specială la rolul instituțional al autorităților locale și regionale și, cu atât mai puțin, la celelalte părți interesate, în afara dispozițiilor generale de la articolul 10 cu privire la consultarea publică, care prevede că „statele membre se asigură că publicul beneficiază din timp de posibilități efective de a participa la elaborarea proiectelor de planuri”;

11. sugerează să se aibă în vedere o altă reformă a normelor UE privind ajutoarele de stat din sectorul energetic, pentru a veni în sprijinul măsurilor luate la nivel urban, în special prin elaborarea de orientări specifice pentru acțiuni locale menite să simplifice cadrul existent și prin derogări specifice pentru proiecte energetice în cadrul regenerării urbane și locale și a locuințelor sociale, în vederea soluționării problemei sărăciei energetice. Trebuie deci să se ia măsuri pentru a consacra reziliența orașelor și tranziția energetică ca priorități ale următorului cadru multianual de după 2020;

12. invită Comisia Europeană și guvernele statelor membre să își intensifice cooperarea cu actorii locali și regionali, în special cu agențiile lor locale și regionale pentru energie, în elaborarea viitoarelor planuri energetice și climatice la nivel național, trecând, în acest demers, de la o politică cu un număr redus de părți implicate la o politică la care contribuie toți;

13. ia act, în acest sens, de numeroase proiecte de succes având drept obiect utilizarea energiei din surse regenerabile care au fost inițiate și dezvoltate la nivel local, în cooperare cu IMM-uri, ONG-uri și organizații ale societății civile și cu ajutorul unor investiții individuale, pentru a produce energie electrică și termică din surse de energie regenerabile;

14. atrage atenția asupra faptului că un număr mare de alți actori importanți sunt activi la nivel local în domeniul eficienței energetice și al surselor regenerabile de energie, între altele întreprinderi mici și mijlocii, ONG-uri și organizații ale societății civile;

15. subliniază necesitatea de a implica și actorii locali în eforturile de a acorda sprijin guvernului național la elaborarea unor proiecte gândite în perspectivă în cadrul FEIS, menite să contribuie la realizarea obiectivelor climatice și energetice ale Europei. Noua platformă europeană de consiliere în materie de investiții ar trebui să asigure o procedură accelerată de sprijin pentru orașele care s-au angajat să dezvolte proiecte cu un nivel scăzut de emisii de CO₂;

16. făcând trimitere la programele JASPERS și ELENA ale Băncii Europene de Investiții, solicită punerea în aplicare în continuare a unor programe de asistență tehnică specifice, necesare pentru a susține orașele și regiunile în eforturile lor de a asigura investiții pentru realizarea de proiecte ambițioase, inclusiv prin încurajarea dezvoltării unui portofoliu vast de proiecte de investiții și prin gruparea proiectelor mici și dispersate geografic având ca obiectiv reducerea emisiilor de dioxid de carbon.

Planificarea și raportarea trebuie simplificate și integrate pe baza planurilor locale și regionale existente

17. subliniază faptul că guvernarea uniunii energetice a UE trebuie să aibă ca obiectiv „simplificarea și integrarea” practicii planificării, fiind nevoie, în acest sens, de crearea unor legături efective între inițiativele existente în ceea ce privește monitorizarea și raportarea;

18. subliniază că este nevoie de o coordonare eficientă între nivelul național și autoritățile locale în ceea ce privește planificarea, procedura de punere în aplicare și raportarea în materie de politică energetică și climatică. Acest lucru ar contribui la evitarea birocrăției inutile, răspunzând cerințelor unei mai bune legiferări;

19. subliniază că, în ceea ce privește măsurile luate în materie de atenuare a schimbărilor climatice și adaptare la acestea, autoritățile locale și regionale sunt deja masiv implicate; multe dintre ele au elaborat deja strategii, planuri de acțiune și proceduri de monitorizare, între altele în cadrul Convenției primarilor, care cuprinde peste 5 679 de planuri de acțiune pentru dezvoltarea urbană durabilă în sectorul energetic;

20. subliniază că planurile și obiectivele naționale trebuie să fie corelate în mod efectiv cu obiectivele la nivel local și regional, pe baza unor contribuții realiste și coordonate din partea diferitelor regiuni și sectoare;

21. subliniază faptul că participarea acoperă nu numai consultarea, ci și un rol activ în lansarea și aplicarea unor măsuri concrete;

Guvernanța pe mai multe niveluri este o condiție prealabilă pentru o guvernare eficientă a uniunii energetice

22. regretă faptul că recomandările actuale privind guvernanța uniunii energetice nu includ o abordare pe mai multe niveluri suficient de clar definită; prin urmare, solicită guvernelor statelor membre să înființeze platforme de dialog privind energia, pentru a implica toate nivelurile de guvernare și administrație și toate părțile interesate relevante în elaborarea planurilor naționale în domeniul climei, în activitatea de monitorizare și de raportare, precum și pentru a organiza schimburi între diferitele dialoguri privind energia purtate la nivel național, cu ajutorul Comisiei Europene, spre a asigura coerența și a aborda problemele transfrontaliere;

23. subliniază că o guvernare pe mai multe niveluri eficace are o serie de avantaje: cetățenii și actorii economici participă la punerea în aplicare a unor măsuri legate de schimbările climatice, asumându-și o mai mare responsabilitate în cadrul acestui proces, ceea ce îmbunătățește șansele de succes, dat fiind că vizibilitatea guvernării contribuie în mod pozitiv la asumarea răspunderii de către cetățeni;

24. atrage atenția că articolul 11 din propunere (privind cooperarea regională) se referă doar la cooperarea între statele membre și nu la cooperarea dintre nivelurile de guvernare subnaționale din sau dintre diferitele state membre; solicită, de asemenea, statelor membre și Comisiei Europene să asigure un sprijin adecvat pentru cooperarea între autoritățile de la nivel subnațional, în special pentru cooperarea transfrontalieră, în vederea coordonării activităților referitoare la îndeplinirea planurilor energetice și climatice naționale integrate;

25. solicită Comisiei Europene să prevadă un capitol privind guvernanța pe mai multe niveluri în documentele pe care le adresează guvernelor statelor membre conținând orientările cu privire la raportarea referitoare la politica națională în domeniul energetic și planificarea acesteia;

Participarea activă a consumatorilor presupune și existența unor factori favorizanți pentru punerea în aplicare a directivei și acordarea unui sprijin eficace

26. solicită din nou UE și statelor membre să creeze cadre juridice avantajoase atât pentru consumatorii finali de energie, cât și pentru „prosumatori” și ceilalți furnizori de energie pe piața de vânzare cu amănuntul a energiei; subliniază, de asemenea, că producția descentralizată și autonomă pe baza surselor regenerabile aduce numeroase beneficii pentru sistemul energetic (reduce nevoia de infrastructură de transport și întreținere, generează o mai mare reziliență și flexibilitate) și că aceste beneficii ar trebui să se reflecte în stabilirea unui preț echitabil pentru orice surplus de energie din astfel de sisteme introdus în rețea; încurajează, prin urmare, statele membre să dezvolte sau să mențină sisteme inovatoare de stabilire a prețurilor pentru a aborda această chestiune;

27. subliniază că este necesar să se furnizeze o consiliere de specialitate adecvată, într-o formă corespunzătoare și accesibilă, prin intermediul canalului de comunicare adecvat situației de la fața locului și grupului-țintă, și care ar trebui să acopere atât aspectele tehnice, cât și cele financiare și practice legate de introducerea tehnologiilor cu un nivel scăzut de emisii de CO₂;

28. subliniază că măsurile adoptate în domeniul gestionării energiei trebuie să permită consumatorilor să aibă controlul asupra consumului propriu, astfel încât să poată participa în mod activ la piață și să beneficieze, în calitate de consumatori, de o protecție eficientă și adecvată; acest lucru este deosebit de important pentru combaterea sărăciei energetice; prin urmare,

CoR solicită elaborarea unei definiții comune a sărăciei energetice la nivelul UE și un set de propuneri politice concrete destinate să protejeze consumatorii cei mai vulnerabili împotriva deconectării nejustificate, să acorde prioritate măsurilor în materie de eficiență energetică în beneficiul lor și să asigure elaborarea de informații specifice pentru aceștia;

Promovarea inovării în domeniul energiei – către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon

29. salută atenția acordată de Comisie în comunicarea sa privind accelerarea inovării în domeniul energiei curate [COM (2016) 763] celor două priorități politice esențiale: crearea unei uniuni energetice reziliente, cu o politică prospectivă în domeniul schimbărilor climatice, precum și un nou impuls pentru crearea de locuri de muncă, creștere și investiții;

30. solicită crearea unui mediu și a unor proceduri favorabile întreprinderilor, inovării și investițiilor, prin intermediul unor semnale, strategii, norme și dispoziții corespunzătoare și oferind sprijin adecvat prin intermediul unor instrumente financiare în care fondurile publice sunt folosite drept pârghie pentru stimularea investițiilor private (și, eventual, ca sprijin pentru reducerea la minimum a riscurilor);

31. reamintește că este important ca politica energetică să fie elaborată în strânsă sinergie cu politica de cercetare și inovare a Uniunii Europene; subliniază necesitatea de a promova în continuare abordări inovatoare la nivel local în domeniul energiei din surse regenerabile, o mobilitate durabilă, modernizarea infrastructurii energetice existente, construirea de centrale electrice inteligente, captarea carbonului și stocarea energiei; prin urmare, invită Comisia să îmbunătățească mai cu seamă sprijinul acordat proiectelor inovatoare în regiunile ultraperiferice, transformându-le în adevărate laboratoare ale tranziției energetice;

32. consideră că dezvoltarea de parteneriate între autoritățile locale în cadrul inițiativelor privind orașele inteligente joacă un rol decisiv pentru inovarea din domeniul energiei curate, pentru integrarea unor domenii precum economisirea energiei în transportul urban, strategiile de transport interregionale, colaborarea la dezvoltarea unor noi tehnologii de stocare și clădirile publice inteligente. O mai bună sinergie între fondurile structurale și de investiții europene și Fondul european pentru investiții strategice este de o importanță crucială pentru punerea în aplicare a unor proiecte transfrontaliere dedicate energiei durabile;

33. salută accentul pus pe inovarea deschisă și știința deschisă, pentru a oferi întreprinderilor mici și mijlocii și societății civile șansa de a se dezvolta în continuare, pe baza noilor cunoștințe;

34. subliniază că trebuie să se renunțe cât mai repede posibil la sprijinul direct sau indirect pentru utilizarea combustibililor fosili (precum și la sprijinul oferit de unele state membre), deoarece acesta maschează costurile reale pentru societate și mediu și păstrează prețurile în mod artificial la un nivel scăzut, împiedicând astfel inovarea în domeniul energiei curate;

35. sprijină utilizarea propusă a instrumentului juridic pentru accelerarea dezvoltării unor tehnologii cu emisii reduse de dioxid de carbon și utilizarea lor efectivă. Tranziția către o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon presupune investiții în sisteme inteligente de încălzire și răcire și în sporirea eficienței energetice în industrie, construcții și transport, precum și o cofinanțare a proiectelor pentru investiții în surse regenerabile de energie;

36. subliniază că guvernarea uniunii energetice trebuie să creeze condițiile-cadru necesare pentru atingerea obiectivelor, cum ar fi facilitarea accesului la parteneriatele public-privat pentru a accelera punerea în aplicare a proiectelor, reducerea birocrăției, identificarea eventualelor obstacole din calea autorităților locale și regionale și asigurarea securității juridice și a previzibilității pentru investitori;

37. solicită ca achizițiile publice să fie utilizate, astfel cum s-a propus, ca instrument eficient pentru crearea unei piețe pentru tehnologiile cu emisii reduse de dioxid de carbon;

Subsidiaritate și proporționalitate

38. consideră că regulamentul propus nu ridică probleme în ceea ce privește respectarea principiului subsidiarității. Cu toate acestea, el ridică semne de întrebare în ceea ce privește conformitatea cu principiul proporționalității, în măsura în care sistemul de guvernare propus este considerat prea complex, prea detaliat și impune intervale de raportare prea stricte. CoR ar fi preferat ca sistemul de guvernare să fie introdus prin intermediul unei directive și nu al unui regulament, ceea ce ar permite implicarea corespunzătoare a autorităților regionale în țările federale.

Bruxelles, 13 iulie 2017.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Eficiența energetică și clădirile

(2017/C 342/14)

Raportor:	Michiel RIJSBERMAN (NL-ALDE), membru al Consiliului executiv al provinciei Flevoland
Documente de referință:	Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică
	COM(2016) 761 final
	Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2010/31/UE privind performanța energetică a clădirilor
	COM(2016) 765 final

I. RECOMANDĂRI DE AMENDAMENTE

Amendamentul 1

Considerentul 4 din Directiva privind eficiența energetică

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(...) Necesitatea ca Uniunea să își îndeplinească obiectivele de eficiență energetică la nivelul UE, exprimate în consum de energie primară și finală, în 2020 și în 2030 ar trebui stabilită clar, sub forma unui obiectiv obligatoriu de 30 % .	(...) Necesitatea ca Uniunea să își îndeplinească obiectivele de eficiență energetică la nivelul UE, exprimate în consum de energie primară și finală, în 2020 și în 2030 ar trebui stabilită clar, sub forma unui obiectiv obligatoriu de 40 % .

Expunere de motive

Nivelul de ambiție de 40 % va duce la o creștere economică mai puternică, mai multe locuri de muncă și mai puține importuri de combustibili fosili decât ținta de reducere cu 30 %. Acest lucru este în concordanță cu poziția adoptată până în prezent de Parlamentul European. Acest amendament este legat de amendamentul 2 și recomandarea politică 5.

Amendamentul 2

Considerentul 7 din Directiva privind eficiența energetică

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Statele membre trebuie să îndeplinească o cerință de economisire cumulativă la nivelul utilizării finale, pe întreaga perioadă de obligații, echivalentă cu economii „noi” de 1,5 % din vânzările anuale de energie. Această cerință ar putea fi îndeplinită prin noi măsuri de politică adoptate în decursul noii perioade de obligații, cuprinsă între 1 ianuarie 2021 și 31 decembrie 2030, sau prin noi acțiuni individuale ca urmare a măsurilor de politică adoptate în timpul sau înaintea perioadei anterioare, însă cu privire la care acțiunile individuale ce declanșează economii de energie sunt introduse de fapt în noua perioadă.	Statele membre trebuie să îndeplinească o cerință de economisire cumulativă la nivelul utilizării finale, pe întreaga perioadă de obligații, echivalentă cu economii „noi” de 2 % din vânzările anuale de energie. Această cerință ar putea fi îndeplinită prin noi măsuri de politică adoptate în decursul noii perioade de obligații, cuprinsă între 1 ianuarie 2021 și 31 decembrie 2030, sau prin noi acțiuni individuale ca urmare a măsurilor de politică adoptate în timpul sau înaintea perioadei anterioare, însă cu privire la care acțiunile individuale ce declanșează economii de energie sunt introduse de fapt în noua perioadă.

Expunere de motive

Prezentul amendament decurge din amendamentul 3 și este legat de recomandările politice 5 și 7. Pentru a atinge nivelul de ambiție de 40 %, sunt necesare economii anuale de cel puțin 2 %.

Amendamentul 3

Articolul 1 alineatul (1) din Directiva privind eficiența energetică

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Prezenta directivă stabilește un cadru comun de măsuri pentru promovarea eficienței energetice pe teritoriul Uniunii, pentru a asigura atingerea obiectivelor principale ale Uniunii de 20 % pentru anul 2020 și a obiectivelor sale principale obligatorii de 30 % pentru anul 2030.	Prezenta directivă stabilește un cadru comun de măsuri pentru promovarea eficienței energetice pe teritoriul Uniunii, pentru a asigura atingerea obiectivelor principale ale Uniunii de 20 % pentru anul 2020 și a obiectivelor sale principale obligatorii de 40 % pentru anul 2030.

Expunere de motive

Motivele acestui amendament decurg din amendamentul 1 și recomandarea politică 5.

Amendamentul 4

Articolul 7 alineatul (1) din Directiva privind eficiența energetică

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
noi economii în fiecare an, de la 1 ianuarie 2021 până la 31 decembrie 2030, de 1,5 % din volumul vânzărilor anuale de energie către clienții finali, ca medie pe perioada de trei ani imediat anterioară datei de 1 ianuarie 2019.	noi economii în fiecare an, de la 1 ianuarie 2021 până la 31 decembrie 2030, de 2 % din volumul vânzărilor anuale de energie către clienții finali, ca medie pe perioada de trei ani imediat anterioară datei de 1 ianuarie 2019.
Statele membre continuă să realizeze noi economii anuale de 1,5 % pe perioade de câte zece ani după 2030, cu excepția cazului în care revizuirile efectuate de Comisie până în 2027 și la fiecare 10 ani după aceea concluzionează că nu este necesară îndeplinirea obiectivelor pe termen lung ale Uniunii privind energia și clima pentru 2050.	Statele membre continuă să realizeze noi economii anuale de 2 % pe perioade de câte zece ani după 2030, cu excepția cazului în care revizuirile efectuate de Comisie până în 2027 și la fiecare 10 ani după aceea concluzionează că nu este necesară îndeplinirea obiectivelor pe termen lung ale Uniunii privind energia și clima pentru 2050.

Expunere de motive

Motivele prezentului amendament decurg din amendamentul 3 și sunt legate de recomandările politice 5, 7 și 8.

Amendamentul 5

Articolul 7 din Directiva privind eficiența energetică

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Obligația privind economiile de energie	Obligația privind economiile de energie
(1) Statele membre realizează economii de energie cumulative la nivelul utilizării finale cel puțin echivalente cu:	(1) Statele membre realizează economii de energie cumulative la nivelul utilizării finale cel puțin echivalente cu:

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>(a) noi economii în fiecare an, de la 1 ianuarie 2014 până la 31 decembrie 2020, de 1,5 % din volumul vânzărilor anuale de energie către clienții finali, ca medie pe perioada de trei ani imediat anterioară datei de 1 ianuarie 2013;</p>	<p>(a) noi economii în fiecare an, de la 1 ianuarie 2014 până la 31 decembrie 2020, de 2,0 % din volumul vânzărilor anuale de energie către clienții finali, ca medie pe perioada de trei ani imediat anterioară datei de 1 ianuarie 2013;</p>
<p>(...)</p>	<p>(...)</p>
<p>În sensul literei (b) și fără a aduce atingere alineatelor (2) și (3), statele membre pot lua în calcul numai economiile de energie care rezultă în urma noilor măsuri de politică introduse după 31 decembrie 2020 sau a măsurilor de politică introduse în perioada 1 ianuarie 2014-31 decembrie 2020, cu condiția să se poată demonstra că măsurile respective duc la acțiuni individuale întreprinse după 31 decembrie 2020 și la realizarea de economii.</p>	<p>În sensul literei (b) și fără a aduce atingere alineatelor (2) și (3), statele membre pot lua în calcul numai economiile de energie care rezultă în urma noilor măsuri de politică introduse după 31 decembrie 2020 sau a măsurilor de politică introduse în perioada 1 ianuarie 2014-31 decembrie 2020, cu condiția să se poată demonstra că măsurile respective duc la acțiuni individuale întreprinse după 31 decembrie 2020 și la realizarea de economii.</p>
<p>Volumul vânzărilor de energie utilizată în transporturi poate fi exclus parțial sau integral din aceste calcule.</p>	
<p>Statele membre decid modul în care se eșalonează cantitatea calculată de economii noi pe fiecare dintre perioadele menționate la literele (a) și (b), atât timp cât economiile cumulate totale necesare au fost realizate până la finalul fiecărei perioade.</p>	<p>Statele membre decid modul în care se eșalonează cantitatea calculată de economii noi pe fiecare dintre perioadele menționate la literele (a) și (b), atât timp cât economiile cumulate totale necesare au fost realizate până la finalul fiecărei perioade.</p>
<p>(2) Sub rezerva alineatului (3), fiecare stat membru poate:</p>	
<p>(a) să efectueze calculul necesar conform alineatului (1) litera (a) utilizând valori de 1 % în 2014 și 2015, de 1,25 % în 2016 și 2017 și de 1,5 % în 2018, 2019 și 2020;</p>	
<p>(b) să excludă din calcul, integral sau parțial, volumul vânzărilor de energie utilizată în activitățile industriale enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE;</p>	
<p>(c) să permită ca economiile de energie realizate în sectoarele transformării, distribuției și transportului de energie, incluzând infrastructura eficientă de termoficare și de răcire centralizată, în urma punerii în aplicare a cerințelor stabilite la articolul 14 alineatul (4) și alineatul (5) litera (b) și la articolul 15 alineatele (1)-(6) și (9) să fie luate în calcul pentru cantitatea de economii de energie necesară conform alineatului (1);</p>	
<p>(d) să ia în calcul, pentru cantitatea de economii de energie menționată la alineatul (1), economiile de energie rezultate din acțiuni individuale nou implementate începând de la 31 decembrie 2008, care continuă să aibă impact în 2020 și după aceea și care pot fi măsurate și verificate; și</p>	
<p>(e) să excludă din calculul cerinței privind economiile de energie menționate la alineatul (1) cantitatea verificabilă de energie produsă în sau pe clădiri pentru uz propriu ca urmare a măsurilor de politică vizând promovarea instalării de noi tehnologii de obținere a energiei din surse regenerabile.</p>	

Expunere de motive

Îndeplinirea obligațiilor de economisire a energiei va permite obținerea de beneficii numeroase în materie de eficiență energetică. Prin urmare, este important să se evite un număr prea mare de excepții, acest lucru contribuind și la asigurarea unei legislații clare.

Amendamentul 6

Articolul 9a din Directiva privind eficiența energetică

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>(2) În clădirile cu mai multe apartamente și polivalente dotate cu o sursă centrală de încălzire sau de răcire sau alimentate din sistemele centralizate de încălzire și de răcire, se instalează contoare individuale pentru a măsura consumul de energie termică sau de răcire sau de apă caldă pentru fiecare unitate a clădirii.</p> <p>În cazul în care utilizarea de contoare individuale nu este fezabilă din punct de vedere tehnic sau nu este rentabilă pentru contorizarea energiei termice sau a răcirii în fiecare unitate a clădirii, se utilizează repartitoare individuale de costuri pentru energia termică pentru a măsura consumul de energie termică la fiecare corp de încălzire, cu excepția cazului în care statul membru în cauză arată că instalarea unor astfel de repartitoare de costuri nu ar fi rentabilă. În aceste cazuri, pot fi avute în vedere metode alternative rentabile pentru măsurarea consumului de energie termică. Condițiile de nefezabilitate tehnică și de nerentabilitate sunt stabilite în mod clar și publicate de fiecare stat membru.</p> <p>În clădirile noi de tipul celor menționate la primul paragraf sau atunci când o asemenea clădire este supusă unor lucrări majore de renovare, conform Directivei 2010/31/UE, se instalează întotdeauna contoare individuale.</p> <p>(...)</p> <p>(4) În sensul prezentului articol, începând de la 1 ianuarie 2020 contoarele și repartitoarele de costuri instalate trebuie să fie dispozitive care pot fi citite de la distanță.</p> <p>Contoarele și repartitoarele de costuri care au fost deja instalate, însă care nu pot fi citite de la distanță, sunt dotate cu această funcționalitate sau sunt înlocuite cu dispozitive care pot fi citite de la distanță până la 1 ianuarie 2027, cu excepția cazurilor în care statul membru în cauză arată că acest lucru nu este rentabil.</p>	<p>(2) În clădirile cu mai multe apartamente și polivalente dotate cu o sursă centrală de încălzire sau de răcire sau alimentate din sistemele centralizate de încălzire și de răcire, se instalează contoare individuale pentru a măsura consumul de energie termică sau de răcire sau de apă caldă pentru fiecare unitate a clădirii, în măsura în care acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic și rentabil, precum și proporțional în raport cu îmbunătățirea generală a performanței energetice a clădirii, astfel cum este definită în Directiva 2010/31/UE.</p> <p>În cazul în care utilizarea de contoare individuale nu este fezabilă din punct de vedere tehnic sau nu este rentabilă sau proporțională pentru contorizarea energiei termice sau a răcirii în fiecare unitate a clădirii, se utilizează repartitoare individuale de costuri pentru energia termică pentru a măsura consumul de energie termică la fiecare corp de încălzire, cu excepția cazului în care statul membru în cauză arată că instalarea unor astfel de repartitoare de costuri nu ar fi rentabilă sau proporțională. În aceste cazuri, pot fi avute în vedere metode alternative rentabile pentru măsurarea consumului de energie termică. Condițiile de fezabilitate tehnică, de rentabilitate și de proporționalitate sunt stabilite în mod clar și publicate de fiecare stat membru.</p> <p>(...)</p> <p>(4) În sensul prezentului articol, începând de la 1 ianuarie 2020 contoarele și repartitoarele de costuri nou instalate trebuie să fie dispozitive care pot fi citite de la distanță.</p>

Expunere de motive

În temeiul articolului 9a alineatul (2), introducerea necondiționată de contoare individuale pentru clădirile noi și clădirile supuse unor lucrări majore de renovare ar avea un impact negativ considerabil asupra politicii sociale și de eficiență energetică în unele state membre.

Unele dintre acestea, cum ar fi Finlanda și Suedia, au un regim în care chiria include toate cheltuielile, proprietarul având obligația legală să acopere toate costurile chiriașului în materie de energie. Scopul acestei reglementări privind închirierea este protejarea cetățenilor de sărăcia energetică. Ea este, de asemenea, extrem de benefică din perspectiva eficienței energetice, întrucât, în contextul regimului de chirie care include toate cheltuielile, locatarul nu este motivat să facă economie de energie; prin urmare, singura modalitate de a reduce consumul de energie al chiriașului este efectuarea de către proprietar a unor lucrări de renovare care să sporească eficiența energetică. Directiva, în versiunea sa actuală, ar obliga țări precum Finlanda și Suedia:

- fie să impună instalarea unor contoare individuale și să păstreze regimul de închiriere care include toate cheltuielile, ceea ce înseamnă costuri foarte mari de instalare a unor contoare inutile;
- fie să impună instalarea unor contoare individuale și să treacă la un regim de „chirie netă”, în care locatarul ar plăti pentru consumul de energie.

Renunțarea la actualul regim ar avea ca rezultat o reducere semnificativă a protecției sociale împotriva sărăciei energetice, deoarece chiria care include toate cheltuielile asigură încălzire neîntreruptă la nivelurile optime pentru cei expuși riscului de sărăcie energetică.

Statele membre care nu dispun de regimuri de închiriere similare, dar care au imperios nevoie să-și renoveze masiv fondul locativ ar trebui să aibă libertatea de a acorda prioritate renovării în raport cu instalarea de contoare individuale, în special în cazul în care o obligație necondiționată de instalare a contoarelor încurajează renovările sub pragul de „renovare majoră”, astfel încât să se evite obligațiile de contorizare. Contorizarea și facturarea individuală nu trebuie disociate de deciziile statelor membre referitoare la problema generală a modului de îmbunătățire a performanței energetice a clădirilor.

Articolul 9a alineatul (4), al doilea paragraf ar presupune nici mai mult nici mai puțin decât înlocuirea sau transformarea, până la 1 ianuarie 2027, a tuturor contoarelor individuale sau repartitoarelor de costuri care au fost deja instalate sau care trebuie să fie instalate până în 2020, dar care nu sunt ușor de citit de la distanță. Această măsură vizează majoritatea contoarelor de încălzire, de răcire și de apă caldă. Având în vedere eforturile și investițiile financiare considerabile deja realizate sau pe cale de a fi realizate, legate de instalarea unor astfel de contoare individuale în clădirile rezidențiale și/sau cele comerciale, proporționalitatea unei astfel de măsuri în raport cu avantajele minime suplimentare preconizate – diferența dintre un contor care poate fi citit la distanță și unul care nu poate fi citit la distanță – nu a fost demonstrată în mod clar. În consecință, proporționalitatea impune necesitatea instalării de dispozitive care pot fi citite de la distanță numai atunci când se înlocuiește un contor sau un repartitor de costuri pentru încălzire, ceea ce articolul 9a alineatul (4) primul paragraf prevede deja, începând din 2020.

Amendamentul 7

Considerentul 9 din Directiva privind performanța energetică a clădirilor

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p><i>Pentru adaptarea prezentei directive la progresul tehnic, Comisiei ar trebui să îi fie delegată competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în vederea completării directivei prin definirea indicatorului de inteligență și prin facilitarea punerii sale în aplicare. Indicatorul de inteligență ar trebui utilizat pentru a măsura capacitatea clădirilor de a utiliza tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC) și sistemele electronice pentru a optimiza funcționarea și pentru a interacționa cu rețeaua. Indicatorul de inteligență va sensibiliza proprietarii și ocupanții clădirilor în ceea ce privește valoarea sistemelor de automatizare a clădirilor și de monitorizare electronică a clădirilor tehnice și îi va oferi ocupantului încredere în privința economiilor efective ale acestor noi funcționalități îmbunătățite.</i></p>	

Expunere de motive

Această dispoziție este redundantă și ar trebui eliminată, întrucât discuțiile referitoare la ce înglobează conceptul de „intelență” a unei clădiri sau a unei locuințe sunt încă în fază incipientă. Introducerea unui astfel de instrument presupune o consultare amplă a diferitelor părți interesate. Dispoziția implică o creștere inutilă a sarcinilor administrative pentru întreprinderi și proprietarii de locuințe. Prin urmare, ar trebui să se demonstreze valoarea adăugată și eficacitatea din punctul de vedere al costurilor a acestui instrument, care ar trebui evaluat. Indicatorul de intelență nu trece testul de subsidiaritate. Acest amendament este legat de amendamentul 6 și recomandarea politică 17.

Amendamentul 8

Articolul 1 alineatul (2) din Directiva privind performanța energetică a clădirilor

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>După articolul 2 se introduce articolul 2a „Strategia de renovare pe termen lung”, care trebuie prezentată în conformitate cu planurile energetice și climatice naționale integrate din Regulamentul (UE) XX/20XX [guvernanța uniunii energetice]:</p> <p>(a) primul alineat constă în articolul 4 din Directiva 2012/27/UE privind eficiența energetică, cu excepția ultimului paragraf al acestuia;</p> <p>(b) se introduc următoarele alineate (2) și (3):</p> <p>„(2) În cadrul strategiei lor de renovare pe termen lung menționate la alineatul (1), statele membre stabilesc o foaie de parcurs cu etape și măsuri clare în vederea îndeplinirii obiectivului pe termen lung pentru 2050 de decarbonizare a parcului lor imobiliar național, cu etape specifice pentru anul 2030.</p> <p>În plus, strategia de renovare pe termen lung contribuie la atenuarea sărăciei energetice.</p> <p>(3) Pentru a ajuta la orientarea deciziilor de investiții menționate la alineatul (1) litera (d) de mai sus, statele membre introduc mecanisme pentru:</p> <p>(a) gruparea proiectelor, pentru a facilita finanțarea de către investitori a renovărilor menționate la literale (b) și (c) de la alineatul (1);</p>	<p>După articolul 2 se introduce articolul 2a „Strategia de renovare pe termen lung în strânsă colaborare cu autoritățile locale și regionale”, care trebuie prezentată în conformitate cu planurile energetice și climatice naționale integrate din Regulamentul (UE) XX/20XX [guvernanța uniunii energetice]:</p> <p>(a) primul alineat constă în articolul 4 din Directiva 2012/27/UE privind eficiența energetică, cu excepția ultimului paragraf al acestuia;</p> <p>(b) se introduc următoarele alineate (2), (3) și (4):</p> <p>„(2) În cadrul strategiei lor de renovare pe termen lung menționate la alineatul (1), statele membre stabilesc o foaie de parcurs cu etape și măsuri clare în vederea îndeplinirii obiectivului pe termen lung pentru 2050 de decarbonizare a parcului lor imobiliar național, cu etape specifice pentru anul 2030.</p> <p>În plus, strategia de renovare pe termen lung contribuie la atenuarea sărăciei energetice.</p> <p>Aceste strategii naționale ar trebui să prevadă – atât în procesul de elaborare, cât și în cel de monitorizare – mecanismele necesare pentru crearea unui sistem de guvernare pe mai multe niveluri, care să garanteze că măsurile de renovare au un impact teritorial.</p> <p>(3) Pentru a ajuta la orientarea deciziilor de investiții menționate la alineatul (1) litera (d) de mai sus, statele membre introduc mecanisme pentru:</p> <p>(a) gruparea proiectelor, pentru a facilita finanțarea de către investitori a renovărilor menționate la literale (b) și (c) de la alineatul (1);</p>

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>(b) eliminarea riscurilor aferente operațiunilor vizând eficiența energetică pentru investitori și sectorul privat și</p> <p>(c) utilizarea fondurilor publice pentru a mobiliza investiții suplimentare din sectorul privat sau pentru a aborda deficiențe specifice ale pieței.”;</p>	<p>(b) eliminarea riscurilor aferente operațiunilor vizând eficiența energetică pentru investitori și sectorul privat și</p> <p>(c) utilizarea fondurilor publice pentru a mobiliza investiții suplimentare din sectorul privat sau pentru a aborda deficiențe specifice ale pieței.”;</p> <p>(4) Pentru a stimula dezvoltarea în continuare a renovărilor destinate creșterii eficienței energetice, statele membre introduc mecanisme pentru:</p> <p>(a) promovarea cooperării IMM-urilor în cadrul unor consorții și grupuri, astfel încât acestea să fie în măsură să ofere pachete potențialilor clienți;</p> <p>(b) sprijinirea unor noi forme de formare și calificare și îmbunătățirea structurală a actualelor cursuri de formare;</p> <p>(c) consolidarea parcurșurilor de învățare informală;</p> <p>(d) alocarea unor resurse din Fondul social european pentru formarea și educația lucrătorilor din sectorul construcțiilor în ceea ce privește eficiența energetică;</p> <p><u>(e) sensibilizarea și formarea administratorilor și utilizatorilor clădirilor în ceea ce privește necesitatea renovării clădirilor.</u></p>

Expunere de motive

Strategia de renovare pe termen lung ar trebui elaborată în strânsă cooperare cu autoritățile locale și regionale, dat fiind că implicarea lor în această privință va fi cea mai mare. În plus, nivelul de cunoștințe și competențe ale lucrătorilor sunt esențiale pentru îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor. Cooperarea dintre întreprinderile de construcții înseamnă că potențialilor clienți li se poate oferi un pachet mai cuprinzător de măsuri. În plus, administratorii și utilizatorii reprezintă un grup asupra căruia ar trebui să se concentreze în principal activitățile de sensibilizare și formare, pentru a spori nivelul lor de conștientizare a utilității renovării clădirilor.

Amendamentul 9

Articolul 8 alineatul (6) din Directiva privind performanța energetică a clădirilor

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p><i>Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23, prin care să completeze prezenta directivă cu o definiție a „indicatorului de inteligență” și cu condițiile în care „indicatorul de inteligență” ar urma să fie furnizat ca informație suplimentară potențialilor noi locatari sau cumpărători.</i></p> <p><i>Indicatorul de inteligență cuprinde aspectele referitoare la flexibilitate, funcționalitățile și capacitățile sporite care rezultă din integrarea în sistemele tehnice convenționale ale clădirilor a unor dispozitive inteligente mai interconectate și încorporate. Aceste aspecte sporesc posibilitatea ca ocupanții și clădirea în sine să reacționeze la cerințele operaționale sau de confort, să participe la răspunsul la cerere și să contribuie la operarea optimă, fără probleme și sigură a diferitelor sisteme energetice și infrastructuri centralizate la care este conectată clădirea.</i></p>	

Expunere de motive

Această prevedere este inutilă și trebuie eliminată. Prezentul amendament decurge din amendamentul 7 și este legat de recomandarea politică 17 privind subsidiaritatea.

Amendamentul 10

Articolul 10 din Directiva privind performanța energetică a clădirilor

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Articolul 10 se modifică după cum urmează:</p> <p>(a) alineatul (6) se înlocuiește cu următorul text:</p> <p>„(6) Statele membre leagă măsurile lor financiare privind îmbunătățirile în materie de eficiență energetică în cadrul renovării clădirilor de economiile de energie realizate în urma renovării respective. Aceste economii sunt determinate prin compararea certificatelor de performanță energetică eliberate înainte și după renovare.”;</p> <p>(b) se introduc următoarele alineate (6a) și (6b):</p> <p>„(6a) Atunci când statele membre instituie o bază de date pentru înregistrarea CPE-urilor, aceasta trebuie să permită urmărirea consumului real de energie al clădirilor vizate, indiferent de dimensiunea și de categoria lor. Baza de date trebuie să conțină date privind consumul real de energie al clădirilor care sunt vizitate frecvent de public și care au o suprafață utilă de peste 250 m²; aceste date se actualizează cu regularitate.</p> <p>(6b) La cerere, se pun la dispoziție date agregate anonimizate conforme cu cerințele UE de protecție a datelor, cel puțin pentru autoritățile publice, în scopuri statistice și de cercetare.”;</p>	<p>Articolul 10 se modifică după cum urmează:</p> <p>(a) alineatul (6) se înlocuiește cu următorul text:</p> <p>„(6) Statele membre leagă măsurile lor financiare privind îmbunătățirile în materie de eficiență energetică în cadrul renovării clădirilor de economiile de energie realizate în urma renovării respective. Aceste economii sunt determinate prin compararea certificatelor de performanță energetică eliberate înainte și după renovare.”;</p> <p>(b) se introduc următoarele alineate (6a), (6b) și (7):</p> <p>„(6a) Atunci când statele membre instituie o bază de date pentru înregistrarea CPE-urilor, aceasta trebuie să permită urmărirea consumului real de energie al clădirilor vizate, indiferent de dimensiunea și de categoria lor. Baza de date trebuie să conțină date privind consumul real de energie al clădirilor care sunt vizitate frecvent de public și care au o suprafață utilă de peste 250 m²; aceste date se actualizează cu regularitate.</p> <p>(6b) La cerere, se pun la dispoziție date agregate anonimizate conforme cu cerințele UE de protecție a datelor, cel puțin pentru autoritățile publice, în scopuri statistice și de cercetare.</p> <p>(7) Comisia asigură diseminarea cunoștințelor cu privire la cele mai bune practici în ceea ce privește mecanismele de finanțare publică și privată și agregarea proiectelor mici de reabilitare energetică a locuințelor. De asemenea, Comisia asigură difuzarea informațiilor cu privire la stimulentele financiare oferite pentru renovare.”</p>

Expunere de motive

Este necesar să se facă schimb de cunoștințe referitor la cele mai bune practici. În ultimii ani, diferite regiuni și state membre au dezvoltat exemple care pot servi drept surse de inspirație.

II. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR)

Recomandări generale

1. salută viziunea Comisiei Europene privind rolului orașelor și regiunilor exprimată în pachetul „Energie curată pentru toți”. Orașele și regiunile constituie nivelul la care se desfășoară practic procesul de tranziție energetică. Comitetul Regiunilor recomandă ca această viziune să fie dezvoltată prin indicarea modului în care Comisia Europeană sprijină regiunile în tranziția energetică;
2. sprijină și apreciază propunerile legislative făcute de Comisia Europeană cu privire la îndeplinirea obiectivelor privind o energie mai inteligentă și mai curată pentru toți, îndeplinirea obiectivelor de la Paris, sprijinirea creșterii economice, promovarea investițiilor și a poziției de lider tehnologic, crearea de noi oportunități de locuri de muncă și îmbunătățirea bunăstării cetățenilor. Aceste propuneri privesc politicile regionale, iar Comitetul consideră că regiunilor le revine un rol în punerea lor în aplicare. Comitetul Regiunilor face apel la statele membre să implice autoritățile locale și regionale în procesul de elaborare a planurilor energetice și climatice naționale integrate;
3. sprijină și apreciază motivele care au determinat Comisia să acorde prioritate eficienței energetice. Cea mai ieftină energie este energia pe care nu o utilizăm. Eficiența energetică poate fi văzută ca o sursă de energie în sine, inepuizabilă și disponibilă pretutindeni. Eficiența energetică este esențială pentru atingerea obiectivelor privind schimbările climatice și energia; ea reprezintă modalitatea cea mai rentabilă de realizare a obiectivelor uniunii energetice;
4. reamintește că lupta împotriva sărăciei energetice este o provocare esențială pentru politica energetică europeană, necesitând o reacție pe mai multe niveluri; solicită, prin urmare, elaborarea unei definiții comune a politicii energetice, precum și o serie de măsuri de politică specifice pentru a aborda această problemă; propune, în acest sens, ca o cotă fixă (de cel puțin 10 %) din obligațiile privind economisirea energiei să decurgă din măsuri sau politici care vizează consumatorii cei mai vulnerabili, precum și conceperea de instrumente financiare speciale, care să permită consumatorilor celor mai vulnerabili să participe la elaborarea măsurilor de eficiență energetică și să beneficieze de acestea;
5. avertizează că menținerea libertății de alegere în ce privește adoptarea mixului energetic aduce cu sine riscul ca obiectivele de politică energetică până în 2030 și dincolo de această dată să nu poată fi atinse. De aceea, se recomandă ca directivele să capete un caracter obligatoriu la nivelul UE și să fie însoțite de măsuri la nivel național;

Recomandări privind DEE

6. ia notă de faptul că îndeplinirea obiectivelor de la Paris constituie o provocare majoră pentru Europa. Pentru atingerea lor, Europa va trebui să își propună un nivel de ambiție mai ridicat (40 % până în 2030) în ce privește eficiența energetică, întrucât nu va fi suficient să se continue pe traiectoria actuală a unei economii de energie de 1,5 % pe an. Creșterea nivelului de ambiție privind economiile de energie la 2 % pe an va antrena creștere economică, crearea de locuri de muncă suplimentare și reducerea importurilor de energie. În acest context, va fi necesar să se adapteze Anexa V la directiva revizuită, pentru ca să existe certitudinea faptului că numai măsurile de economisire a energiei care nu compromit alte obiective ale politicii UE în domeniul climei (cum ar fi reducerea emisiilor de CO₂) pot fi luate în considerare ca obiective de economisire a energiei și că sunt încurajate soluțiile durabile pe termen lung;
7. această sarcină este mai greu de realizat pentru unele regiuni și state membre decât pentru altele, dar economiile de energie și eficiența energetică generează, în ansamblu, o creștere a ocupării forței de muncă și creștere economică;
8. înțelege realitățile complexe cu care se confruntă Comisia Europeană, dar este de acord cu obiectivul de 40 % până în 2030 propus de Parlamentul European;

Obligații

9. constată că obligațiile în materie de eficiență energetică constituie principalul instrument de realizare a acestora. Un număr tot mai mare de state membre adoptă acest sistem. Pe o perioadă de cinci ani, numărul de state membre care utilizează acest instrument a crescut de la 5 la 15. Regiunile statelor membre care îl aplică sunt mulțumite. Comitetul Regiunilor recomandă ca și celelalte state membre să procedeze la punerea în aplicare a acestui instrument;
10. recomandă ca, la revizuirea articolului 8, să se efectueze o evaluare critică a dimensiunii întreprinderilor care intră sub incidența prezentului regulament, dat fiind că și întreprinderile mai mici au un mare potențial de realizare a unor economii;

Audituri

11. ia notă de faptul că articolul 8 prevede că anumite întreprinderi trebuie să facă obiectul unor audituri energetice. Comisia Europeană nu a modificat acest articol. Comitetul Regiunilor propune revizuirea acestui articol, astfel încât același tip de întreprinderi să intre sub incidența directivei în toate statele membre. Acest lucru ar asigura condiții de concurență echitabile între statele membre și coerența reglementării. Cerințele în ce privește auditurile energetice în societățile de mai mari dimensiuni ar trebui să cuprindă un criteriu de selecție pentru volumul de energie utilizat. Această abordare ar fi mai proporțională decât concentrarea pe cifra de afaceri și numărul de salariați. Pentru a se evita dubla reglementare, articolul 8 ar trebui să permită excluderea din auditul energetic a energiei folosite în contextul certificatelor prevăzute în Directiva europeană privind performanța energetică a clădirilor;

12. recomandă ca auditurile energetice să fie însoțite de obligația aplicării tuturor măsurilor în materie de energie ale căror costuri pot fi amortizate în cinci ani. De exemplu, în Țările de Jos, există o astfel de obligație sub forma unui pachet de măsuri recunoscute pentru fiecare sector în parte. În acest mod se îmbunătățește aplicabilitatea măsurilor;

Contorizarea

13. salută propunerea Comisiei de a se conferi mai multă putere consumatorilor pe piața energiei, printr-o mai bună informare a acestora cu privire la consumul propriu de încălzire și de răcire și cu privire la drepturile lor în ceea ce privește contorizarea și facturarea energiei termice, în special în cazul persoanelor care locuiesc în clădiri cu mai multe apartamente. Cu toate acestea, cerințele privind contorizarea și facturarea individuală a energiei termice ar trebui să fie condiționate de eficacitatea din punctul de vedere al costurilor și de fezabilitatea tehnică. Având în vedere eforturile și investițiile financiare considerabile pe care le-a presupus deja introducerea de contoare individuale, este îndoielnică proporționalitatea impunerii de contoare care pot fi citite la distanță în raport cu beneficiul preconizat. Pentru a îmbunătăți frecvența informării, se introduce o obligație privind posibilitatea citirii de la distanță a contoarelor de căldură. Această obligație poate fi percepută ca fiind o încălcare a vieții private. Comitetul Regiunilor recomandă statelor membre să ia măsuri pentru a garanta protecția vieții private și asigurarea unei securități adecvate a datelor și ca instalarea unor astfel de contoare să aibă loc pe bază voluntară, și nu obligatorie;

14. salută introducerea acestor măsuri, cu condiția ca ele să fie supuse unei evaluări a eficacității din punctul de vedere al costurilor și unui test de fezabilitate tehnică. Aceasta este o măsură de protecție foarte importantă pentru diversele sisteme de închiriere în vigoare în statele membre;

Fonduri

15. invită Comisia Europeană să aloce, și după 2020, resurse pentru energie curată de care să beneficieze toți europenii, nu doar prin intermediul fondurilor structurale, ci și al fondurilor gestionate direct și al instrumentelor de inginerie financiară. Comitetul Regiunilor sprijină angajamentul Comisiei Europene de reducere a sărăciei energetice și recomandă ca, după 2020, autorităților locale și regionale să le fie furnizate resursele necesare pentru combaterea sărăciei energetice prin fondurile structurale (Fondul social european, Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune);

16. invită Comisia Europeană să elaboreze instrumente și măsuri adecvate pentru a mobiliza fonduri publice și a atrage investiții private de la nivel european, național, regional și local în domeniul eficienței energetice;

Recomandări privind Directiva europeană privind performanța energetică a clădirilor

17. salută propunerea Comisiei Europene privind îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor; aproximativ 75 % dintre clădirile din Europa sunt ineficiente din punct de vedere energetic și un procent de numai 0,4-1,2 % din parcul imobiliar este renovat în fiecare an. Creșterea performanței energetice a clădirilor oferă un potențial enorm de economisire a energiei, mai ales în Europa Centrală și de Est;

18. recomandă ca autoritățile publice și operatorii de pe piață să ofere proprietarilor de bunuri imobiliare o mai bună informare cu privire la oportunitățile de renovare energetică a locuințelor („ce, cum, unde”), de exemplu, prin intermediul unui site internet ușor accesibil și cu o prezentare atractivă. În plus, Comitetul Regiunilor propune introducerea obligatorie, în programele de formare și pregătire profesională pentru IMM-urile și lucrătorii din sectorul construcțiilor, a unor cunoștințe cu privire la renovarea energetică a locuințelor și clădirilor;

Punctele de reîncărcare instalate în clădiri nerezidențiale

19. împărtășește punctul de vedere al Comisiei Europene privind tranziția către un transport durabil (electromobilitate). Sprijină propunerea ca, în toate clădirile nerezidențiale noi, în clădirile nerezidențiale existente (care fac obiectul unor renovări majore) și în noile clădiri de locuințe foarte mari, să fie instalată infrastructura necesară pentru electromobilitate. Recomandă Comisiei Europene să stabilească un standard european pentru instalarea de puncte de încărcare pentru vehiculele electrice. Scopul este accelerarea tranziției către un transport durabil (vehiculele electrice);

20. se așteaptă ca inițiativa „Finanțare inteligentă pentru clădiri inteligente” să contribuie la mobilizarea și atragerea de investiții private pe scară mai largă și salută posibilitatea sprijinirii acestui sistem cu ajutorul acestei inițiative. Condiția este ca aspectele financiare să nu revină exclusiv administrațiilor regionale și locale. Autoritățile locale și regionale ar putea juca un rol activ în punerea în comun a cererilor de finanțare;

Clădiri publice

21. este de acord ca dispozițiile prevăzute la articolul 4 din Directiva privind eficiența energetică să fie transferate în Directiva europeană privind performanța energetică a clădirilor; regretă că nu este prevăzut și transferul articolului 5 din Directiva privind eficiența energetică, care se referă la rolul de a servi drept exemplu ce revine clădirilor aparținând unor instanțe publice. Comitetul Regiunilor consideră că autorităților locale și regionale le revine, la rândul lor, un rol de exemplu în ceea ce privește eficiența energetică a clădirilor publice. Comitetul invită autoritățile locale și regionale să își asume un angajament ferm în acest sens;

Competențe, subsidiaritate și proporționalitate

22. este de acord cu temeiul juridic pe care Comisia Europeană bazează competența UE în acest domeniu. În temeiul articolului 194 din TFUE, Uniunea are competența de a adopta măsuri pentru a stimula, *inter alia*, eficiența energetică. Măsurile de combatere a sărăciei energetice ar trebui să se întemeieze pe articolul 151 din TFUE. Evaluarea respectării principiului subsidiarității este parțial pozitivă și parțial negativă. Comitetul Regiunilor consideră că este justificat să se formuleze și să se pună în aplicare un obiectiv european în materie de eficiență energetică. Comitetul Regiunilor respinge însă ideea introducerii indicatorului de inteligență prin intermediul unui act delegat, întrucât discuția cu privire la acesta nu a fost încheiată. Evaluarea respectării principiului proporționalității este pozitivă.

Bruxelles, 13 iulie 2017.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

ISSN 1977-1029 (ediție electronică)
ISSN 1830-3668 (ediție tipărită)

Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

RO